

ปัญหาสำคัญๆในสังคมไทย

IMPORTANT PROBLEMS IN THAI SOCIETIES

โดย

รองศาสตราจารย์ ดร.นงลักษณ์ เทพสวัสดิ์

ASSOCIATE PROFESSOR DR. NONGLUKSANA THEPSAWASDI

คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

THAMMASAT UNIVERSITY

พิมพ์ครั้งที่ 5

THAI NATIONAL ASSEMBLY LIBRARY

3961104403

วันที่ 19 / ๒.๑ / 38
เลขทะเบียน 18325 จ.1
เลขหมู่ HN 900.55
๒6 748 ๒ / 2536

วิเคราะห์

ปัญหาสำคัญ ๆ ในสังคมไทย

และ

แนวทางแก้ไข

สมบัติห้องสมุดรัฐสภา

โดย

รองศาสตราจารย์ ดร. นงลักษณ์ เทพสวัสดิ์

คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

มีนาคม 2536

คู่มือสำคัญประกอบ.-

- การศึกษา
- การสอบแข่งขันเข้าทำงาน
- การสอบแข่งขันเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา
- การปฏิบัติงาน

คำนำ

หนังสือ "วิเคราะห์ปัญหาสำคัญ ๆ ในสังคมไทย" ที่ท่านกำลังอ่านอยู่นี้ ผู้เขียนได้รวบรวมปัญหาที่สำคัญ ๆ ที่กำลังเป็นที่กล่าวถึงในสังคมไทย มารวมไว้ในเล่มเดียวกัน และทำการวิเคราะห์แต่ละปัญหาอย่างละเอียด รวมทั้งได้เสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาไว้ให้ด้วย เพื่อสะดวกแก่ผู้อ่านที่จะนำไปใช้ประโยชน์ได้ทันที

ผู้เขียนต้องการให้หนังสือเล่มนี้ เป็นคู่มือสำหรับนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ และผู้ที่กำลังจะสอบเข้ามาศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา สถาบันต่าง ๆ รวมทั้งผู้ที่กำลังเตรียมตัวเพื่อจะสอบแข่งขันเข้าทำงานในหน่วยงานทั้งของรัฐและเอกชน นอกจากนี้แล้วนักสังคม-สงเคราะห์ก็ยังจะได้ใช้เป็นคู่มือประกอบความรู้และการปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาดังกล่าว รวมทั้งการจับบริการสวัสดิการทางสังคมต่าง ๆ ขึ้น

ผู้ที่ปฏิบัติงานและนักวิชาการทั้งหลาย เช่น นักสังคมวิทยา, นักจิตวิทยา, นักการศึกษา, นักปกครอง รวมทั้งผู้สนใจทั่วไป ยังอาจนำความรู้จากหนังสือเล่มนี้ไปใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานในหน่วยงานของแต่ละท่านได้ด้วยเช่นเดียวกัน

สังคมไทยปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ๆ ปัญหาสังคมก็มีการเปลี่ยนแปลงไปอยู่ตลอดเวลา เพื่อให้ทันสมัยอยู่เสมอ ผู้เขียนจึงได้พยายามทบทวน ปรับปรุงและเพิ่มเติมปัญหาสำคัญ ๆ ที่เกิดขึ้นใหม่ ๆ ให้ทันต่อเหตุการณ์ ในการพิมพ์ครั้งที่ 5 นี้ ผู้เขียนได้ปรับปรุงเนื้อหาและเพิ่มเติมปัญหาใหม่ ๆ ขึ้นอีกหลายปัญหา เช่น ปัญหาโสเภณีเด็ก, ปัญหาการบริโภคของคนไทย, ปัญหาพิษจากควมูห์และโรคมะเร็ง, การพัฒนาสังคม : ใครควรเป็นผู้นำ, และอื่น ๆ ที่น่าสนใจ โดยมีเจตนาที่จะให้ผู้อ่านทุกท่านได้ประโยชน์สูงสุดจากหนังสือเล่มนี้

รองศาสตราจารย์ ดร. นงลักษณ์ เทพสวัสดิ์

คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

มีนาคม 2536

16. ปัญหาแรงงานและการเจรจาต่อรอง เพื่อยุติข้อพิพาทแรงงาน.....	76 - 81
✱ 17. บทบาทแรงงานสตรีไทย.....	82 - 86
18. ปัญหาผู้ใช้แรงงาน : กฎหมายประกันสังคมเพื่อสวัสดิภาพของผู้ใช้ แรงงาน.....	87 - 92
19. ปัญหาการศึกษาที่ไม่สอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบัน.....	93 - 95
20. ปัญหาการศึกษากับการพัฒนาอุตสาหกรรม.....	96 - 99
21. ปัญหาสุขภาพจิตในประเทศไทย.....	100 - 106
22. ปัญหาพิษจากควันบุหรี่และโรคมะเร็ง.....	107 - 111
23. ปัญหาการจรรยาบรรณวิชาชีพของชาวดิน.....	112 - 115
24. ปัญหาอุบัติเหตุการจราจรทางบก.....	116 - 120
25. ปัญหาอุบัติเหตุและวินาศภัย.....	121 - 125
26. ปัญหาการจราจรกับแนวทางแก้ไข.....	126 - 130
27. ปัญหาการคอร์รัปชัน.....	131 - 133
28. ปัญหาคนชราที่มีกฎหมายประกันสังคม.....	134 - 138
29. ปัญหาของผู้สูงอายุ : หลักปฏิบัติเพื่อให้เกิดความสุข.....	139 - 144
30. ปัญหาการขาดระเบียบวินัยของคนในชาติ.....	145 - 148
31. ปัญหาค่านิยมศีลธรรม.....	149 - 152

32. ปัญหาอุปสรรคกับความมั่นคงของชาติ..... 153 - 156
33. โครงการอีสานเกี่ยวกับการพัฒนาชนบทไทย..... 157 - 161
34. โครงการคอตุงกับการพัฒนาชาวเขา..... 162 - 165
35. จะอบรมอย่างไรให้เด็กไทยรู้จักรับผิดชอบ..... 166 - 168
36. ครอบครัว : การวางแผนครอบครัวและปัญหาการหย่าร้าง..... 169 - 172
37. ครอบครัวกับการเสริมสร้างประชาธิปไตย..... 173 - 178
38. บทบาทของเยาวชนในการพัฒนาสังคมไทย..... 179 - 181
39. ปัญหาโสเภณีเด็ก : การเอาเปรียบเด็กทางเพศ..... 182 - 186
40. ปัญหาเด็ก : แนวทางการพัฒนา..... 187 - 190
41. วัฒนธรรมกับการสร้างชาติ..... 191 - 195
42. การพัฒนาคุณค่าของวัฒนธรรมไทย..... 196 - 199
43. ศตวรรษโลกเพื่อการพัฒนาวัฒนธรรม..... 200 - 203
44. เอกส์ : การป้องกันตามแนวทางสาธารณสุข..... 204 - 207
45. เอกส์ : การป้องกันตามแนวทางพระพุทธศาสนา..... 208 - 213
46. ปัญหาการปกครองบ้านเมือง..... 214 - 218
47. ปัญหาสิ่งแวดล้อม..... 219 - 222
48. ปัญหามลพิษในเมืองหลวง..... 223 - 227

ปัญหาสำคัญของชาติและแนวทางแก้ไข

ในปัจจุบันทุกคนต่างก็ให้ความสนใจเกี่ยวกับปัญหาสำคัญ ๆ ที่ประเทศชาติกำลังเผชิญอยู่ หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐบาลและเอกชนต่างก็แสวงหาแนวทางแก้ไขปัญหาเหล่านั้นอย่างรีบเร่ง ปัญหาสำคัญ ๆ ของชาติที่จัดว่าเป็นปัญหาสำคัญ ๆ ของชาติที่จัดว่าเป็นปัญหาเฉพาะหน้าที่ต้องการแก้ไขอย่างรีบด่วนพอสรุปได้ดังนี้

1. ปัญหาการขาดดุลการค้า และภาระหนี้สินกับต่างประเทศ

ในปัจจุบันปัญหานี้มีลักษณะที่จะก่อให้เกิดอันตรายต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศไทยได้ ทั้งนี้เนื่องจากการใช้จ่ายเกินตัว เกินฐานะทางเศรษฐกิจของเรานั้นเอง เราส่งสินค้าจากต่างประเทศเข้ามามาก แต่ส่งสินค้าของเราออกไปขายยังต่างประเทศได้น้อย การขาดดุลการค้าจึงเป็นไปได้ในอัตราสูงต่อเนื่องกันมา เป็นเวลานาน แม้ว่าทุกวันนี้รัฐบาลจะพยายามลดการขาดดุลการค้าลงบ้าง แต่ก็ยังขาดดุลอยู่มาก ส่วนภาระหนี้สินของประเทศนั้น ก็เนื่องมาจากการกู้เงินจากต่างประเทศ โดยยังมีใ้คงก่อให้เกิดผลคุ้มค่าต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศเท่าที่ควร ทั้งนี้ก็เพราะต้องเสียดอกเบี้ยในอัตราสูง ทั้งมีภาระผูกพันมากมาย ทำให้การชำระหนี้เพิ่มพูนขึ้นโดยลำดับ ส่งผลกระทบต่อฐานะดุลการค้าชำระเงินและเสถียรภาพทางการเมืองของประเทศด้วย

การแก้ไขปัญหาการขาดดุลการค้า และภาระหนี้สินของประเทศดังกล่าวนี้ ควรเน้นที่แนวทางพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจ โดยการลดการนำเข้าสินค้าประเภททุนและเทคโนโลยีจากต่างประเทศ พร้อมกันนั้นก็ใช้แนวทางการส่งเสริมสินค้าของเรา ซึ่งมีคุณภาพมาตรฐานตามความต้องการของตลาดออกไปจำหน่ายในต่างประเทศ หากทำได้ก็จะคลี่คลายปัญหาการขาดดุลการค้า และภาระหนี้สินกับต่างประเทศได้มากทีเดียว

2. ปัญหาการทว่าลายทรัพย์สินของประชาชน

ผู้อ่านคงทราบที่ว่าทรัพย์สินของประชาชนอันอุดมสมบูรณ์ของชาติได้ถูก

ทำลายไปเป็นอันมากแล้ว ซึ่งก่อให้เกิดการสูญเสียความสมดุลของธรรมชาติ และก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาวดังที่ปรากฏอยู่เสมอมา

ในการแก้ปัญหานี้ ควรเน้นการป้องกันและพัฒนา เพื่อไม่ให้ทรัพยากรธรรมชาติของชาติต้องถูกทำลายโดยไม่จำเป็น พร้อมทั้งเพิ่มพูนประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากร โดยใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์คุ้มค่า

3. ปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยและโรคภัยไข้เจ็บของประชาชน

การพัฒนาประเทศจะสำเร็จได้โดยอาศัยทรัพยากรมนุษย์ที่มีสุขภาพพลานามัยที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ เป็นประการสำคัญ ดังนั้นปัญหานี้จึงเป็นปัญหาเฉพาะหน้าที่จะต้องแก้ไข โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนที่อยู่ในถิ่นทุรกันดาร และบริการสุขภาพอนามัยที่ยังไม่ครอบคลุมทั่วถึง

การแก้ปัญหานี้ ควรสนับสนุนการวิจัยโรค และสภาวะที่เป็นปัญหาค้นสาธารณสุขของประเทศ โดยเน้นการให้การศึกษาและวิจัยนิเวศน์วิทยาของโรคระบาดวิทยา และการวิจัยระบบการให้บริการสาธารณสุขแล้วนำไปกำหนดนโยบาย-แนวทาง และโครงการสาธารณสุขของชาติด้วย

4. ปัญหาค่านิยมในการใช้สินค้าไทย

ปัญหาการไม่นิยมใช้สินค้าไทย แต่นิยมสินค้าต่างประเทศนั้น ส่วนหนึ่งเป็นการแสดงออกซึ่งรสนิยมหรือมีค่านิยมที่ไม่ถูกต้อง และอีกส่วนหนึ่งเห็นว่าคุณภาพสินค้าไทยสู้ของต่างชาติไม่ได้ พร้อมทั้งยังขาดการควบคุมอย่างจริงจังด้วย ซึ่งโดยข้อเท็จจริงแล้ว ปัจจุบันสินค้าไทยมีคุณภาพกว่าของต่างประเทศหลายอย่าง

แนวทางแก้ไขปัญหานี้ ควรจะต้องเริ่มด้วยการสร้างค่านิยมเสียใหม่ให้ถูกต้องและหาทางนำสินค้าออกกับการนำสินค้า เข้าให้สมดุลกัน

5. ปัญหาความสามารถพึ่งตนเองได้

ทั้งนี้เนื่องมาจากการยอมรับวัฒนธรรมค่านิยมจากต่างประเทศมาโดย

ตลอดเป็นเวลานาน ทำให้ต้องพึ่งพาอาศัยต่างประเทศอยู่ตลอด ไม่อาจเป็นตัวของตัวเองได้ ซึ่งโดยข้อเท็จจริงแล้วเวลานี้เราพึ่งตนเองได้มากแล้ว แต่มีปัญหาค้น การตลาดและค่านิยมเท่านั้น

การแก้ไขปัญหานี้ ควร เน้นที่ส่งเสริมและการพัฒนาการประดิษฐ์ คิดค้น ในทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี โดยคนไทยนับถือยกย่องคนในชาติเดียวกัน ที่ทำประโยชน์แก่ประเทศชาติโดยกว้างขวาง เพื่อสร้างสังคมไทยให้พึ่งตนเองให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

6. ปัญหาของระบบราชการไม่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาประเทศ

ระบบราชการ คือ การบริหารของหน่วยราชการและรัฐวิสาหกิจในปัจจุบันหลายท่านยังไม่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาประเทศ ยังมีปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลและการจัดการ ตลอดจนการประเมินผลในการปฏิบัติงานด้วย

วิธีการแก้ไขปัญหานี้ควรมุ่งที่การพัฒนาการพัฒนาระบบราชการให้เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการบริหารงานบุคคล การจัดการและการประเมินผลด้วย

7. ปัญหาการพัฒนาการเมือง

โครงสร้างการปกครองของประเทศในระบอบประชาธิปไตย การเสริมสร้างประชาธิปไตยระดับท้องถิ่นยังไม่เกิดขึ้นอย่างแท้จริง

วิธีแก้ปัญหานี้ ควร เน้นที่การ เสริมสร้างประชาธิปไตยระดับท้องถิ่นและระดับประเทศให้มีระบบการปกครองระบอบประชาธิปไตย ซึ่งประชาชนมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวาง

8. ปัญหาการฉ้อราษฎร์บังหลวง

การหมกมุ่นอยู่ในอบายมุขในหมู่เจ้าหน้าที่ของรัฐ และประชาชน ยัง

เป็นปัญหาที่สำคัญที่ทำให้ชาติมีความอ่อนแอไม่มั่นคง

วิธีแก้ปัญหานี้ ควร เน้นให้มีการแก้ปัญหาคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างจริงจัง มีการลงโทษผู้กระทำผิด และหามาตรการป้องกันอย่างรัดกุมในการคอร์รัปชัน

9. ปัญหาคุณภาพของข้าราชการ และพนักงานของรัฐ

โดยทั่วไปแล้วปรากฏว่า มีแนวโน้มเสื่อมลงโดยลำดับ อันเนื่องมาจากสุขภาพอนามัย จิตใจที่ไม่สมบูรณ์ ภาวะบีบคั้นด้านการครองชีพ ซึ่งทำให้การปฏิบัติงานขาดประสิทธิภาพ

วิธีแก้ปัญหานี้ ควรมีการปรับปรุงประสิทธิภาพ คุณภาพของข้าราชการ และพนักงานของรัฐ ให้มีสุขภาพอนามัย จิตใจ และจิตสำนึกให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชน

10. ปัญหาเกี่ยวกับกฎหมายที่ล้าสมัย

สภาพของกฎหมายไทยหลายอย่างยังล้าสมัย ไม่เอื้ออำนวย หรือขัดต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคม ตลอดจนความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

การแก้ไขปัญหานี้ ควรมีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายต่าง ๆ ที่จะก่อให้เกิดประโยชน์และสนับสนุนต่อการพัฒนาประเทศและสังคม

ปัญหาของประเทศทั้ง 10 ประการ ที่ได้กล่าวมานี้เป็นปัญหาเฉพาะหน้า คองเร่งแก้ไขโดยเร็ว ซึ่งถ้าบุคคลรวมทั้งหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องร่วมมือกันอย่างจริงจังในการแก้ไขปัญหานั้นแล้ว ก็เชื่อได้ว่าประเทศชาติของเราจะเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วในอนาคตอันใกล้

=====

ไทยกำลังจะเป็นชาติอุตสาหกรรมใหม่

ปัจจุบันประเทศไทยเป็นที่ยอมรับและกล่าวถึงกันอย่างกว้างขวางจากนานาประเทศว่ากำลังจะเป็น "ดาวจรัสแสงเอเชียแปซิฟิก" ผลสำเร็จของการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ตลอดระยะเวลาเกือบ 30 ปีที่ผ่านมา ส่งผลให้ทิศทางการพัฒนาประเทศไทยเปลี่ยนแปลงไปจากสังคมเกษตรกรรมดั้งเดิม กอปรกับก้าวไปสู่การพัฒนาคานอุตสาหกรรมสมัยใหม่ จนกระทั่งมีการกล่าวกันว่าประเทศไทยจะเป็นเสือตัวที่ 5 แห่งเอเชียคอกจากฮ่องกง สิงคโปร์ ไต้หวัน และเกาหลีใต้

มีหนังสือพิมพ์ฉบับสำคัญของไทยฉบับหนึ่ง เสนอข้อมูลไว้อย่างน่าฟังว่า ในช่วงปี 2530 - 2531 เศรษฐกิจไทยขยายตัวไปอย่างรวดเร็วมาก อัตราความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสูงถึงร้อยละ 7.1 ในปี 2530 และคาดว่าจะเพิ่มขึ้นไปอีกเป็นประมาณร้อยละ 8 - 9 ในปี 2531 นี้ ซึ่งเป็นอัตราที่สูงที่สุดในรอบ 10 ปี และสูงกว่าเป้าหมายเดิมที่ตั้งเอาไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6

ทำไมเศรษฐกิจไทยจึงขยายตัวอย่างรวดเร็วในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา คำตอบก็คือ ความสำเร็จทั้งความของภาคการค้าส่งออก การขยายตัวอย่างสูงของภาคธุรกิจท่องเที่ยวและการหลั่งไหลเข้ามาของการลงทุนจากต่างชาตินั่นเอง สำหรับการส่งออกนั้นประสบผลสำเร็จอย่างสูงยิ่ง คือ มูลค่าส่งออกขยายตัวในอัตราสูงถึงร้อยละ 35 - 40

สำหรับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในปี 2531 นับเป็นปีแรกในประวัติศาสตร์ที่มีนักท่องเที่ยวจากต่างชาติเข้ามาเกินกว่า 4 ล้านคน ทำรายได้มากกว่า 60,000 ล้านบาท ทั้งนี้เนื่องจากชาวต่างชาติรู้จักประเทศไทยมากขึ้น จากการประชาสัมพันธ์อย่างกว้างขวางใน "ปีท่องเที่ยวไทย 2530"

ทางการลงทุนจากต่างประเทศนั้น ปรากฏว่าในช่วงครึ่งปีแรกของปี 2531 นี้ มีการขอรับการส่งเสริมการลงทุน 987 โครงการ เป็นเงินหนึ่งแสนเจ็ดหมื่นเก้าพันห้าร้อยล้านบาทเศษ ทั้งจำนวนโครงการและเงินลงทุนเพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกัน

กับปีก่อนถึงร้อยละ 118.4 และร้อยละ 149.9 ตามลำดับ ทางด้านเงินลงทุนจดทะเบียนของโครงการร่วมทุนไทยกับต่างประเทศ ก็เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 273.8 จากจำนวน 14,961 ล้านบาท ในช่วงครึ่งปีแรกของปี 2530 เพิ่มขึ้นเป็น 55,924 ล้านบาท ในช่วงครึ่งปีแรกของปี 2531

อย่างไรก็ตาม สิ่งที่ประเทศไทยจะพึงระมัดระวังก็มีอยู่มาก ทั้งนี้เพราะปัจจัยหลักที่ทำให้เศรษฐกิจไทยขยายตัวอย่างรวดเร็วในช่วงระยะ 2 ปีที่ผ่านมา ได้แก่ การหลั่งไหลเข้ามาของนักลงทุนต่างชาติ การขยายตัวอย่างมากของการส่งออก และธุรกิจการท่องเที่ยว ซึ่งล้วนแต่เป็นแรงผลักดันจากต่างประเทศทั้งสิ้น

การเจริญเติบโตในลักษณะเช่นนี้ เป็นสิ่งที่ต้องระมัดระวังให้ดี เนื่องจากการพึ่งพาอาศัยต่างประเทศในระยะยาวนั้น ถ้าหากเกิดความผันผวนขึ้นในระบบเศรษฐกิจโลก ไทยก็จะพลอยได้รับผลกระทบและอาจแก่ไคร่ยาก ดังนั้นแนวทางพัฒนาเศรษฐกิจในระยะต่อไป ประเทศไทยจึงต้องทำควบคู่กันไประหว่างภาคเศรษฐกิจต่างประเทศและภาคเศรษฐกิจในประเทศ ทั้งนี้รัฐบาลได้วางโครงการเอาไว้แล้วนั้น ทั้งนี้เพื่อให้การปรับตัวของเศรษฐกิจมีลักษณะยืดหยุ่นและมี "ตัวตายตัวแทน" กันได้

หากมองย้อนหลังไปในอดีตในช่วงเกือบ 30 ปีที่ผ่านมา นั้น อาจกล่าวได้ว่าประเทศไทยประสบผลสำเร็จอย่างสูงในการพัฒนาเศรษฐกิจ โดยอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจตั้งแต่ช่วงปี 2504 - 2531 ขยายตัวในอัตราเฉลี่ยสูงถึงร้อยละ 7 ต่อปี ในขณะที่โครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศมีลักษณะค่อนข้างเปลี่ยนแปลงไปสู่การพัฒนาและเจริญก้าวหน้าทางภาคอุตสาหกรรมมากขึ้น โดยมีอัตราขยายตัวในเกณฑ์สูงถึงร้อยละ 10 ต่อปี ตลอดช่วงเวลาปี 2504 - 2513

แต่การพัฒนาในอนาคตเพื่อก้าวไปสู่ "ชาติอุตสาหกรรมใหม่" ให้ทัดเทียมกับ 4 เสือแห่งเอเชีย อาจจะต้องมีอุปสรรคอยู่มากพอ ที่เห็นได้ชัดขณะนี้ก็คือ

ประการแรก ประเทศไทยยังขาดความพร้อมในเรื่องของคน คำว่า "คน" ในที่นี้หมายถึง ผู้ที่สำเร็จการศึกษาในสาขาวิทยาศาสตร์ วิศวกรรมศาสตร์ แพทยศาสตร์ รวมตลอดไปถึงสาขาวิชาชีพที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับความรู้ทางด้านเทคโนโลยีและวิทยาการสมัยใหม่ ซึ่งจะต้องมีเพียงพอกับการขยายตัวทางด้านการพัฒนาอุตสาหกรรม โดยต่อเนื่อง ในปัจจุบันประเทศไทยยังมีสัดส่วนการผลิตบัณฑิตในสาขาอาชีพดังกล่าวค่อนข้างมาก กล่าวคือ ภายในปี 2534 อันเป็นปีสิ้นสุดแผนพัฒนาฉบับที่ 6 ประเทศไทยจะผลิตวิศวกรได้ประมาณ 98 คนต่อพลเมือง 1 ล้านคน ในขณะที่ค่าเฉลี่ยของชาติอุตสาหกรรมโดยทั่วไป ปัจจุบันนี้เท่ากับ 300 - 400 คนต่อพลเมือง 1 ล้านคน และเมื่อเทียบตัวเลขในปี 2531 กับประเทศสิงคโปร์ เกาหลี ฮองกง และไต้หวัน ประเทศไทยเหล่านั้นมีบุคลากรสายวิศวกรรมศาสตร์สูงถึง 1,400 คน 680 คน 570 คน และ 425 คนต่อพลเมือง 1 ล้านคนตามลำดับ ปัจจุบันประเทศไทยมีความต้องการแรงงาน "วิศวกร" มากถึง 7,000 คน แต่สถาบันการศึกษาของไทยทั้งระบบ สามารถผลิตวิศวกรได้เพียงปีละ 2,700 คนเท่านั้น นอกจากนั้นยังขาดแคลนแรงงานด้านฝีมืออีกด้วย เช่น ขาดแคลนช่างเจียรไนเพชรแท้ 1,900 คน ช่างทำเครื่องประดับ 2,100 คน ซึ่งปัญหาเรื่องคนนี้ รัฐบาลน่าจะคว้าวางแผนระยะยาวเอาไว้ด้วย

ประการที่สอง ปัญหาการถ่ายทอดเทคโนโลยี ในปัญหานี้คงเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า เทคโนโลยีที่ใช้ในการพัฒนาอุตสาหกรรม ตลอดระยะเวลา 20-30 ปีที่ผ่านมา นั้น เกือบทั้งหมดเป็นเทคโนโลยีจากต่างชาติ และเป็นไปในลักษณะการถ่ายทอดเทคโนโลยี ซึ่งเข้ามาในรูปแบบของการซื้อ การลงทุนและความช่วยเหลือ เป็นที่น่าสังเกตว่าประเทศไทยจำเป็นต้องส่งเงินออกเพื่อจ่ายค่าลิขสิทธิ์และค่าธรรมเนียมเทคโนโลยีให้ต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเทคโนโลยีเพื่อการอุตสาหกรรม

เพิ่มสูงขึ้นกว่า 15 เท่า ในช่วง 15 ปีที่ผ่านมา โดยปัจจุบันมีมูลค่าสูงกว่า 2,000 ล้านบาท แต่การพัฒนาเทคโนโลยีของไทยยังไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร

ในอนาคตการพัฒนาเศรษฐกิจของไทยยังคงต้องพึ่งพาภาคการค้าต่างประเทศต่อไป ซึ่งในระยะแรกของการก้าวไปสู่ "นิคส์" คงต้องพึ่งพาเทคโนโลยีจากต่างประเทศต่อไปก่อน แต่ในระยะยาวประเทศไทยจะต้องมีความสามารถเชิงสร้างเทคโนโลยีการผลิตด้วยตนเอง เพราะในการพึ่งพาเทคโนโลยีจากต่างประเทศนั้น อาจมีปัญหาในเรื่อง "ลิขสิทธิ์" ซึ่งประเทศไทยจำเป็นต้องไปแสวงหาซื้อมาจากต่างประเทศด้วยราคาแพงมาก นอกจากนั้นแล้วเทคโนโลยีที่ต่างชาติถ่ายทอดมาให้ไทย อาจจะเป็นเทคโนโลยีระดับต่ำและล้าสมัย อันมีผลทำให้ระยะเวลาการใช้เทคโนโลยีดังกล่าวสั้นเกินไป ไม่คุ้มค่าการลงทุน ทั้งยังทำให้คุณภาพของผลิตภัณฑ์ค่อนข้างต่ำ ไม่สามารถแข่งขันได้ในตลาดต่างประเทศ

ประการที่สาม การขาดแคลนสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน เพื่อการอุตสาหกรรม ปัญหานี้มีมานาน่าพิจารณาอย่างมากเหมือนกัน เพราะเป็นปัญหา "คอขวด" ที่จะเป็นลูกโซ่โยงใยต่อเนื่องกันไปในระยะยาว หากไม่ได้รับการแก้ไขไว้แต่เนิ่น ๆ การลงทุนภาคธุรกิจเอกชนที่เติบโตขึ้นมากในช่วง 2 ปีที่ผ่านมา ก็อาจจะเกิดภาวะซบถงันขึ้นได้ในระยะ 4-5 ปีต่อไปในอนาคต

ข้อจำกัดที่เกิดขึ้นหลังจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจและการลงทุนที่รวดเร็วมากในปี 2530 ต่อเนื่องมาสู่ปี 2531 ที่เห็นได้ชัด ๆ ก็คือ ปัญหาความแออัดของท่าเรือ ปัญหาการจราจรติดขัด ปัญหารถไฟ ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท และน้ำเพื่อการอุตสาหกรรมเหล่านี้ เป็นคน ล้วนเป็นเรื่องที่จะต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษทั้งสิ้น เพราะเป็นหัวใจของการพัฒนาประเทศไปสู่ "ชาติอุตสาหกรรมใหม่" หรือที่เรียกว่า "นิคส์"

ประการที่สี่ ปัญหาการแข่งขันทางการค้าจะทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น ปัญหานี้มองเห็นได้อย่างเด่นชัดในช่วงเวลาหลังปี 2532 เป็นต้นมา และมีแนวโน้มว่า

จะเพิ่มระดับความรุนแรงเพิ่มขึ้นไปอีกเรื่อยๆ แม้ว่าผลกระทบที่ผ่านมาจะไม่ไ้มองเขาไปสู่ประเทศไทยโดยตรงก็ตาม แต่ในอนาคต ความรุนแรงของปัญหาที่อาจมีมากขึ้น ก็คงจะมีผลต่อประเทศไทยด้วย ส่วนผลกระทบจะมีมากหรือน้อยนั้น ก็ขึ้นอยู่กับการปรับกลยุทธ์ในการตั้งรับที่เหมาะสมมากน้อยเพียงไร ปัญหาที่คาดว่าจะได้รับในระยะอันใกล้ก็เห็นจะไ้แก่ ปัญหาอันเกิดจากการปรับตัวของระบบเศรษฐกิจในประเทศใหญ่ ๆ เช่น ญี่ปุ่น และสหรัฐอเมริกา เป็นต้น โดยมุ่งไปในทิศทางที่จะขยายตลาดการส่งออกให้มากขึ้น และลดการนำเข้าลงเพื่อลดการขาดดุลการค้า และดุลย์การชำระเงิน ประเทศใหญ่ ๆ เช่น สหรัฐอเมริกาเป็นตลาดที่ใหญ่ที่สุดของโลก หากไ้ระบบดังกล่าว ผลกระทบก็จะแผ่ขยายไปทั่วโลก และจะก่อให้เกิดการแข่งขันกันทางการค้าอย่างรุนแรงมากขึ้น

ในกรณีของประเทศไทยเรา ตลาดการค้ายังมีลักษณะที่ไปรวมตัวอยู่ในไม่กี่ประเทศ เฉพาะอย่างยิ่งสหรัฐอเมริกา นับว่ายังเป็นตลาดที่ใหญ่ที่สุดของประเทศไทยเรา โดยไ้ส่งสินค้าไปยังสหรัฐอเมริกาถึงร้อยละ 19 ของยอดส่งออกรวม ในขณะที่การส่งออกไปญี่ปุ่นมีสัดส่วนรองลงมาคือ ร้อยละ 15 รวมแล้วไทยส่งสินค้าออกไปแก่ 2 ประเทศนี้ ก็มีสัดส่วนที่สูงมากถึง 1 ใน 3 ของยอดส่งออกรวมทั้งหมดของไทย ด้วยเหตุนี้ไ้เกิดการแข่งขันทางการค้าในระหว่าง 2 ประเทศนี้ขึ้นมา การส่งออกของไทยก็อาจประสบกับปัญหาขงักกันไ้

ทางออกของปัญหานี้ก็คือ ประเทศไทยจะต้องรีบเปิดตลาดการค้าให้มีความขอบเขตที่ขยายกว้างไกลออกไป โดยลดการพึ่งพาทลาดเดิมบ้างตามสมควร เฉพาะอย่างยิ่งก็คือ ตลาดในประเทศใหญ่ ๆ ที่มีแนวโน้มว่าจะมีการจำกัดทางการนำเข้าสินค้าเข้าอย่างเข้มงวดกวมากขึ้นเรื่อย ๆ ในลักษณะเช่นนี้ ถ้าเราไม่ขยายตลาดให้กว้างขวางกระจายออกไป หนทางการพัฒนาเศรษฐกิจไปสู่ความเป็นชาติอุตสาหกรรมใหม่ในอนาคต สำหรับประเทศไทยก็อาจเกิดปัญหาขงักกันขึ้นไ้

อย่างไรก็ตาม ทุกวันนี้ประเทศไทยก็ยังอยู่ในสาขาของประเทศต่าง ๆ
ทั่วโลก ไทยมีทางที่จะเป็นเสือเศรษฐกิจตัวที่ 5 ในภาคพื้นเอเชียและแปซิฟิกได้
ถึงนั้นเราก็พลอยจิตใจไปควยที่ประเทศชาติของเรากำลังจะเป็นชาติอุตสาหกรรมที่ทันสมัย
ในไม่ช้านี้ ทั้งความมั่นใจก็ควยว่า ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่ยกมากล่าวทั้งหมด
นั้นรัฐบาลของเราจะสามารถแก้ไขให้ลุล่วงไปได้อย่างแน่นอน

=====

ปัญหาสังคมที่จะติดตามมา เมื่อไทยเป็นนิคส์

ในอดีตที่มานาประเทศไทยได้ชื่อว่าเป็นประเทศเกษตรกรรม เนื่องจากพื้นฐานทางเศรษฐกิจของไทย ไม่ว่าจะเป็นรายได้ของประเทศสินค้าออกสำคัญ หรือแม้กระทั่งอาชีพส่วนใหญ่ของประชาชนในชาติก็มาจากเกษตรกรรมเป็นหลัก เช่น การทำไร่ ทำนา ทำการประมง การปศุสัตว์ และการทำป่าไม้ เป็นต้น ส่วนสาขาอาชีพทางอุตสาหกรรมและการบริการจัดเป็นหนึ่งในสาขาการผลิตเพื่อตอบสนองความต้องการภายในประเทศเท่านั้น

อย่างไรก็ตาม หลังจากมีการใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2504 พร้อมทั้งการลดบทบาทของภาครัฐบาลในด้านการลงทุนทางอุตสาหกรรม โดยการประกาศนโยบายส่งเสริมการลงทุนตั้งแต่ปี 2503 เป็นต้นมา ภาคอุตสาหกรรมก็ได้รับความสำคัญมากยิ่งขึ้น ทำให้โครงสร้างทางเศรษฐกิจของไทยที่เคยพึ่งพาภาคเกษตรกรรมอย่างสูงในอดีตได้เปลี่ยนมาพึ่งพาภาคอุตสาหกรรมมากยิ่งขึ้นตามลำดับ ทั้งนี้เมื่อพิจารณาสัดส่วนรายได้ประชาชาติที่เคยพึ่งพาภาคเกษตรกรรมในระดับร้อยละ 34 ในปี 2509 ไกลดลงเหลือร้อยละ 16 ในปี 2530 ในขณะที่สัดส่วนของภาคอุตสาหกรรมได้เพิ่มจากร้อยละ 14 ในปี 2509 เป็นร้อยละ 24 ในปี 2530 ทั้งนี้เพราะการผลิตภาคอุตสาหกรรมในช่วงระยะเวลาดังกล่าวมีอัตราการขยายตัวอยู่ในเกณฑ์สูงมาก โดยเฉลี่ยถึงร้อยละ 10 ต่อปี ซึ่งสูงกว่าการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจทั้งระบบโดยเฉลี่ยร้อยละ 7 ต่อปี นอกจากนี้สินค้าอุตสาหกรรมยังเข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการส่งออกแทนที่สินค้าเกษตรกรรมมากยิ่งขึ้นโดยลำดับ

ในขณะเดียวกัน ประเทศในกลุ่มเอเซียก็ได้มีการพัฒนาประเทศพร้อมกับประเทศไทย เช่น เกาหลี ไต้หวัน ก็ได้ประสบความสำเร็จในการพัฒนาประเทศอย่างสูง รวมทั้งฮ่องกงและสิงคโปร์ ก็อาศัยภาคอุตสาหกรรมส่งออกเป็นพื้นฐานแห่งความสำเร็จด้วย จนได้รับการยอมรับจากทั่วโลกว่าเป็น "ประเทศอุตสาหกรรมใหม่" () ซึ่งสอดคล้องกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจที่คึกของไทยในปัจจุบัน ดังนั้นจึงมีเสียงเรียกร้องให้ไทยก้าวไปในเส้นทางพัฒนาที่ประเทศทั้ง 4 ได้ผ่านมาแล้ว ทั้งนี้เพื่อประเทศไทยจะได้ยกระดับฐานะของประเทศ

จากประเทศกำลังพัฒนาไปสู่ประเทศพัฒนาแล้วระยะเบื้องต้น

สำหรับข้อกำหนดกฎเกณฑ์ที่จะพิจารณาเศรษฐกิจของประเทศใดประเทศหนึ่ง รวมทั้งประเทศไทยควรวางได้ปรับเปลี่ยนโครงสร้างไปสู่ความเป็น "นิคส์" หรือไม่นั้น ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเศรษฐกิจได้กำหนดหลักเกณฑ์หรือมาตรฐานที่ชัดเจนไว้หลายประการด้วยกัน ซึ่งแม้ว่ายังไม่ชัดเจนในรายละเอียดมากนัก และยังไม่เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปก็ตาม แต่หลักเกณฑ์ดังกล่าวก็ล้วนว่ามีประโยชน์พอสมควร เพราะสามารถช่วยให้เราเข้าใจและมองเห็นภาพรวมของเศรษฐกิจไทยและประเมินความเป็นไปได้ในการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อมุ่งไปสู่ความเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ที่เรียกว่า "นิคส์" ได้ในที่สุด สำหรับหลักเกณฑ์กว้าง ๆ ดังกล่าว ซึ่งสรุปจากแนวความคิดเห็นต่าง ๆ นั้นมีดังนี้คือ

ประการแรก ให้พิจารณาที่สัดส่วนของผลผลิตภาคอุตสาหกรรม ซึ่งควรจะเป็นระดับร้อยละ 20 ของ "ผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศชาติในประเทศ" หมายความว่า เมื่อรวมผลผลิตทุกอย่างภายในประเทศเข้าด้วยกันแล้ว มีผลผลิตทางภาคอุตสาหกรรมเกิน 20 % ของผลผลิตทั้งหมดภายในประเทศ ก็นับว่าเข้าเกณฑ์การก้าวไปสู่ความเป็นนิคส์ได้

ประการที่สอง พิจารณาจากการส่งออก คือ ถ้ามีการส่งออกสินค้าอุตสาหกรรมมีสัดส่วนเกินร้อยละ 50 ของยอดส่งออกรวมก็นับว่าเข้าเกณฑ์การก้าวไปสู่ความเป็นนิคส์ได้

ประการที่สาม พิจารณาอัตราความเร็วของการปรับเปลี่ยนจากสังคมเกษตรกรรมไปสู่สังคมอุตสาหกรรม หมายความว่า ถ้าการเปลี่ยนแปลงจากสังคมเกษตรไปสู่สังคมอุตสาหกรรมเป็นไปอย่างรวดเร็วตามเวลาที่กำหนดไว้ ก็ถือว่าอยู่ในเกณฑ์การก้าวไปสู่ความเป็นนิคส์ได้

ทั้ง 3 ประการนี้เป็นเกณฑ์กว้าง ๆ ในการพิจารณาประเทศไทยใดประเทศหนึ่ง รวมทั้งประเทศไทยเราก็คงจะปรับเปลี่ยนโครงสร้างไปสู่ความเป็น

ประเทศอุตสาหกรรมใหม่ หรือเรียกว่า "นิคส์" แล้วหรือยัง ท่านผู้อ่านอาจจะยังสงสัยเกี่ยวกับประเทศเราว่าจะมีทางเป็น "นิคส์" ใดมากน้อยเพียงไรก็ต้องนำเกณฑ์พิจารณากว้าง ๆ ทั้ง 3 ประการนั้น มาปรับก็อาจมองเห็นว่าประเทศไทยเรามีความเป็นไปได้แค่ไหนเพียงไร

คราวนี้เราก็ตองพิจารณากันต่อไปว่า ถ้าหากประเทศไทยเป็น "นิคส์" แล้วปัญหาสังคมที่จะตามมาคืออะไรบ้าง ในปัญหานี้เราอาจพิจารณาได้ใน 2 ประเด็นใหญ่ ๆ ควบกันคือ

ประเด็นที่ 1

เราอาจพิจารณาทางด้านเศรษฐกิจ คือ เมื่อประเทศไทยปรับเปลี่ยนโครงสร้างไปสู่ความเป็นนิคส์ จะทำให้โครงสร้างการผลิตและการค้าของประเทศแปรเปลี่ยนจากที่เคยพึ่งพิงภาคเกษตรกรรมไปสู่การพึ่งพาภาคอุตสาหกรรมมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลกระทบต่ออาชีพของคนส่วนใหญ่ของประเทศ โดยเฉพาะที่มีอาชีพทำไร่ ทำนา ซึ่งอยู่ตามชนบททั่วประเทศ เหล่านั้นจะต้องหันมาประกอบอาชีพอิสระแรงงานตามโรงงานอุตสาหกรรมที่อยู่ในเมืองและชานเมืองเป็นส่วนใหญ่ และจะส่งผลทำให้สังคมส่วนใหญ่กลายเป็นสังคมเมืองแทนสังคมชนบท ในปัจจุบันความแออัดและการดำรงชีวิตของแต่ละบุคคลในสังคมจะมีปัญหาสลับซับซ้อนยิ่งขึ้น นอกจากเศรษฐกิจของประเทศจะต้องพึ่งพาภาคอุตสาหกรรมแล้ว ภาคการส่งออกก็จะมีบทบาทมากยิ่งขึ้น ซึ่งจะทำให้อิทธิพลของเศรษฐกิจโลก เข้ามามีส่วนกำหนดพัฒนาทางเศรษฐกิจภายในประเทศมากขึ้น และจะยังผลให้เศรษฐกิจโลกและเศรษฐกิจของไทยมีความผูกพันกันมากยิ่งขึ้นอีกด้วย ซึ่งเป็นเรื่องที่จะต้องระมัดระวัง โดยเฉพาะในกรณีที่เศรษฐกิจโลกเกิดความผันผวน เพราะจะส่งผลกระทบต่อประเทศไทยพอสมควรหาหนะได้โดยง่าย

ประเด็นที่ 2

เราอาจพิจารณาจากด้านสังคมและวัฒนธรรม คือ มองจากสภาพสังคมเดิมของไทย ที่ต้องอาศัยเวลาในการประกอบกิจ ไม่ว่าจะ เป็นด้านศาสนา วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีและพิธีการต่าง ๆ ก็จะต้องแปรเปลี่ยนไปเมื่อประเทศไทยก้าวเข้าสู่ความเป็นนิคส์ จะมีมา เสนอสงกรานต์อย่างเบิกบานใจ หรือมาสนุกสนานในเทศกาลต่าง ๆ อยู่ ดังเช่นปัจจุบันนี้เห็นจะไม่ได้ ทั้งนี้เพราะความเป็นนิคส์ส่งเสริมให้เกิดความกระฉับกระเฉงและความรวดเร็วในทุก ๆ เรื่องทุกอย่างต้องอาศัยความฉับไว และสิ่งที่จะต้องมาควบคู่กับความเป็นนิคส์ก็คือ การสื่อสารข้อมูลอย่างทั่วถึงโดยผ่านทางสื่อโฆษณาต่าง ๆ เมื่อเป็นเช่นนี้ก็จะมีส่วนทำให้คนในชนบทเปลี่ยนแบบการบริโภคอย่างคนในเมือง เพราะได้รับแรงกระตุ้นจูงใจจากการโฆษณา ทั้ง ๆ ที่คนในชนบทส่วนใหญ่มีรายได้น้อยแตกต่างจากคนในเมืองมากมาย แต่พอได้ทราบได้เห็นคนในเมืองเขากินเขาใช้อะไรก็อยากจะมีอย่างนั้นบ้าง ตัวอย่างเช่น ตู้เย็นและเครื่องใช้ไฟฟ้าที่มีราคาแพง ๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่จำเป็นต่อการดำรงชีพในชนบท แต่ก็จะมีการแสวงหาดูบ้าง เพื่อให้ได้มาซึ่งสินค้าดังกล่าวนี้อย่างมากมาย ทั้งนี้เพื่อเอาไว้เป็นสัญลักษณ์ของสถานภาพสังคม แสดงให้เห็นว่าแม้คนจะอยู่ในชนบทแต่ก็มีของกินของใช้ไม่แพ้กับคนในเมืองเท่าไรนัก ซ่อนนี้อาจทำให้คนในสังคมชนบทพบกับปัญหาทางเศรษฐกิจติดคามมาอีกก็ได้ หากจะกล่าวให้แคบเข้ามาถึงสถาบันครอบครัวอันเป็นหน่วยย่อยที่สุดของสังคมก็อาจพิจารณาได้ว่า เมื่อไทยเป็นนิคส์สิ่งที่จะได้รับความกระทบกระเทือนมากที่สุดก็คือ โครงสร้างของครอบครัว โครงสร้างของครอบครัวไทยจะเปลี่ยนไป ซึ่งจะมีผลก่อให้เกิดปัญหาสังคมอื่น ๆ ตามมา เช่น ปัญหาเด็กกำพร้าเหวี่ยงทอดทิ้ง ดิถยาเสพติด ปัญหาการหย่าร้าง ปัญหาการขาดความผูกพันรักใคร่ในครอบครัว ปัญหาคนชราถูกทอดทิ้ง เป็นต้น

โครงสร้างครอบครัวไทยแต่เดิมอยู่กันอย่างมีความสุขมีความอบอุ่นและมีความผูกพันรักใคร่ในครอบครัวกันมาก ครอบครัวไทยแต่เดิมประกอบไปด้วย พ่อแม่ ลูก และปู่ย่า ตายาย อยู่รวมกัน เด็ก ๆ จะมีทั้งพ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย คุณตา คุณยาย อย่างใกล้ชิด สมัยก่อนเด็ก ๆ มักจะไล่ส่งนิทานคติสอนใจต่าง ๆ จากปู่ ย่า ตา ยาย ซึ่งจะเล่าให้ฟังก่อนนอน หรือหลังจากรับประทานอาหาร พ่อ แม่มีเวลาพูดคุยกับลูกมาก ส่วนผู้สูงอายุก็ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาแนะนำลูกหลาน เมื่อไทยเป็นนิคมครอบครัวจะเปลี่ยนไปเป็นครอบครัวเดี่ยว ซึ่งมีแต่พ่อแม่และลูก พ่อแม่ต้องออกไปทำงานทั้งคู่ ลูกจะถูกทอดทิ้งให้อยู่กับคนอื่นมากขึ้น เช่น อยู่กับคนรับใช้เด็ก ๆ จะขาดการปลูกฝังให้แนวคิดและแนวทางปฏิบัติในชีวิตที่ถูกตอ จะขาดความอบอุ่นทางใจ เมื่อมีปัญหามักจะหาเพื่อนมากกว่า ถ้าเด็กคบเพื่อนไม่ดีโอกาสที่เด็กจะถูกชักจูงไปในทางไม่ดีจะมีมาก เด็กจะเกรง เกรงนอนอยู่ในศูนย์การค้า โรงหนัง ดิสโก้เทคที่เค็มโตพร้อมกับความเป็นนิคม เด็กจะหนีโรงเรียน, หนีออกจากบ้าน ดิเคยาเสพติดมากขึ้น

เมื่อโครงสร้างของครอบครัวเปลี่ยนไป ชีวิตการแต่งงานของสามีภรรยาที่จะเปลี่ยนไปด้วย การพึ่งพาของสามีภรรยาที่เคยมีต่อกันและกันจะน้อยลง ถ้าไทยเป็นนิคมทั้งสามีภรรยาจะออกไปทำงานนอกบ้านมากขึ้น โอกาสที่หญิงและชายจะพบชายและหญิงอื่นที่ถูกคาดหวังใจกว่าจะมากขึ้นด้วย เมื่อการพึ่งพาอาศัยกันและกันในชีวิตน้อยลง ปรัชญาชีวิตของการแต่งงานก็เปลี่ยนไปจากเดิม ประกอบกับจากปู่ ย่า ตา ยายที่จะเป็นศูนย์รวมแห่งความเกรงใจ เช่นแต่ก่อน หญิงและชายจะหย่าร้างกันมากขึ้น

เมื่อโครงสร้างของครอบครัวเปลี่ยนไป โอกาสที่คนสูงอายุจะถูกทอดทิ้งจะมากขึ้น ทั้งนี้เพราะในสังคมของความเป็นนิคม จะวัดกันที่ความรวดเร็ว กระฉับกระเฉง ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการทำงาน คนสูงอายุจะถูกวัดว่าเป็นผู้ไร้ประโยชน์ เพราะขาดคุณสมบัติเหล่านี้ เขาจะถูกทอดทิ้งจะรู้สึกว่าเขาทำงานจิตใจมากขึ้น ประกอบกับลูกหลานอาจทำงานนอกบ้าน หรือในเมืองใหญ่ ๆ คนชราจะถูกปล่อยให้อยู่บ้านเพียงลำพัง โดยปราศจากลูกหลานเหลียวแล

ปัญหาทางด้านสุขภาพจิตของคนไทยจะเพิ่มมากขึ้น เพราะวิถีชีวิตของคนจะเปลี่ยนไปจากเดิมอย่างแน่นอน คนที่อยู่ในชนบทที่ย้ายเข้ามาทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมจะได้รับความกระทบกระเทือนมากที่สุด เขาจะคงกินอยู่ในหอพักของโรงงาน ซึ่งต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงงาน ถ้าปรับเข้ากับสภาวะแวดล้อมใหม่ที่ทำงานไม่ได้ จะทำให้มีความเครียด คับข้องใจ อันจะนำไปสู่ปัญหาโรคจิตและโรคประสาทในเวลาต่อมา

ปัญหาการเกิดอุบัติเหตุจากการจราจร จะเพิ่มมากขึ้นเพราะความเป็นนิคมส์ ทำให้คนต้องรีบเร่งทำงานแข่งกับเวลา คนต้องการความรวดเร็วมากขึ้น การใช้รถและใช้ถนนจะมีมากขึ้น อัตราการเกิดอุบัติเหตุจะสูงขึ้น ดังนั้นหน่วยงานที่ให้บริการการรักษาพยาบาลฉุกเฉิน เช่น ห้องฉุกเฉินของโรงพยาบาลหรือหน่วยงานการแพทย์จะต้องเตรียมความพร้อมเช่นกัน เพื่อป้องกันการสูญเสียชีวิตจากการเกิดอุบัติเหตุ

ประเพณีและค่านิยมของคนไทยจะเปลี่ยนไป ประเพณีที่ดีของไทยหลายประการก็จะสูญหายไปด้วย เมื่อไทยเป็นนิคมส์ ขั้นตอนของพิธีกรรมต่าง ๆ จะถูกตัดลงไป คนจะไปร่วมงานกันผิวเผิน เช่น ไปเพราะความจำเป็นในกานสังคัม แต่ไม่ใช่ไปเพราะอยากไป คนจะคิดถึงเรื่องของตัวเองจนอาจมีเวลาสำหรับผู้อื่นน้อยลง

เมื่อไทยเป็นนิคมส์คนจะต้องการ เครื่องทุนแรงต่าง ๆ มาใช้ เพื่อความสะดวกและรวดเร็ว จึงต้องการผลิตภัณฑ์จากโรงงานอุตสาหกรรมมากขึ้นเมื่อไม่มีเงินก็ต้องกู้ยืมหรือใช้ระบบผ่อนส่ง ทำให้เกิดภาวะหนี้สินและความตึงเครียดได้ โอกาสที่คนจะหันหน้าเข้าหาอามายมุขจะมีมากขึ้น เช่น เล่นการพนัน หวยเถื่อน อันเป็นความหวังสุดท้ายของคน ซึ่งจะนำไปสู่ปัญหาอื่น ๆ ในเวลาต่อมา

ที่กล่าวมานี้เป็นเพียงชี้ให้เห็นปัญหาสังคมบางประการที่จะคิดตามมาเมื่อไทยเป็นนิคมส์ ซึ่งผู้เกี่ยวข้องจะต้องคำนึงถึงและหาแนวทางวางมาตรการรองรับการแก้ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ไว้ด้วย

อย่างไรก็ตาม การที่ประเทศไทยจะยกระดับฐานะทางเศรษฐกิจจากประเทศเกษตรกรรมไปสู่การเป็นประเทศอุตสาหกรรมหรือความเป็นนิคส์นั้น เราอาจจะได้รับโอกาสที่ดีกว่า มีฐานะทางเศรษฐกิจที่ดีกว่า มีรายได้ มีของกินของใช้ที่ดีกว่า แต่พร้อมกันนั้นอาจจะต้องเผชิญกับปัญหาอื่น ๆ ที่จะติดตามมา ซึ่งผู้เกี่ยวข้องจะต้องตระหนักและคำนึงถึงอยู่ตลอดเวลา ปัจจุบันเศรษฐกิจโลกกำลังผันผวน ตลอดทั้งบรรยากาศทางการค้าระหว่างประเทศได้เปิดลัทธิกีดกันทางการค้าทวีความรุนแรงขึ้นโดยลำดับ ย่อมจะส่งผลกระทบต่อฐานะของเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นระบบเศรษฐกิจเปิด เฉพาะอย่างยิ่งอาจกระทบต่อการก้าวไปสู่ความเป็นนิคส์ของไทยเรากลับ ซึ่งปัจจัยต่าง ๆ ดังกล่าวนี้นี้เป็นเรื่องที่ต้องคำนึงถึงควย ส่วนในค่านสังคมนผู้เกี่ยวข้องในการจัดบริการสวัสดิการสังคมก็ควรจะต้องเตรียมจัดบริการให้สอดคล้องกับสภาพของสังคมที่จะเปลี่ยนไป อันเกิดจากความเป็นนิคส์ควย

=====

โครงสร้างเศรษฐกิจไทยกำลังเปลี่ยนแปลง

ในช่วงระยะเวลาไม่กี่ปีมานี้ได้มีการพิจารณากันมากกว่า สังคมไทยกำลังอยู่ในระหว่างหัวเลี้ยวหัวต่อของการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจจากเดิมที่สินค้าเกษตรและภาคเกษตรกรรมมีบทบาทสำคัญต่อการขยายตัวของเศรษฐกิจได้เคยบทบาทลง ในขณะที่ภาคเศรษฐกิจอื่น ๆ เช่น ภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการกำลังมีบทบาทเพิ่มมากขึ้น โดยมีตัวเลขที่บ่งชี้คือ ในปี พ.ศ. 2525 สัดส่วนรายได้ของสาขาเกษตรในผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติมีถึงร้อยละ 22.3 พอมาถึงระหว่างปี 2529 - 2530 ปรากฏว่ามีสัดส่วนของรายได้ของสาขาเกษตรลดลงเหลือเพียงร้อยละ 16

หรือถ้าดูจากตัวเลขการส่งออกจะพบว่า มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรลดลงมาตลอดตั้งแต่แผนพัฒนาฉบับที่ 1 มูลค่าการส่งออกคิดเป็นร้อยละ 86.5 และลดลงเหลือร้อยละ 75.2 ในร่างแผนพัฒนาฉบับที่ 2, ช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 3 ลดลงเหลือร้อยละ 64.0, ช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 4 ลดลงเหลือร้อยละ 61.4 ช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 5 เหลือเพียงร้อยละ 45.5 และช่วงแผนพัฒนาฉบับที่ 6 ลดลงเหลือร้อยละ 30 พร้อมทั้งนี้ยังได้มีการคาดหมายกันในตอนนั้นว่า ในช่วงเวลาจากปี 2532 - 2537 ภาคเกษตรจะมีอัตราการเติบโตลดลงเฉลี่ยร้อยละ 3 ต่อปี ขณะที่ภาคอุตสาหกรรมจะขยายตัวเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 10 ต่อปี และภาคบริการจะขยายตัวอยู่ในเกณฑ์เฉลี่ยร้อยละ 7 - 8 ต่อปี ซึ่งความแตกต่างดังกล่าวนี้จะสะท้อนให้เห็นโครงสร้างเศรษฐกิจของประเทศไทยกำลังเปลี่ยนแปลงอย่างเด่นชัด จนหลายคนมองประเทศเรากำลังจะพัฒนาไปเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ หรือที่เรียกว่า "นิคส์" ทำให้หลายคนรู้สึกนึกคิดว่า ถ้าเป็นเช่นนั้นการเกษตรของบ้านเรากำลังลดความสำคัญลงไปใช่ไหม...? แล้วประชากรภาคเกษตรกว่า 70 % จะเป็นอย่างไร ?

ดังนั้น ปัญหาอันนี้จึงเป็นจุดสำคัญที่จะต้องพิจารณากว่า เราจะเลิกส่งเสริมภาคเกษตรกรรมและหันมาทุ่มเทกับงานอุตสาหกรรม หรือเราจะมีแนวทางอื่น

ที่จะพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้เจริญก้าวหน้าไปพร้อมกันทั้งภาคเกษตรและ
อุตสาหกรรม

ในประการแรก เมื่อพิจารณาถึงข้อเท็จจริง จะเห็นได้ว่าประเทศไทยยังมีจุดเข้มแข็งในเรื่องของการเกษตร ไม่ว่าจะเป็นสภาพดินฟ้าอากาศและพื้นที่ ๆ เหมาะสมกับการเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์ ประกอบกับประชากรส่วนใหญ่ของประเทศยังเป็นเกษตรกรที่ขึ้นพื้นฐานความขยันและความสามารถ

ในประการที่สอง การที่ประเทศของเราจะก้าวไป เป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ จะต้องปรับคำดำมให้ชัดเจนว่า เราต้องการอุตสาหกรรมแบบไหน สมมุติว่าเป็นอุตสาหกรรมที่จะต้องใช้วัตถุดิบจากต่างประเทศมีมูลค่า 900 ล้านบาท เอามาแปรรูปแล้วส่งออกได้เงิน 1,000 ล้านบาท หักแล้วเราได้เงิน 100 ล้านบาท เป็นค่าแรงค่าแปรรูปเราจะเอาไหม...

เพราะฉะนั้นเราจะเห็นว่าแนวทางที่ดีที่สุด และสอดคล้องกับความเป็นจริงของสังคมไทยมากที่สุด ก็คือ การเป็นประเทศอุตสาหกรรมที่อยู่บนพื้นฐานในการนำสินค้าการเกษตรมาเป็นวัตถุดิบหรือแปรรูปที่เรียกว่า "อุตสาหกรรมการเกษตร" ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางของแผนพัฒนา ฉบับที่ 6 ที่ผ่านไปแล้ว และฉบับที่ 7 ที่กำลังก้าวเข้ามาแทน ทั้งนี้เนื่องจากอุตสาหกรรมการเกษตร เป็นการเชื่อมต่อกันระหว่างภาคอุตสาหกรรมและเกษตรกรรม ซึ่งจะทำให้เกิดการกระจายรายได้ที่ดีขึ้น ไม่เพียงแต่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมหรือผู้ใช้แรงงานเท่านั้น แต่จะช่วยกระจายถึงคนในชนบทด้วย และยังเป็นการแก้ปัญหาการเกษตรไปในตัว และเมื่อเราใช้แนวทางเช่นนี้ก็จะเห็นว่า ภาคเกษตรกรรมก็ได้มีความสำคัญลดลง แต่กลับมีบทบาทมากขึ้น เพราะภาคเกษตรจะเป็นฐานโยกย้ายวัตถุดิบทางการเกษตรให้แกภาคอุตสาหกรรม

ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจน่าจะเริ่มต้นจากอุตสาหกรรมที่มีพื้นฐานเกี่ยวข้องกับภาคเกษตร เพราะถ้าไม่ดำเนินการเช่นนี้จะทำให้ช่องว่างระหว่างอุตสาหกรรมกับตัวเกษตรห่างกันมากขึ้น และจะเป็นก่อให้เกิดช่องว่างทางรายได้ในสังคมทางไกลกันออกไปอีก ดังนั้นเราจะต้องทำการเกษตรให้เป็นเชิงธุรกิจให้ได้

อย่างไรก็ตาม เรายังมีข้อพิจารณาว่าลักษณะการผลิตสินค้าอุตสาหกรรม จะต้องมีความถูกต้องที่มีคุณภาพไปตามมาตรฐาน มีปริมาณสม่ำเสมอและต้นทุนที่คงที่ แต่เมื่อกลับไปมองการผลิตสินค้าเกษตรบ้านเรา จะเห็นว่ามีปัญหาหลายประการ เช่น ผลผลิตที่ได้ไม่สม่ำเสมอ ต้นทุนการผลิตที่ไม่แน่นอน คุณภาพสินค้าขาดมาตรฐานไม่ตรงกับความต้องการของตลาด รวมทั้งปัญหาการตลาดที่มีขั้นตอนคนกลางมากทำให้เกิดปัญหาราคาสินค้าไม่มีเสถียรภาพ

สาเหตุในเรื่องนี้ก็เพราะการเกษตรในบ้านเรา มีลักษณะการผลิตเพียงเพื่อเลี้ยงชีพ หรือเพื่อทำมาหากินเหลือแล้วจึงขายไปยังตลาด ทำให้ขาดการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตและการตลาด

ดังนั้นแนวทางที่จะแก้ปัญหาภาคเกษตร และภาคอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรก็คือ จะต้องเปลี่ยนการเกษตรจากรูปแบบเดิมไปเป็นการเกษตรเชิงธุรกิจ หรือทำแบบทำมาค้าขาย จึงจะสามารถพัฒนาการเกษตรให้สามารถอยู่รอดได้และสามารถผลิตวัตถุดิบที่มีต้นทุน คุณภาพ และปริมาณที่สม่ำเสมอ สามารถป้อนให้ภาคอุตสาหกรรมได้เพียงพอตลอด และยิ่งเราเน้นภาคอุตสาหกรรมมากขึ้น ภาคเกษตรก็จะต้องเปลี่ยนเป็นธุรกิจการเกษตรมากขึ้น

เมื่อเป็นเช่นนี้ทำให้เรามองเห็นได้ว่า การเกษตรจะต้องแบ่งเป็น 2 ลักษณะคือ .—

1. การเกษตรแบบดั้งเดิม หรือเพื่อทำมาหากิน และ
2. การเกษตรเชิงธุรกิจ หรือเพื่อทำมาค้าขาย ซึ่งวัตถุประสงค์ของการเกษตรทั้งสองแบบจะแตกต่างกันอย่างชัดเจนคือ .—

การเกษตรแบบดั้งเดิมหรือเพื่อทำมาหากิน เป็นการเกษตรแบบดั้งเดิมที่มุ่งผลิตเพียงเพื่อใ้บริโภคในครอบครัวเป็นหลัก ไม่คำนึงถึงต้นทุน ไม่คำนึงถึงคุณภาพและไม่ต้องมีตลาดเพราะทำกินเอง ซึ่งการเกษตรแบบนี้เป็นส่วนหนึ่งของการดำรงชีวิตในชนบท เพราะฉะนั้นการมุ่งพัฒนาการเกษตรตามลักษณะนี้ จุดมุ่งหมายอยู่ที่การเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาคุณภาพชีวิต การกินคืออยู่ที่ของชาวชนบท ควบคู่ไปกับการพัฒนากันอื่น ๆ เช่น การศึกษาสาธารณสุข เป็นต้น

การเกษตรเชิงธุรกิจหรือเพื่อทำมาค้าขาย มีวัตถุประสงค์สำคัญคือ การสร้าง
ความเจริญมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ การเกษตรลักษณะนี้คือส่วนหนึ่งของเศรษฐกิจที่เข้า
ไปเชื่อมต่อกับภาคอุตสาหกรรม ซึ่งต้องลงทุนทุนการผลิต ต้องคำนึงถึงคุณภาพและ
การตลาดเพื่อค้าขายหากำไร

สรุปแล้วจะเห็นได้ว่าการพัฒนาการเกษตรแบบทำมาหากินนั้น เพื่อ
การกินคืออยู่กินของชาวชนบท ขณะที่การเกษตรเชิงธุรกิจทำเพื่อการกิน เพื่อผลทาง
ธุรกิจการเกษตร ดังนั้นจะมองแบบภาพทั้งสองนี้ให้ชัดเจนว่าเป็นไปเพื่อวัตถุประสงค์
ทางสังคมหรือทางธุรกิจ

อีกปัญหาหนึ่งซึ่งนับว่าสำคัญก็คือ ทำไมเราจะต้องปฏิบัติแบบการเกษตร
ครบวงจร จากที่กล่าวมาข้างต้น เราขอสรุปแบบแนวทางที่จะนำไปใช้พัฒนาทาง
เศรษฐกิจ ก็คือ

1. ต้องเป็นอุตสาหกรรมการเกษตร และ
2. การปรับแนวพัฒนาการเกษตรให้เป็นการเกษตรเชิงธุรกิจ

อย่างไรก็ตาม การนำแนวความคิดในการทำเกษตรเชิงธุรกิจมาใช้
จะต้องคำนึงถึงปัจจัยสำคัญ คือ

1. เมื่อทำการเกษตรเชิงธุรกิจจะต้องทำให้ผลผลิตมีปริมาณสอดคล้อง
คลอกับความต้องการของตลาด และการผลิตต้องมีประสิทธิภาพสูงเพื่อให้คนลงทุน
เพราะสิ่งเหล่านี้เป็นองค์ประกอบสำคัญของธุรกิจและ
2. สินค้าเกษตรไม่เหมือนสินค้าอื่น ๆ เพราะเป็นสินค้าที่เน่าเสีย
ง่าย หรือเป็นสิ่งที่เปื่อยยุ่ย ถ้าจะนำเป็นธุรกิจจะต้องวางแผนการผลิตในแต่ละขั้นตอน
ให้ต่อเนื่องเชื่อมโยงกันแบบครบวงจร เพื่อไม่ให้เกิดการสูญเสียและขาดทุน
การผลิต เช่น ในกรณีเลี้ยงไก่ เมื่อไข่ที่ครบเป็นลูกไก่ ต้องมีโรงเรือนมารองรับ ไม่
เช่นนั้นลูกไก่จะตาย เมื่อลูกไก่โตจะมีอีกต้องมีโรงงานรับเหมาบรอนรับ ไม่เช่นนั้น
จะเกิดความเสียหายได้ เช่น ลืมเปลี่ยนภาชนะอาหารไก่ เป็นต้น

นอกจากตัวอย่างเรื่องไก่เนื้อแล้ว ในสินค้าเกษตรพืชไร่ก็ต้องทำให้
ต่อเนื่องครบวงจร เช่น เกษตรกรเลี้ยงไก่ มีฉะนั้นจะ เกิดความสูญเสียไก่เหมือนกัน

การ เกษตรกรครบวงจรจึงเป็นการดำเนินธุรกิจการ เกษตรในลักษณะที่นำ
เอากิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกันตั้งแต่การผลิต การให้สินเชื่อ การแปรรูปสินค้า
จนถึงขั้นคอนคันทาคทั้งภายในและต่างประเทศให้เข้ามา เชื่อมประสานเป็นขบวนการ
ที่ต่อเนื่องกันอย่างเป็นระบบ โดยมีการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้เพื่อเพิ่ม
ประสิทธิภาพการผลิตอันจะเป็นผลให้ต้นทุนการผลิตต่ำลง และสามารถปรับปรุงคุณภาพ
สินค้าในการผลิต ตลอดจนวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด
เป็นต้น

การ เกษตรแบบครบวงจรมัน จะต้องมีเทคโนโลยี เงินทุน บัณฑิต
พื้นฐานการผลิตและการตลาดเข้ามารองรับ ซึ่งเกษตรกรอาจทำทุกอย่างได้ไม่หมด
จะต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย โดยมีการกำหนดบทบาทและหน้าที่คือ.-

1. ภาครัฐราชการ จะมีบทบาทในการสร้างบัณฑิตพื้นฐานต่าง ๆ และ
สนับสนุนส่งเสริมการ เกษตร เศรษฐกิจ
2. ภาคเอกชน จะต้องเป็นผู้นำวิชาการความรู้และเทคโนโลยีการผลิตมาถ่ายทอดให้เกษตรกรได้ใช้งานอย่างเหมาะสม รวมทั้งรับซื้อผลผลิตจากเกษตรกร
ในราคาที่ตกลงกันอย่างเป็นธรรมและรับผิดชอบดูแลเรื่องตลาดให้
3. สถาบันการเงิน จะช่วยดูแลสนับสนุนด้านเงินทุน หรือบริการด้าน
สินเชื่อให้เกษตรกร และ
4. เกษตรกร จะเป็นผู้รับผิดชอบในเรื่องของการผลิตให้เป็นไปอย่าง
มีประสิทธิภาพและปฏิบัติตามเงื่อนไขสัญญาที่ตกลงไว้

เมื่อปฏิบัติไ้ครบวงจร เรนนี้แล้ว จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อเศรษฐกิจ
โดยรวมของประเทศคือ.-

1. ต่อเกษตรกร การเกษตรแบบครบวงจรจะช่วยให้เกษตรกรได้
เรียนรู้วิชาการและเทคโนโลยีการผลิตใหม่ ๆ นอกจากนั้นยังลดความเสี่ยงในการ

ผลิตและการตลาดลงไปพร้อมกันด้วย เนื่องจากภาคเอกชนจักเข้ามารับผิดชอบต่อความเสี่ยงแทน ทำให้เกษตรกรขายสินค้าในราคาที่แน่นอนมีเสถียรภาพเป็นผลให้รายได้สูงขึ้น

2. คอลินกาเกษตร การเกษตรครบวงจรจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตให้สูงขึ้นและแน่นอน

... จากที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ จะเห็นได้ว่า การเกษตรครบวงจรหรือการเกษตรธุรกิจนั้นจะช่วยให้ "ประเทศมั่นคง ประชาชนมีกิน" ได้อย่างแน่นอน จึงหวังว่าทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจะร่วมมือกันผลักดันให้เกิดเกษตรครบวงจรได้ในอนาคตอันใกล้

ปัญหาเศรษฐกิจกับแนวทางการแก้ไข

ปัญหาที่เราจะต้องนำมาวิเคราะห์กันอยู่เสมอ ๆ เพื่อหาทางแก้ไข
ได้แก่ ปัญหาเศรษฐกิจของไทย

ในสมัยก่อนประเทศไทยไม่ต้องเผชิญกับปัญหานี้มากนัก แต่หลังจากปี
2514 เป็นต้นมากลุ่มประเทศส่งออกน้ำมัน หรือที่รู้จักกันในนาม "กลุ่มโอเปค"
ได้เร่งขึ้นราคาน้ำมันดิบอย่างรุนแรงโดยต่อเนื่อง จึงก่อให้เกิดวิกฤติการณ์ทาง
เศรษฐกิจทั่วไทย โดยเฉพาะประเทศที่กำลังพัฒนา เช่น ประเทศไทยเรา แม้กล
มาในระยะหลัง ๆ นี้เราจะไม่ค่อยมีปัญหาเรื่องน้ำมัน แต่ก็มีปัญหาอย่างอื่นอีกหลาย
กััน ซึ่งก็ยังส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของเราบ้างน้อยบ้างตามสถานการณ์ที่
เกิดขึ้น ทั้งนี้เพราะเรายังเป็นประเทศที่กำลังพัฒนา ก็คงพบกับปัญหาเศรษฐกิจ
เป็นธรรมดา แม้รัฐบาลจะไ้พยายามพัฒนาทางด้านการเศรษฐกิจประสบผลสำเร็จไป
เป็นอันมากแล้วก็ตาม แต่เราก็ต้องยอมรับว่า เรายังมีปัญหาด้านอื่นอยู่อีกมากพอ
สมควร เช่น เรายังเสียเปรียบการค้ากับต่างประเทศอยู่มาก โดยเฉพาะประเทศญี่ปุ่น
เราสั่งซื้อสินค้าเข้ามาแต่ส่งสินค้าออกไปขายได้น้อย

เมื่อบ้านเมืองเราต้องเผชิญกับปัญหาทางเศรษฐกิจดังกล่าว เราใน
ประชาชนไทยทุกคน ก็ต้องช่วยกันหาทางแก้ไขมาตรการบางอย่างในการแก้ปัญหา
เศรษฐกิจมีดังนี้

1. เปลี่ยนค่านิยมในการใช้สินค้าไทย
2. ควบคุมมาตรฐานการส่งออกให้ดี
3. มีมาตรการลงโทษอย่างเด็ดขาดแก่ผู้ลักลอบนำสินค้าเข้ามา

1. เปลี่ยนค่านิยมในการใช้สินค้าไทย

เราจะพบว่าปัจจุบันประชาชนส่วนใหญ่ ยังมีค่านิยมที่ผิด ๆ อยู่ คือ
ยังนิยมกิน นิยมใช้ และนิยมเล่นของต่างประเทศกันอยู่มาก โดยคิคราของที่ผลิต
จากต่างประเทศดีกว่าของที่ผลิตในประเทศไทย ใครใช้ของต่างประเทศถือว่าเป็น
คนมีฐานะดี มีรสนิยมสูง มีเกียรติในสังคม ส่วนคนที่ใช้ของที่ผลิตในประเทศไทย

เป็นคนไม่ทันสมัย มีรายไค้ค่า รดนิยมค่า ค่านิยมคั้งกล่าวนี้ผิดแน่นอน เพราะทุกวันนี้ประเทศไทยเราสามารถผลิตสินค้าที่มีคุณภาพไม่แพ้ของต่างประเทศ และส่งไปขายต่างประเทศจนเป็นที่ยอมรับกันทั่วโลกแล้ว มีคนไทยที่มีโอกาสเดินทางไปต่างประเทศ พบของที่ผลิตในประเทศไทย แต่ประทับตราจากต่างประเทศ

เรื่องเช่นนี้เราเห็นจะต้องเปลี่ยนความรู้สึก หรือเปลี่ยนรสนิยมเสียใหม่ไค้แล้ว คือ ใครก็ตามที่มีรสนิยม ิซของที่ผลิตในประเทศไทย ต้องถือว่าเป็นผู้มีรสนิยมสูง เป็นผู้มีเกียรติอย่างสูงในฐานะที่เป็นคนรักชาติ เป็นผู้มีส่วนในการช่วยพัฒนาเศรษฐกิจของชาติ ส่วนคนที่ชอบบิซของต่างชาติ ทั้ง ๆ ที่ของนั้นเราผลิตใช้ไค้เองภายในบ้านเมืองของเรา กอ้งถือว่าไม่รักชาติจริง ไม่ไค้ให้ความร่วมมือในการแก้ปัญหา เศรษฐกิจของบ้านเมือง

ค่านิยมที่เกี่ยวกับการนิยมของใช้ภายในประเทศคนนี้ เราเห็นจะต้องยกย่องคนผู้ปุ่นและคนอินเดีย คนในประเทศเขาจะนิยมยกย่องคนิซของที่ผลิตภายในประเทศเขาจะไค้รับเกียรติในฐานะที่เป็นบุคคลที่มีอุดมการณ์อันสูงส่งที่ไค้ยว ส่วนคนที่ไค้ของต่างประเทศจะถูกประณามว่าเป็นคนไม่รักชาติ และไม่ไค้มีอุดมการณ์ ไม่รับผิดชอบต่อความมอญรอดของบ้านเมือง

ควยเหตุที่คนของเขาไค้ค่านิยมอันถูกต้องเช่นนี้ ผู้ปุ่นสามารถฟื้นฟูเศรษฐกิจของเขาไค้อย่างรวดเร็ว หลังจากไค้รับเอกราชเพียงไม่นาน แม้อินเดียก็สามารรถอบกู้เอกราชไค้ โดยไม่ต้องเสียกระสุนปืนสักนัดไค้ยว ทั้งนี้ก็ควยการไม่ยอมไค้ของที่อิ้งกฤษผลิตในขณะที่ยังปกครองอินเดียอยู่ สมัยนั้นชาวอินเดียทั้งประเทศชักชวนกันปลุกฝ่าย ทอดานุงตนเอง ปลุกข่าวสาสี่ ท่าโรตี จำปาตีกินเอง นอกจากนี้ยังไค้พร้อมใจกันนำเอาผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ที่ผลิตโดยอิ้งกฤษไปเผาตั้งเสียควย ทั้งนี้เพื่อไม่ให้อิ้งกฤษมีรายไค้หรือไค้รับผลประโยชน์อันไค้จากการปกครองของอินเดียเลย พร้อมกันนี้ยังไค้คลื่นมนุษย์เดินเลนขวางถนนไม่ให้รถยนต์อิ้งกฤษเลนไปไหนมาไหนไค้โดยสะดวกอีกควย มาตราการเช่นนี้ทำให้อิ้งกฤษสิ้นหวังไม่มีทางไค้อะไรจากอินเดียเลย มีแต่ทางเสียในการช่วยเหลืออินเดียคั้งต่าง ๆ ผลที่สุดอิ้งกฤษจึงยอมบิให้เอกราชแกอินเดีย

แม้เวลานี้มันได้ก็ยังคงใช้มาตรการที่เข้มงวด เศรษฐกิจของคนอยู่อย่างโคมลค์มาก
ที่เดียว

เมื่อหันมาดูสถานการณ์ที่บ้านเรา จะพบว่าปัจจุบันนี้ ประเทศไทย
สามารถผลิตสินค้าที่มีคุณภาพดีให้เชื่อกับต่างประเทศได้หลายอย่าง เช่น กล้วย
น้ำหอมจากโยสียง เครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องใช้ไฟฟ้าประเภทต่าง ๆ
เป็นต้น บางอย่างเราสามารถผลิตมีคุณภาพสูงกว่าต่างประเทศเสียอีก เช่น
เครื่องสำอางค์ ประเภทผสมสมุนไพรบางอย่างก็ได้รับยกย่องว่ามีคุณภาพเหนือกว่า
ของต่างประเทศ ผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร เช่น แป้งมันสำปะหลังก็ได้รับยกย่องว่า
มีคุณภาพที่จนทางยุโรปต้องซื้อจากเราว่าดีกว่าจำนวนส่งออก เพราะจะทำให้แป้ง
มันสำปะหลังจากประเทศอื่น ๆ เหลือสินค้าไทย เมื่อเป็นเช่นนี้เราคนไทยควรจะ
เปลี่ยนค่านิยมหันมาใช้สินค้าไทย เพื่อช่วยพัฒนาเศรษฐกิจของชาติไทย

2. ควบคุมมาตรฐานการส่งออกสินค้าให้

ถึงอย่างไรเราก็ต้องยอมรับว่า สินค้ามีคุณภาพในประเทศบางอย่าง
ยังมีคุณภาพไม่ไต่มาตรฐาน มีของปลอมปน บางทีมีสารเป็นพิษเจือปนอยู่ด้วย เริ่ม
ตั้งแต่ น้ำดื่ม น้ำปลา น้ำส้ม จนถึงยารักษาโรค ของใช้ต่าง ๆ เช่น ตะปูควง ปลั๊ก
ไฟฟ้า สวิตช์ไฟฟ้า เรื่อยๆ ไป จนถึงรองเท้าใหญ่ ๆ เช่น รองเท้าที่ใส่เหล็กที่ไม่ไต่
มาตรฐานหรือมีคุณภาพต่ำ ทำให้เราต้องเสียชื่อเสียงไปต่างประเทศ เราผู้ซึ่งเร็วการที่ส่ง
โดยตรงจากต่างประเทศ ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะผู้ผลิตมุ่งจะเอาแต่กำไรเกินควร
โดยขาดความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค ซึ่งก็หมายถึงการขาดความรับผิดชอบต่อสังคม
ไทยส่วนรวมนั่นเอง

ควรมีมาตรการในการป้องกันและควบคุมคุณภาพของสินค้าไทยให้เข้ม
งวดมากขึ้นอย่างจริงจัง เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการควบคุมมาตรฐานของ
สินค้าไทย ควรต้องสวดส่องดูแลและคงโทษผู้ผลิตสินค้าที่ไม่ไต่มาตรฐาน เมื่อเรา
ต้องการให้ผู้บริโภคมีภูมิคุ้มกันที่ปลอดภัยในประเทศ เราก็ควรต้องปรับปรุงคุณภาพ

ให้ขึ้นควบคู่กันไปด้วย จึงจะมีคนนิยมใช้ นอกจากเจ้าหน้าที่แล้วประชาชนผู้บริโภครู้ก็ต้องคอยช่วยกันดูแลควยว่า ของที่ท่านซื้อมากินมาใช้นั้น มีคุณภาพได้มาตรฐานเพียงพอหรือไม่ ถ้าทุกฝ่ายร่วมมือกันปัญหาที่จะแก้ไขหมดไปได้

3. มีมาตรการลงโทษอย่างเด็ดขาดแก่ผู้ลักลอบนำสินค้าเข้ามา

ควรมีมาตรการขั้นเด็ดขาดเกี่ยวกับการสั่งสินค้าที่ไม่จำเป็นเข้ามาและการลักลอบนำสินค้าหนีภาษีเข้าประเทศ การกระทำเช่นนี้ยอมเป็นการทำลายเศรษฐกิจของชาติอย่างมาก เราจึงต้องร่วมมือกันแก้ไขและมีมาตรการลงโทษอย่างรุนแรง

ถ้าหากทุกฝ่ายทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชนและประชาชนทั่วไปร่วมมือร่วมใจกันแก้ไข ช่วยกันพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศชาติอย่างจริงจังตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป ก็เชื่อได้ว่าอนาคตของเศรษฐกิจของประเทศเราจะแจ่มใสมั่นคงขึ้น

=====

การพัฒนาสังคม : ไครควรมีบทบาทนำ ?

ทุกวันนี้เราชาวไทยใฝ่สนใจในเรื่องการพัฒนาสังคมกันมากขึ้น และคนที่จะมีบทบาทในการพัฒนาสังคมได้ก็เห็นจะใกล้เคียง "คนมีเงิน" นั่นเอง

คำว่า "คนมีเงิน" ในที่นี้เป็นคำกลาง ๆ ที่หมายถึงผู้ที่พอมีเงิน ผู้มีอันจะกิน นายทุน นายธนาคาร นักธุรกิจ บัณฑิตสาทรกรรม เศรษฐี มหาเศรษฐี อภิมหาเศรษฐี ผู้ที่มีทรัพย์ คนที่อยู่ในต่างแดนที่มีเงิน และจะรวมธนาคารไปจนถึงองค์กรหรือสถาบันที่มีเงิน เช่น บริษัทหลักทรัพย์

ท่านอาจารย์พุทธทาสแยกใช้คำว่า "นายทุน" กับคำว่า "เศรษฐี" ไว้อย่างที่ต่างกันว่า นายทุนหมายถึง ผู้เอาเปรียบธุรกิจ แต่เศรษฐี หมายถึงคนใจดี หรือผู้ทำให้เกิดความเจริญ

ในเรื่องราวที่เกี่ยวกับพุทธประวัติในจินกีย์โบราณ เศรษฐีชอบตั้งโรงงาน ในประเทศไทยเศรษฐีชอบสร้างวัด เพราะวัดมีบทบาทสำคัญต่อชุมชนในหลายบ้านหรือทุกบ้าน ทุกวันนี้สังคมเปลี่ยนไปจากโบราณมาก มีความหลากหลาย และมีความสลับซับซ้อน และมีปัญหาที่ยาก ๆ มากมาย คนมีเงินสมัยใหม่ก็มีพฤติกรรมต่าง ๆ กัน บางคนไม่สนใจการพัฒนา เมื่อร่ำรวยขึ้นมาแล้วก็เสเพลสุขทางวัตถุ บางคนก็ไม่ได้มีจิตใจผูกพันอยู่กับประเทศไทย เพียงใช้ประเทศไทยเป็นฐานสร้างการร่ำรวย เพราะโอกาสเปิดให้สูง แต่มีจิตใจเป็นสากล อาจมีบ้านอยู่ที่ฮ่องกง ยุโรป หรือสหรัฐอเมริกา พร้อมทั้งจะบินไปไหนทุกเมื่อ บางคนชอบสร้างถาวรวัตถุ เช่น พระพุทธรูป โบสถ์ โรงพยาบาล บางคนถ่วงการช่วยเหลือสังคมในทางอื่น

มนุษย์มีใจอยู่ในสองอากาศ แต่อยู่ในระบบ ภายใบบบบทุกสิ่งทุกอย่างเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กัน เมื่อมีอะไร เกิดขึ้นในระบบหนึ่งก็ย่อมกระทบถึงกันหมด การร่ำรวยของใครคนใดคนหนึ่ง มิได้เกิดจากความสามารถของงคนคนนั้นเพียงอย่างเดียว แต่ขึ้นกับทรัพยากรทางธรรมชาติ และทรัพยากรทางสังคมที่เขาผู้นั้นอาศัยอยู่ด้วยเป็นอย่างมาก การที่เขามีโอกาสศึกษาเล่าเรียน การที่สังคมใจกว้างให้โอกาสแก่บุคคลไม่ว่าจะเป็นจีน แซก ฝรั่งเศส และให้ผู้อยู่อาศัยร่วมกันอย่างอบอุ่นและมีความสุขในประเทศไทยอย่างจะหาที่ใดเปรียบมิได้ คนที่มีฐานะร่ำรวยขึ้น ได้อาศัยพื้นฐานทางสังคมอันเป็น

มรดกของไทยเข้ามาทำทุนเป็นอย่างมาก จึงกล่าวได้ว่าใครคนใดคนหนึ่งมีไค้ดำรง
อยู่โดยเอกเทศ แต่อยู่ภายในระบบรวมกัน และมีผลกระทบกัน การที่คนใดคนหนึ่ง
ร่ำรวยขึ้น อาจหมายถึงคนอื่นต้องจนลง อาจหมายถึงการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ
เช่น ที่ดิน ป่าไม้ อันเป็นของส่วนรวมและดำรงคงอยู่มาช้านาน เพื่อประโยชน์ของ
ตนเองอย่าทำลายและเป็นอันตรายต่อผู้อื่น อาจหมายถึงการใช้มรดกทางวัฒนธรรม
ซึ่งเป็นของคนรุ่นเก่าไค้สร้างสรรค์ขึ้นไว้ เพื่อประโยชน์ของคนทั้งมวล อาจหมายถึง
กลไกทางการเงินที่คึกเคี้ยว มีการผันเงินไปให้แก่คนบางคน โดยฉกความขาดทุน
ไปให้กับคนไม่รู้ อาจหมายถึงการไปเอาอนาคตมาสร้างควมร่ำรวยให้แก่คนบางคน
โดยฉกการะไปไว้ให้คนรุ่นถัด ๆ ไป เป็นต้น

เหล่านี้เป็นประเด็นที่ลึกซึ้งทางจริยธรรมสมัยใหม่ที่มีมองไม่ค่อยเห็นกัน
เมื่อเรามีเงินไม่ใช่เป็นเรื่องโศกเกี่ยวกับระบบ จึงเป็นจริยธรรมของคนมีเงินที่
จะต้องคำนึงถึงความเป็นไปอย่างถูกต้องของระบบด้วย

ถ้ามีเงินแล้วเพียงแต่เสกสุ่ซทางวัตถุ หรือใช้เงินคอเงิน คอเงิน ๆ ๆ
เรื่อย ๆ ไปเช่นนั้น ขอนโมกรบวงจรของระบบ และเกิดผลเสียขึ้น ในทางที่ถูกเมื่อ
มีเงินแล้วควรนำเงินนั้นไปพัฒนามนุษย์ สังคม สิ่งแวดล้อม จึงจะทำให้ระบบ
ทั้งระบบดำเนินไปอย่างไค้สมดุล เอื้ออำนวยให้เกิดความเจริญอย่างแท้จริง

เป็นที่น่าเชื่อว่า คนมีเงินจำนวนไม่น้อยที่ต้องการกระทำกิจกรรมที่เป็น
ประโยชน์เพื่อพัฒนาสังคม แต่อาจยังไม่แน่ใจว่าควรทำเรื่องอะไรจึงจะดี หรือทำ
อย่างไร หรือยังขาดกลไกที่ชัดเจนว่าจะเป็ประโยชน์จริง

การทำประโยชน์แก่สังคมนั้น ไม่ใช่ที่เราจะเป็นผู้ให้อย่างเดียว แต่
เราเป็นผู้ใค้ด้วย การมีโลกทัศน์เพียงอย่างเดียวโดยขาดคุณค่าทางจิตใจนั้น กอ
ปัญหาและความทุกข์ใค้อย่างมาก การใช้โลกทัศน์ให้เป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมเป็น
การเพิ่มมูลค่าที่เป็นค่าไร้ตลอดเวลาจะวิค้เกินราคา

ในประวัติศาสตร์ของมนุษยชาติ ประมาณ ๑ ล้านปี ในช่วงแรกยาวนาน
ถึง ๑ แสน ๑ หมื่นปี เป็นช่วงที่มนุษย์หากินในทางล่าสัตว์และหาอาหารในป่า สังคม

เป็นกลุ่มเล็กที่เคลื่อนย้ายตามสัตว์ ไม่สร้างบ้านเรือนอยู่เป็นที่ ในช่วงที่สองเมื่อประมาณ 1 หมื่นปีมานี้เอง ที่มนุษย์ค้นพบเทคโนโลยีทางเกษตรกรรม และสร้างบ้านเรือนอยู่เป็นที่ เกิดเป็นชุมชนหรือหมู่บ้านทางเกษตรกรรมขึ้น

ตั้งแต่กรุงสุโขทัยจนถึงร้อยปีแรกของกรุงรัตนโกสินทร์ ประเทศไทยอยู่ในยุคสมัยของสังคมเกษตรกรรมที่มีการเปลี่ยนแปลงช้า หรือเกือบไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลง การตั้งอยู่ในเขตร้อนที่มีธรรมชาติอันอุดมสมบูรณ์ และมีภัยทางธรรมชาติน้อย เป็นเครื่องกำหนดนิสัยใจคอ พฤติกรรม และวัฒนธรรมที่ตกทอดมาถึงทุกวันนี้

การปฏิวัติทางอุตสาหกรรมในยุโรปเมื่อสามร้อยปีก่อน ได้ส่งผลกระทบต่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั่วโลก ในร้อยปีที่ผ่านมามาประเทศไทยเราใช้แนวทางพัฒนาแบบทันสมัย ซึ่งโคกอีให้เกิดผลค้ำหลายประการ โดยเฉพาะสวมรับกับกระแสความเป็นไปของโลกส่วนใหญ่ แต่จากสังคมที่เคยคลอนข้างหยุดนิ่ง และเป็นชุมชนที่พึ่งพิงตนเอง โดยไม่เกี่ยวข้องกันมากนัก มาเป็นสังคมที่เกี่ยวข้องกันอย่างสลับซับซ้อนและเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีผลกระทบตอมุขย สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรง ดังเช่น ระบบประสมความล้มละลาย 4 ประการเป็นลูกโซ่ คือ—

1. ล้มละลายทางเศรษฐกิจ
2. ล้มละลายทางครอบครัว
3. ล้มละลายทางวัฒนธรรมชุมชน
4. ระบบนิเวศถูกทำลายจนถึงจุดวิกฤติ

ส่งผลให้คนอพยพเข้าเมือง เกิดความแออัดยัดเยียดในเมืองและเกิดปัญหาคนจนในเมืองอย่างไม่มีทางแก้ไข เกิดปัญหาอาชญากรรมจนเมื่อไม่กี่ปีมานี้ประเทศไทยมีอัตราการฆ่ากันตายสูงเป็นที่สองในโลก ความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินระบาคทั่วไป มีโสเกติ และโสเกติเค็กเพิ่มขึ้น มีการใช้แรงงานเด็กอย่างทารุณ ผู้คนมีสุขภาพจิตเสื่อมลง มีปัญหาการไร้ยาเสพติดเพิ่มขึ้น มีปัญหาสิ่งแวดล้อม ทั้งเรื่องดิน น้ำ อากาศ ป่าไม้ จนเข้าสู่จุดวิกฤติ เป็นต้น

สังคมในปัจจุบันและอนาคตจะสลับซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงเร็วขึ้นและส่งผลอันไม่พึงปรารถนาให้เกิดขึ้น คนร่ำรวยหรือคนมีเงินจำเป็นต้องทำความเข้าใจและส่งเสริมให้เป็นที่ไปในทางที่จะเกื้อกูลแก่มนุษย์และสรรพสิ่งทั้งหลาย

สำหรับแนวทางการพัฒนานั้น การพัฒนาแบบทันสมัยจะต้องดำเนินต่อไป เราไม่อาจถอยหลังไปมีชีวิตแบบครึ่งโบราณ แต่ควรเป็นการพัฒนาที่ทันสมัยและก้าวหน้ายิ่งกว่า เป็นการพัฒนาแบบทันสมัยที่กล่าวถึง คือ การพัฒนาแบบเอางายเขาวา ทอดถึงปัญหาของคนส่วนใหญ่หรือสังคมที่ยากจนและระบบนิเวศ ซึ่งเป็นการพัฒนาที่ไม่ได้ไกล เพราะจะเกิดปัญหาสังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งตีกลับมาทำให้เกิดวิกฤติ-การณ์ขึ้น

ส่วนการพัฒนาแบบทันสมัยที่ก้าวหน้า หมายถึงการพัฒนาที่ครอบคลุมระหว่างมนุษย์ สิ่งแวดล้อมและสังคม โดยคำนึงถึงความเติบโตทางเศรษฐกิจ ความถูกต้องทางสังคม และทางระบบนิเวศควบคู่กันไปอย่างเหมาะสม

การพัฒนากังกล่าวทำได้ยาก เพราะสังคมปัจจุบันสลับซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การที่จะทำได้สำเร็จต้องมีเงินและมีปัญหาทางสังคมอย่างมาก

ปัญหาคือหัวใจของการพัฒนา เมื่อมีเงินแล้วต้องพยายามเปลี่ยนเงินให้เป็นปัญญาควบคู่กันไปด้วย

ปัญญาในที่นี้หมายถึงการคิดเป็น ทำเป็น อยู่เป็น และใช้ในความหมายอย่างเดียวกับ "ศักยภาพของมนุษย์"

สมัยโบราณไม่ค่อยมีปัญหา มาก มีเงินก็นำไปสร้างวัตถุ ในสมัยปัจจุบันการลงทุนทางปัญญาจะให้ความคุ้มค่ามากกว่า เพราะการสร้างทางวัตถุใช้เงินมากและนับตั้งแต่วันที่สร้างเสร็จก็มีคนจะเสื่อมยุพังไป เป็นภาระที่จะต้องซ่อมแซมทำนุบำรุง แต่การสร้างทางปัญญาเป็นสิ่งที่ออกได้ มีคนมีปัญญา 1 คน ก็ออกเป็น 2 เป็น 4 เป็น 8 ไล่เรื่อย ๆ ไป และเมื่อมีปัญญาเต็มที่แล้วก็จะก่อให้เกิดการพัฒนาที่สั่งงานได้

สิ่งที่คิดว่าไปไม่ได้ ก็จะเป็นไปได้ ถ้าสังคมมีปัญญา เช่น เศรษฐกิจ
จิตใจ สังคม สิ่งแวดล้อม เป็นสิ่งที่ไปด้วยกันได้ถ้ามีปัญญา

ที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ ก็เพียงเพื่อจะชี้แนะให้ผู้ที่머니มีทองมาก ๆ ให้หัน
มาใช้สติปัญญาเพื่อพัฒนาสังคมของเราบ้าง เพราะถ้าสังคมพัฒนา ประเทศชาติเจริญ
ผู้มีเงินทั้งหลายก็จะยิ่งมีความสุขความเจริญยิ่ง ๆ ขึ้นไปนั่นเอง

ปัญหา เกษตรอุตสาหกรรมกับการส่งออก

ประเทศไทยเรามีทรัพยากรที่สมบูรณ์ เราสามารถผลิตสินค้าได้หลายอย่าง ทั้งในภาคเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม เฉพาะอย่างยิ่งเวลานี้เราได้เน้นการพัฒนาเกษตรอุตสาหกรรมในภาคตะวันออกเฉียงเหนืออย่างคอบเนื่องตามโครงการนำพระทัยจากในหลวง หรือโครงการอีสานเขียว แต่เราก็มีปัญหาคำณการลงทุนและการส่งออกพอสมควร

ปัญหาของการลงทุนในอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรอุตสาหกรรมนั้น เกิดขึ้นในสองขั้นตอนคือ ในขั้นที่จะทำให้เกิดการลงทุนนั้น นักลงทุนที่อยู่ในกรุงเทพฯ มีความรู้และข้อมูลเกี่ยวกับการตลาด แต่ไม่มีข้อมูลหรือความรู้เกี่ยวกับภาคตะวันออกเฉียงเหนือพอที่จะทราบถึงโอกาสทางการลงทุน และช่องทางในการจัดตั้งโรงงานในภาคนี้ ทำให้มองไม่เห็นโอกาสในการลงทุน ในทางกลับกันนักลงทุนในท้องถิ่น มีความรู้ถึงศักยภาพในการผลิตของท้องถิ่นของตน แต่ไม่มีข้อมูล ไม่มีความรู้เกี่ยวกับความต้องการของตลาด ทำให้ไม่สามารถมองเห็นโอกาสการลงทุนเช่นกัน เป็นเหตุให้การลงทุนในภาคนี้ไม่สามารถเกิดขึ้นได้ตามศักยภาพ

ส่วนปัญหาในขั้นที่สอง เมื่อมีการลงทุนแล้ว โรงงานมักมีปัญหาคำนวณวัตถุดิบ เนื่องจากไม่สามารถประสานงานกับเกษตรกรได้ ก่อให้เกิดความไม่ไว้วางใจซึ่งกันและกัน โดยทางค้ำโรงงานเกิดความกลัวว่า เกษตรกรที่ได้รับการส่งเสริมจะไม่ปฏิบัติตามข้อตกลง แล้วนำเอาสินค้าไปขายให้ผู้อื่น ในขณะที่เกี่ยวกับทางค้ำเกษตรกรก็กลัวว่า ฝ่ายโรงงานจะไม่รับซื้อผลผลิตของตนตามราคาที่ประกันไว้จริง ปัญหานี้มีพื้นฐานมาจากทั้งสองฝ่าย โดยที่ทั้งสองฝ่ายไม่ยอมที่จะร่วมมือกัน ฝ่ายโรงงานเห็นความสำคัญแต่เพียงการรับซื้อวัตถุดิบเพื่อนำป้อนโรงงาน ส่วนทางฝ่ายเกษตรกรก็มองเห็นความสำคัญแต่เพียงขอให้ขายผลผลิตให้ไ้ราคาเท่านั้น ดังนั้นทั้งสองฝ่ายจึงต่างปฏิบัติงานกันอย่างเอกเทศ ไม่มีการสื่อสารสัมพันธ์กันและแต่ละฝ่ายไม่ยอมรับรู้ในความเสี่ยงคำณการผลิตของอีกฝ่ายหนึ่ง จึงเป็นไปไม่ได้ที่จะเกิดการประสานงานและร่วมมือร่วมใจกัน ทำให้การผลิตของฝ่ายโรงงานและฝ่ายเกษตรกรเป็นไปภายใต้ความเสี่ยง คือ เกษตรกรเสี่ยงต่อการที่ผลผลิตของตนจะอยู่ในภาวะ

คนตลาด และขายไม่ไครราคา ส่วนทางฝ่ายโรงงานมีความเสี่ยงต่อการที่จะไม่มี
 วัตถุประสงค์ป้อนโรงงาน ซึ่งในระยะยาวแล้วเป็นการสูญเสียทั้งสองฝ่าย จากการดำเนินงาน
 งานที่ไม่อาจเป็นไปได้อย่างราบรื่นเช่นนี้ ได้ทำให้ภาวะของเกษตรกรอุตสาหกรรม
 ไม่แจ่มใส และการขยายตัวเป็นไปได้อย่างจำกัด

จากปัญหาในขั้นตอนแรกของอุตสาหกรรม กล่าวคือ การขาดข้อมูล
 เกี่ยวกับการลงทุนและโอกาสทางการลงทุนในภาคนี้ ทำให้อุตสาหกรรมไม่สามารถ
 ขยายตัวได้ จะเห็นได้ว่าการพัฒนาการส่งออกนั้น ไม่สามารถแยกจากการส่งเสริม
 การลงทุนได้เลย ซึ่งการแก้ปัญหานี้สามารถทำได้โดยการกระจายข้อมูลด้านการ
 ลงทุนในภาคนี้ให้ทั่วถึง

ส่วนปัญหาในการดำเนินงานนั้น สามารถแก้ไขได้โดยทั้งสองฝ่ายปรับ
 ประสิทธิภาพการทำงานของตน โดยที่ทางฝ่ายโรงงานควรจะต้องศึกษาถึงศักยภาพทาง
 การผลิตของพื้นที่ให้ชัดเจน จากนั้นจึงทำการค้นตลาดเพื่อศึกษาและรับคำสั่งซื้อจาก
 ตลาด จากผลการศึกษาทางการตลาด ควรจะได้มีการประชุมชี้แจงให้เกษตรกรทราบ
 ถึงแผนงานของโรงงาน ในขณะที่ทางเกษตรกรทำการเพาะปลูกอยู่นั้น หวงโรงงาน
 ควรจะต้องมีการติดตามผลการเพาะปลูก และคอยให้ความช่วยเหลือแก่เกษตรกรตาม
 ความจำเป็น เพื่อช่วยลดการเสี่ยงในการผลิตของเกษตรกร เนื่องจากพืชที่โรงงาน
 มอบหมายให้เกษตรกรปลูกนั้น อาจเป็นพืชชนิดใหม่ที่เกษตรกรยังไม่เคยปลูก หรือยัง
 ไม่คุ้นเคย การที่โรงงานมีความใกล้ชิดกับเกษตรกรเช่นนี้ จะช่วยให้โรงงานทราบ
 ถึงปริมาณผลผลิตที่เกษตรกรผลิตได้และที่จะขายให้แก่โรงงานเพื่อที่โรงงานจะสามารถ
 รับทราบถึงภาวะวัตถุประสงค์ของโรงงานของตนด้วย ลักษณะการดำเนินงานเพื่อให้เกิด
 การประสานงานดังกล่าว จะช่วยแก้ปัญหาได้มากที่สุด และการทำงานภายใต้
 ความซื่อสัตย์ที่ทั้งสองฝ่ายมีต่อกันเช่นนี้ จะช่วยให้การลงทุนเป็นไปได้อย่างราบรื่นและ
 ขยายตัวได้ง่าย

อีกประการหนึ่ง หากโรงงานได้มีการศึกษาแนวโน้มของตลาด และ
 ศึกษาการพัฒนาผลิตภัณฑ์ควบคู่กันไป และให้เกษตรกรรับทราบความเคลื่อนไหวของ

ตลาด จะช่วยให้เกษตรกรมีความเข้าใจการดำเนินงานของโรงงานมากขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การประสานงานที่ดีขึ้น จะเห็นได้ว่าการพัฒนาการส่งออกในอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการเกษตรอุตสาหกรรมนั้น นอกจากจะทำโดยการกระตุ้นให้เกิดการลงทุนแล้ว ยังจะต้องมีการกระตุ้นหรือชี้แนะให้กิจการดำเนินงานไปได้อย่างราบรื่นอีกด้วย

สำหรับการพัฒนาการส่งออกของอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานเป็นหลักนั้น ก็ไ้แก่ การกระตุ้นให้เกิดการลงทุนในภาคนี้ให้มากขึ้นนั่นเอง เนื่องจากการดำเนินงานของอุตสาหกรรมในกลุ่มนี้ไม่ค่อยจะสลับซับซ้อนเหมือนอุตสาหกรรมอื่น ๆ ปัญหาของการลงทุนในภาคอีสานนี้ ที่ไม่สามารถขยายตัวได้รวดเร็วตามศักยภาพนั้น ก็เป็นเช่นเดียวกันในอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับเกษตรอุตสาหกรรม กล่าวคือการขาดข้อมูลเกี่ยวกับการลงทุนในภาคของนักลงทุนหรือกิจการในกรุงเทพฯ และนักลงทุนในท้องถิ่น ทำให้ทั้งสองฝ่ายไม่สามารถมองเห็นโอกาสทางการลงทุนได้

อีกประการหนึ่ง แม่ว่าจะพอทราบโอกาสของการลงทุนแล้ว สำหรับนักลงทุนจากส่วนกลางนั้น หากไม่มีช่องทาง หรือผู้ที่สามารถติดต่อได้ในท้องถิ่น ก็อาจไม่สามารถริเริ่มโครงการขึ้นได้ในทางกลับกัน นักลงทุนในท้องถิ่นที่ขาดประสบการณ์ แม้จะเห็นโอกาสในการลงทุนแล้ว ยังอาจจะไม่สามารถริเริ่มโครงการได้ เนื่องจากขาดความรู้ความชำนาญทางด้านการตลาด และไม่ทราบว่าจะเริ่มที่ตรงไหน ดังนั้นในการแก้ปัญหาจะไม่ใช่เพียงข้อมูลความรู้อย่างเดียวคงไม่เพียงพอ จะต้องมีการให้ความช่วยเหลือชี้แนะอย่างเป็นรูปธรรมเกี่ยวกับการลงทุนนั้น ๆ นอกจากนั้นจะเห็นได้ว่า ความเข้มแข็งและความอ่อนท้อของนักลงทุนจากส่วนกลางกับนักลงทุนในท้องถิ่น จะมีความสอดคล้องกันอย่างพอดี ดังนั้นหากทั้งสองฝ่ายได้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็นกัน ก็จะสามารถช่วยเหลือเกื้อกูลกันได้เป็นอย่างดี ซึ่งหากเป็นไปได้แล้ว การส่งเสริมให้มีการร่วมลงทุนกันระหว่างนักลงทุนในส่วนกลางและนักลงทุนในส่วนภูมิภาคในกิจการเหล่านี้ จะทำให้กิจการมีความเข้มแข็งสมบูรณ์ และจะดำเนินไปควบคู่กัน การเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูล และได้มีการร่วมลงทุนดังกล่าว จึงนับเป็นอีกแนวทางหนึ่ง ซึ่งจะสามารถช่วยย้ ้ให้การขยายตัวของ

อุตสาหกรรมเป็นไปได้อย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น อันจะส่งผลให้การพัฒนาการส่งออกดำเนินไปควบคู่

ส่วนแนวทางการพัฒนาการส่งออกในกลุ่มเป้าหมายรองนั้น ยังไม่ค่อยชัดเจนนัก เนื่องจากโอกาสในการพัฒนามีจำกัด จากการศึกษาภาวะและลักษณะการดำเนินงานของอุตสาหกรรมมีแนวทางในการพัฒนาพอสรุปได้ดังนี้คือ.—

ในกลุ่มอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกัน พืชเศรษฐกิจหลัก คือ แป้งมันสำปะหลังและแป้งมันสำปะหลังแปรรูป การพัฒนาการส่งออกทำได้โดยกระตุ้นให้เกิดการลงทุน ทำให้อุตสาหกรรมมีการขยายตัวมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการขยายตัวทางการส่งออกโดยตรง

ในกลุ่มหัตถอุตสาหกรรม คือ เครื่องปั้นดินเผา และหัตถกรรมอื่น ๆ นั้น แนวทางการพัฒนาการส่งออก ทำได้โดยกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และพัฒนาตลาดควบคู่กันไป เพื่อให้เกิดความต้องการในตลาดส่งออก และผลิตภัณฑ์รูปแบบลักษณะตรงต่อความต้องการของตลาด ซึ่งจะทำให้สินค้าส่งออกได้มากขึ้น

ส่วนในกลุ่มอุตสาหกรรมที่ใช้แรงงานนั้น สำหรับผลิตภัณฑ์ซึ่งสามารถพัฒนาได้ โดยการกระตุ้นให้เกิดการลงทุนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนเฟอร์นิเจอร์ไม้ และของเล่นทำด้วยไม้แบบพารานั้น อาจกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาในรูปแบบผลิตภัณฑ์ เพื่อให้สามารถส่งออกในมูลค่าที่สูงขึ้น

สำหรับในอุตสาหกรรมอื่น ๆ คือ ชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ การพัฒนาการส่งออกจะทำได้โดยการชักนำให้เกิดการลงทุนมากขึ้น และในอุตสาหกรรมจากไม้ไผ่ จะมีโอกาสพัฒนาด้านการตลาดและการพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีมูลค่าสูงขึ้น

จะเห็นได้ว่าในการพัฒนาการส่งออกในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นั้น โดยแนวทางที่เสนอนี้ การพัฒนาดังกล่าวจะต้องมีกิจกรรมหลาย ๆ ด้าน ซึ่งจะต้องกระทำอย่างสอดคล้องกันไป จึงจะสามารถเกิดผลสำเร็จได้ นอกจากนี้จากแนวทางการพัฒนาการส่งออกนั้น จะเห็นได้ว่า การพัฒนาการส่งออกไม่สามารถจำกัด

อยู่เพียงการนำเอาสินค้าไปจำหน่ายในตลาดต่างประเทศเท่านั้น แต่การพัฒนาการส่งออกของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นั้น จะต้องรวมไปถึงการทำให้เกิดสินค้าที่จะนำไปจำหน่ายได้ การปรับปรุงระบบการดำเนินงานของกิจการ เพื่อให้สามารถผลิตสินค้าที่จะนำไปส่งออกได้ และการปรับปรุงระบบการผลิตวัตถุดิบ เพื่อให้ผลิตสินค้าที่จะนำไปส่งออกได้ ดังนั้นการพัฒนาการส่งออกของภาคนี้จึงจะต้องเป็นกิจกรรมที่กินวงกว้างขวาง มีหน่วยงานหลาย ๆ หน่วยงานมาร่วมมือกันปฏิบัติงานอย่างจริงจังและครบวงจร สำหรับกิจกรรมที่จะช่วยให้เกิดการพัฒนารส่งออกตามแนวทางของการพัฒนาที่ **โครงการนี้** หากได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายด้วยความจริงใจแล้ว ก็จะมีบรรลุเป้าหมายที่วางไว้แน่นอน

=====

ปัญหาการกระจายรายได้สู่ชนบท

คงเป็นที่ยอมรับกันแล้วว่า ในปัจจุบันรัฐบาลได้เร่งแก้ปัญหาทางด้านการเศรษฐกิจ เพื่อพัฒนาประเทศให้เจริญเติบโตทางด้านการนี้ และเพื่อให้ประชาชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งพี่น้องประชาชนในชนบทมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นอย่างเอาจริงเอาจัง โดยการเน้นเรื่องการกระจายรายได้ ออกสู่ชนบทอย่างเป็นธรรมดามากขึ้น

ดังนั้น ถ้าเราจะมองกันด้วยสายตาเป็นธรรมดาแล้ว เราจะเห็นได้ว่า รัฐบาลสามารถพัฒนาเศรษฐกิจโดยส่วนรวมให้เจริญเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว ดังจะเห็นได้จาก การส่งสินค้าไปขายยังต่างประเทศที่ถูกต้อง เป็นไปด้วยดีขณะนี้ จนเป็นที่มั่นใจว่าในปี พ.ศ. 2532 นี้ ประเทศไทยจะสามารถส่งสินค้าออกไปประมาณ 500,000 ล้านบาท ทางด้านการท่องเที่ยวก็คาดว่า จำนวนนักท่องเที่ยวในปีต่อไป จะมีจำนวนถึง 5 ล้านคน ส่วนด้านการลงทุนนั้น รัฐบาลได้เน้นการลงทุนทางด้านเกษตรอุตสาหกรรมและปิโตรเคมี

พณฯ นายกรัฐมนตรี ได้กล่าวถึงการพัฒนาเศรษฐกิจของภาคตะวันออก เชียงเหนือ หรือภาคอีสานว่า การสร้างเส้นทางคมนาคมสายใหม่สู่ภาคตะวันออก เชียงเหนือ จะก่อให้เกิดการขยายตัวการลงทุนในภูมิภาคนี้มากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อได้ขุดแกสที่จังหวัดขอนแก่น และพบแร่ธาตุที่สำคัญสำหรับการลงทุนอุตสาหกรรมต่าง ๆ เช่น แร่โปแตส ยูเรียม และ แอมโมเนีย เป็นต้น ซึ่งจะเป็นปัจจัยให้มีการขยายตัวด้านการลงทุนออกสู่ภาคนี้ อย่างแน่นอน

ทางด้านการเกษตร พณฯ นายกรัฐมนตรี ได้กล่าวว่า จะสนับสนุนให้เกษตรกรปลูกพืชที่มีรายได้มาก แต่จะไม่ให้มีการขยายเนื้อที่ทางการเกษตร เพราะปัจจุบันมีจำกัด และมีเนื้อที่ป่าเหลืออยู่เพียงร้อยละ 14 เท่านั้น จึงพยายามเน้นอุตสาหกรรมให้มากขึ้น ฉะนั้นทางด้านนี้ การสร้างอุตสาหกรรมขนาดเล็ก จึงมีความสำคัญในชนบท ขณะเดียวกันในปัจจุบันได้มีการกล่าวถึงความยากจนน้อยลง เพราะปริมาณงานมีมากขึ้น จึงทำให้คนมีงานทำ มีรายได้เพิ่มขึ้นนั่นเอง และพร้อมกันนี้ โครงการพัฒนาชายฝั่งทะเล และตะวันออกก็ได้ดำเนินการตามเป้าหมายทุกประการและหลังจากนั้นก็เร่งเร่งดำเนินการพัฒนาชายฝั่งทะเลใต้ ซึ่งจะมีความสำคัญในการเปิด

การค้าและการส่งออกไปสู่ทะเลอันดามัน ซึ่งจะช่วยให้ประเทศไทยสามารถส่งสินค้าออกสู่ตลาดเอเชียใต้ตะวันออกกลาง ยุโรป และแอฟริกาใต้ได้สะดวกมากขึ้น

าพณา นายกรัฐมนตรีได้กล่าวถึงเศรษฐกิจระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทยว่า ในการที่ประเทศต่าง ๆ พยายามรวมกลุ่มกันเพื่อสร้างอำนาจการต่อรองนั้น ประเทศก็ได้ให้ความสำคัญในการจัดตั้งกลุ่มเอเชียแปซิฟิกเช่นกัน และมีนโยบายที่จะเปลี่ยนสนามรบเป็นสนามการค้าให้ไกลความจริงทุกขณะ ซึ่งประเทศอินโดจีนต่างก็ยินดีและมีความสนใจที่จะพัฒนาทางเศรษฐกิจมากขึ้น ขอให้ นักธุรกิจของไทยค้าขายกับประเทศเหล่านี้ด้วยความเป็นธรรม เพื่อเป็นการเปิดตลาดการค้าในอินโดจีนอย่างสมบูรณ์

าพณา นายกรัฐมนตรีได้กล่าวย้ำอยู่เสมอว่า ปัญหาความยากจนของเกษตรกร ปัญหาความไม่เป็นธรรมในการกระจายรายได้ และปัญหาการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนส่วนใหญ่ เฉพาะอย่างยิ่งประชาชนในชนบททางไกล เช่น ประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ เป็นต้น เป็นปัญหาสำคัญที่จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขโดยเร่งด่วน และถือว่าการมีรายได้ที่เหมาะสม ความเจริญก้าวหน้าและความผาสุกของประชาชน คือภาระหน้าที่อันสำคัญยิ่งของรัฐบาล การปฏิบัติงานของรัฐบาลในการจัดการประชุมคณะรัฐมนตรีในภูมิภาคต่าง ๆ เป็นส่วนหนึ่งแห่งความมุ่งหมายในการตรวจสอบความทุกข์ยากและปัญหาต่าง ๆ ของประชาชน

ถึงที่เราเห็นกันอยู่ รัฐบาลปัจจุบันได้ดำเนินการในลักษณะที่เป็นฝ่ายเข้าไปเผชิญเพื่อคลี่คลายปัญหา และมีความมุ่งมั่นต่อการวางแผนงานในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาประเทศในคานต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง ซึ่งจะมีผลทำให้สามารถแก้ปัญหาของพี่น้องประชาชนได้ เช่น การปรับปรุงประสิทธิภาพของระบบราชการ ซึ่งเป็นกลไกสำคัญของรัฐให้ดีขึ้น เพื่อเผชิญกับปัญหาได้ การวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจที่สำคัญ ๆ เช่น การวางแผนพัฒนาชายฝั่งทะเลตะวันออก และฝั่งทะเลภาคใต้ การส่งเสริมอุตสาหกรรมเกษตร และแหล่งน้ำในภาคตะวันออกเฉียงเหนือดังกล่าวแล้ว เป็นต้น

ที่นับว่าสำคัญมากก็คือ การกระจายระบบยุติธรรมออกไปยังท้องถิ่นชนบททางไกล ซึ่งจะทำให้สามารถแก้ปัญหาคความยากจน การกระจายรายได้และการแก้ไขปัญหาวางงานได้ในที่สุด

คงเป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่า รัฐบาลปัจจุบันได้ระดมสรรพกำลังของชาติทั้งภาคเอกชนและส่วนราชการ ทั้งทหารและพลเรือนเพื่อคลี่คลายปัญหา เฉพาะอย่างยิ่งก็คือปัญหาคความยากจนของประชาชน ซึ่งปัญหาคความยากจนนี้รัฐบาลถือว่าเป็นศัตรูอันดับหนึ่งของชาติในขณะนี้ โดยเฉพาะฝ่ายทหารได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมเป็นอย่างมาก โดยถือว่าเป็นรากฐานสำคัญในการเสริมสร้างความมั่นคง แข็งแกร่งให้แก่ชาติบ้านเมือง เฉพาะอย่างยิ่งการกระจายรายได้ที่เป็นธรรมออกไปสู่ประชาชนในชนบททางไกลให้ทั่วถึง ย่อมเป็นการชจักเงื่อนโซ่ที่เป็นของว่างระหว่างคนยากจนกับคนร่ำรวยให้หมดไปได้ หรืออย่างน้อยก็สามารถลดลงได้พอสมควรกับสภาวะการณ์ปัจจุบัน ดังนั้นจึงได้เร่งดำเนินการตามโครงการพัฒนาหลายโครงการ เช่น โครงการอีสานเขียว โครงการพัฒนาออยคุดง และโครงการพัฒนาเพื่อความหวังใหม่ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้รัฐบาลจะมีความหวังโย และมีความตั้งใจที่จะแก้ไขปัญหาคความทุกข์ยากของประชาชนด้วยความจริงใจขนาดไหนก็ตาม แต่จะกระทำให้สำเร็จลุลวงในทุกเรื่องทันทีทันใดนั้น คงไม่อาจเป็นไปได้ ทั้งนี้ก็ด้วยเหตุผลหลายประการด้วยกัน เช่น

ประการแรก ทรัพยากรและพลังอำนาจของชาติยังจำกัด จึงจำเป็นต้องจัดลำดับความสำคัญเร่งด่วนของปัญหาต่าง ๆ และดำเนินการตามลำดับความสำคัญของปัญหานั้น กล่าวคือปัญหาใดมีความรุนแรง สร้างความเดือดร้อนแก่ประชาชน **ส่วนใหญ่** เป็นอย่างมาก ก็จะต้องพิจารณาแก้ปัญหานั้นไปพร้อม ๆ กัน ส่วนปัญหารอง ๆ ลงไปก็เร่งแก้ไขในลำดับต่อ ๆ ไป

ประการที่สอง

บางสถานการณ์เกิดปัญหาเร่งด่วนเฉพาะหน้า ซึ่งต้องระดมสรรพกำลังไปแก้ไขด้วยเร่งด่วน ก็อาจทำให้การแก้ปัญหาพื้นฐานบางเรื่องต้องชะลอไปบ้าง เช่น กรณีเกิดปัญหาเร่งด่วนเกี่ยวกับอุทกภัยภาคใต้ และการอพยพแรงงานไทยจากสิงคโปร์ เป็นต้น

ประการที่สาม

ปัญหาบางเรื่องมีความสลับซับซ้อนและต้องใช้เวลานานในการแก้ไข เช่น ปัญหาความยากจนของประชาชน มีสาเหตุมาจากปัจจัยหลายประการแต่ละปัจจัยล้วนแก้ไขได้ยาก เช่น ปัญหาการขาดแคลนที่ดินทำกินของราษฎร การขาดความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพให้ทันสมัย ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ การแพร่ระบาดของยาพิษและยาเสพติด และการกระจายรายได้ที่ไม่เป็นธรรม เป็นต้น ซึ่งล้วนเป็นปัญหาที่หมักหมมมานาน จึงยากแก่การแก้ไขต้องใช้เวลามากพอสมควรทีเดียว ทั้งยังจะต้องอาศัยความร่วมมือจากประชาชนอย่างแท้จริงด้วย จึงจะแก้ไขได้ ซึ่งก็คงจะทราบกันว่า ทั่วประชาชนจะเข้าใจจนกระทั่งให้ความร่วมมืออย่างจริงจังนั้น ต้องใช้เวลาอยู่บาง

ประการที่สี่

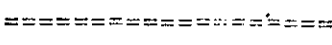
โครงการใหญ่ ๆ เพื่อแก้ปัญหาความยากจนนั้น ย่อมจะต้องมีอุปสรรคอยู่มาก เช่น เรื่องผลประโยชน์ต่าง ๆ ที่มีคนเคยได้รับอยู่และโครงการของรัฐบาลไปกระทบกระเทือนเขา รัฐบาลจึงต้องใช้วิธีการแก้ปัญหาตามครรลองประชาธิปไตย ซึ่งจะกระทำอย่างรวดเร็วในลักษณะเหมือนกับใช้อำนาจ คงเป็นไปได้ยาก เพราะจะกลายเป็นการกระทำแบบเผด็จการไป ซึ่งรัฐบาลประชาธิปไตย เช่น ปัจจุบันคงไม่อาจทำเช่นนั้นได้

ก็เป็นอันว่ารัฐบาลมีความเข้าใจปัญหาของประชาชนเป็นอย่างดีและกำลังดำเนินการแก้ไขปัญหาดัง ๆ อย่างเร่งด่วนอยู่แล้ว เฉพาะอย่างยิ่งก็คือ ปัญหาการกระจายรายได้ที่เป็นธรรมออกสู่ชนบท

ในปัจจุบัน เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่า ประเทศไทยมีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว รายได้ของประเทศโดยส่วนรวมแล้วอยู่ในเกณฑ์ที่ดีมาก แต่ทำไมประชาชนในชนบทห่างไกล จึงยังคงอยู่ในสภาพที่ยากจน ข้อนี้คือตัวปัญหา และคำตอบปัญหานี้คือ เป็นเพราะการกระจายรายได้ออกไปสู่ประชาชนในชนบทยังไม่เป็นธรรม รายได้ของประเทศจึงตกอยู่ในมือของคนกลุ่มหนึ่ง ซึ่งมีเพียงไม่กี่เปอร์เซ็นต์ยังมีได้กระจายออกไปสู่พี่น้องประชาชนในชนบทให้ทั่วถึง จึงทำให้คนส่วนใหญ่ในชนบทยังยากจนอยู่ รัฐบาลจึงได้พยายามทุกวิถีทางที่จะแก้ไขปัญหานี้อย่างจริงจัง

มาตรการอย่างหนึ่งที่จะทำได้สำเร็จก็คือ การพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดย่อมและอุตสาหกรรมกร เกษตรไปสู่ชนบทในภาคใต้และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อการกระจายรายได้เข้าสู่ชนบทให้ทั่วถึงและยุติธรรม

เมื่อชนบทมีโรงงานอุตสาหกรรม แรงงานก็จะเกิดขึ้นในชนบทเอง พี่น้องประชาชนในชนบทก็จะไม่ต้องไปหางานในเมือง ซึ่งทำให้เกิดปัญหาเมืองแออัด และปัญหาอื่น ๆ ติดตามมาอีกมากเมื่อมีงานทำ ปัญหาการว่างงานก็หมดไป รายได้ก็จะติดตามมาและเมื่อประชาชนในชนบทมีงานทำ และมีรายได้โดยทั่วถึงกันด้วย ความเป็นธรรมแล้ว ปัญหาอื่น ๆ ก็คงจะแก้ไขไม่ยาก แต่ประการสำคัญที่สุดก็คือ ในการแก้ปัญหาในระยะบอบประชาธิปไตยนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับความร่วมมือจากพี่น้องประชาชนอย่างจริงจังและจริงใจ ถ้ากระทำไ้เช่นนั้นแล้วก็หวังได้ว่า ปัญหาการกระจายรายได้จะได้รับการแก้ไขให้ลุล่วงไปได้อย่างแน่นอน

ปัญหาของเกษตรกรในชนบทไทย

ถึงที่ทราบกันทั่วไปแล้วว่าประมาณ 80 % ของประชากรของประเทศไทยอาศัยอยู่ในชนบท และมีอาชีพหลักในการเกษตรกรรม สังคมไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันยังเป็นสังคมเกษตรกรรมคือ มีการปลูกข้าวเป็นหลัก ถึงศิลาจารึกในสมัยพ่อขุนรามคำแหงว่า "ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว" แม้ว่าปัจจุบันสังคมไทยจะเปลี่ยนจากเกษตรกรรมมาเป็นอุตสาหกรรมบ้างแล้วก็ตาม แต่ก็ยังไม่ทิ้งการเกษตรกรรม นอกจากนี้ยังไ้คนนำเทคโนโลยีสมัยใหม่ ๆ เข้ามารช่วยในการดำเนินงานด้านเกษตรกรรม จนเป็นผลทำให้ผลผลิตทางการเกษตรเพิ่มมากขึ้นจนบางครั้งมีปัญหาในเรื่องของตลาด ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก็กำลังรีบเร่งหาทางแก้ปัญหาอยู่นี้

เกษตรกรไทยจึงคว่าเป็นบุคคลสำคัญของประเทศ เรามักจะได้ยินคำเปรียบเทียบบ่อยเสมอ ๆ ว่า "เกษตรกรไทยแข็งขัน เป็นกระดูกสันหลังของชาติ" กระดูกสันหลังเป็นโครงสร้างหลักที่สำคัญของร่างกายคนเราฉันใด เกษตรกรไทยก็เป็นกำลังอันสำคัญและโครงสร้างที่สำคัญของประเทศชาติฉันนั้น ดังนั้นจึงควรจะต้องหันมาแก้ปัญหาของเกษตรกรไทยบ้าง

ในสังคมไทย ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรไทยมี 2 ประการใหญ่คือ

1. ปัญหาที่ว่ายังไม่สามารถพัฒนาทรัพยากรที่มีอยู่ให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
2. ปัญหาการไม่สามารถกระจายรายได้ไปสู่เกษตรกรได้อย่างเป็นธรรมและอย่างทั่วถึง

เกษตรกรไทยเป็นกำลังหลักของชาติ ครั้งหนึ่งอดีตนายกรัฐมนตรีของไทยได้เคยปลุกเร้าให้มีการสร้างชาติด้วยคารา 3 ตัว โดยยึดหลักพระพุทธศาสนาที่ว่า "ตนเป็นที่พึ่งของตน" เป็นคารา 3 ตัว ไ้แก่ กะ อู พว กรรม กะไ้แก่ กลิกรรม อู้ไ้แก่ อุตสาหกรรม และพาไ้แก่ พาณิชยกรรม ซึ่งการที่จะพัฒนาประเทศชาติจำเป็นต้องพัฒนาทั้ง 3 อย่างนี้ให้ไปพร้อม ๆ กัน

เมื่อพูดถึงการพัฒนาการเกษตรกรรมของประเทศไทยจะมีประโยชน์เป็นอย่างมาก ถ้าเราหันมาพัฒนาการเกษตรกรรมของประเทศไทยเพื่อนบ้านบาง

เช่น ประเทศเกาหลีใต้ ประเทศอิสราเอล ประเทศอินโดนีเซีย ประเทศเหล่านี้ มีการพัฒนาบ้านเกษตรกรกรรมเป็นหลัก ประเทศอิสราเอลใช้ระบบที่เรียกว่า คิมมัทส พัฒนาแผนดินที่เป็นทะเลทรายที่แห้งแล้งให้กลายเป็นดินแฉะที่เขียวขจี เกาหลีใต้ใช้ระบบที่เรียกว่าแซมมาเอิล อันคอง พัฒนาประเทศชาติรุกหน้าก้าวไปไกล ซึ่งผู้นำเกาหลีใต้ตั้งหลักในการพัฒนาของเขาไว้ 3 ประการคือ พัฒนาทางบ้านจิตใจ พัฒนาทางบ้านสังคม และพัฒนาทางบ้านเศรษฐกิจ ระบบแซมมาเอิล อันคองของ เกาหลีใต้นั้น ให้นำเอาความคิดเรื่อง "ร่วมมือร่วมแรงและรวมใจ" ไปจากสังคม เกษตรกรรมของไทยเราที่ใช้พลังสามัคคีร่วมกันทำงานแบบที่เรียกว่า "ลงแขก" * เช่น โอนา คำนา เกี้ยวยาว นวกข้าว ปลูกบ้าน มุงหลังคาบ้าน สร้างศาลาวัดตามหมู่บ้าน เกษตรของไทยในชนบทไปเป็นตัวอย่าง เกาหลีใต้นำแนวคิดนี้ไปพัฒนา ประเทศของตนเองจนสามารถพิชิตความยากจนได้

ประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งเป็นสมาชิกกลุ่มอาเซียก็ได้พัฒนาบ้านเมือง บ้านเกษตรกรกรรมกว่าวิธีการที่เรียกว่า "ปฏิวัติเขียว" จนประสบความสำเร็จพอสมควร ประชากร 2 ใน 3 ของประชากรกว่า 100 ล้านคน ก็เป็นเกษตรกรเช่นเดียวกัน กับประเทศไทย ประเทศอินโดนีเซียเริ่มพัฒนาคานเกษตรกรกรรมให้เป็น "สมัยใหม่"

* การลงแขก เป็นประเพณีของชาวชนบทไทยที่แสดงให้เห็น คือ การ สามัคคีและมีน้ำใจที่จะช่วยเหลือซึ่งกันและกันในยามจำเป็น เพราะการ เกษตรของ ไทยแต่เดิมต้องพึ่งน้ำฝน ซึ่งมีปริมาณการตกที่ไม่แน่นอน การทำนาส่วนใหญ่ใช้แรงงาน คนและแรงงานสัตว์ ประเพณีลงแขกชาวบ้านจะรวมใจกันเพาะปลูกและอภัยกับเกี่ยว ข้าวในนาของเพื่อนบ้านและตนเอง โดยเจ้าของนาจะจัดอาหารและเครื่องดื่มไว้ เลี้ยงแขกที่มาช่วยเพาะปลูกและเกี่ยวเกี่ยว

ได้เปรียบที่ประเทศไทยเริ่มใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจ ฉบับแรกเพื่อมุ่งไปสู่จุดหมาย
ความเป็น "อารยะ" โดยอาศัยเกษตรกรรมเป็น "สื่อ" นำชาติอินโดนีเซียไปสู่
ความเจริญรุ่งเรืองเช่นเดียวกัน

การปฏิบัติเชี่ยวชาญของเกษตรกรอินโดนีเซียช่วยการสนับสนุนของรัฐบาล
ได้ผลิตผลจากการเกษตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้าวเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว

สำหรับประเทศไทยเราก็มี่ "นิคมสหกรณ์การเกษตร" และหรือหมู่บ้าน
โครงการอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองเรียกย่อ ๆ ว่า หมู่บ้าน อพป. ซึ่งได้ดำเนินการ
มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2518 หมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองนี้ มีจุดมุ่งหมาย
เพื่อส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
ให้ราษฎรรู้จักวิธีการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรและรู้จักวิธีการที่จะบริหารการ
ปกครองหมู่บ้านของตนเอง ซึ่งก็ใกล้เคียงกัน คิมบุงช ของอิสราเอล อันคงของ
เกาหลีใต้ และโครงการปฏิบัติเชี่ยวชาญของอินโดนีเซีย นอกจากนี้ก็ยังมีโครงการ
"หุบกะพง" ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ซึ่งทุกคนปฏิบัติงานอยู่
ในโครงการนี้ จะอยู่บนพื้นฐานที่เท่าเทียมกัน มีความสุขสมบูรณ์ มีอิสระเสรีภาพซึ่ง
เป็นยอดปรารถนาของทุกคน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระองค์ทรงเห็นความสำคัญของการ
พัฒนาทางบ้านเกษตรกร เช่นเดียวกัน จึงทรงมีพระราชดำรัสไว้ว่า

".....การทำนา ก็คือ การปลูกพืช การทำกสิกรรมนี้เป็นสิ่ง
สำคัญมาก สำคัญยิ่งสำหรับประเทศชาติ ถ้าไม่มีใครทำนา ถ้าไม่มีใครเพาะปลูกจะ
เป็นการเพาะปลูกในสิ่งที่รับประทานได้ หรือเพาะปลูกในสิ่งที่จะเป็นวัตถุดิบสำหรับ
จะใช้สร้างอะไรต่ออะไร หรือไปผลิตสิ่งอื่น ๆ ประเทศชาติก็ไม่มีทางอยู่ได้ โดย-
เฉพาะในสมัยปัจจุบันอาชีพการเพาะปลูกมีความสำคัญมาก เพราะการเพาะปลูกนี้
เป็นจุดเริ่มต้นของชีวิตมนุษย์ ถ้าเราไม่มีการเพาะปลูกก็จะมีวัตถุดิบที่จะมาเป็น
อาหารหรือเป็นเครื่องนุ่งห่ม หรือเป็นสิ่งก่อสร้าง ฉะนั้นต้องทำกสิกรรม"

ในขณะที่ปัจจุบันประเทศไทยมุ่งให้ความสนใจในค่านอุตสาหกรรม
 ประชากรอีกส่วนหนึ่งของประเทศที่เป็นเกษตรกรก็ไม่ควรถูกละเลยและมองข้าม
 ความสำคัญ เขาควรจะได้รับกรช่วยเหลือ เช่น ช่วยในการพัฒนาเกษตรกรรม
 อย่างมีแผนและทันสมัย ช่วยหาตลาดทั้งในและต่างประเทศ เพื่อให้ผลผลิตค่าน
 เกษตรกรรมขายได้และไ้ราคาดี นอกจากนี้แล้วสิ่งสำคัญที่สุดที่จะลืมไม่ได้คือ
 ช่วยหาทางกระจายรายได้มาสู่มือของเกษตรกรอย่างทั่วถึงและอย่างเป็นธรรม
 หากเรารวมมือรวมใจกันทุกฝ่ายทั้งภาครัฐและเอกชนกันอย่างจริงจัง ชีวิตความ
 เป็นอยู่ของเกษตรกรในชนบทไทยจะดีขึ้น สังคมไทยโดยรวมก็จะพัฒนาและก้าว
 หน้าไปอย่างคึกคักเทียมประเทศอื่น ๆ ที่พัฒนาแล้ว

=====

ปัญหาของเกษตรกรไทย : ผลิตแบบใหม่ขายแบบเก่า

ประเทศไทยเรา เป็นประเทศหนึ่งที่อุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรต่าง ๆ มากมาย เราสามารถเพิ่มผลผลิตได้ทั้งในภาคเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม เราพัฒนาการผลิตของเราให้ทันสมัยไปเรื่อย ๆ ไม่หยุดยั้ง แต่เราก็มีปัญหาระหว่างการขาย หรือการตลาดที่ยังไม่อาจพัฒนาให้ทัดเทียมกับประเทศอื่น ๆ ได้ นับว่ายังล่าหลังอยู่

ผู้ที่เคยทำการผลิต ไม่ว่าจะเป็นการผลิตในภาคเกษตรกรรมหรือ อุตสาหกรรม ย่อมทราบว่ามีปัญหาเรื่องการผลิตไม่สู้จะมีอะไรมากนัก เราสามารถผลิตได้ แต่ปัญหาไปอยู่ที่การตลาดหรือการขาย คือ เมื่อผลิตแล้วหาตลาดไม่ค่อยจะ ได้ ขายไม่ค่อยจะได้อ ถึงขายได้ก็มักไม่ค่อยจะคุ้มทุน จึงทำให้ผู้ผลิตต้องประสบกับความยากลำบากอยู่มาก

เราสามารถเลี้ยงกุ้ง เลี้ยงปลา เลี้ยงไก่ เลี้ยงหมู ได้โดยไม่ยากนัก แต่ความยากอยู่ตรงที่ว่า เมื่อเลี้ยงโตแล้วไม่ทราบจะเอาไปขายให้ใครที่ไหน ถึงมีที่ขายก็ต้องขายในราคาที่ขาดทุนตั้งกลางแล้ว

เราสามารถผลิตพืชผลต่าง ๆ ทั้งที่เป็นผักและผลไม้จะเป็นจำนวนมาก แต่เวลาขายมักขายไม่ได้ราคาตามที่ควรจะได้

ปัญหาที่เห็นได้ชัดมากเกี่ยวกับการขายผลผลิตทางการเกษตร ไม่ว่าจะเป็นพืชไร่ ข้าว หรือสัตว์เลี้ยงต่าง ๆ ไม่ค่อยได้ราคาคู่ทุน ก็เพราะเกษตรกรใช้ระบบการผลิตแบบใหม่ที่ต้องมีการลงทุน แต่เวลาจะขายยังต้องขายอยู่ในระบบเก่าที่ถูกพ่อค้าคนกลางกดราคาเอาตามใจชอบอยู่เช่นเดิม

ปัญหานี้คือประเด็นปัญหาที่น่าจะได้นำมาคิดและแสวงหาแนวทางแก้ไข เดิมทีเดิวนั้น เกษตรกรไทยใช้วิธีการทำนาทำไร่ หรือเลี้ยงสัตว์ตามระบบเก่า คือใช้วัว ควายไถไรไถนาเอง ทำเอง ไม่ต้องจ้างแรงงานใคร ไม่ต้องจ้างรถไถ ไม่ต้องซื้อปุ๋ยมาบำรุงดิน หรือเร่งให้พืชเจริญเติบโต ไม่ต้องซื้ออาหารสัตว์ เริ่มกว่าเป็นการทำการเกษตรด้วยการลงแรงเพียงอย่างเดียว ไม่ต้องลงทุนอย่างอื่นเลย

ดังนั้นจึงไม่มีคำว่า "ขาดทุน" เมื่อเวลาขายผลผลิตก็สุดแต่พ่อค้าคนกลาง หรือ เจ้าของโรงสีจะให้ราคาเท่าไร ชาวนา ชาวไร่ก็ยินยอม เพราะไม่รู้สึกรู้ว่าตัวเอง ต้องขาดทุน แม้จะไม่คุ้มค่าแรงที่ต้องลงไป ชาวนาชาวไร่ก็มองไม่เห็น เพราะตอนที่ขายผลผลิตนั้น ความเห็นคนเหนื่อยก็หายไปแล้ว เร็วแรงที่ลงไปก็กลับคืนมาดังเดิม มองไม่เห็นว่าจะต้องสูญเสียแรงงานไป เมื่อเป็นเช่นนี้ก็ไม่มีข้อเก็ยงอน สุดแต่พ่อค้าคนกลางจะให้เท่าไรก็พอใจโดยไม่มีข้อแม้ นี่คือการผลิตและการขายระบบเก่าของเกษตรกรไทย

การผลิตในสมัยก่อนผูกพันในปัจจุบันตรงที่ว่า ในปัจจุบันการผลิตหรือ การทำนา ทำไร่มีไ้ทำในระบบเก่าแล้ว ระบบการผลิตได้วิวัฒนาการมาสู่ระบบใหม่ นับเป็นสิบ ๆ ปีมาแล้ว เป็นการผลิตหรือการทำนา ทำไร่ที่ต้องลงทุนลงแรงไม่ใช่อลง แดแรงอย่างเดียวเหมือนแต่ก่อน

เริ่มแต่การไถหว่าน เราก็ต้องใช้เครื่องจักรกลเข้าช่วย ต้องใช้ปุ๋ย บำรุงดิน เพราะดินไ้เสื่อมคุณภาพมาแล้วช้านาน ต้องใช้ปุ๋ยบำรุงพืชให้เจริญเติบโต ต้องใช้ยาฆ่าศัตรูพืชและวัชพืชต่าง ๆ ซึ่งในปัจจุบันมีอยู่มากแม้ในเวลาเก็บเกี่ยวก็ ต้องใช้เครื่องจักร แม้กระทั่งเวลานวดก็ใช้เครื่องนวดเช่นกัน การลำเลียงขนส่งต่าง ๆ ไม่ว่าจะทางบกทางน้ำ ล้วนแต่ใช้เครื่องจักร เครื่องยนต์ คือ รถยนต์ เรือยนต์ทั้งสิ้น การใช้แรงงานสัตว์หรือแรงงานคนในเรื่องนี้ยังเหลืออยู่น้อยเต็มที สำหรับเกษตรกรที่ไม่มีเครื่องจักร เครื่องกล ไม่มีรถยนต์ รถไถเป็นของตนเองก็ต้องจ้างคนที่เขามีมาไถหว่านเก็บเกี่ยว ตลอดจนการนวดและขนส่งให้ แม้การเลี้ยงสัตว์ต่าง ๆ ก็ต้องลงทุนมากเช่นเดียวกัน

เมื่อเกษตรกรต้องลงทุนทำเช่นนี้ การจะขายผลผลิตแต่ละครั้งก็ต้องคิดว่า จะขาดทุนหรือไม่ จะขายโดยไม่กิด สุนทแต่พ่อค้าคนกลาง หรือเจ้าแก่โรงสีจะให้เหมือนสมัยก่อน ก็คงอยู่ไม่ได้ คงต้องเป็นหนี้เป็นสินส่วนตัว ในที่สุดก็ต้องขายไร่ขายนา ขายฟาร์มไป เลิกทำการเกษตร หันไปประกอบอาชีพรับจ้างแทน

ถ้าหากชาวนา ชาวไร่ หรือเกษตรกรประเทศอื่น ๆ พากันตั้งไร่นา
ตั้งฟาร์มเข้าสู่ตัวเมืองใหญ่ ๆ เพื่อหารับจ้างเลี้ยงตัวและครอบครัวไปวันหนึ่ง ๆ
จนกระทั่งไม่มีใครประกอบอาชีพทางการเกษตร เราต้องสังกตผลทางการเกษตร
ทุกอย่างจากต่างประเทศเข้ามา โดยไม่มีอะไรส่งออกไปขายให้คุ้มกับที่เราสั่งซื้อ
แล้วอะไรจะเกิดขึ้น แนนอนปัญหาอื่น ๆ จะคงตามมา

ในปัจจุบันเกษตรกรไทยทำการผลิตในระบบใหม่ ต้องลงทุนมากดังกล่าว
แล้ว แต่เวลาขายยังขายในระบบเก่า คือยังต้องขายตามราคาที่พ่อค้าคนกลางกำหนด
เอาตามชอบของมันเอง และความผูกพันกับพ่อค้าคนกลางก็ยังคงเหมือนเดิม คือ เมื่อ
ซากแคลนของกินของใช้ หรือซากแคลนปุ๋ย ยาฆ่าศัตรูพืช อาหารสัตว์ ยารักษาโรค
สัตว์ ก็ต้องไปหยิบยืมจากพ่อค้าคนกลางหรือเจ้าแก่มาก่อน โดยมีข้อผูกพันว่าจะต้อง
ขายผลิตผลให้เขาในฤดูเก็บเกี่ยว หากจะนำไปขายให้คนอื่นที่ให้ราคาดีกว่า เกษตรกร
ก็เกรงว่าความสัมพันธ์จะหมกไป คราวหน้าคราวหลังเกิดซากแคลนของกินของใช้
หรือสิ่งจำเป็นอื่น ๆ ก็จะไปขอหยิบยืมมาก่อนอีกไม่ไค้ จะทำให้พบกับความยากลำบาก
หมดหนทางแก้ไข ฉะนั้นเมื่อเคยพึ่งพาอาศัยพ่อค้าหรือเจ้าแก่มาก่อน ก็มักจะต้องขาย
ผลิตผลให้แก่คนนั้น โดยไม่มีทางเลือกเป็นอย่างอื่นและไม่เคยตั้งราคาเองไค้เลย

ข้อผูกพันตามระบบการขายแบบเก่านี้นี้แหละ ที่เป็นอุปสรรคสำคัญในการ
ช่วยเหลือเกษตรกรให้ขายผลิตผลทางการเกษตรให้ไคร่ราคาที่ยุติธรรม รัฐบาลทุก
รัฐบาลไค้ใช้ความพยายามตลอดมา เพื่อกจะแทรกแซงเขาช่วยเหลือควมมาตรการ
ต่าง ๆ เช่น จักเงินพยุงราคาข้าว จักหางบประมาณ รับจำนำข้าวเปลือก เป็นต้น
แต่ก็มักไม่อาจทำลายความผูกพันระหว่างเกษตรกรกับพ่อค้าคนกลางหรือเจ้าแกไค้
ทั้งสองฝ่ายยังผูกพันกันอย่างแน่นแฟ้น และฝ่ายเกษตรกรยังคงเสียเปรียบอยู่เช่นเดิม
ยังซื้อขายผลิตผลทางการเกษตรในระบบเก่าไม่เปลี่ยนแปลง เมื่อเกษตรกรซากแคลนก็
ต้องไปหยิบยืมเงินทองจากพ่อค้าหรือเจ้าแก และเมื่อถึงฤดูเก็บเกี่ยวแล้วก็ต้องนำ
ผลิตผลไปขายให้เป็นการปลดเปลื้องหนี้สิน และในเมื่อผู้ซื้อเป็นเจ้าหนี้ ผู้ขายเป็น
ลูกหนี้ ไคร่จะไค้เปรียบเสียเปรียบอย่างไรผู้นานก็คงจะทราบดี

ในอดีตรัฐบาลหนึ่ง หน่วยงานหนึ่ง ที่มีส่วนรับผิดชอบในการช่วยเหลือให้ชาวนาข้าวไร่ชาวนาชาวไร่ราคา ไร่แดงว่า "มีชาวนาชาวไร่จำนวนน้อยที่นำข้าวมาจำหน่ายที่โรงสีหรือที่ฉางข้าว ตามที่รัฐบาลกำหนดไว้ แสดงว่ามาตรการช่วยเหลือได้ผล ทำให้ชาวนาชาวไร่ชาวนาชาวไร่ราคา จึงไม่นำข้าวมาจำหน่ายที่โรงสี....."

อาจจะเป็นเช่นนั้นก็ได้ หรือไม่ก็อาจจะเป็นเพราะข้อผูกพัน หรือ ข้อผูกมัด ระหว่างชาวนาชาวไร่กับพ่อค้าคนกลางหรือเจ้าแก้งกลางชาวชนบทนั้นไป ได้ ที่ทำให้ชาวนาชาวไร่ไม่มีข้าวมาจำหน่าย ข้อนี้คงจะต้องไปตามชาวนาชาวไร่ดูเอง

ในการแก้ปัญหาดังกล่าวนี้นี้ เรามีความคิดเห็นว่าถ้าจะให้ได้ผลกันจริง ๆ แล้ว จะต้องเปลี่ยนระบบการซื้อขายแบบเก่าให้เป็นระบบใหม่ คือ ต้องช่วยให้ผู้ชายมีอำนาจต่อรอง มีโอกาสทั้งราคาการผลิตที่ตนผลิตเอง หรืออย่างน้อยก็มีส่วนร่วมในการตั้งราคา นั่นก็คือจะต้องศึกษาผูกพัน เรื่องหนี้สินระหว่างเกษตรกรกับพ่อค้าคนกลางหรือเจ้าแก้งให้ไว้ และทางหนึ่งที่จะทำได้ก็คือ ต้องจัดระบบซื้อขายผลผลิตการเกษตรในระบบสหกรณ์แบบใหม่

จริงอยู่เมืองไทยเรามีระบบสหกรณ์มาช้านานแล้ว แต่เกษตรกรไม่ค่อยยอมรับรวมกลุ่มกันจัดตั้งสหกรณ์เอง มักจัดตั้งโดยระบบราชการอันเป็นระบบเก่า จึงไม่มีประสิทธิภาพพอ บางแห่งผู้บริหารสหกรณ์กลับประพฤติไม่สุจริตไม่ซื่อสัตย์ต่อสมาชิกเสียเอง จึงทำให้ชาวนาชาวไร่หรือเกษตรกรทั่ว ๆ ไปไม่เลื่อมใสศรัทธาและในที่สุดก็หันไปพึ่งพาอาศัยพ่อค้าคนกลางหรือเจ้าแก้ง สร้างข้อผูกพันแบบเดิม ทำการซื้อขายกันแบบเก่าอีก ฉะนั้นทางแก้งจึงจำเป็นต้องพัฒนาระบบสหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพและให้แพร่หลายทั่วถึงทุกหนทุกแห่ง จนเกษตรกรไม่ต้องหันไปพึ่งพ่อค้าคนกลางหรือเจ้าแก้ง เมื่อขาดแคลนก็ชอกช้ำจากสหกรณ์ได้และสหกรณ์จะทำหน้าที่ขายผลผลิตในราคายุติธรรม ทั้งจะต้องส่งเสริมให้สหกรณ์ชายชาวลูกออกเอง โดยรัฐบาลเป็นผู้หาตลาดต่างประเทศให้ ไม่ต้องให้พ่อค้าคนกลางมาคุมชะตาชาวนาชาวไร่ตามระบบเก่าต่อไปอีก หากทำได้โดยวิธีนี้เกษตรกรก็จะลืมตาอ้าปากได้โดยไม่ต้องสงสัย แต่ถ้ายังปล่อยให้ "ผลิตแบบใหม่ ขายแบบเก่า" ต่อไป เกษตรกรไทยก็ยังคงตกเป็นเบี้ย

ล่างตลอดไป ด้วยเหตุนี้เองโครงการอีสานเขียวจึงมุ่งแก้ปัญหาเกี่ยวกับระบบสหกรณ์
แบบใหม่ ซึ่งหวังว่า เกษตรกรไทยจะได้รับความช่วยเหลือให้มีสภาพและฐานะทาง
เศรษฐกิจดีขึ้นกว่าเดิมได้อย่างแน่นอน

=====

ปัญหาความยากจน : อาจแก้ไขได้โดยระบบสหกรณ์กับการพัฒนาเกษตรกร

คงไม่มีใครปฏิเสธได้ว่า ปัญหาที่สำคัญที่สุดของประชาชนในชนบทคือ ความทุกข์ยากที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของพี่น้องชาวไร่ ชาวนา ซึ่งเป็นประชากรส่วนใหญ่ของประเทศ และจากความทุกข์ยากหรือความยากจนนี้เอง ได้เป็นที่มาของปัญหาทั้งในค้ำนสังคม เศรษฐกิจ การเมืองนานัปการ ซึ่งคุกรุ่นอยู่ในสังคมโดยที่ผู้รับผิดชอบครอบครัวบ้านเมืองได้พยายามแก้ไขตลอดมาทุกยุคทุกสมัย และนักการเมืองทุกยุคทุกสมัยก็ได้ตั้งใจเป็นนโยบายในการหาเสียงเพื่อเข้ามาเป็นผู้บริหารประเทศ หรือเข้ามาเป็นผู้แทน

อะไรคือสาเหตุของปัญหาความยากจน ?

ขอสรุปกว้าง ๆ ที่เป็นพื้นฐานของปัญหา ได้แก่

ประการแรก : ปัญหาการขาดแคลนปัจจัยการผลิตในภาคการเกษตร ซึ่งส่งผลให้ประสิทธิภาพการผลิตตกต่ำ ผลผลิตต่อไร่ค่อนข้างน้อย การตกต่ำในประสิทธิภาพการผลิตภาคเกษตรกรรมนี้ นอกจากจะเกิดจากความด้อยประสิทธิภาพในค้ำนแรงงานที่สืบเนื่องมาจากการศึกษาไม่เพียงพอทั่วถึง ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการแล้วยังเกิดจากการขาดแคลนทางค้ำนปัจจัยการผลิตชนิดต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นปุ๋ย ยาฆ่าศัตรูพืช ดินเชื้อทางการเกษตร ที่ดินที่คนมีกรรมสิทธิ์และอื่น ๆ อีกมากมาย

ประการที่สอง : ปัญหาค้ำนการตลาด ถึงแม้ว่าชาวนาชาวไร่จะมีปัจจัยการผลิตต่าง ๆ พร้อมมูล จนสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตขึ้นได้มาก แต่นั่นก็ไม่ไ้เป็นหลักประกันว่า ชาวไร่ ชาวนาหรือเกษตรกรเหล่านี้จะพ้นจากสภาพความยากจนได้อย่างสิ้นเชิง เพราะบาง

ครั้งแม้จะทุ่มเท ลงทุนเพื่อให้ผลผลิตต่อไร่ เพิ่มขึ้น แต่ก็อาจส่ง
ผลให้ราคาพืชผลต่ำลงจนไม่คุ้มกับหยาดเหงื่อแรงงานและทุนที่
ไถ่ห่มแหล่งไปก็อาจเป็นได้

ดังนั้นปัจจัยการตลาด จึงเป็นตัวแปรสำคัญอีกตัวหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อชีวิต
ของชาวนาชาวไร่เป็นอย่างมาก ซึ่งไม่อาจมองข้ามไปได้ โดยเฉพาะผู้ที่สนใจต่อ
ปัญหาความยากจนในภาคเกษตรกรรม

แนวทางหนึ่งที่จะช่วยแก้ไขปัญหานี้และขจัดความยากจนในชนบท หรือ
ในภาคเกษตรกรรมได้ถูกต้อง คือ "ระบบสหกรณ์กับการพัฒนาเกษตรกรรมของไทย"

ความเป็นมาของระบบสหกรณ์ : หากย้อนไปสู่อุบัติเมื่อประมาณกว่าศตวรรษมาแล้ว
ในทวีปยุโรป ได้เกิดภาวะข้าวขาดแคลนแพงขึ้น โดยเฉพาะในแคว้น ๆ หนึ่งของ
ประเทศเยอรมันนี ซึ่งมีชื่อว่าไรน์แลนด์ ความอดอยากยากแค้น อันเนื่องมาจากการ
เกษตรที่ไม่ได้ผล ทำให้ชาวนา ชาวไร่ต้องประทังชีวิตด้วยการค้ำน้ำที่ขังจากรากไม้
แทนกาแฟ และรับประทานหญ้าปลัดังเป็นอาหารประจำวันแทนเนื้อสัตว์

ทางออกสำหรับภาวะข้าวขาดแคลนแพงข้างคั้นนี้ ได้ถูกคิดค้นขึ้นโดย
นายวิลเลียม ไรไฟเซน (William Raifaisen) ซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่ง
เจ้าเมืองอยู่ในขณะนั้น ได้จัดตั้งสหกรณ์ผู้บริโภคน้ำขึ้นใหม่บริการแก่ประชาชน สหกรณ์

1. ข้อมูลที่ได้จากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคม—
แห่งชาติ พบว่า ประชากรที่อยู่ในข่ายยากจนยังคงเหลืออยู่ถึงร้อยละ 25 ของ
ประชากรทั้งประเทศหรือประมาณ 15 ล้านคน และเป็นที่คาดไว้ว่าสภาพความ
ยากจนของไทยในอนาคตจะเปลี่ยนแปลงเป็นผู้ที่อาศัยในเขตชนบทมาเป็นความยากจน
ในเมืองมากขึ้น

ดังกล่าวนั้นนอกจากจะช่วยบำรุงความทิวโหยของชาวนาชาวไร่ โดยการทำหน้าที่
จำแนกแจกจ่ายพืชพันธุ์ธัญญาหาร บังอุกหนุนเมล็ดพันธุ์จำนวนหนึ่งให้ชาวนาชาวไร่
เหล่านั้น นำไปใช้ในฤดูเพาะปลูกต่อมา

สหกรณ์ผู้บริโภคนานาชาติคือ จุดแรกแห่งการรวมมือรวมแรงหรือรวม
พลังกันเพื่อ ช่วยเหลือพัฒนาตนเองภายในระบบสหกรณ์ โดยถือกำเนิดขึ้นตามปรัชญา
ของนายวิลเลียม ราวไฟเซน ผู้เป็นบิดาแห่งระบบสหกรณ์ที่ว่า "ไม่มีความพยายาม
อันใดที่จะบำรุงช่วยเหลือปัญหาของมนุษย์อย่างใดเลยและคงทนถาวร ทราบเท่าที่
พอกเขาเหล่านั้นขาดความปรารถนาที่จะรวมพลังกันในการช่วยเหลือตนเอง" ดังนั้น
การสร้างระบบ "การช่วยเหลือตัวเอง" "และการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน" จึง
เป็นหัวใจของสหกรณ์ และจากปี ค.ศ. 1947 ในประเทศเยอรมันนี่เป็นต้นมา
ระบบสหกรณ์ก็ไต่แพร่สะพัดไปสู่มุมต่าง ๆ ของโลกอย่างแพร่หลาย จนทำให้คำว่า
"สหกรณ์" กลายเป็นศัพท์สากล เช่นที่เป็นอยู่ทุกวันนี้

สำหรับในประเทศไทยเรานั้น ระบบสหกรณ์ก็แพร่เข้ามาในสมัย
รัชกาลที่ 6 โดยมีภารกิจสหกรณ์วัดจันทร์ ไม่จำกัดสินเชื่อเป็นแห่งแรกขึ้นที่จังหวัด
พิษณุโลก เมื่อปี พ.ศ. 2459 โดยการนำเอาระบบของนายวิลเลียม ราวไฟเซน
ซึ่งเป็นผู้นำให้ความฝันของระบบสหกรณ์กลายเป็นจริงในแผ่นดินของประเทศเยอรมัน
มาใช้นั่นเอง

เมื่อพิจารณาถึงตัวแปรทางด้านกาลเวลา จะพบว่าระบบสหกรณ์ไต่ลง
หลักปักฐาน และได้รับการดำเนินการอย่างเป็นทางการในประเทศไทยมาจนกว่าครึ่ง
ศตวรรษแล้ว โดยผู้นำหน้าที่ผู้บริหารประเทศที่ผ่านมาก็ได้แสดง "รูปแบบ" หลาย
ประการ เพื่อแสดงให้เห็นว่าระบบสหกรณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสหกรณ์การเกษตรได้
รับการสนับสนุนส่งเสริมขึ้นในประเทศไทย ตัวอย่างเช่น มีการออกกฎหมายเกี่ยวกับ
สหกรณ์โดยเฉพาะขึ้นใช้ในราวปี 2471 ซึ่งก็ได้มีการตั้งหน่วยงานขึ้นรับผิดชอบโดย
ตรงคือ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นต้น

สหกรณ์การ เกษตรของไทยมีต้นกำเนิดมาจากสหกรณ์หาทุน ซึ่งได้รับการตั้งขึ้นเป็นแห่งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2459 คือสหกรณ์วัดจันทร์ไม่จำกัดสินใจจังหวัดพิษณุโลก สหกรณ์หาทุนดังกล่าวได้เพิ่มจำนวนขึ้นอย่างช้า ๆ และค่อย ๆ ขยายตัวในอัตราที่สูงขึ้นเมื่อ ปี 2510 คือ ปีประมาณ 9,830 สหกรณ์ในปีนั้น จนกระทั่งสหกรณ์หาทุนได้รับการเปลี่ยนแปลงให้กลายเป็นสหกรณ์การ เกษตรในปี 2511 โดยรัฐบาลในสมัยนั้นเล็งเห็นว่า สหกรณ์หาทุนเท่าที่มีอยู่ในขณะนั้นมีขนาดเล็กเกินไป จึงควบลดสหกรณ์หาทุนต่าง ๆ เข้าด้วยกัน กลายเป็นสหกรณ์การ เกษตรระดับอำเภอ โดยมุ่งหวังไว้ว่า การขยายตัวดังกล่าวจะทำให้การบริหารงานของสหกรณ์มีประสิทธิภาพและรับใช้ประชาชนได้ดีขึ้น

เวลา 73 ปี นับแต่มีการตั้งสหกรณ์แห่งแรกที่จังหวัดพิษณุโลก ในปี 2459 ซึ่งถ้าเปรียบเทียบกับการเดินทางของชีวิตมนุษย์ ก็นับว่าเป็นการบรรลุจุดหมายแล้ว แต่สำหรับสหกรณ์ของไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งสหกรณ์การ เกษตรแล้ว พัฒนาการของสหกรณ์กว่าครึ่งศตวรรษที่ผ่านมา อาจกล่าวได้ว่ายังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร สหกรณ์การ เกษตรของไทยยังไม่เติบโตเต็มที่ ทั้งนี้ไม่ว่าจะพิจารณาทั้งด้านปริมาณและคุณภาพของระบบสหกรณ์ดังกล่าว

ปัจจัยที่สำคัญยิ่งประการหนึ่ง ซึ่งนำไปสู่ความแคระแกรนของการขยายตัวของจำนวนสมาชิกสหกรณ์การ เกษตรของไทยก็คือ ปัจจัยทางด้านนโยบายของรัฐในการพัฒนาประเทศ ซึ่งเน้นความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยการส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมและภาคตัวเมืองเป็นหลัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วง 2 - 3 ทศวรรษที่ผ่านมา การเน้นพัฒนาการทางด้านอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรม ซึ่งส่วนใหญ่จะอยู่ในภาคตัว เมืองข้างคัน ทำให้ทรัพยากรซึ่งมีอยู่จำกัดต้องถูกใช้เป็นการ เสริมพื้นฐานขึ้นรองรับการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมดังกล่าวเป็นส่วนใหญ่ และมีส่วนเหลือเพียงจำนวนน้อยนิดสำหรับภาคเกษตรกรรมเท่านั้น

ยิ่งไปกว่านั้นความคืบหน้าทางด้านคุณภาพของสหกรณ์การ เกษตรไทย ยังพิจารณาได้จากช่องว่างระหว่างปรัชญาที่แท้จริงของระบบสหกรณ์กับสภาพที่เป็นอยู่

ของสหกรณ์ในประเทศไทย

ตามที่กล่าวมาแล้วว่า ปรัชญาของสหกรณ์นั้น คือ การส่งเสริมให้สมาชิกรวมพลังช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยการใช้การทำงานรวมอยู่ภายในองค์กรนั้นเป็นตัวกระตุ้น

ปัจจัยที่สำคัญยิ่งประการหนึ่ง ซึ่งส่งเสริมให้สมาชิกสหกรณ์รวมหมู่กันทำงานเพื่อช่วยเหลือตัวเองและผู้อื่น ก็คือความสำนึกทั้งทางสิทธิและหน้าที่ของการเป็นสมาชิกในองค์กรนั้น

แต่เมื่อพิจารณากรณีของสหกรณ์การเกษตรของไทยแล้ว นับตั้งแต่เริ่มแรก ในปี 2459 จนถึงปัจจุบันรัฐบาลได้ส่งเสริมมาพัฒนาสหกรณ์ โดยการเข้าแนะนำสนับสนุนการดำเนินงานในแทบทุก ๆ ด้านของสหกรณ์ ทำให้การหวังเข้ามาเพื่อเงินกลายเป็นเป้าหมายหลักของการสมัครเป็นสมาชิกสหกรณ์ของชาวไร่วางนา และมีใค้มุ่งที่จะพัฒนาระบบสหกรณ์ให้เจริญขึ้น

วิธีการส่งเสริมการพัฒนาสหกรณ์การเกษตรข้างต้นคือ สาเหตุหลักสาเหตุหนึ่งที่ทำให้พัฒนาการขององค์กรดังกล่าวในประเทศไทย ไม่เจริญเติบโตเต็มที่เท่าที่ควร แม้เวลาจะยาวนานมาจนกว่า 70 ปีแล้ว และองค์กรดังกล่าวก็จะไม่สามารถพัฒนาให้เจริญเติบโตต่อไปได้ ถ้าความสำนึกในการรวมพลังเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันไม่พัฒนาถึงจุดที่ระบบสหกรณ์มีเป้าหมายไว้ ทั้งนี้ชาวไร่วางนา ซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศ จำเป็นที่จะต้องมีจิตสำนึกในการช่วยเหลือและพัฒนาประชาคมของตัวเอง ถ้าเป็นเช่นนี้แล้วคำว่า "พัฒนาชนบท" ก็จะเป็นไปได้ในระยะเวลาไม่นานนัก

จากที่กล่าวมาแล้วข้างบนพอจะมองเห็นแล้วว่า จุดอ่อนและจุดค้อยของการจัดการสหกรณ์การเกษตรในประเทศไทยว่า เหตุที่ไม่พัฒนาเท่าที่ควรนั้น เกิดจากการที่สมาชิกสหกรณ์การเกษตรทุกคน ตลอดจนชาวนา ชาวไร่ทั้งหลายยังไม่มี การรวมตัวกันอย่างจริงจัง และยังขาดจิตสำนึกที่ถูกต้อง หากแก้ไขข้อบกพร่องที่จุดนี้ได้ ระบบสหกรณ์ของไทยก็จะเจริญอย่างแน่นอน ซึ่งจากระบบสหกรณ์ที่มีการพัฒนาเติบโตและมีประสิทธิภาพนี้ จะเป็นวิธีการหนึ่งที่จะนำไปสู่การแก้ปัญหาความยากจนในชนบทของไทยได้

ปัญหาการบริโภคของคนไทย

ทุกวันนี้การบริโภคของคนไทยเป็นไปอย่างฟุ่มเฟือยมากจริง ๆ จนนักเศรษฐศาสตร์หลายท่านพากันเป็นห่วงอนาคตของไทยไปตาม ๆ กัน เพราะปรากฏว่าการบริโภคในครัวเรือนได้เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และปัจจุบันนี้มีรูปแบบของการบริโภคที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมาก

จากผลการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือนในช่วงเดือนมกราคม ถึงเดือนมิถุนายน 2531 พบว่า ครัวเรือนในประเทศมีรายได้อัตราเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเป็นเดือนละ 4,042 บาทต่อครัวเรือน ในขณะที่รายจ่ายเพิ่มขึ้นเป็น 4,314 บาท ที่เป็นดังนั้นก็เพราะรูปแบบของการใช้จ่ายในการบริโภคได้เปลี่ยนแปลงไป กล่าวคือ มีสัดส่วนของการใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวกับการบริโภคในครัวเรือนเพิ่มมากขึ้น ซึ่งค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวกับการบริโภคเหล่านี้ ได้แก่ การใช้จ่ายเกี่ยวกับภาษี ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าของชีวิตและเงินบริจาค ค่าเบี้ยประกัน ค่าสลากกินแบ่ง คอกเบี้ยเงินกู้ และคอกเบี้ยเช่าต่าง ๆ เหล่านี้มีระดับที่เพิ่มสูงขึ้น

สัดส่วนการใช้จ่ายดังกล่าวนี้ ในช่วงปี 2518 ถึง 2519 เพิ่มขึ้นแค่อ้อยู่ 4 แต่ในปี 2531 เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 7.8 จึงนับเป็นการเพิ่มขึ้นในอัตราสูงที่สุด ทั้ง ๆ ที่การใช้จ่ายเกี่ยวกับการบริโภคโดยตรงจริง ๆ เพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 3 เท่านั้น

แม้แต่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งนับว่าเป็นภาคที่ยากจนที่สุดของประเทศ ก็กลับมีอัตราการเพิ่มในส่วนที่ไม่เกี่ยวกับการบริโภคโดยตรงสูงกว่าภาคอื่น ๆ

สาเหตุสำคัญมาจากสภาพของสังคมชนบทได้เปลี่ยนแปลงไปแล้ว และเริ่มก้าวเข้าสู่สังคมเมืองมากขึ้น การพัฒนาประเทศทางด้านการกระจายชนบทมากขึ้น ประกอบกับรายได้ของชนบทเปลี่ยนแปลงไปในทางเพิ่มขึ้น จึงทำให้การบริโภคของคนในชนบทปัจจุบันมีรูปแบบที่เป็นคนเมืองมากขึ้น แม้ว่าอำนาจซื้อจริง ๆ จะไม่เพิ่มขึ้นก็ตาม

สำหรับการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคโดยส่วนรวมก็ยังคงมีความสำคัญอยู่ แต่เป็นไปในอัตราส่วนที่ลดลง นอกจากรายจ่ายบางอย่างที่เพิ่มสูงขึ้นโดยตลอด อย่างที่เห็นได้ชัดมากขึ้น ก็คือค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากการที่ค่าวัสดุก่อสร้าง ค่าที่ดิน และค่าแรงงานต่างเพิ่มสูงขึ้นตามภาวะเงินเฟ้อที่มีอัตราสูงขึ้นในแต่ละปีที่ผ่านมานั่นเอง เราทั้งหลายก็คงจะสังเกตเห็นว่า ในปัจจุบัน สลากกินแบ่งรัฐบาล, หอโยคีดิน, เงินกู้, การเล่นแชร์ และการเล่นการพนันอื่น ๆ มักจะเป็นทางออกของคนยากจนไปเสียแล้ว

เนื่องจากครอบครัวไทยโดยส่วนใหญ่เป็นครัวเรือนที่มีฐานะปานกลาง และค่อนข้างยากจน ดังนั้นรายจ่ายที่ไม่เกี่ยวกับการบริโภคบางรายการ เช่น คอกเบี้ยเงินกู้ คอกเบี้ยแชร์ หรือสลากกินแบ่ง หอโยคีดินและการพนันอื่น ๆ จึงเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงได้ยาก และกลายเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับครัวเรือนเหล่านี้ไป

เป็นที่น่าสังเกตว่าในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งเป็นภาคที่มีความยากจนที่สุดของประเทศ กลับมีอัตราการรายจ่ายประเภทนี้เพิ่มขึ้นมากที่สุด ขณะที่รายได้อัตราของครัวเรือนยังมีอัตราส่วนอยู่ในระดับต่ำสุด เมื่อเทียบกับอัตราส่วนในภาคอื่น ๆ ดังนั้นจึงเป็นเรื่องที่น่าเป็นห่วงว่า หากการบริโภคในครัวเรือนยังเป็นไปในลักษณะนี้ต่อไปอีก ในอนาคตก็อาจจะก่อให้เกิดปัญหาในการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย ดังนั้นการพัฒนาทั้งสองด้านนี้จึงควรจะต้องคำนึงไปพร้อม ๆ กัน โดยมีสัดส่วนหักเหียวกันด้วย

เกี่ยวกับเรื่องช่องว่างในสังคมไทยก็เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า ยังมีอยู่มากทีเดียว คือ คนรวยกับคนจนอยู่ในฐานะที่แตกต่างกันมาก ที่สำคัญก็คือคนรวยยังมีจำนวนน้อย แต่คนยากจนมีอยู่มาก

มีหลักความจริงอยู่อย่างหนึ่งว่า มนุษย์เรานั้นจะพยายามแสวงหาปัจจัยพื้นฐานมาสนองความต้องการของร่างกายเพื่อให้ชีวิตอยู่ได้ แล้วหลังจากนั้นมนุษย์ก็จะแสวงหาสิ่งฟุ่มเฟือยอื่น ๆ เข้ามาเพื่อสนองความต้องการ เป็นลำดับต่อไปอย่างไม่วันจบสิ้น

สำหรับในครัวเรือนไทยนั้น ถ้าจะว่ากันไปแล้วเราก็เห็นจะต้องยอมรับว่าสวนใหญ่แล้วยังไม่ได้รับการตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานอย่างเพียงพอ ยังมีคนไม่มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองอีกมาก เสื้อผ้ามีเกือบจะไม่พอปกปิดร่างกาย หรือป้องกันความหนาวร้อนได้ อาหารก็อยู่ในสภาพอดมื้อกินมื้อ สวนใหญ่ขาดคุณค่าทางโภชนาการ และยังเป็นยารักษาโรค หรือสถานพยาบาลแล้ว คนส่วนใหญ่ของประเทศมีโอกาสได้บริโภคน้อยมาก

มีคนเพียงส่วนน้อยเท่านั้น ที่มีการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคถึงจุดอิ่มตัวแล้ว และหลังจากนั้นก็เป็นการพยายามหาทางใช้จ่ายเพื่อความฟุ่มเฟือยต่อไปอย่างไม่หยุดยั้ง แทนที่จะหยุดอยู่แค่จุดอิ่มตัวตามความต้องการขั้นพื้นฐานนั้น

สำหรับครัวเรือนที่มีรายได้เพียงพอที่จะแสวงหาสิ่งฟุ่มเฟือยมาสนองความต้องการที่นอกเหนือจากปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีพ ก็อาจทำได้ในสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล แต่ถ้ามองถึงส่วนรวมอันเป็นเศรษฐกิจของประเทศชาติแล้ว ก็ไม่ควรที่จะกระทำเช่นนั้นเลย ยิ่งเป็นครัวเรือนที่มีรายได้ไม่เพียงพอแก่ปัจจัยดำรงชีพขั้นพื้นฐานด้วยแล้ว แม้จะไม่ฟุ่มเฟือยเลย รายได้ก็อยู่ในระดับต่ำอยู่แล้ว ผลที่คิดตามมาก็คือ ครัวเรือนเหล่านี้จำเป็นต้องหารายได้จากทางอื่นเข้ามาเพิ่มเติม เช่น การก้มม การเล่นแชร์ การจำนอง จำน่า เป็นต้น ซึ่งการหารายได้ควยวิชีนี้จะทำให้มีรายจ่ายเพิ่มขึ้นคือ ดอกเบี้ย และถ้ารายไฟเพิ่มขึ้นไม่ทันรายจ่ายที่มากขึ้นเท่าไร รายจ่ายประเภทนี้ก็จะยิ่งมากขึ้นโดยลำดับ ซึ่งในปัจจุบันครอบครัวไทยเป็นจำนวนมากตกอยู่ในสภาพเช่นนี้

ดังนั้น นักเศรษฐศาสตร์หลายคนจึงลงความเห็นว่า การพัฒนาประเทศที่ผ่านมานี้ในอดีตยังต้องได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้น เนื่องจากรายได้เฉลี่ยในครัวเรือนยังไม่สามารถทำให้ประชาชนได้รับการสนองตอบความต้องการพื้นฐานอย่างเพียงพอตามอัตราภาพ โดยเฉพาะชาวชนบทที่ยากจนอยู่แล้ว จะประสบความสำเร็จยิ่งขึ้นไปอีก เพราะดอกเบี้ยที่จะต้องจ่ายจากหนี้สินนั้นจะยิ่งพอกพูนหนี้สินมากขึ้นเป็นทวีคูณอย่างไม่วันจบสิ้น

เกี่ยวกับปัญหาที่ นักสังคมวิทยา เสนอแนวทางแก้ไขอยู่ทางหนึ่ง นั่นคือ
 ต้องเปลี่ยนค่านิยมเสียใหม่ คือ ล่องเลิก "ค่านิยมเลียนแบบ" ใต้ได้ โกลยไค้แจง
 ว่าปัญหาที่เรามองเห็นอยู่ทุกวันนี้ก็คือ รายได้กับรายจ่ายเฉลี่ยในครัวเรือนมีแนวโน้ม
 ว่าจะขาดความสมดุลมากขึ้น ทั้งนี้ก็เพราะคนชนบทมีการเลียนแบบชีวิตความเป็นอยู่
 ของคนเมืองมากขึ้น เนื่องจากมีจุดขึ้นการคมนาคมและสื่อสารมวลชนไ้รับการพัฒนา
 ไปมาก คนในเมืองมีความเป็นอยู่อย่างไ้เรามีเวรื่องอันววยความสะดวกสบายแบบไหน
 คนในชนบทก็เห็นและทราบกันหมด อิทธิพลในการโฆษณาวิยยุเพื่อขายสินค้าก็ีมีมาก
 มีเทคนิคในการรูกเร้าจูงใจสูง จึงทำให้คนชนบทอยากเลียนแบบ อยซกมีอยากไ้
 อยากมีความเป็นอยู่อย่างนั้นบ้าง ซึ่งที่ไม่เคยมีความจำเป็นในชนบทหลายอย่าง
 ในสมัยก่อน เช่น ตู้เย็น โทรทัศน์ เครื่องซักผ้า และเครื่องสำอางประเภทต่าง ๆ
 เป็นต้น ก็ยึกมีความจำเป็นขึ้นมาโดยทั่วถึงกันแล้ว ดังนั้นการแก้ปัญหาก็จะอยู่
 ที่ว่า ควรจะมีการเปลี่ยนแปลงค่านิยมในการใช้จายให้ม่เหตุผลมากขึ้น ไม่ใช่เพื่อ
 เลียนแบบคนเมืองหรือชาวต่างประเทศที่เขามีรายไ้สมดุลหรือ เกินกวารายจายมาก
 มายหลายเท่า แต่เรื่องเช่นนี้ก็เป็นเรื่องยากอยู่เหมือนกัน เพราะการเปลี่ยนค่านิยม
 ของคนนั้นไม่ใช่ของง่าย คนเราเมื่อไ้เห็นเห็นไปนิยมอะไรเข้าแล้ว มักจะทำให้เลิก
 นิยมไ้ยาก แต่ก็ไม่ใช่เรื่องหรือวิสัยที่จะทำ ทั้งนี้ต้ององสัยเวลาและความพยายาม
 โดยเฉพาะรัฐบาลจะต้องเร่งรณรงค์อย่างจริงจังและต่อเนื่อง ต้องกระทำเป็น
 โครงการเปลี่ยนค่านิยมโดยรวมมีอ้กันระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน พร้อมกันนี้
 รัฐบาลต้องหาทางเพิ่มรายไ้ให้กับชาวชนบท หรือพยายามหางาน สร้างงานในชนบท
 ให้มากขึ้น ซึ่งรัฐบาลปัจจุบันไ้เร่งกระทำอยู่แล้ว ส่วนการลดการใช้จ่ายในครัวเรือน
 ลงนั้น ในส่วนที่เป็นการบริโภคปัจจุัยขึ้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีพไ้โดยตรง คง
 ทำไ้ยาก เพราะไม่ทราบจะลดอย่างไรอยู่แล้ว

จากที่กล่าวมาทั้งหมดนี้อาจสรุปไ้ได้ว่า การบริโภคในครัวเรือนปัจจุบัน
 มีรูปแบบการเปลี่ยนแปลงที่ไม่เกี่ยวกับการบริโภคโดยตรงมากขึ้น ซึ่งไม่ใช่ปัญหาสำคัญ
 หากของว่างระหว่างถนวยกับคนจนไม่หางกันมากนัก แต่ความเป็นจริงที่เห็นกันอยู่

ทุกวันนี้ ปรากฏว่าคนรวยยิ่งรวยขึ้น ส่วนคนจนยิ่งจนลง และคนที่มีฐานะค่อนข้างยากจนอีกนั้นแหละที่มีสัดส่วนรายจ่ายที่ไม่เกี่ยวข้องกับกำการบริโภคมากขึ้น โดยเฉพาะจากดอกเบี้ยเงินกู้ทั้งในระบบและนอกระบบ

ดังนั้น กรณีของครัวเรือนไทย ซึ่งส่วนใหญ่ได้แก่ชาวชนบทควรจะได้รับบริการ เอาใจใส่ในเรื่องรายจ่ายให้มากขึ้นกว่าในมีจจุบัน พร้อมทั้งปลูกฝังค่านิยมในการใช้จ่ายให้มีเหตุผลมากยิ่งขึ้น ไม่ใช่เพื่อการเลียนแบบการบริโภคที่เห็นว่าหรูหรา มีรสนิยมสูง โดยตกเป็นเหยื่อของการโฆษณาชวนเชื่อ

การพัฒนาประเทศที่เรียกว่าประสบความสำเร็จนั้น นอกจากจะวัดกันด้วยอัตราค่าความหนาทางเศรษฐกิจแล้ว การกระจายรายได้ก็เป็นธรรมในสังคม นับว่าเป็นเครื่องวัดที่สำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน ซึ่งในปัจจุบันรัฐบาลได้มีนโยบายอย่างนี้อยู่แล้ว ถ้ากลไกรัฐช่วยกันนำนโยบายนี้ไปปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จ ก็เชื่อว่าประเทศชาติจะพัฒนาไปได้อย่างแน่นอน

=====

ปัญหาการขาดดุลการค้ากับค่านิยมของสังคมไทย

ปัจจุบันนี้เรามักจะพบว่าปัญหาหนึ่งที่ประเทศไทยกำลังประสบอยู่ก็คือ ปัญหาการขาดดุลการค้า ทั้งนี้เพราะค่านิยมของสังคมไทยที่ยังนิยมสินค้าที่ผลิตในต่างประเทศ จึงได้มีความพยายามในการรณรงค์ให้เราชาวไทยนิยมใช้สินค้าที่ผลิตในประเทศไทย ดังคำกล่าว "ไทยทำไทยใช้ไทยมั่นคง" ทั้งนี้เพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจของไทยเราเอง

เพื่อพิจารณาเกี่ยวกับปัญหานี้และเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาการขาดดุลการค้าดังกล่าว จึงขอเริ่มเรื่องกันที่ปัจจัยสำคัญในการค้าวงที่สี่คือ ปัจจัย 4 อันได้แก่ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัยและยารักษาโรคนั้น ว่ามีอะไรบางอย่างที่คนไทยเราผลิตไม่ได้

อาหาร ทั้งอาหารคาวหวานและผลไม้ต่าง ๆ เราผลิตได้บางอย่างมากมายหลายชนิดจนเหลือกินเหลือใช้ เราส่งข้าวเจ้าข้าวเหนียว ข้าวโพด ข้างฟ่าง ถั่ว มันสำปะหลัง เนื้อสัตว์ น้ำตาล และผลไม้หลาย ๆ ชนิดไปขายต่างประเทศ

ประเทศไทย มีผลไม้ไม้ขาดตลอดปีและมีมากเสียด้วย ไม่เคยขาดแคลน เราไม่มีก็เฉพาะผลไม้บางชนิดที่ต้องการอากาศหนาวมากเท่านั้น ซึ่งก็มีรสชาดสู้ผลไม้ไทยเราไม่ได้ ราคาแพง ที่มีราคาแพงนั้นก็ไม่ใช่แพงเพราะคุณภาพ แต่แพงเพราะเป็นของต่างชาติ เราต้องสั่งซื้อมาจากต่างประเทศเท่านั้นเอง หากเราจะเลิกกินผลไม้ต่างชาติหันมากินผลไม้ของไทยเราแทน ก็จะได้รสน้ำชาที่ดีกว่าและเป็นการลดขาดดุลการค้า ส่งวนเงินตราต่างประเทศ และสร้าง ความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้แกไทยเราเองด้วย

รวมความแล้วประเทศไทยผลิตอาหารกินเองได้ อย่างเหลือเฟือมากทีเดียว เราชาวไทยหาอาหารกินได้ตลอด 24 ชั่วโมง จนชาวต่างชาติที่ประเทศเขาพัฒนาแล้วยังออกปากว่า ประเทศไทยมีอาหารมาก และมีการบริการมากกว่าในประเทศของเขาเสียอีก

เครื่องนุ่งห่ม เราชาวไทยก็สามารถผลิตใช้ได้เองมาแล้ว ตั้งแต่โบราณกาล

ผ้าไหมมีชื่อเสียงโด่งดังไปทั่วโลก จนกระทั่งทุกวันนี้ ชาวต่างชาติที่มาท่องเที่ยวเมืองไทยมักจะซื้อผ้าไหมติดมือกลับบ้านทุกเที่ยว

ในปัจจุบันประเทศไทยมีสิ่งทอ ผ้าชนิดต่าง ๆ และเครื่องนุ่งห่มหลายอย่าง เป็นสินค้าออกที่สำคัญ แต่ก็ยังมีเรื่องที่น่าแปลกที่ว่า ขณะนี้เรากลับต้องสูญเสียเงินตราต่างประเทศไปซื้อ เครื่องนุ่งห่มจากต่างประเทศมาใช้แทนการบริโภคของไทย เราเองมีละเป็นจำนวนไม่น้อยทีเดียว ซึ่งเป็นกรนำเสียขายอย่างยิ่ง

ที่อยู่อาศัย แผนดินไทยยังกว้างใหญ่ไพศาลพอที่จะให้พลเมืองไทยอยู่อาศัยได้สบาย เมื่อเทียบกับจำนวนประชากรของไทยในปัจจุบัน แต่ขณะนี้ระบบการกระจายที่อยู่อาศัยของเรายังไม่ดีเท่าที่ควร เรากำลังพัฒนาอยู่ในอนาคตอันใกล้ การกระจายที่อยู่อาศัยจะสุขสบายตามอัฏภาพโดยทั่วกันอย่างแน่นอน

สำหรับอุปกรณ์การก่อสร้างบ้านเรือนที่อยู่อาศัย เราก็ทำได้เองทั้งนั้น เรือนโบราณของเราสวย ๆ ในสมัยโบราณเราไม่เคยสั่งซื้ออุปกรณ์สร้างที่อยู่อาศัยจากต่างประเทศเลย เราทำได้เองทั้งสิ้น แต่เดี๋ยวนี้เรากลับนิยมสร้างอาคารบ้านเรือนทรงต่างประเทศและสั่งซื้ออุปกรณ์จากต่างประเทศมาใช้ โดยไม่มีความจำเป็นอันใดเลย เพราะอุปกรณ์เหล่านั้นไทยเราก็ทำได้เอง จะมีบ้างก็น้อยชิ้นที่เราทำไม่ได้

ยารักษาโรค ไทยเราก็สามารถผลิตได้มาแล้วตั้งแต่ครั้งกำบรรพ์ เรามียาแผนโบราณ มีแพทย์แผนโบราณ และมีหมอเท่เอาเปล่าความคุ้นมากับกำเนิดของชนชาติไทย ท่านที่สนใจศึกษาคำว่ายาไทยแผนโบราณ ท่านยอมรับว่า ยาแผนโบราณของเรามีเป็นร้อย ๆ ชนิดจริง ๆ จนกระทั่งทุกวันนี้เรายังนิยมใช้ยาแผนโบราณกันอยู่บ้าง และที่สำคัญก็คือ โรคบางชนิด เช่น โรคมะเร็ง โรคหอมหืดและโรคไซนัส เป็นต้น ที่ยาแผนปัจจุบันมักรักษาไม่หายขาด เราก็นิยมหันไปพึ่งยาแผนโบราณของเรา ที่สามารถรักษาให้หายขาดมาเป็นตัวอย่างแล้ว

สำหรับยาแผนปัจจุบัน ทุกวันนี้เราก็สามารถใช้ของเราได้ภายในประเทศอย่างเพียงพอแก่การรักษาโรค แต่ทว่าเราก็นิยมสั่งยาจากต่างประเทศมาใช้อย่างฟุ่มเฟือย จนกระทั่งทุกวันนี้เราชาวไทยกินยาเป็นว่าเล่น จะเป็นอันตรายหรือไม่เป็นไม่เกยหวังใยกันเลย เพียงไปหาอ่านชื่อยาจากหนังสือโฆษณาหรือจากวิทยุ โทรทัศน์ พอทราบชื่อก็ไปซื้อกินเอง หรือไม่ก็ไปถามคนขายยาที่เราเรียกกันว่า "หมอสี่" แล้วซื้อกินโดยไม่หวั่นเกรงอันตราย อันจะคิดตามมาในภายหลัง

คนในทวีปยุโรปและอเมริกาที่ประเทศของเขาเจริญแล้ว ผลิตยาเป็นสินค้าออกส่งไปขายทั่วโลก เมื่อมาเห็นยาในเมืองไทยที่สั่งเข้ามาอย่างไม้อื่น ก็ถึงกับประหลาดใจว่า ทำไมจึงใช้ยาฟุ่มเฟือยมากมายหลายชนิดเช่นนี้ ในปีหนึ่ง ๆ ประเทศไทยต้องเสียเงินตราต่างประเทศเป็นค่ายาจำนวนมากทีเดียว

ที่กล่าวมานี้เป็นปัจจัย 4 ที่จำเป็นต้องใช้ในการดำรงชีพ จะขาดเสียอย่างหนึ่งอย่างใดมิได้ เราต้องมีจะไปต่อกันคัดค้านมิให้มันนั้นไม่ได้ และเวลานี้เราก็มีผลิตใช้ได้เองครบทั้ง 4 อย่างไม่ขาดแคลน

แต่ปัญหาอยู่ที่ว่า "ค่านิยมของเรายังไม่ดีพอ" ชาตินิยมของเรายังไม่เข้มแข็งถึงขั้นที่น่าพอใจ เรายังนิยมใช้ของต่างประเทศชนิดเดียวกับที่เราผลิตได้เอง ในบางสิ่งบางอย่างของเราผลิตได้เอง มีคุณภาพดีกว่าสินค้าต่างประเทศเสียด้วยซ้ำไป แต่เราก็ไม่นิยมใช้ของมันเอง เพราะเราได้สร้างค่านิยมไว้ผิด ๆ เสียแล้วว่า "ของไทยสู้ของต่างชาติไม่ได้" คนที่ใช้ของไทยเป็นคนฐานะไม่ดี ไม่มีเกียรติ คนที่ใช้ของต่างประเทศเป็นคนมีฐานะมั่นคง มีเกียรติ มีคนนิยมชมชอบ มีรสนิยมสูง เพื่อให้ของที่ผลิตในประเทศไทยยืดอก ผู้ผลิตในประเทศไทยจึงต้องนำสินค้าที่ผลิตในเมืองไทยส่งไปประทับตราต่างประเทศใกล้เคียง นับว่าให้เป็นสินค้าของประเทศนั้น ๆ เพียงเท่านั้น เราชาวไทยผู้ใฝ่ใจในสินค้าต่างประเทศ ก็พึงพอใจซื้อกันแล้วเป็นที่ฮือฮากันไปว่าชาวไทยหลายท่านที่ไปเที่ยวต่างประเทศที่ใกล้เคียงบ้านเรา ได้ไปซื้อสิ่งของต่าง ๆ กลับมาฝากคนทางบ้าน เพื่อให้เป็นของมีค่าในฐานะของฝากจากต่างประเทศ แต่พอกลับมาถึงเมืองไทยกลับกลายเป็นว่าผลิตภัณฑ์ที่ซื้อมานั้นเป็น

สิ่งของที่ทำในเมืองไทยทั้งสิ้น และราคาก็แพงกว่าในประเทศไทยเสียอีก นี่คือความจริงในปัจจุบันที่เกิดจากค่านิยมที่ผิดพลาด

เป็นเรื่องที่สังเกตได้ว่าสินค้าที่ผลิตในเมืองไทย ส่วนใหญ่มักจะต้องตั้งชื่อเป็นภาษาต่างชาติ ทำเครื่องหมายและออกแบบวางรูปลักษณะ ตลอดจนเนื้อหาสาระให้คล้ายคลึงกับของต่างชาติ ทั้งนี้เพื่อล่อใจคนซื้อที่มีค่านิยมใช้ของต่างประเทศให้เข้าใจว่าเป็นผลิตภัณฑ์จากต่างประเทศ ก็ยังมีผู้สนใจซื้อมากขึ้น นี่คือค่านิยมผิด ๆ ที่ถูกปลูกฝังไว้เป็นเครื่องกีดขวางการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยมาช้านานแล้ว ถ้าหากเป็นค่านิยมเฉพาะปัจจัย 4 อันเป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงชีพจริง ๆ แม้จะนิยมของต่างประเทศบ้าง ก็ยังพออนุโลมกันได้ แต่หาว่าเวลานี้เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า เราได้สั่งสินค้าประเภทหนึ่งเพื่อจากต่างประเทศ เขามาจำหน่ายในประเทศของเราอย่างน่าวิถกมากที่เดียว คือ วิถกที่เราจะไม่สามารถลดการขาดดุลการค้ากับต่างประเทศลงได้ ดังที่เราหวังเอาไว้ ตรงข้ามกลับจะยิ่งเพิ่มพูนมากขึ้นไปอีก

นี่คือปัญหาที่ประเทศต่าง ๆ ในโลกเสรีมักประสบ ยิ่งเป็นประเทศกำลังพัฒนาด้วยแล้วก็ยิ่งจะต้องเผชิญมากขึ้น ดังนั้นการแก้ปัญหาการขาดดุลการค้า จึงมักกระทำไต่ยาก ถ้าหากประชาชนยังยึดหลักเสรีนิยมที่ผิดพลาด ไม่ยอมนิยมใช้สินค้าที่ผลิตได้ภายในประเทศของตน

เราเห็นแล้วว่าตัวปัญหาอยู่ตรงนี้เอง ไม่ใช่อยู่ที่เราทำไม่ได้ แต่อยู่ที่เราไม่นิยมใช้ของที่เราทำขึ้นเอง เราไม่ได้ยึดหลัก "ไทยช่วยไทยเพื่อไทยมั่นคง" หรือหลัก "ช่วยเหลือไทยใช้ ไทยมั่นคง" แต่เรากลับไปนิยมหลัก "ฝรั่งทำ ไทยใช้ ฝรั่งมั่นคง" ปัญหาจึงเรื้อรังมาจนกระทั่งทุกวันนี้

ฉะนั้น ถึงเวลาแล้วที่เราจะต้องเปลี่ยนค่านิยมเสียใหม่ คือไปขึ้นอยู่กับเราหันมานิยมใช้สิ่งที่ผลิตภายในประเทศของเราเสียที่ เปิดเผย และอย่างมีคุณค่าทางสังคม เพื่อผู้ผลิตจะได้ประทับใจแสดงอย่างภาคภูมิใจว่าผลิตภัณฑ์เหล่านั้นประเทศไทยและประชาชนไทยมีความสามารถผลิตใช้ได้เอง ยื่นอภัยด้วยลำแข้งของตนเองและพึ่งตนเองได้ เช่นนี้แล้วการขาดดุลการค้าก็จะลดลงได้เอง

ปัญหาการค่ากำไรเกินควร

ปัญหาการค่ากำไรเกินควร เป็นปัญหาหนึ่งที่ฝักเชื้อเรื้อรังมานานจนกลายเป็นประเพณีไปเสียแล้วในทุกวันนี้ เมื่อมีการประกาศปรับเงินเดือนหรือการขึ้นเงินเดือนให้แก่ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ หรือแม่แต่ผู้ใช้แรงงานกันโดยทั่วไป จะพบว่าราคาสินค้าเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว มีการค่ากำไรเกินควร ก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมต่อผู้บริโภค

การถือโอกาสขึ้นราคาสินค้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องอุปโภคบริโภค ที่จำเป็นแก่การดำรงชีพในค่านับจย 4 จะก่อให้เกิดผลกระทบอันเป็นการสร้างปัญหา และก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่ข้าราชการชั้นผู้น้อย พนักงานรัฐวิสาหกิจระดับกลาง และผู้ใช้แรงงานหรือกรรมกรเป็นอย่างมาก ที่รุนแรงที่สุดคือปัญหาที่มีผลกระทบต่อ ขาวนาชาวไรที่ไม่มีโอกาสได้รับเงินเดือนจากไหนเลย ซึ่งต้องมาพอลอยเดือดร้อนอย่างรุนแรงไปทั่ว

เมื่อไรก็ตามที่มีการประกาศว่า จะมีการขึ้นเงินเดือน บางครั้งยังมีได้ มีการขึ้นเงินตามที่ประกาศ แต่พอค่าจะถือโอกาสขึ้นราคาสินค้าและเรียกร้องกำไรเกินควร ซึ่งราคาสินค้าเหล่านี้จะขึ้นก่อนที่จะได้รับเงินเดือน บางครั้งการขึ้นเงินเดือนเพียงจำนวนน้อย แต่ราคาสินค้าขึ้นมากกว่าที่ได้รับจากเงินเดือนเสียอีก ดังนั้นการขึ้นเงินค่าครองชีพก็หรือเงินเดือนก็ค่าผู้ที่ได้รับประโยชน์อย่างเด่นชัดก็คือ ผู้ที่ฉกฉวยโอกาสขึ้นราคาสินค้า เพราะเป็นการขึ้นราคาสินค้าโดยไม่ต้องเพิ่มปัจจัยในการผลิตและการจำหน่ายแต่ประการใด

เหตุที่ต้องมีการขึ้นเงินเดือนแก่ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจนั้น ก็เพราะว่ามีความจำเป็นที่จะต้องปรับอัตราเงินเดือนให้เหมาะสมกับค่าครองชีพในขณะนั้น ทั้งนี้เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานของข้าราชการ และพนักงานรัฐวิสาหกิจ อีกทั้งเป็นการลดภาวะความเดือดร้อนในการครองชีพ

อย่างไรก็ตามการปรับอัตราเงินเดือนให้เหมาะสมกับค่าครองชีพในสภาวะเศรษฐกิจปัจจุบันความเหมาะสมก็นับว่าเป็นสิ่งดี แต่สิ่งที่จะต้องพิจารณาควบคู่กันไปด้วยก็คือ ต้องป้องกันการค่ากำไรเกินควร และการฉวยโอกาสขึ้นราคา

สินค้าอย่างไม่เป็นธรรม เพราะจะส่งผลกระทบต่อชาวนาชาวไร่ที่เป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศ สำหรับพ่อค้าคนกลางไม่ตกอยู่ในสถานะเสียเปรียบ เพราะถาวรราคาค้นทุนสูง เวลาขายก็ขายสูงขึ้น แถมยังฉวยโอกาสขึ้นราคาสินค้าเกิดการเสียความเดือดร้อนจึงตกอยู่กับข้าราชการชั้นผู้น้อย ชาวนาชาวไร่และผู้ใช้แรงงาน ซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศ

ที่จริงแล้วกระทรวงพาณิชย์และส่วนราชการที่เกี่ยวข้องก็ได้ออกกฎเกณฑ์ป้องกันการค้ำกำไร เกินควรไว้เป็นอย่างดีแล้ว แต่ในทางปฏิบัติยังไม่ได้ทำกันอย่างจริงจัง ทั้งนี้เพราะว่าไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้จำหน่ายหรือพ่อค้าคนกลาง บางกลุ่มบางพวกเท่าที่ควรนั่นเอง

เมื่อพูดถึงผู้จำหน่ายหรือพ่อค้าคนกลางแล้ว เราต้องยอมรับว่าเป็นผู้มีบทบาทสำคัญต่อการค้าารงชีพของประชาชนทุกสาขาอาชีพ ไม่ว่าจะเป็นข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ ชาวไร่ ชาวนา หรือผู้ใช้แรงงานประเภทใดก็ตาม ล้วนต้องขึ้นอยู่กับพ่อค้าคนกลางทั้งสิ้น เช่น เมื่อเราต้องการสินค้าเป็นไปไม่ได้ที่จะต้องไปซื้อของแต่ละอย่างจากโรงงาน จึงจำเป็นต้องพึ่งพ่อค้าคนกลาง โดยต้องซื้อสินค้าต่าง ๆ จากพ่อค้าคนกลางซึ่งได้ไปนำสินค้าเหล่านั้นมาจากโรงงาน ยิ่งในปัจจุบันปัจจัยในการดำรงชีพของมนุษย์ได้จำกัดอยู่เฉพาะปัจจัย 4 เท่านั้น แต่ยังมีปัจจัยอื่น ๆ อีกมากมาย เช่น เครื่องสำอางค์ เครื่องดื่มที่ไปโซอาหาร และยานพาหนะล้วนเป็นเรื่องที่ขาดไม่ได้ทั้งสิ้น ดังนั้นถ้าไม่มีผู้ค้าคนกลาง ประชาชนผู้บริโภคก็จะเดือดร้อนเช่นเดียวกัน

มีผู้เสนอแนะวิธีการป้องกันการค้ำกำไร เกินควรในหลายลักษณะด้วยกัน คือ ให้ตัดพ่อค้าคนกลางทิ้งไป ให้ระบบสหกรณ์มาชี้แทน เพื่อลดบทบาทพ่อค้าคนกลางและมาตรการสุดท้ายอยากให้มีการค้าโดยรัฐ เหมือนประเทศสังคมนิยมคอมมิวนิสต์หรือสังคมนิยมแบบพม่า เพื่อตัดพ่อค้าคนกลางออกไป

ในแต่ละประเด็นที่ได้เสนอแนะนำนี้ย่อมมีปัญหาทั้งสิ้น ในประการแรกถ้าตัดพ่อค้าคนกลางออกไป ผู้บริโภคจะเดือดร้อน เพราะต้องเดินทางไปซื้อสินค้าจาก

โรงงานต่าง ๆ ซึ่งต้องสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายและเวลาต่าง ๆ มากมาย ไม่เอื้ออำนวยต่อการดำรงชีวิตในปัจจุบันที่ต้องแข่งขันกับเวลา สำหรับในประการที่สองที่ให้นำระบบสหกรณ์มาใช้เป็นระยะเวลาสิบปีมาแล้ว ก็ยังไม่ไฉไลทั่วถึง บางแห่งก็ไฉไล บางแห่งก็ไม่ไฉไล ยิ่งกว่านั้นสหกรณ์สำหรับผู้บริโภคบางแห่งกลับจำหน่ายสินค้าในราคาแพงกว่าท้องตลาด โดยมีเงินปันผลต่อลูกค้าที่เป็นสมาชิกให้เพียงเล็กน้อยเท่านั้นเอง ก็เห็นมีสหกรณ์ของหน่วยราชการต่าง ๆ ที่จำหน่ายสินค้าในราคาถูกกว่าในท้องตลาด และยังมีเงินปันผลให้แก่สมาชิกด้วย รวมความว่าสหกรณ์ยังไม่กระจายทั่วถึงทุกชุมชน และยังไม่มีประสิทธิภาพพอเพียงพอคงจะต้องรอกการเจริญเติบโตในอนาคตอีกระยะหนึ่ง

สำหรับประเด็นสุดท้าย คือ อยากให้มีการค้าโดยรัฐเหมือนประเทศสังคมนิยมคอมมิวนิสต์ หรือสังคมนิยมแบบพม่า เพื่อตัดพ่อค้าคนกลางออกไปนั้น อาจจะต้องคิดกันให้รอบคอบ เนื่องจากถ้าจะนำตัวอย่างจากประเทศที่มีการปกครองระบอบกษัตริย์โดยรัฐแล้ว จะพบว่าประเทศเหล่านั้นประสบปัญหาเช่นเดียวกันคือ ไล่คนเหลวมาแล้วและกำลังเปลี่ยนแนวทางให้เอกชนค้าขายกันเองมากขึ้น โดยเฉพาะประเทศพม่านั้นเป็นตัวอย่างที่เห็นได้ชัด เพราะเวลานี้ประชาชนกำลังต่อต้านระบบผูกขาดโดยรัฐ และเรียกร้องให้นำระบบการค้าเสรีมาใช้ในประเทศพม่าเหมือนเดิม

จากที่กล่าวมานี้พอจะสรุปได้ว่า ระบบการค้าเสรีกับระบบสหกรณ์จะดีกว่าระบบอื่น ๆ เพียงแต่วิธีทางให้พ่อค้าคนกลางประกอบกิจการด้วยความสำคัญในการร่วมกันระหว่างคนในชาติให้มากกว่านี้ คือ ให้ระมัดระวังการที่จะมีความสุข มีเงิน มีทอง ใจแคบเพียงผู้เดียว ยอมเป็นไปไม่ได้ ทุก ๆ ระบบในสังคมย่อมมีความเกี่ยวข้องกับสัมพันธ์กัน ทุก ๆ ฝ่ายต้องเฉลี่ยความสุขให้แก่กันและกัน

มนุษย์เป็นสัตว์สังคม จึงจำเป็นต้องดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมเดียวกัน ดังนั้นในการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันนี้ก็ต้องไม่เอารักเอาเปรียบกันจนทำให้คนบางกลุ่มได้รับความเดือดร้อน ถ้ามีฉะนั้นแล้วความสุขที่เราได้รับก็อาจไม่ยาวนาน บทเรียนเหล่านี้ดูได้จากประเทศจีนแผ่นดินใหญ่ และกลุ่มประเทศอินโดจีนทุกวันนี้

เพื่อให้คนทุกคนในสังคมได้อยู่ร่วมกันอย่างปกติสุขตลอดไป จึงควรหา
 ทางป้องกันการค้ากำไรเกินควร ไม่ให้ชาวไร่ชาวนาผู้ใช้แรงงานต้องลำบาก ถ้า
 ทุกฝ่ายร่วมมือกัน ประสานประโยชน์กัน เห็นอกเห็นใจกัน เฉลี่ยความสุขให้แก่กัน
 และกันบ้าง ก็เชื่อว่าสังคมไทยจะเจริญก้าวหน้าและประชาชนในชาติจะมีความสุข
 ถาวรแน่นอน

=====

การนัดหยุดงาน

การนัดหยุดงานเป็นตัวชี้วัดอย่างหนึ่งให้เห็นถึงเสถียรภาพทางสังคมว่ามีความมั่นคงมากน้อยเพียงใด ถ้าในสังคมใดมีการนัดหยุดงานกันอยู่เสมอ สังคมนั้นก็จะขาดความสงบสุขและจะมีผลกระทบก่อให้เกิดความเสียหายทางงาน เศรษฐกิจและสังคมของประเทศเป็นอย่างมาก

การนัดหยุดงาน ตามความหมายของคำคือ คนหลาย ๆ คนนัดพร้อมกันไม่ทำงานตามปกติที่เคยกระทำอยู่เพื่อให้เกิดความไม่สะดวกหรือความเสียหายอันเป็นการบังคับให้ผู้นั้นได้รับความไม่สะดวกหรือต้องเสียหาย ขอมความในสิ่งที่ผู้นัดหยุดงานไม่ต้องการ ถ้าเมื่อใดก็ตามนั้นแล้วก็จะกลับเข้าทำงานตามเดิม

การกระทำเช่นนี้ ถ้านำมาใช้ในวงการแรงงาน การนัดหยุดงานก็คือ "การ เกิดสงครามระหว่างนายจ้างกับลูกจ้าง" กระทำโดยลูกจ้างหลาย ๆ คน หรือทั้งหมดพร้อมกันโดยหยุดทำงานที่จะต้องทำให้กับนายจ้าง เพื่อเรียกร้องให้นายจ้างปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติตามที่ลูกจ้าง ซึ่งนัดหยุดงานเหล่านั้นต้องการ การนัดหยุดงานที่บังคับไปถึงประชาชนและรัฐบาลไม่เป็นการหยุดงานตามความหมายของแรงงาน เพราะไม่ใช่ขอพิพาทแรงงาน

การนัดหยุดงานจะมีขึ้นโดยยอมประกอบด้วยปัจจัยสำคัญเพียง 2 ประการ คือ

1. ผู้นัดหยุดงานต้องมีความต้องการร่วมกัน และ
2. ใ้มีการนัดหมายอันสามารถทำให้มีการนัดหยุดงานได้อย่างพร้อมเพรียง ส่วนผลที่จะไ้ตามต้องการหรือไม่นั้นเป็นเรื่องภายหลัง

การนัดหยุดงานในประเทศตะวันตก ปรากฏว่ามีสาเหตุสืบเนื่องมาจากการปฏิวัติอุตสาหกรรม มีการสร้างผลิตผลจำนวนมากด้วยเครื่องจักร ทำให้กระทบกระเทือนต่อการดำเนินชีวิตของลูกจ้าง ลูกจ้างจึงร่วมกันหยุดงานเพื่อคุ้มครองตัวเอง และต่อต้านการควบคุมของนายจ้าง การนัดหยุดงานไ้กลายมาเป็นอาวุธของลูกจ้างที่จะใช้กับนายจ้าง เริ่มจากการนัดหยุดงานในที่ทำงานแห่งเดียวก่อน แล้วกลายเป็น

ดำเนินการอย่างกว้างขวาง การนัดหยุดงานอาจทำให้การอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องหยุดชงักไปหมด หรือความสับสนวุ่นวายของประชาชนตัวเมือง หรือทั้งประเทศต้องระงับหยุดยั้ง แต่กระนั้นก็ยังถือว่า การนัดหยุดงานของลูกจ้างเป็นสิทธิขั้นมูลฐาน และเป็นเสรีภาพของลูกจ้าง

ตามประวัติศาสตร์ของการแรงงานในประเทศตะวันตก มีการนัดหยุดงานมาหลายร้อยปีแล้ว ลูกจ้างทั่วไปจึงรู้หลักการใช้การนัดหยุดงานดี และใช้เพียงเท่าที่จำเป็น เพื่อประโยชน์ในการเจรจาต่อรองเท่านั้น ในปัจจุบันกฎหมายแรงงานในประเทศเหล่านั้นเกือบจะไม่มีข้อห้ามหรือข้อจำกัดในการนัดหยุดงานไว้เลย เพราะถ้าหากมีเงื่อนไขและเงื่อนไขที่จะนัดหยุดงาน ก็มักจะปรากฏในข้อตกลงระหว่างนายจ้างกับลูกจ้างที่ทำขึ้นเป็นเอกเทศไว้ก่อนแล้ว

สำหรับประเทศอื่น ๆ รวมทั้งประเทศไทยเราด้วย ที่เพิ่งเริ่มมีการนัดหยุดงานขึ้นในภายหลัง แต่ละประเทศก็จะมีควาจำเป็น เช่น เรื่องความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง ความมั่นคงของประเทศทั้งเกรงว่าการนัดหยุดงานของลูกจ้าง ซึ่งยังไม่คุ้นเคยต่อวิธีการจะกระทำโดยไม่ถูกต้อง หรือไม่เหมาะสมกับกาลเทศะ คั้งนั้นจึงต้องเขียนข้อห้ามหรือข้อจำกัดในการนัดหยุดงานไว้ในกฎหมายจะมากหรือน้อย ยอมขึ้นอยู่กับข้อห่วงใยและความพินิจพิจารณาในเรื่องความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นในแต่ละประเทศ

อย่างไรก็ดี แม้กฎหมายอาญาที่มีบัญญัติห้ามการกระทำหลายอย่างที่เป็นการเบียดเบียนหรือทำร้ายผู้อื่น ทั้งกำหนดโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนไว้อย่างชัดเจน เช่น ห้ามการลักทรัพย์ ห้ามการชิงทรัพย์ เป็นต้น ก็ยังมีคนกระทำผิดทุกวัน กฎหมายทั้งหลายมิใช่จะสามารถสกัดกั้นการกระทำผิดมิให้เกิดขึ้นได้เลย อย่างมากก็แค่ให้เพียงน้อยลงเท่านั้น

การนัดหยุดงานแม้จะมีโทษอาชญากรรม แต่ก็ยังมีลักษณะคล้าย ๆ กันอยู่ กล่าวคือ เมื่อพิจารณาสาเหตุของการนัดหยุดงานแล้ว แม้จะออกเป็นกฎหมายขอมยังห้ามหรือวางขอบเขตไว้เพียงใดก็ตาม เป็นเรื่องที่ยากที่จะห้ามกันได้อย่างเต็มที่

มีเหตุผลใจลูกจ้างให้ต้องการสิ่งใดขึ้นมาอย่างรุนแรง ทั้งลูกจ้างก็สามารถจะพร้อมใจกันได้แล้ว ก็ไม่ต้องคำนึงว่าจะมีเหตุอันใดเกิดขึ้น และไม่ต้องคำนึงถึงกฎหมายอันใดอีกแล้ว การนัดหยุดงานจะเกิดขึ้นอย่างไรที่ไม่มีใครจะขวางกั้นได้ แม้จะไม่จับกุมมาลงโทษก็ตาม เมื่อภายหลังที่มีการนัดหยุดงานแล้ว ดังนั้นการนัดหยุดงานจึงมีอยู่ 2 ประเภทคือ

1. การนัดหยุดงานที่เกิดขึ้นจากการเรียกร้องในสิ่งที่ควรจะเรียกร้องได้ มีเหตุผลอันสมควรทั้งผู้นัดหยุดงานก็พยายามปฏิบัติให้อยู่ในวิถีทางของกฎหมาย การนัดหยุดงานประเภทนี้ แม้เมื่อทำไปแล้วก็มีทางที่จะยุติข้อพิพาทลงด้วยดี และ

2. เป็นการนัดหยุดงานในรูปที่กลับกันกับข้อ 1 โดยเรียกร้องในสิ่งที่นายจ้างไม่สามารถปฏิบัติได้ หรือได้อยู่ในฐานะที่จะพึงปฏิบัติได้ แล้วหยุดโดยไม่คำนึงถึงขั้นตอนของกฎหมาย การนัดหยุดงานประเภทนี้ยุติข้อพิพาทได้ยาก แม้ยุติได้แล้วความสัมพันธ์ที่มีต่อนายจ้างก็อาจเสื่อมเสียไป ยากที่จะแก้ไข หักงั้นเหมือนเดิมได้

ข้อที่นำมาถ่วงถึงแนวคิดของการนัดหยุดงานของประเทศตะวันตก ซึ่งมีความเชื่อถือกันว่า การนัดหยุดงานมีโทษอาชญากรรม มีโทษการประทุษกรรม และมีโทษเป็นการทำลายแต่อย่างเดียว หากแต่เป็นอาวุธสุดท้ายของลูกจ้างที่จะนำมาใช้เมื่อหาวิธีอื่นไม่ได้อีกแล้ว หรือใช้วิธีการอื่นแล้วแต่ไม่ใคร่ผลตามต้องการ การนำไปใช้ก็เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของลูกจ้าง ซึ่งอาจจะเป็นปัจจัยในทางเศรษฐกิจ หรือการยอมรับนับถือในทางสังคมก็ได้ นอกรายที่ลูกจ้างจะนิยมใช้การนัดหยุดงานไปถึงขั้นบังคับรัฐบาลหรือบุคคลที่สาม

ในข้อเท็จจริงแล้วมีการนัดหยุดงานหลายครั้งที่เกิดขึ้นโดยชอบเช่นกัน จึงมีความพยายามที่จะวางหลักเกณฑ์การนัดหยุดงานให้แคบเข้ามาและมีความเหมาะสมยิ่งขึ้น กล่าวคือ การนัดหยุดงานเป็นสิทธิของลูกจ้างโดยแท้ เพื่อให้โรงงานนายจ้างให้ยอมตามที่เรียกร้อง เฉพาะในเรื่องที่เกี่ยวกับการจ้างและการทำงานที่ลูกจ้างเห็นว่าควรมีควรได้ แต่ไม่ควรจะเกิดขึ้นเลยไปถึงบางเรื่อง ซึ่งเป็นสิทธิในการดำเนินงานของนายจ้างโดยตรง เช่น การจ้างคนเขาทำงาน การมอบหมายงาน การปูน

บ่าเห็นใจความชอบ การพิจารณาโทษ ตลอดจนการให้ลูกจ้างออกจากงานที่ได้กระทำ
ไปโดยสุจริต เป็นต้น การนัดหยุดงานไม่ควรใช้จนกว่าจะได้มีการเรียกร้อง การ
เจรจาต่อรอง การไกล่เกลี่ยและการใช้มาตรการอื่นที่กฎหมายกำหนดไว้ เมื่อจะ
นัดหยุดงานจริง ๆ ก็ควรแจ้งให้นายจ้างทราบล่วงหน้า

กฎหมายแรงงานสัมพันธ์ของไทย คือ พระราชบัญญัติแรงงานสัมพันธ์
พ.ศ. 2518 ให้นำหลักการนี้มาใช้ด้วยก็ได้ แต่ในข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นในบ้านเมืองไทย
กลับปรากฏว่าการนัดหยุดงาน ส่วนใหญ่มักไม่ค่อยจะเป็นไปตามขั้นตอนที่กฎหมาย
กำหนด ทำให้เป็นปัญหาที่รัฐบาล เจ้าหน้าที่ทางราชการและนายจ้าง ซึ่งได้รับความ
เสียหายโดยตรง ร่วมกันคิดว่าจะหาวิธีทางใดที่จะแก้ปัญหานัดหยุดงานที่ไม่ถูกต้องกฎหมาย
นี้ได้

สิ่งที่ได้กล่าวมาแล้วว่า การนัดหยุดงานจะห้ามหรือจำกัดโดยกฎหมาย
มีได้แม้จะลงโทษผู้นัดหยุดงานไปแล้ว ก็มีเชื่อว่าจะสามารถลดหรือการนัดหยุดงานที่
ผิดกฎหมายได้โดยสิ้นเชิง ดังนั้นแทนที่จะมุ่งแต่การใช้กฎหมาย ควรจะคิดพิจารณา
หนทางอื่นด้วย ซึ่งจะขอเสนอให้ไว้แก่ทั้งนายจ้างและลูกจ้างดังต่อไปนี้

ข้อ 1 นายจ้างควรกำหนดระบบการค่า ปรับปรุงอัตราค่าจ้าง ค่าตอบแทนกับ
ประโยชน์ต่าง ๆ ให้ลูกจ้างให้ได้รับพอที่จะนำไปครองชีพ และเลี้ยง
ครอบครัวได้ตามอัฏภพ และเท่าเทียมกับกิจกรรมอื่น ๆ ที่มีลักษณะ
การทำงานคล้ายคลึงกัน ในยามปกติก็ควรจะคอยสอดส่องดูแลและคอย
ตรวจสอบถึงความรู้สึกและความต้องการของลูกจ้างอยู่เสมอ เพื่อปรับ
นโยบายและแก้ไขการบริหารให้รับกับความตองการและความรู้สึกของ
ลูกจ้างเท่าที่สามารถจะทำได้ เมื่อลูกจ้างมีการเรียกร้องหรือการแสดง
ออก ซึ่งความตองการก็รีบรับไปพิจารณาดำเนินการให้ตามควรแก่ความ
เป็นไปได้ คำตอบข้อเรียกร้องควรจะประกอบด้วยเหตุผลและความจริง
เป็นพื้นฐาน

ข้อ 2 สำหรับลูกจ้างเมื่อมีความตองการอันใด ก็ควรเรียกร้องเสียก่อนแล้ว

ให้ขอเรียกเรื่องนั้นผ่านการเจรจาต่อรอง การไกล่เกลี่ยและการ
ใช้มาตรการอื่น ๆ ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ เมื่อยังไม่ทำตามที่ต้อง
การ จึงใช้การนัดหยุดงานเป็นวิธีสุดท้าย แต่ควรจะบอกกล่าวนาย-
จ้างให้ทราบล่วงหน้า เพราะการนัดหยุดงานโคกก็ตามที่กระทำลงไป
อย่างกระทันหันหรือซาดเหตุผล และหรือเรียกร้องในสิ่งที่เกินความ
สามารถของนายจ้างจะให้ได้ หรือที่กระทำด้วยการข่มขู่ การนัด
หยุดงานนั้นจะทำลายความสัมพันธ์ที่โดยมีคือนายจ้างอยู่เดิมต้องเสื่อม
ลงไป แม้จะได้ประโยชน์ตามที่ขอ ก็จะไม่คุ้มกับค่าของน้ำใจที่เคย
มีต่อกัน

ข้อที่ 3

หน้าที่ของทางราชการก็ต้องพยายามให้ทั้งสองฝ่ายใคร่วิธีเรียกร้อง
วิธีการเจรจาต่อรองกัน วิธีนัดหยุดงานที่มีระเบียบวินัย ไม่ทำผิด
กฎหมายอาญา แล้วปรึกษาระหว่างช่วยเหลือนักหยุดงาน
หากว่าจะมีให้ใช้เวลาสั้นที่สุดยุติการตกลงกันโดยบนรากฐานของ
ความเป็นธรรมแก่ทั้งสองฝ่าย ซึ่งทั้งสองฝ่ายควรจะมีส่วนได้เสีย
กัน

การนัดหยุดงานนั้น กระทำกันไปก็เพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ต้องการ แต่
ควรระวังระมัดระวังว่า เมื่อใดสิ่งที่ต้องการแล้วจะอยู่ร่วมกันต่อไปได้เหมือนเดิมหรือ
ไม่ เพราะเมื่อสิ่งอื่นใดไม่มีอะไรจะสำคัญเท่ากับว่านายจ้างกับลูกจ้างต้องอยู่รวม
กัน ทำงานด้วยกัน ใ้รับผลประโยชน์ด้วยกัน การเรียกร้องจึงจะมีได้ แต่ถาการ
เรียกร้องใดกระทบกระเทือนถึงขั้นที่จะอยู่ร่วมกันต่อไปไม่ได้แล้ว การเรียกร้องนั้น
ก็ไร้ผล การเจรจาก็ไม่เป็นประโยชน์ หากเป็นเช่นนี้ การนัดหยุดงานก็เป็นการ
เสียอย่างใหญ่หลวงของผู้นัดหยุดงานเอง

รวมความแล้ว กฎหมายที่สร้างขึ้นนั้นก็มิเจตนาให้เป็นกรอบการกระทำ
ของทุกคนที่เกี่ยวข้องของแกกฎหมาย ไม่สามารถกำหนดความซอคี่ของทุกเรื่องทุกรายได้
เรื่องการนัดหยุดงานจึงไม่อาจเ็นวาทกรรมทางกฎหมายเสียอย่างเด็ดขาด เขาแก้ไข

จะต้องอาศัยความรู้จัก ความพอดีของทุกฝ่ายเป็นประการสำคัญอีกด้วย

จริงอยู่เศรษฐกิจเป็นปัจจัยของสังคม เศรษฐกิจก็ทำให้สังคมดีได้ แต่ไม่ใช่ทุกกรณี ถ้าสังคมนั้นขาดความเห็นอกเห็นใจ ขาดเจตนาที่จะอยู่ร่วมกันด้วยไมตรีจิตแล้ว ถึงแม้เศรษฐกิจจะดีสักปานใด สังคมนั้นก็ปราศจากความสงบสุข ขอนี้ฉันใด แม้สังคมของนายจ้างและลูกจ้างก็ฉันนั้น

ดังนั้น ก่อนที่จะมีการนัดหยุดงานแต่ละครั้ง ทุกฝ่ายควรคิดถึงผลเสียให้รอบคอบเสียก่อน และเมื่อเกิดก็แล้วที่ไม่มีทางเลือก จำเป็นต้องนัดหยุดงานก็ควรหาทางประนีประนอมให้การนัดหยุดงานยุติลงโดยเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้

=====

ปัญหาแรงงานและการเจรจาต่อรองเพื่อข้อยุติภาพแรงงาน

ในปัจจุบันนี้เราจะพบว่าปัญหาทางสังคมปัญหาหนึ่งที่มีความสำคัญ ที่มักจะเกิดขึ้นอยู่เสมอ ๆ ก็คือ ปัญหาเกี่ยวกับการนัดหยุดงาน (Strike) ซึ่งปีละเกิดจากการไม่สามารถหาข้อยุติการเจรจาต่อรองเกี่ยวกับข้อพิพาททางค่านแรงงานได้ ปัญหาการนัดหยุดงาน มักจะเกิดขึ้นอยู่เสมอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมที่สลับซับซ้อนที่มีการอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม และในโลกของสังคมที่กำลังจะเปลี่ยนแปลงมาจากสภาพเกษตรกรรมมาเป็นอุตสาหกรรมมากขึ้นโดยลำดับ คนในสมัยปัจจุบันต่างกับสมัยก่อนตรงที่ว่า ทุกอย่างต้องทำงานร่วมกัน เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันและต้องพึ่งพาอาศัยกันมากขึ้นกว่าสมัยก่อน ในสมัยก่อนสังคมเป็นลักษณะเกษตรกรรม ชีวิตไม่สลับซับซ้อน คนพึ่งพาอาศัยตนเอง มีการปลูกพืชพันธุ์ธัญญาหาร เพื่อเลี้ยงชีพของคน รวมทั้งปกป้องอันตรายจากธรรมชาติ และสังคมควบคุมตนเองตลอดมา

แต่มนุษย์และสัตว์ไม่สามารถจะหยุดลงที่อยู่ได้ จำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงตัวเองอยู่เสมอ เพื่อการเจริญเติบโตและพัฒนา มนุษย์ในสมัยก่อน ๆ มาจึงรับเอาระบบใหม่ ๆ ทางสังคมที่ก้าวหน้าและทันสมัยมาใช้ เพื่อการพัฒนาทางด้านต่าง ๆ เราจึงพบว่าปัจจุบันมนุษย์ได้มีการคิดค้นและรับเอาระบบอุตสาหกรรมมาใช้เพื่อการดำรงชีพ มนุษย์ไม่สามารถพึ่งตนเองเช่นในลักษณะเดิม คืออีกต่อไปในระบบอุตสาหกรรมมีการทำงานเฉพาะด้าน มีการแบ่งสายงานกันเท่าเป็นเฉพาะอย่าง ๆ ทำให้บทบาทในการดำรงชีพมีลักษณะแคบลง มนุษย์จึงต้องพึ่งพาอาศัยกันและกันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และไม่อาจดำรงชีพอยู่ตามลำพังได้ กระทำทุกอย่างเองได้เช่นสมัยก่อน มนุษย์ปัจจุบันจึงต้องมีการ "แลกเปลี่ยนกัน" เช่น การแลกเปลี่ยนผลผลิตทรัพยากรคอมพิวเตอร์ ผลิตคอมพิวเตอร์หรือแลกเปลี่ยนกันโดยใช้เงินตราเป็นสื่อกลางเพื่อให้ได้ผลผลิตหรือบริการตามที่ต้องการ เช่น มีการขายแรงงานเพื่อให้ได้เงินตราที่ที่ต้องการ (กรณีลูกจ้าง) และให้เงินตราเป็นการตอบแทนเพื่อแลกกับบริการค่านแรงงานที่ต้องการ (กรณีนายจ้าง)

เมื่อมีการ "แลกเปลี่ยนกัน" เช่นว่านี้เกิดขึ้น ปัญหาหนึ่งที่มีมักจะเกิดขึ้นอยู่เสมอ ๆ ก็คือ "ความไม่พึงพอใจในการแลกเปลี่ยนกัน" ทั้งนี้ด้วยเหตุที่ว่าฝ่ายหนึ่ง

ฝ่ายใดอาจคิดว่าไม่มีความสมมูลกันระหว่างการแลกเปลี่ยนนั้น ๆ เช่น ทำงานให้มาก แต่ได้ค่าตอบแทนเป็นค่าจ้างน้อยกว่าที่ควรจะเป็น เป็นต้น และวิธีหนึ่งที่มีจะทำกันเพื่อแสดงว่าคุณไม่พอใจในการแลกเปลี่ยนนั้น ๆ ก็คือ การนัดหยุดงาน

วิธีที่จะแก้ไขปัญหานี้ก็คือ "การเจรจาต่อรอง" คือ ทั้งสองฝ่ายที่มีหน้าที่ต้องเกี่ยวของสัมพันธ์เพื่อผลประโยชน์ของกันและกัน จำเป็นต้องหันหน้าเข้าเจรจาท่องกัน โดยมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ซ่อมรวมทั้งความรู้สึกต่อกันและกัน ตลอดจนจนชั้นสุดท้ายที่มีการตัดสินใจ เพื่อยุติการเจรจาต่อรอง ซึ่งอาจตกลงกันได้หรืออาจตกลงไม่ได้

ในชีวิตประจำวันเรามักจะพบว่า ชีวิตมนุษย์ทุกวันนี้ต้องมีการเจรจาต่อรองกันอยู่เสมอ ตัวอย่างเช่น การเจรจาต่อรองระหว่างผู้ชายกับผู้หญิง ผู้ชายต้องการขายโทรทัศน์แพง ๆ เพราะต้องการกำไร แต่ผู้หญิงต้องการซื้อของในราคาถูก จึงมักต้องมีการเจรจาต่อรองกัน เพื่อให้การค้าเป็นการซื้อขายเป็นไปได้ เช่น ผู้ชายบิราคาขายไว้ 100 บาท แต่เราเห็นว่าสินค้าชนิดนั้นไม่ควรเกิน 80 บาท เราอาจต่อรองราคาลงมาเป็น 60 บาท ถ้าผู้ชายเห็นว่าสินค้านี้ควรขายได้ในราคาสูงกว่า 60 บาท ก็อาจปฏิเสธไม่ยอมขาย และอาจหาเหตุผลมาอธิบายให้ผู้หญิงเข้าใจว่า ราคานี้สูงแพง คนทุนการส่งสูง สินค้าขาดตลาด สินค้ามีน้อย อาจขอลดหย่อนลงมาเป็น 90 บาท เพื่อสนองความต้องการของผู้ซื้อ เพราะตนเองก็ต้องการขายสินค้าของตนให้ออกเช่นเดียวกัน ผู้ซื้อก็อาจเสนอราคาขึ้นมาให้สูงขึ้นอีกนิดเป็น 70 บาท โดยอาจใช้ยุทธวิธีว่าหากผู้ชายปฏิเสธก็จะแสดงพฤติกรรมาเกินออกจากจุดที่เจรจาต่อรองกัน เพื่อแสดงให้เห็นว่าคุณสามารถซื้อสินค้าชนิดนั้น ๆ ได้ในราคา 70 บาทจากผู้ขายรายอื่น แต่ถ้าปรากฏว่าผู้ชายยังปฏิเสธไม่ยอมอ่อนข้อ ผู้ซื้ออาจยอมมาเสนอราคาซาดตัวเป็น 80 บาท เพื่อยุติการเจรจาต่อรอง เป็นต้น การเสนอราคาต่อกันและกันพร้อมกับยกเหตุผลประกอบ เช่น บอกว่า "ราคานี้สูงแพง" หรือ "ซื้อได้จากที่อื่น" จากตัวอย่างที่ยกมานี้คือ "การเจรจาต่อรองกัน" เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนที่ยุติธรรมและเป็นไปได้ในทั้งของผู้ซื้อและผู้ขาย

ปัจจุบันนี้การเจรจาต่อรองกันในหมู่ผู้ใช้แรงงานมีอยู่เป็นประจำ และมีลักษณะเป็นหมู่คณะ โดยมีกลุ่มลูกจ้างกลุ่มหนึ่งกับกลุ่มนายจ้างอีกกลุ่มหนึ่งรวมกันเจรจาต่อรอง ดังนั้นการเจรจาต่อรองคือ "การที่ลูกจ้างพยายามท่าความตกลงกับนายจ้างเกี่ยวกับค่าจ้างและผลประโยชน์อื่น ๆ ซึ่งลูกจ้างได้รับจากผู้ใช้แรงงานไปแลกเปลี่ยนมา ทั้งนี้โดยผ่านสหภาพแรงงานและดำเนินไปตามกฎหมายบ้านเมือง"

ค่าจ้างในที่นี้หมายถึง อัตราค่าจ้างที่ลูกจ้างต้องการ จะได้รับโดยให้มีอัตราสูงกว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำที่กำหนดไว้ในกฎหมายแรงงาน

การกำหนดอัตราค่าจ้างนั้น นอกจากจะสามารถกำหนดโดยวิธีต่อรองกันแล้ว เรายังอาจกำหนดได้โดยวิธีใดวิธีหนึ่งดังนี้คือ

1. คณะกรรมการชี้ขาด
2. คณะกรรมการค่าจ้าง ซึ่งแต่งตั้งโดยรัฐบาล

เมื่อพูดถึงสภาพแรงงาน เราอาจกล่าวได้ว่า สภาพแรงงานทั้งโลกมีจุดมุ่งหมายในการปกป้องและเพิ่มพูนผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมของลูกจ้างผู้เป็นสมาชิก ในประเทศที่กำลังพัฒนา สภาพแรงงานมีจุดมุ่งหมายกว้างขวางมากไป โดยรวมถึงการสร้างวิถีชีวิตใหม่ และดีขึ้นสำหรับผู้ทำงานเพื่อรับค่าจ้าง ตลอดจนจนถึงประชาชนทั่วไป ดังนั้น "สภาพแรงงาน" จึงเป็นหน้าที่และความรับผิดชอบในการดำเนินการในลักษณะที่สอดคล้องกับความต้องการและเจตนารมณ์ของสังคมกวายน

เมื่อสมาชิกกลุ่มหนึ่งของสหภาพแรงงาน มีความต้องการที่จะยื่นข้อเรียกร้องต่อนายจ้าง สภาพแรงงานมีหน้าที่และความรับผิดชอบในขั้นแรกที่จะต้องตรวจสอบความขอเรียกร้องดังกล่าวนั้น เป็นความต้องการของลูกจ้างผู้เกี่ยวข้องของส่วนมากในสถานประกอบการนั้น ๆ หรือไม่ และจำต้องแก้ไขปรับปรุงให้เหมาะสมหรือไม่ ทั้งนี้เพื่อสภาพแรงงานจะสามารถปกป้องและเพิ่มพูนผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคมของลูกจ้าง ตลอดจนประชาชนทั่วไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ในการตรวจสอบนั้น สหภาพแรงงานอาจตรวจสอบได้ดังนี้คือ

1. ศึกษาหาข้อมูลทั้งทางตรงและทางอ้อมเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของลูกจ้างทั้งหมดที่เกี่ยวข้อง
2. สรุปลผลการศึกษาหาข้อมูลข้างต้นออกมาเป็นข้อเรียกร้อง
3. ตั้งคณะกรรมการขึ้นชุดหนึ่ง เพื่อพิจารณาข้อเรียกร้องข้างต้น หากข้อเรียกร้องมีข้อบกพร่อง คณะกรรมการชุดนี้ต้องแก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้องเสียก่อน
4. เรียบเรียงถ้อยคำของข้อเรียกร้องให้มีลักษณะตรงไปตรงมา และแจ่มชัด เช่น อยาเขียนว่า

"ทำงานวันละ 8 ชั่วโมง พักรับประทานอาหารกลางวันครึ่งชั่วโมง"
 แทนที่จะเขียนว่า "เวลาทำงานวันละ 8 ชั่วโมง เริ่มจาก 8.00 น. จนกระทั่ง 16.00 น. และลูกจ้างมีเวลาหยุดพักครึ่งชั่วโมง สำหรับรับประทานอาหารกลางวัน ในระหว่าง 8 ชั่วโมงนี้โดยได้รับค่าจ้างด้วย "

หากข้อมูลข้างต้นอย่างแจ่มชัดว่า ข้อเรียกร้องต่าง ๆ เป็นความต้องการของลูกจ้างส่วนมาก สหภาพแรงงานก็ควรหันมาพิจารณาส่วนประกอบต่าง ๆ ดังนี้คือ

1. ความเข้มแข็งของกลุ่มลูกจ้างและสหภาพแรงงาน สหภาพแรงงานจะต้องศึกษาตนเองหรือกลุ่มลูกจ้างที่เกี่ยวข้องกับข้อเรียกร้อง เพื่อตัดสินใจว่ามีความเข้มแข็งพอที่จะเจรจาทอรองกับนายจ้างได้หรือไม่ เช่น จะมีกำลังทางเศรษฐกิจมากพอที่จะจูงใจช่วยเหลือลูกจ้างเมื่อถึงคราวจำเป็นต่อนักหยุดงานหรือไม่ หากขาดความเข้มแข็งดังกล่าว การเจรจาทอรองก็จะอยู่ในรูปของการ "ขอ" จากนายจ้างและฝ่ายผู้ขอก็ต้องยอมรับทุกสิ่งทุกอย่างที่ได้รับ และจะต้องมีความพอใจในสิ่งที่ได้รับนั้นด้วย

2. ความเข้มแข็งของสถานประกอบการ สหภาพแรงงานต้องศึกษาว่าสถานประกอบการที่เกี่ยวข้องมีฐานะทางการเงินอย่างไร โดยการวิเคราะห์ความสามารถทางการเงินในการสนองข้อเรียกร้องจากสถานประกอบการ มีสถาน-

การรณทางการเงินไม่มั่นคง อ่อนแอ ขอเรียกร้องก็อาจเป็นไปได้ เพราะถ้าสถานประกอบการไม่สามารถจะทำได้ตามขอเรียกร้อง อาจต้องปิดกิจการอื่นจะก่อให้เกิดปัญหาและข้อยุ่งยากอื่น ๆ ตามมา

3. สภาพสังคมและเศรษฐกิจ สหภาพแรงงานต้องวิเคราะห์ที่สถานภาพทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครองขณะนั้น ๆ กล้วยว่าเป็นเช่นไร หากต้องอยู่ในสภาวะคับขัน บั่นป่วนหรือซบเซา หากสถานการณ์ทางสังคม เศรษฐกิจในขณะนั้นไม่เอื้ออำนวย การเจรจาต่อรองนั้นก็อาจไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

การเจรจาต่อรองรวมกัน จำเป็นต้องศึกษาและวิเคราะห์จากข้อมูลหลายอย่าง เพื่อให้ทราบว่าการเจรจาต่อรองจะประสบผลสำเร็จหรือมีทางเป็นไปได้มากน้อยแค่ไหน

การเจรจาต่อรองรวมกันเป็นเครื่องมืออันสำคัญอย่างหนึ่งในการสร้างสรรค์ให้เกิดความยุติธรรมในสังคมตามระบอบประชาธิปไตย การเจรจาต่อรองเป็นทักษะอย่างหนึ่งที่มีความสลับซับซ้อน และต้องอาศัยประสบการณ์ จึงจะมีความเชี่ยวชาญจริง ๆ เหนือกว่าอื่นใด ข้อสำคัญอยู่ที่ผู้เจรจาต่อรองทั้งสองฝ่ายจะมีความตั้งใจในการเจรจาต่อรองรวมกันอย่างจริงจังหรือไม่ หากมีความตั้งใจจริง ก็มักจะประสบผลสำเร็จและคงเอเย่ควยคือโดยไม่ต้องมีกรณีหยุดงาน หรือกระทำใด ๆ ที่เสี่ยงต่อเหตุการณ์รุนแรงถึงที่เลยเกิดขึ้นมาแล้ว

สหภาพแรงงานในฐานะที่เป็นศูนย์รวมพลังของลูกจ้าง มีหน้าที่รับผิดชอบในการพัฒนาตนเอง ให้มีทักษะในการเจรจาต่อรองรวม ทั้งนี้โดยการหมั่นแสวงหาวิชาความรู้และฝึกฝนอยู่เป็นประจำเพื่อว่าเมื่อถึงคราวจำเป็น สหภาพแรงงานจะสามารถพิสูจน์ให้ลูกจ้างเห็นว่า สหภาพแรงงานคือ ที่พึ่งอันแท้จริงของลูกจ้าง

สรุป

ถึงที่กล่าวแล้วว่าสังคมในยุคใหม่ เราต้องอยู่ร่วมกันมากขึ้น ต้องพึ่งพาอาศัยกันมากขึ้น เราจึงจำเป็นต้องพัฒนาทักษะในการอยู่ร่วมกันให้ได้อย่างสันติสุข

จึงจำเป็นที่ทุกฝ่ายต้องเข้าใจปัญหาและความต้องการของกันและกัน ต้องเห็นอก
เห็นใจและต้องเลือกวิธีปฏิบัติบนเหตุและผล และจวามเป็นไปไ้ทั้งสองฝ่าย หาก
ทุกคนร่วมมือกันที่จะปฏิบัติดังนี้แล้ว ก็เชื่อว่าเราทุกคนในชาติจะอยู่ร่วมกันอย่าง
สุข มีพลังรวมที่จะพัฒนาประเทศชาติบ้านเมือง อันเป็นที่รักของเราไปสู่เป้าหมาย
ที่เราต้องการ

=====

บทบาทแรงงานสตรีไทย

คงเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปแล้วว่า ในปัจจุบันประเทศไทยกำลังพัฒนา เพื่อจะก้าวไปสู่ความเป็นประเทศอุตสาหกรรมที่ทันสมัยในอนาคต ดังนั้นผู้ใช้แรงงาน จึงเริ่มมีบทบาทสำคัญ เฉพาะอย่างยิ่งบทบาทของแรงงานสตรีไทย ได้เพิ่มความสำคัญมากขึ้นกว่าแต่ก่อนมาก

อันที่จริง "บทบาทแรงงานสตรี" ได้มีมาแล้วในอดีตอันยาวนาน มองย้อนประวัติศาสตร์ไปถึงสมัยสุโขทัย เราก็คงพบว่า แรงงานสตรีมีบทบาทอยู่ไม่น้อย ในลักษณะช่วยเหลืองานครอบครัว สมัยสุโขทัยสตรีในครอบครัวธรรมดาทั่ว ๆ ไป มีบทบาทไม่ค่อยไปกว่าชายเลย คือ ต้องช่วยเหลือสามีทำไร่ ทำนา ช่วยเป็นที่ปรึกษา ช่วยตัดสินใจและช่วยดำเนินกิจการต่าง ๆ ที่สำคัญ ๆ หลายเรื่อง หากจะกล่าวว่ามีอำนาจเท่าเทียมกับชายก็เห็นจะไม่ผิด นอกจากนั้นยังมีงานหัตถกรรม ซึ่งใช้แรงงานหญิงอีกหลายอย่าง แต่สมัยนั้นยังไม่มีระบบการจ้างงานอย่างเช่นทุกวันนี้เท่านั้นเอง

สำหรับครอบครัวในสังคมชั้นสูง สตรีจะทำหน้าที่เป็นแม่บ้านแม่เรือน มิได้มีส่วนช่วยในอาชีพของครอบครัวแต่อย่างใด แต่ต่อมาถึงสมัยอยุธยาซึ่งประเทศไทยต้องทำสงครามกับประเทศเพื่อนบ้าน มีการกวาดต้อนเชลยศึก ทำให้เกิดระบบทาสขึ้น จึงมีการใช้แรงงานทาสทั้งชายและหญิง แต่ก็ยังไม่เป็นระบบการจ้างงาน เป็นแค่เพียงมีการซื้อขายแลกเปลี่ยนเท่านั้น สงครามแรงงานสตรีจึงตกต่ำลงมาก เนื่องจากครอบครัวที่มีความยากจนมักจะขายลูกสาวให้เป็นทาสใช้แรงงาน ยิ่งกว่านั้น ในสมัยอยุธยานั้น ผู้ชายต้องออกจากบ้านเป็นระยะเวลายาวนาน และบางคนที่อาจจะไม่ไ้กลับมาอีกเลย ทำให้สตรีต้องดูแลครอบครัวตามลำพังในระหว่างนั้น ด้วยเหตุนี้เองสตรีไทยจึงมีสิทธิในการดำเนินกิจการครอบครัวมากกว่าสตรีของประเทศอื่น ๆ ในสมัยเดียวกันและเป็นเหตุให้สตรีไทยมีสิทธิทัดเทียมกับชายมาจนทุกวันนี้

มาถึงสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น แรงงานสตรีได้มีบทบาททางด้านการเกษตรโดยทั่วไปมาถึงสมัยรัชกาลที่ ๕ ประเทศไทยได้มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจมาก

ขึ้น เช่น มีการตั้งโรงงานอุตสาหกรรม ปรับปรุงการบริหารงานราชการให้ทันสมัย
ขึ้น มีการยกเลิกระบบทาส แรงงานสตรีที่ถูกปลดปล่อย จึงออกทำงานรับใช้คาม
บ้าน เริ่มมีการจ้างงานและได้มีกฎหมายควบคุมแรงงานคนใจขึ้น โดยกำหนดให้ไป
จดทะเบียนกับตำรวจสันติบาล มีโรงเรียนสำหรับสอนเด็กหญิงทั่ว ๆ ไป

จนกระทั่งเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองเมื่อปี พ.ศ. 2475 ได้
มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับแรก ซึ่งมีส่วนช่วยให้ฐานะของสตรีไทยเปลี่ยนแปลง
ไปมาก เนื่องจากได้มีการประกาศความเสมอภาคของบุคคลในกฎหมาย ทำให้สตรี
มีสิทธิเลือกตั้งและมีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งด้วย

ต่อมาในสมัยหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำทั่วโลก
จึงผลักดันให้ผู้หญิงต้องออกหางานทำนอกบ้าน เพื่อหาเงินมาจุนเจือครอบครัว โดย
ไม่คำนึงว่าจะได้รับค่าจ้างในอัตราที่เหมาะสมหรือไม่ ประกอบกับยังไม่มียกหมาย
เกี่ยวกับแรงงานและอุตสาหกรรม จึงมีการ เอารัดเอาเปรียบแรงงานตลอดมา

ครั้นในปี 2499 จึงได้มีการตราพระราชบัญญัติแรงงาน ซึ่งมีส่วนเกี่ยว
กับการใช้แรงงานหญิงในเรื่องกำหนดชั่วโมงการทำงาน เวลา และสถานที่บางแห่ง
ที่ห้ามใช้แรงงานสตรี ตลอดจนสิทธิแรงงานสตรีที่มีครรภ์ ทำให้สภาพการใช้แรงงาน
สตรีดีขึ้น

ต่อมาในปี 2515 จึงได้มีการตราพระราชบัญญัติแรงงาน ซึ่งมีส่วนที่
เกี่ยวกับการคุ้มครองแรงงาน ซึ่งมีรายละเอียดเกี่ยวกับการคุ้มครองแรงงานสตรี
มากขึ้น

จากอดีตจนถึงปัจจุบัน แรงงานสตรีมีบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจและ
สังคมไทยมากขึ้น เติบโตที่เกี่ยวพันกับแรงงานหญิงมีขอบเขตอยู่เฉพาะการผลิตภายใน
ครัวเรือน แต่ในปัจจุบันเป็นการใช้แรงงานรับจ้างทำงานทั้งในภาครัฐบาลและภาค
เอกชน เพื่อหารายได้จุนเจือครอบครัว ในบางครอบครัวบทบาทแรงงานสตรีมีทั้ง
การประกอบอาชีพเพื่อเลี้ยงครอบครัว และยังคงรับผิดชอบงานในครัวเรือนด้วย
ดังนั้นการได้รับความคุ้มครองจากกฎหมายคุ้มครองแรงงาน จึงนับว่ามีความสำคัญยิ่ง

กฎหมายแรงงานได้กำหนดให้ นายจ้างปฏิบัติและเว้นการปฏิบัติในการจ้างแรงงานสตรีไว้เป็นพิเศษ นอกจากแรงงานชาย เช่น ห้ามมิให้นายจ้างให้ผู้ใช้แรงงานสตรีทำงานต่อไปนี้คือ

- งานทำความสะอาดเครื่องจักร หรือ เครื่องยนต์ขณะที่เครื่องจักร เครื่องยนต์กำลังทำงานอยู่
- งานที่ห้ามนั่งร้านสูง
- งานใช้เลื่อยวงเคียน
- งานผลิตหรือส่งวัตถุดิบระเบิดหรือวัตถุไวไฟ
- งานเหมืองแร่ที่ต้องทำไคคิน
- งานยก แบก หาม หาบ หรือ เข็นของหนัก

นอกจากนี้ยังมีการคุ้มครองด้านสุขภาพ และศีลธรรมจรรยา เพื่อป้องกันมิให้มีการใช้แรงงานสตรีให้ทำงานอย่างหักโหม ไม่มีเวลาได้พักผ่อน ซึ่งอาจทำให้สุขภาพเสื่อมโทรม อาจเกิดอุบัติเหตุในการทำงานได้ พร้อมทั้งกฎหมายยังห้ามมิให้นายจ้างรับหญิงที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ทำงานในสถานที่ที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายทางด้านศีลธรรมจรรยาด้วย

สำหรับสตรีมีครรภ์ที่ได้รับการคุ้มครอง เพื่อเป็นการช่วยเหลือแม่และทารกมิให้ได้รับความกระทบกระเทือน ซึ่งอาจเป็นอันตรายทำให้เกิดความเสียหายต่อครอบครัวและสังคมโดยรวม เกี่ยวกับเรื่องกฎหมายคุ้มครองแรงงานได้คุ้มครองในเรื่องกำหนดวันคลอด สิทธิที่จะได้รับค่าจ้างในการลาคลอดและการเปลี่ยนงานในหน้าที่ก่อนหรือหลังคลอด เป็นต้น

การคุ้มครองแรงงานสตรีที่นับว่าสำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ การคุ้มครองเรื่องค่าจ้างแรงงาน เพื่อให้ผู้ใช้แรงงานหญิงได้รับค่าจ้างที่เป็นธรรมเช่นเดียวกับชาย เกี่ยวกับเรื่องนี้กฎหมายคุ้มครองแรงงานได้กำหนดไว้ว่างานมีลักษณะ มีคุณภาพ และมีปริมาณงานอย่างเดียวกันทั้งหญิงและชาย จะได้รับค่าตอบแทนแรงงานเท่าเทียมกันและกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำไว้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

การมีกฎหมายคุ้มครองแรงงาน ย่อมจะช่วยคุ้มครองให้การใช้แรงงาน มีมาตรฐานดีขึ้น มีสภาพการทำงานที่ปลอดภัย มีค่าจ้างที่เหมาะสม มีความมั่นคงในการทำงาน นอกจากนี้ยังทำให้ลูกจ้างมีขวัญและกำลังใจที่สามารถอดทนกำลังกาย และกำลังใจให้แก่การทำงานอย่างเต็มที่ ทำให้ได้ผลผลิตสูงขึ้น ฝ่ายนายจ้างก็จะได้รับจากผลผลิตที่เพิ่มขึ้นด้วย

ที่สำคัญก็คือ จะก่อให้เกิดความสงบสุขแก่สถานประกอบการ เกิดประโยชน์แก่รัฐในด้านเศรษฐกิจและความมั่นคง

ดังนั้น นายจ้างที่ฉลาดย่อมถึงเห็นความสำคัญและเห็นคุณค่าของกฎหมายแรงงาน ยินดีปฏิบัติตามบทบัญญัติของกฎหมายคุ้มครองแรงงานอย่างเคร่งครัด ทั้งนี้ เพื่อผลประโยชน์ร่วมกันทั้งนายจ้างและผู้ใช้แรงงานเอง

แต่ทุกวันนี้ยังมีนายจ้างอีกเป็นจำนวนมาก ที่เห็นว่ากฎหมายแรงงาน เป็นกฎข้อบังคับที่ทำได้ทนเสียเปรียบลูกจ้าง เป็นกฎหมายที่จำกัดสิทธิเสรีภาพในการจ้างงาน จึงหลีกเลี่ยงและไม่ปฏิบัติตามกฎหมายคุ้มครองแรงงาน โดยเฉพาะค่าจ้างแรงงานหญิง เนื่องจากแรงงานหญิงได้รับการคุ้มครองแรงงานให้ได้รับสิทธิพิเศษมากกว่าแรงงานชาย ทั้ง ๆ ที่ประสิทธิภาพของแรงงานหญิงก็มีไม่ด้อยไปกว่าแรงงานชายเลย ยิ่งกว่านั้นงานบางอย่างที่ต้องการความปราณีต มุมมองละเอียดถี่ถ้วนในการทำงานด้วยแล้ว ปรากฏว่าการใช้แรงงานหญิงมีประสิทธิภาพกว่าแรงงานชายมากทีเดียว

สรุป

ในปัจจุบันยอมเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า บทบาทแรงงานหญิงในตลาดแรงงานนั้น มีมากขึ้นทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ สตรีไทยมีความสามารถทำงานไม่แพ้ชายทั้งในตำแหน่งหนักและเบาในบางโอกาส และในงานบางอย่างสตรีสามารถทำงานอย่างมีประสิทธิภาพเหนือชายเสียด้วยซ้ำไป

กิ่งนั้น นายจ้างทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 ของกับการใช้แรงงาน น่าจะได้พิจารณาเห็นความสำคัญในบทบาทของแรงงานสตรี
 ในการช่วยขยายแรงงานให้กว้างขวางออกไป และช่วยคุ้มครองแรงงานให้ได้รับ
 ความเป็นธรรมและมีสวัสดิภาพในการทำงานก็จะเป็นประโยชน์แก่สังคมและประเทศ
 ชาติมากทีเดียว

=====

ปัญหาของผู้ใช้แรงงาน : กฎหมายประกันสังคมเพื่อสวัสดิภาพของผู้ใช้แรงงาน

ในอดีตที่ผ่านมาประเทศไทยยังไม่มีสวัสดิการสังคมที่แน่นอน เฉพาะอย่างปึงสวัสดิการสำหรับผู้ใช้แรงงาน กรรมกรหรือลูกจ้างบริษัทธุรกิจการค้าต่าง ๆ บรรดาผู้ใช้แรงงาน กรรมกรหรือลูกจ้างเหล่านั้น จึงมีชีวิต "ตามยถากรรม" เมื่อเกิดการว่างงาน เจ็บป่วย ทูพพลภาพ อุบัติภัย หรือชราภาพ เป็นต้น เขาเหล่านั้นก็ต้องเผชิญชะตากรรมตามลำพัง มีสภาพชีวิตที่ยากไร้ ซากที่พึ่งอาศัย การปล่อยให้ผู้ใช้แรงงาน กรรมกรหรือลูกจ้าง ซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศต้องเผชิญชะตาชีวิตตามยถากรรมดังกล่าวแล้ว บอมนกoiให้เกิดปัญหาสังคมขึ้นมามากมาย เช่น ปัญหาอาชญากรรมประเภทต่าง ๆ ปัญหาโรคคคคคอเรื้อรัง และปัญหาการขาดแคลนปัจจัยดำรงชีพ เป็นต้น

แต่เมื่อมีพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 เกิดขึ้นสภาพชีวิตของผู้ใช้แรงงาน, กรรมกร หรือลูกจ้าง เริ่มมีความหวังที่แจ่มใสขึ้น สภาพชีวิตของเขาเหล่านั้นไม่ต้องตกอยู่ในสภาพ "ตามยถากรรม" ต่อไปอีกแล้ว การทำงานและและการดำรงชีวิตของพวกเขาได้รับประกันสวัสดิภาพตาม พ.ร.บ.นี้ ดังมาตรา 54 แห่ง พ.ร.บ.นี้ ได้บัญญัติไว้ว่าผู้ประกันตน คือผู้มีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนตาม พ.ร.บ.นี้ หรือบุคคลตามมาตรา 76 (ซึ่งบุคคลตามมาตรา 73 นี้ จะกล่าวถึงในภายหลังว่าได้แก่ใครบ้าง) มีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนจากกองทุน (ตาม พ.ร.บ.นี้) ดังต่อไปนี้

1. ประโยชน์ทดแทนในกรณีประสบอันตราย หรือเจ็บป่วย
2. ประโยชน์ทดแทนในกรณีคลอดบุตร
3. ประโยชน์ทดแทนในกรณีทุพพลภาพ
4. ประโยชน์ทดแทนในกรณีตาย
5. ประโยชน์ทดแทนในกรณีสงเคราะห์บุตร
6. ประโยชน์ทดแทนในกรณีชราภาพ
7. ประโยชน์ทดแทนในกรณีว่างงาน ยกเว้นผู้ประกันตนตามมาตรา 39 ซึ่งระบุไว้ว่าผู้ใดเคยเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา

33 (คือใครขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกันตน) มาแล้ว และต่อมา
 ความเป็นผู้ประกันตนใครขึ้นสู่ศาลลงตามมาตรา 38 วรรค 2
 (คือสิ้นสภาพการเป็นลูกจ้าง) ถ้าผู้นั้นประสงค์จะเป็นผู้ประกัน
 ตนต่อไป ให้แสดงความจำนงต่อสำนักงาน พร้อมทั้งนำบัตร
 ประกันสังคม ที่สำนักงานออกให้ตามมาตรา 36 (คือบัตร
 ประกันสังคมที่เคยออกให้ก่อนแล้ว) มาให้สำนักงานตามมาตรา
 นี้ควย"

.....จากผลประโยชน์ที่จะพึงได้รับตามมาตรา 54 ซึ่งมีอยู่
 ถึง 7 ประการ เริ่มตั้งแต่ประโยชน์ทดแทนในกรณีคลอดบุตร จนกระทั่งผลประโยชน์
 ทดแทนในกรณีว่างงาน ก็นับว่าก่อให้เกิดสวัสดิภาพและความมั่นคงในการดำรงชีวิต
 ของผู้ใช้แรงงาน, กรรมกรหรือลูกจ้างพอสมควรทีเดียว

.....คราวนี้ เราก็ดลองมาดูกันในรายละเอียดต่อไปว่า การ
 ได้ประโยชน์ทดแทนทั้ง 7 ประการ ตามมาตรา 54 นั้น เราได้อะไรบ้าง ? ตาม
 พ.ร.บ.ประกันสังคม พ.ศ. 2533 ลักษณะ 3 หมวด 2 มาตรา 63 บัญญัติไว้ว่า
 ประโยชน์ทดแทนในกรณีประสบอันตราย หรือเจ็บป่วย อันมิใช่เนื่องจากการทำงาน
 ได้แก่

1. ค่าตรวจวินิจฉัยโรค
2. ค่าบำบัดทางการแพทย์
3. ค่ากินอยู่และรักษาพยาบาลที่สถานพยาบาล
4. ค่ายาและค่าเวชภัณฑ์
5. ค่ารถพยาบาลหรือค่าพาหนะรับส่งผู้ป่วย
6. ค่าบริการอื่นที่จำเป็น

สำหรับในกรณีคลอดบุตร มาตรา 66 ได้บัญญัติไว้ว่า ประโยชน์ทดแทน
 ในกรณีคลอดบุตร ได้แก่

1. ค่าตรวจและรับฝากครรภ์
2. ค่าบำบัดทางการแพทย์
3. ค่ายาและค่าเวชภัณฑ์
4. ค่าทำคลอด
5. ค่ากินอยู่และรักษาพยาบาลในสถานพยาบาล
6. ค่าบริบาลและค่ารักษาพยาบาลทารกแรกเกิด
7. ค่ารถพยาบาลหรือค่าพาหนะรับส่งผู้ป่วย
8. ค่าบริการอื่นที่จำเป็น

ข้อนี้ก็นับว่าได้รับประโยชน์ทดแทนจากกฎหมายประกันสังคมมากพอสมควร เรียกว่าทั้งแม่และเด็กได้รับการคุ้มครองรักษาพยาบาลไปพร้อม ๆ กันเลยทีเดียว

ส่วนประโยชน์ทดแทนในกรณีทุพพลภาพนั้น มาตรา 70 ใ้บัญญัติไว้ว่า ประโยชน์ทดแทนในกรณีทุพพลภาพได้แก่--

1. ค่าตรวจวินิจฉัยโรค
2. ค่าบำบัดทางการแพทย์
3. ค่ายาและค่าเวชภัณฑ์
4. ค่ากินอยู่และรักษาพยาบาลในสถานพยาบาล
5. ค่ารถพยาบาลหรือค่าพาหนะรับส่งผู้ทุพพลภาพ
6. ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกาย จิตใจ และอาชีพ
7. ค่าบริการอื่น ๆ ที่จำเป็น

จากมาตรานี้ จะเห็นได้ว่าต่อไปมีเมื่อยไขกระดูก หรือ ลุ่จางจะเกิดทุพพลภาพขึ้นควยสาเหตุอันใดก็ตาม จะได้รับการคุ้มครองจาก พ.ร.บ. นี้เป็นอย่างคี่ที่เคียว

สำหรับในกรณีที่เกิดลมหายตายจากขึ้นมา กฎหมายประกันสังคมตาม มาตรา 73 ซึ่งได้บอกไว้แต่นว่า จะกล่าวถึงในภายหลังเมื่อกล่าวมาถึงคราวนี้

โดยตรง คือมาตรา 73 ได้บัญญัติไว้ว่า ในกรณีที่ผู้ประกันตนถึงแก่ความตาย โดยมิใช่ประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย เนื่องจากการทำงาน ถ้าผู้ประกันตนได้จ่ายเงินสมทบมาแล้วไม่น้อยกว่า 30 วัน และต้องอยู่ภายในระยะเวลา 6 เดือนก่อนถึงแก่ความตาย ให้บุคคลดังต่อไปนี้ได้รับประโยชน์ทดแทนในกรณีตายเป็นเงินค่าทำศพ จำนวนหนึ่งร้อยละ ของอัตราสูงสุดของค่าจ้างขั้นต่ำรายวันตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานตามลำดับคือ.—

1. บุคคลซึ่งผู้ประกันตน ทำหนังสือให้เป็นผู้จัดการศพ และได้เป็นผู้จัดการศพผู้ประกันตน คือ หมายความว่า ถ้าผู้ตายทำหนังสือมอบให้ใคร เป็นผู้จัดการศพ คนนั้นก็จะได้รับเงินทดแทนค่าทำศพหนึ่งร้อยละดังกล่าวดังกล่าวแล้ว

2. ผู้สมรส บิดา มารดา หรือบุตรของผู้ประกันตน ซึ่งมีหลักฐานแสดงว่าเป็นผู้จัดการศพผู้ประกันตน

3. บุคคลอื่นที่มีหลักฐานแสดงว่าเป็นผู้จัดการศพผู้ประกันตน

รวมความว่า ผู้ใช้แรงงาน, กรรมการ หรือลูกจ้างที่ประกันตนไว้ตาม พ.ร.บ. นี้มีสิทธิได้ค่าทำศพ

ส่วนในเรื่องประโยชน์ทดแทนในกรณีสงเคราะห์บุตรนั้น มาตรา 75 ได้บัญญัติไว้ว่า ประโยชน์ทดแทนในกรณีสงเคราะห์บุตร ได้แก่.—

1. ค่าสงเคราะห์ความเป็นอยู่ของบุตร
2. ค่าเล่าเรียนบุตร
3. ค่ารักษาพยาบาลบุตร
4. ค่าสงเคราะห์อื่นที่จำเป็น

ในเรื่องสงเคราะห์บุตรนี้ก็มากมายทีเดียว คือ ให้ค่าเลี้ยงดู ค่าเล่าเรียน ค่ารักษาพยาบาล และค่าสงเคราะห์อื่น ๆ ที่จำเป็นอีกด้วย

สำหรับประโยชน์ทดแทนในกรณีชราภาพ มาตรา 76 แห่ง พ.ร.บ. นี้ได้บัญญัติไว้ว่า "ผู้ประกันตนมีสิทธิได้รับประโยชน์ทดแทนในกรณีชราภาพ ต่อเมื่อ

คนยอมได้รับการคุ้มครองให้มีสวัสดิภาพในการดำรงชีวิต มีกฎหมายคุ้มครองใน
 ความเป็นอยู่ ไม่ต้องต่อสู้เสี่ยงภัยความยากกรรมเหมือนแต่ก่อนอีกต่อไปแล้ว ถึงแม้
 พ.ร.บ. ประกันสังคมฉบับนี้จะมีข้อบกพร่องอยู่อีกหลายประการ แต่ก็อาจแก้ไข
 ได้ในภายหลัง และเมื่อท่านทั้งหลายที่กล่าวมานั้น ซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศ
 ได้รับความปลอดภัยสวัสดิภาพในทุก ๆ ด้านดังกล่าวแล้ว ก็เชื่อว่าจะช่วยให้สังคมไทย
 คึกคัก เป็นสังคมสวัสดิการ ปัญหาสังคมต่าง ๆ ก็คงจะลดลงเป็นแน่แท้

=====

ปัญหาการศึกษาที่ไม่สอดคล้องกับสภาพสังคมในปัจจุบัน

ในปัจจุบันมีผู้อภิปรายกันอย่างกว้างขวาง ถึงการศึกษาของไทยว่า ยังไม่สัมพันธ์สอดคล้องกับชีวิตประจำวันเท่าที่ควร อีกทั้งกิจกรรมหลายอย่างที่จัดขึ้น ในวงการศึกษานั้น มุ่งไปในค่านิยม ฟุ่มเฟือย และสอนเยาวชนไม่สัมพันธ์กับความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวันที่พวกเขาอยู่เสมอ ๆ ก็คือ ในหมู่ผู้ปกครองที่ได้รับผลกระทบและความเดือดร้อนเป็นอย่างมาก จากการที่การศึกษาไม่สอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน

การศึกษาที่ว่ามีค่ามากเกินไป การศึกษาที่เน้นในค่านิยม ศิลปะ หัตถกรรม ต่าง ๆ เป็นต้น ตัวอย่างเช่น ในโรงเรียนกรุงเทพมหานคร เด็กนักเรียนได้รับมอบหมายให้ไปหาแขนงไม้มาทำสิ่งประดิษฐ์ ซึ่งในความเป็นจริงแล้วสภาพกรุงเทพมหานครแทบจะมองหาต้นไม้มาทำสิ่งประดิษฐ์ไม่ได้เลย แม้แต่จะหาซื้อตามท้องตลาดก็ไม่มี การมอบหมายงานให้เด็กนักเรียนคนคว่ำที่ไม่ตรงกับสภาพของสังคมไทยปัจจุบัน ย่อมนำความเดือดร้อนมาสู่เด็กนักเรียน เพราะเป็นการสร้างความกังวลใจให้แก่เด็กโดยไม่จำเป็น อีกทั้งเป็นการสร้างภาระให้กับผู้ปกครองเป็นอย่างมาก เพราะเด็กส่วนใหญ่ยังต้องพึ่งพาผู้ปกครองอยู่ การมอบหมายงานให้เด็กนักเรียนทำ จึงควรคำนึงถึงสภาพที่แท้จริงของสังคมไทยปัจจุบัน รวมทั้งสภาพแวดล้อมที่เป็นอยู่ในขณะนั้นด้วย

อีกประเด็นหนึ่งที่มีคนกล่าวถึงอยู่เสมอคือ การให้นักเรียนทำกิจกรรมที่มุ่งเฉพาะคนกลุ่มน้อยของประเทศ เช่น การให้นักเรียนตัดภาพบ้านสวยงามมาประดับเป็นภาพเด็ก ๆ มักจะหาภาพที่เป็นบ้านสวยงามราคาแพง ซึ่งในความเป็นจริงมีคนไทยไม่กี่เปอร์เซ็นต์ที่มีโอกาสจะได้เป็นเจ้าของบ้านตามภาพเหล่านั้น กิจกรรมเช่นนี้ครูอาจารย์ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องจะต้องทบทวนอีกครั้ง

นอกจากนี้ จะเห็นว่ากิจกรรมที่นักเรียนได้รับคำสั่งให้ทำจากครู มักจะต้องใช้วัสดุอุปกรณ์ที่ราคาแพง เช่น ให้เอาเข้ามาตัดทำเป็นรูปต่าง ๆ เช่น รูปสัตว์ ซึ่งมันเป็นวัสดุที่ต้องซื้อด้วยราคาแพง เด็กที่มาจากพื้นฐานครอบครัวที่ยากจน ย่อมประสบกับความเดือดร้อน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสภาพเศรษฐกิจที่รัดตัวในปัจจุบัน

ปรัชญาการศึกษาของประเทศก็มุ่งเน้นที่ทำให้ความเสมอภาคแก่

ประชาชนไทยในการเข้ามาศึกษาหาความรู้เท่าเทียมกัน แต่ในทางปฏิบัติยังไม่สอดคล้องกับนโยบายและปรัชญาการศึกษาเท่าที่ควร เรื่องนี้จึงเป็นเรื่องที่ควรต้องทบทวน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารระดับสูงของสถาบันการศึกษา ควรได้มีการสอดส่องดูแลอย่างใกล้ชิด สำหรับแนวทางปฏิบัติก็คือ

ประเด็นที่ 1 ครู-อาจารย์ในสถาบันการศึกษา ควรคำนึงถึงการศึกษาย่างประหยัด ไม่ฟุ่มเฟือย แต่อาจเป็นประโยชน์แก่ผู้เรียนอย่างคุ้มค่า ในสังคมไทยเรานั้นเราจะต้องยอมรับว่า ยังมีคนยากจนอยู่อีกเป็นจำนวนมาก ซึ่งจัดว่าเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศ ถ้าหากเราให้การศึกษานิดหนึ่งที่จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียนโดยไม่ประหยัดแล้ว คนยากจนซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศก็จะไม่มีโอกาสเรียน การศึกษาก็จะถูกผูกขาดอยู่กับชนชั้นกลางและคนร่ำรวยเท่านั้น และถ้าเป็นเช่นนี้ก็จะทำให้เกิดช่องว่างระหว่างคนจนกับคนรวยมากขึ้น เพราะคนที่ได้รับการศึกษาก็ว่าย่อมจะมีโอกาสพัฒนาตนเองได้มากกว่า ส่วนคนยากจนที่ไม่มีโอกาสศึกษาเล่าเรียนหรือได้เรียนแต่อ่านออกเขียนได้ โอกาสที่จะพัฒนาตัวเองให้มีฐานะดีขึ้นกว่าเดิมก็จะทำได้ยาก ตรงข้ามกลับจะต้องมีฐานะแย่แกลงกว่าเดิมด้วยซ้ำไป ทั้งนี้เพราะบ้านเมืองของเราจะต้องมีพลเมืองเพิ่มขึ้น การแก่งแย่งแข่งขันเพื่อการดำรงชีพก็จะมีมากเป็นเงาตามตัว หากไม่มีโอกาสได้รับการศึกษาเล่าเรียน การดำรงชีวิตในสังคมก็จะลำบากมากขึ้น ดังนั้นการให้การศึกษาก็ควรคำนึงถึงการให้โอกาสแก่เด็กที่มาจากครอบครัวที่ยากจนได้มีโอกาสศึกษาเล่าเรียนบ้าง หนทางหนึ่งมีอาจทำได้ก็คือ จะต้องจัดการเรียนการสอนอย่างประหยัดให้มากที่สุดเท่าที่คนยากจนจะพอส่งบุตรหลานของตนเข้าเรียนไคนั้นเอง

ประเด็นที่ 2 ครู-อาจารย์ ผู้จัดกิจกรรมเกี่ยวกับการเรียนการสอน ควรคำนึงถึงกิจกรรมบางอย่างที่อาจทำเป็นกลุ่มได้ ก็ให้จัดเป็นลักษณะกลุ่ม ทั้งนี้เพื่อให้เด็กเรียนที่มีฐานะทางครอบครัวที่ไม่ดีได้มีโอกาสพึ่งพาอาศัยนักเรียนที่มีฐานะทางครอบครัวดีบ้าง เช่น กรณีที่นักเรียนจะต้องจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์การเรียนมานี้ ถ้าให้ต่างคนต่างไปซื้อมาทุกคน นักเรียนที่ยากจนก็จะหาเงินมาซื้อไม่ได้ และไม่สามารถทำกิจกรรมการศึกษานั้นส่งครู-อาจารย์ได้ ซึ่งอาจมีผลต่อการสอบได้ หรือสอบตก

ของเด็กนักเรียน แต่การจัดกิจกรรมเป็นกลุ่ม นักเรียนที่พอมีฐานะก็จะรับอาสาไปซื้อวัสดุอุปกรณ์มา ส่วนนักเรียนที่ยากจนก็จะมีโอกาสช่วยกลุ่มค่านแรงงาน ทั้งแรงงาน และแรงสมอง หรืออาจรับอาสาเป็นยูไปจัดซื้อมาให้ โดยใช้จ่ายเงินของเพื่อนร่วมกลุ่มกันก็ได้ เรื่องอย่างนี้จะต้องอาศัยครู-อาจารย์เป็นผู้จัดการให้ จึงจะเรียบร้อยไปด้วยดี

อีกประการหนึ่ง วิชาบางอย่างอาจแยกกันเรียนเป็นชั้น เป็นกลุ่มผลัดกันเรียนที่ละชั้นที่ละกลุ่ม เช่น วิชากระบี่กระบอง หรือวิชาฟันดาบ เป็นต้น ทางโรงเรียนก็อาจจัดหาอุปกรณ์เหล่านั้นไว้บริการนักเรียนเป็นส่วนรวม โดยไม่ต้องให้นักเรียนทุกคนไปหาซื้อเอง ซึ่งก็จะเป็นการช่วยลดภาระสำหรับยุบปกครองเด็กที่ยากจนลงไปได้ทางหนึ่ง

ประเด็นที่ 3 การให้การศึกษาในค่านิยมปะหัตถกรรมหรือหัตถศึกษา ควรต้องสัมพันธ์กับการดำรงชีวิตของคนส่วนใหญ่ในสังคมไทย คือ เมื่อเรียนไปแล้วลงมือทำแล้วจะต้องนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิตได้ โดยเฉพาะเมื่อถึงคราวจำเป็นก็จะสามารถนำความรู้และความชำนาญที่ได้ฝึกฝนได้เรียนไปจากโรงเรียนไปใช้แก้ปัญหาได้ทันที เช่น วิชาปรุงอาหาร การเย็บปักถักร้อยและการทำดอกไม้ประดิษฐ์ เป็นต้น

หากสอนให้สอดคล้องกับความเป็นอยู่ในชีวิตจริงของคนส่วนใหญ่ในสังคมไทยแล้ว ก็จะสามารถนำไปเป็นประโยชน์ได้ทันที

ขอเสนอแนะที่กล่าวข้างต้นนี้ หากทำได้จะเป็นการเปิดโอกาสให้เยาวชนของชาติมีโอกาสในการศึกษาอย่างทั่วถึงกัน และการศึกษาที่ได้รับจะเป็นประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตของคน ซึ่งนับว่าจะทำให้เป้าหมายของการศึกษาบรรลุผลตามเจตนารมณ์ที่ได้ตั้งไว้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

=====

ปัญหาการศึกษากับการพัฒนาอุตสาหกรรม

เป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปแล้วว่า ทุกวันนี้ประเทศไทยกำลังมุ่งพัฒนาประเทศในด้านอุตสาหกรรมอย่างเอาจริงเอาจัง เพื่อก้าวไปสู่ความเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ หรือที่เรียกกันว่า "นิค" ให้จงได้ในเร็ววันนี้

ในการพัฒนาอุตสาหกรรมนั้น ทั้งหน่วยงานรัฐและภาคเอกชนต่างก็ต้องการนักวิทยาศาสตร์ นักคณิตศาสตร์ เพื่อการพัฒนาการเรียนการสอนและการพัฒนากิจการอุตสาหกรรมในสถาบันและโรงงานอุตสาหกรรมต่าง ๆ จนเกิดสมองไหลหนีจากงานราชการไปสู่สถานเอกชน บริษัท-ห้างร้าน โรงงานอุตสาหกรรมและอื่น ๆ ที่มีค่าตอบแทนสูงอีกมากจนเกิดปัญหา ทำให้ผู้บริหารบ้านเมืองต้องคิดหามาตรการมาแก้ปัญหасมองไหล หนึ่งในมาตรการต่าง ๆ ที่กำลังคิดกันก็คือ การให้เงินเพิ่ม ให้สวัสดิการ ให้เกียรติยศที่มีคุณค่าทางวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์เป็นการใหญ่ จนมีเสียงคัดค้าน ท้วงติงแนวทางดังกล่าวในหลายแง่หลายมุมด้วยกัน เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการ หรือคณะทำงานในก้านนี้ให้คิดทบทวนดูให้ดีกว่าในการพัฒนาอุตสาหกรรมนั้น จะต้องมีพวกร่างกายนักวิทยาศาสตร์และนักคณิตศาสตร์ เท่านั้น หรือว่าวิชาการอื่น ๆ ก็มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนกว่ากัน โดยเปรียบเทียบกับข้อเท็จจริงที่ปรากฏเป็นสังขรรรมอย่างแจ่มชัดในสังคมปัจจุบัน

จริงอยู่ในระยะแรกของการพัฒนาอุตสาหกรรม ความต้องการทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและคณิตศาสตร์ย่อมมีมาก เพราะเป็นวิชาที่กิจการอุตสาหกรรมต้องพึ่งพาอย่างสูง ในขณะที่เกี่ยวกับการโฆษณาประชาสัมพันธ์เผยแพร่ การรณรงค์เพื่อการจำหน่ายและรูปแบบการผลิตที่ถูกต้องบริบูรณ์ ภูมิภาคทั้งภายในประเทศและต่างประเทศทั่วโลกนั้น ต้องพึ่งพาอาศัยวิชาที่วากวายนอกศึกษามนุษย์เป็นหลัก อันได้แก่ วิชาภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ สังคมศาสตร์ ปรัชญา จิตวิทยา มนุษยศาสตร์ หรือมนุษยวิทยา เป็นต้น

ข้อเท็จจริงอันเป็นที่ประจักษ์แก่เราท่านทั้งหลายมาแต่ตลอดเวลาก็คือ ตั้งแต่ไหนแต่ไรมา ประเทศอเมริกาและประเทศในยุโรป เป็นประเทศนำในด้านอุตสาหกรรมมาโดยตลอด ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมออกจำหน่ายไปทั่วโลก ไม่ว่า

จะเป็นรถยนต์ รถจักรยานยนต์ และเครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ เราก็มักใช้ของอเมริกา จนกระทั่งว่าเราจะทำอะไรสักอย่าง แม้กระทั่งปากกาที่ของคู่กันที่ว่า "เมค อินี ยู.เอส.เอ." หรือเปล่า ถ้ายังไปเห็นว่า "เมค อินี เจ.แปน" เขาคงจะยอมเป็นที่ถูกถูกแคลนกันเลยทีเดียว

รองลงมาก็อังกฤษ เช่น รถเซฟโรเล็ตต์ รถฟอร์ด รถอินเตอร์ รถจักรยานยนต์ ยี่ห้อ บี.เอส.เอ. เกรียล ไทรอัมพ์ และเครื่องมือไม้สอยอื่นทั้งหมด ซึ่งเรานิยมใช้กันมาช้านาน ที่ยกตัวอย่างของใช้ใกล้ตัวมานี้ก็เพื่อให้เห็นว่าคุณาของเห็นเปรียบเทียบกันได้ง่ายขึ้นว่าในอดีตนั้นสินค้าจากสหรัฐอเมริกา และอังกฤษได้ครองตลาดทั้งในยุโรปและเอเชียมาตลอด จนกระทั่งเมื่อญี่ปุ่นเริ่มผลิตและจำหน่ายเครื่องเรือหางยาว เครื่องเรือขนาดเล็ก ขนาดใหญ่ ผลิตและจำหน่ายรถจักรยานยนต์ มีสตาร์ทเตอร์ มีไฟเลี้ยว ผลิตรถกระบะที่ใช้ได้ทั้งเป็นรถนั่งและรถบรรทุก ผลิตรถยนต์นั่งยี่ห้อและรูปแบบต่าง ๆ ที่สวยงาม ผลิตและจำหน่ายเครื่องอิเล็กทรอนิกส์ วิดีโอ โทรทัศน์ ตู้เย็น และเครื่องใช้ไฟฟ้ายี่ห้อต่าง ๆ ดังที่ปรากฏอยู่ตลาดเกิดใหม่ในตลาดบ้านเราทุกวันนี้ และทุกประเทศในเอเชีย ไม่ว่าจะเป็นของบริษัทโซนี่ มิตซูบิชิ โตชิบา ฮอนด้า โตโยต้า คัทสัน หรือบริษัทอะไรของญี่ปุ่นก็ตาม ล้วนเป็นที่นิยมใช้กันไม่เฉพาะในเอเชียเท่านั้น แต่ยังคงตลาดไปถึงยุโรปและอเมริกาด้วย ทำให้ประเทศต่าง ๆ ในยุโรปและอเมริกาสาระส่าย ขาดดุลการค้า จนกระทั่งต้องขอร้องให้ญี่ปุ่นขึ้นค่าเงินเยน และชาวซื้อสินค้าจากยุโรปและอเมริกาบ้าง เพื่อลดการขาดดุลการค้าที่มีกับญี่ปุ่น

ถามว่าทำไมจึงเป็นเช่นนั้น ? ตอบว่าที่เป็นเช่นนั้นก็เพราะว่า สินค้าต่าง ๆ ที่ญี่ปุ่นผลิตออกมาจำหน่ายนั้นเป็นที่ถูกใจ ตรงกับค่านิยม ถูกกับสภาพภูมิประเทศของผู้บริโภคทั้งในเอเชียและยุโรปนั่นเอง ทั้งนี้ไม่ใช่เพราะฟลุค หรือเพราะโชคอันววยแต่เป็นเพราะญี่ปุ่นเขาศึกษา เขารู้อารมณ์ของมนุษย์ รู้จิตใจมนุษย์และรู้ค่านิยมของมนุษย์อย่างลึกซึ้ง บริษัทและสถาบันใหญ่ ๆ ของญี่ปุ่นต่างก็มีหน่วยวิจัย มีหน่วยศึกษา ให้ทุนแก่นักศึกษาทั้งในประเทศและนอกประเทศ เพื่อค้นคว้าวิจัยเรื่อง

ศิลปะและวัฒนธรรมประเพณีของประชาชนในภูมิภาคต่าง ๆ เช่น เมื่อเร็ว ๆ นี้ ก็
ยังใ้มีการศึกษาวิจัยเรื่องศิลปการสร้างบ้านของชาวไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดน
ภาคใต้ เป็นต้น

ญี่ปุ่นนั้น เพียงแต่ขายเครื่องเรือหางยาวอย่างเคียวก็ร่ำรวยมหาศาล
อยู่แล้ว ในประเทศไทยเรานั้น มีแม่น้ำลำคลองมากมาย คนไทยเรานิยมสัญจรไป
มาทางน้ำกันมากมาแต่ไหนแต่ไร ญี่ปุ่นศึกษาวิชาภูมิศาสตร์สำหรับประเทศไทยจน
ทราบดีแล้วว่า คนไทยมีความชอบกรวเรือหางยาวกันมาก คือ ผลิตเครื่องเรือ
หางยาวมาขายให้ เพียงแค่นี้ก็สามารถได้เงินจากบ้านเราไปเป็นจำนวนมาก

ทุกวันนี้ญี่ปุ่นคือตลาดโลกจริง ๆ แม้แต่เสื้อผ้าของชาวชุกชีคาระเบีย
ชาวอาหรับและอีกหลายประเทศที่เลียนแบบยาก และไม่มีใครคิดถึงที่จะแทรกแซง
ตลาดดังกล่าว ปกติมีการจ้างตัดตามร้านเท่านั้น แต่เดี๋ยวนี้ญี่ปุ่นทำแล้วเรียกว่า
"เสื้อถลอก" คือ เสื้อยาวของอาหรับ ตัดสวย ใสสบาย ราคาถูก จนกระทั่งตลาด
หมดแล้ว

ที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ ในด้านการครองใจ คนอเมริกาเป็น
ประเทศตัวอย่างที่โค่นเงินจำนวนมากช่วยเหลือประเทศต่าง ๆ แต่ปฏิบัติภายใน
ทางบวกกลับมานั้นน้อยมาก ไม่คุมค่าลงทุน เพราะอะไรก็เพราะว่าสหรัฐอเมริกา
ยังใช้ความมรดกพุทธธรรมศาสตร์ของมนุษย์น้อยไป ผลลัพท์ของอเมริกาหรือการ
ผลิตสินค้าจึงไม่ครองใจคน จะมีก็แต่เพียงการยกยอของวออเมริกายิ่งใหญ่ แต่จะเอา
แบบอย่างมาใช้ในบ้านเราหรือในสังคมนเอเชียไม่ได้ เป็นต้น

ทางบ้านเราเองก็เหมือนกัน ไม่ค่อยจะได้เน้นวิชาด้านพุทธธรรมศาสตร์
ของมนุษย์ ยิ่งในสมัยก่อนถ้าเรียนกฎหมายก็มีแค่วิชากฎหมายเพียงอย่างเดียวตั้งแต่ต้น
จนจบ เมื่อจบกฎหมายออกมาแล้ว มาบริหารบ้านเมือง จึงมักใช้แต่มาตรการทาง
กฎหมายเข้าแก้ปัญหา เข้าปกครองผู้คน แต่ไม่ค่อยจะใส่ใจวิชาพุทธธรรมศาสตร์เพื่อ
ครองใจคนเท่าที่ควร ที่จะใช้วิธีครองใจคนอยู่บ้างก็น้อย และส่วนใหญ่มักใช้ประส-
การณส่วนตัว ซึ่งถูกบ้างผิดบ้างแล้วแต่กรณี ดังนั้นจึงปรากฏอยู่ทั่วไปว่า ชำราชากร

กับประชาชนยังมีสภาพเหมือนน้ำกับน้ำมัน ยิ่งเข้ากันไม่ค่อยจะไค้สักที เฉพาะอย่างยิ่งกับชนกลุ่มน้อยที่มีความหวังใหวาง่ายควยแล้ว ดูเหมือนว่าจะหาทางลงเอยกันไม่ค่อยจะไค้เอาเลยทีไค้ยว ทั้งนี้ไค้เพราะไมไ้ใช้หลักวิชาพฤกษิศาสตร์ของมนุษยทีไค้ถูกคองเขาแกไค้ไข ผลไค้จึงออกมา เป็นการหวากระแวงกันระหว่างข้าราชการกับชนกลุ่มน้อยเรื่อยมาจนกระทั่งทุกวันนี้ ยิ่งเข้าใค้กันไมไค้ไค้เท่าทีไค้ควร

เรื่องทีไค้จะเพิ่มเงินใค้ข้าราชการทีไค้มีคุณวุฒิทางวิทยาศาสตร์และทางคณิตศาสตร์ เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมนั้น ก็ว่ากันไปสุดแต่จะเห็นสมควร แต่ไค้ไมควรมองข้ามขอใค้เท็จจริงและความสำคัญของวิชาพฤกษิศาสตร์ของมนุษย เพราะถ้ามองเขาไปอาจทำใค้ผลลาคการควาและการปกครองบ้านเมืองใค้วุ่นวาว การพัฒนาอุตสาหกรรมไมไค้เป็นไปในแนวทางทีไค้เหมาะทีไค้ควรกับบ้านเมืองของเรา ซึ่งจะก่อให้เกิดคนรวยคนมั่งมีเฉพาะกลุ่ม และคนส่วนใหญ่ของประเทศไค้รับความทุกข์ความเคือครอน

ความจริงแล้ว เรื่องความรูกานพฤกษิศาสตร์ของมนุษยนั้น ไมไค้เพียงแต่มีความสำคัญเฉพาะคานการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศเท่านั้น หากแต่ความีความสำคัญคองนโยบายความมั่นคงของประเทศในระยะยาวอีกควย เนื่องจากความสัมพันธ์อันคิระหวางผู้ปกครองและผู้ไค้ปกครองก็คิ การประสานสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านและชาวโลกก็คิล้วนมีพฤกษิศาสตร์ของมนุษยเป็นตัวประสานทั้งสิ้น

เรื่องการขาดแคลนผู้มีความรูกานวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์เท่านั้น เนื่องมาจากขาดการสนับสนุนการศึกษาในคานนี้ ขาดการเปิดโอกาส ขาดครูอาจารย์ทีไค้เขาใค้ใจสอนวิชาเหล่านี้ การสอนไมคิ เขาใค้ใจยาก ทำใค้ผู้เรียนเบื่อ หาใค้ความยากลำบากของเนื้อหาวิชาไมไค้ เช่นเดียวกับวิชาแพทยมีใค้เป็นวิชาทีไค้ยากเย็นอะไรนัก แต่เนื่องจากเปิดโอกาสใค้เรียนมาก จึงไมค้อยมีใค้โอกาสใค้เรียนกัน หากรัฐสนับสนุนอย่างเต็มทีเราก็คงไมขาดแคลนในทุก ๆ สาขาวิชาทีไค้มีความสำคัญคองการพัฒนาประเทศและการพัฒนาอุตสาหกรรม

ปัญหาสุขภาพจิตในประเทศไทย

เป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางว่า การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างใกล้ชิด ทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจไม่ว่าทางบวกหรือทางลบ มักจะมีผลกระทบต่อสังคมไม่มากก็น้อยในทิศทางเดียวกัน ดังนั้นตลอดระยะเวลาที่ภาวะเศรษฐกิจโดยส่วนรวมของประเทศค่อนข้างจะตกต่ำในระยะหลาย ๆ ปีมานี้ จึงมีผู้สนใจจำนวนไม่น้อยที่เริ่มจับตาดูว่าการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจดังกล่าวจะมีผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างไร

ฝ่ายวิจัยสังคมต้องศึกษาและ เผยแพร่การพัฒนาสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งมีภารกิจที่สำคัญประการหนึ่งคือ การติดตามความเคลื่อนไหวทางสังคมของไทย โดยจัดทำเป็นเครื่องชี้ภาวะสังคมติดต่อกันมาหลายปี ก็ได้ตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงและได้จัดทำรายงานขึ้น เพื่อสรุปให้เห็นว่าในช่วงปี 2529 ที่ยาวนานนั้น ผู้ทรงคุณวุฒิต่าง ๆ ตลอดจนสื่อมวลชนและประชาชนให้ความห่วงใยคือ การเปลี่ยนแปลงทางสังคมอันเป็นผลกระทบมาจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจในเรื่องใดบ้าง และจากประเด็นในการประชุมสัมมนาและงานวิจัยของผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่าปัญหาทางสังคมที่มีผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจมีมากมายหลายปัญหา เช่น ปัญหาการว่างงาน ปัญหาเยาวชนในเมือง เช่น ปัญหาเด็กเพี้ยนและปัญหายาเสพติด การมีผู้สมในสถานเริงรมย์ ปัญหาการฆ่าตัวตาย อุบัติเหตุบนทางถนน ปัญหาเด็กสลัม หรือชุมชนแออัด และปัญหาโสเภณี เป็นต้น ในบรรดาปัญหาทางสังคมต่าง ๆ ที่กล่าวมานี้ปัญหาทางกานสังคมที่ได้รับความสนใจสูงสุด ได้แก่ ปัญหาโรคจิต โรคประสาท จากสถิติของกรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข พบว่า ในปี 2527 มีผู้ป่วยด้วยโรคจิต โรคประสาทถึง 67,925 ราย และคาดว่าจะเพิ่มสูงขึ้นเรื่อย ๆ สถิตินี้ได้จากบันทึกในสถานบำบัดรักษาความโรพยาบาลต่าง ๆ แต่ยังมีผู้ป่วยโรคจิต โรคประสาทอีกเป็นจำนวนมากที่ไม่ได้มารับการรักษาในโรงพยาบาลของรัฐ จากการอธิบายของอธิบดีกรมการแพทย์ สรุปว่าปัจจุบันคนไทยเป็นโรคประสาทสูงติดอันดับ 6 ของโรคทั้งหมด และประมาณการว่า

มีผู้ป่วยเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลของรัฐปีละ 1.3 ล้านคน หรือร้อยละ 2 ของประเทศ การเพิ่มขึ้นของผู้ป่วยโรคนี้อย่างรวดเร็ว ทำให้โรงพยาบาลของรัฐหลายแห่งไม่สามารถให้บริการได้เพียงพอ

กองสุขภาพจิตได้รวบรวมจำนวนผู้ป่วยนอก ที่มาขอรับบริการจากสถานบริการสุขภาพจิต สังกัดกรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2507 - 2528 ปรากฏว่าอัตราการใช้บริการสุขภาพจิตต่อประชากร 1,000 คน ได้เพิ่มขึ้นมาจาก 2.04 ต่อ 1,000 คน เป็น 11.44 ต่อ 1,000 คน หรือเพิ่มขึ้นประมาณ 5 เท่าตัว ซึ่งชี้ให้เห็นถึงความรุนแรงของปัญหานี้

สาเหตุหลักของการป่วยเป็นโรคจิต โรคประสาทนั้น ส่วนใหญ่ผลมาจากปัญหาทางค่านิยมเศรษฐกิจ ปัญหาครอบครัว และสิ่งแวดล้อมอื่น ๆ

รองศาสตราจารย์ นายแพทย์ทวี สุวรรณกิจ แห่งภาควิชาจิตเวช โรงพยาบาลศิริราช ได้รวบรวมข้อมูลด้านสุขภาพจิตที่มีความสัมพันธ์กับปัญหาทางสังคมจากสื่อมวลชน เช่น หนังสือพิมพ์ วารสาร และประสบการณ์ในการให้การบำบัดรักษาผู้ป่วยทางจิตเวชในคลินิกและสรุปสาเหตุใหญ่ที่ก่อให้เกิดปัญหาโรคจิตโรคประสาท ดังนี้

1. ปัญหาทางเศรษฐกิจ เป็นปัญหาใหญ่ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา และทวีความรุนแรงยิ่งขึ้นในระยะช่วง 2 ปีหลังนี้ จนมีผลกระทบต่อประชาชนทุกระดับชั้นของสังคม ปัญหาพืชผลชาวนาราคาค่า กระทบกรใหญ่ๆ ออกจากงานและว่างงาน พอกาชาคทุนล้มละลาย นักลงทุนขาดทุนมองไม่เห็นอนาคต รัฐบาลประหยัครายจ่าย ทำให้การจับจ่ายใช้สอยในภาคราชการน้อยลง มีผลกระทบต่อธุรกิจที่เกี่ยวกับการซื้อขายกับทางราชการ การเก็บภาษีที่รุนแรง ทำให้สินค้าบางชนิดมีราคาสูงขึ้น ขายไม่ออก ต้องลดการผลิตและคนงานออกบางโรงงาน ตลอดจนห้างสรรพสินค้า ตลอดจนธุรกิจการค้าบางอย่างต้องล้มเลิกกิจการไป พอสรุปได้ว่า ผลของปัญหาทางเศรษฐกิจก่อให้เกิดปัญหาทางจิตใจดังนี้

ก. การชักสนเงินทองและการมีหนี้สิน ก่อให้เกิดความกดดัน

ทางจิตใจ แสดงออกในรูปของการทำงานที่หย่อนสมรรถภาพ หงุดหงิดทางอารมณ์ มีการทะเลาะวิวาทกัน บางครั้งหาทางออกด้วยการฆ่าตัวตาย ในบางกรณีการฆ่าตัวครองและบุตรควย

ข. การทำงานหนักขึ้น และช่วงเวลางานยาวขึ้น มีผลทำให้ไม่มีเวลาให้กับครอบครัว เกิดปัญหาความอบอุ่นในครอบครัว มีการนำเอาความเครียดจากงานมาระบายออกในครอบครัว ทำให้เกิดปัญหาสุขภาพจิตและครอบครัวแตกแยก

ค. การหาเงินในทางมิชอบ มีการหลอกลวงคดโกงกันมากขึ้น มีการจัดตั้งแชร์เถื่อน ทำให้ประชาชนสูญเสียเงินไปมาก ผู้สูญเสียมีความวิตกกังวลนอนไม่หลับ คิดมาก จิตใจฟุ้งซ่านมีผลทำให้สุขภาพจิตของคนไทยจำนวนมากในระยะปีที่ผ่านมาอยู่ในสภาวะที่เสื่อมโทรม

2. ปัญหาการอพยพย้ายถิ่น มีการอพยพแรงงานทางกสิกรรมหรือกสิกรรมในชนบทเข้ามารับจ้างทำงานในกรุงเทพฯ ทำให้เกิดปัญหาการปรับตัว การว่างงาน ทำให้ไปสู่การเกิดสภาพเสื่อมโทรมในแหล่งที่อยู่อาศัย (สลัม) ซึ่งเป็นสถานที่พักตัวของปัญหาการศึกษาศาสนาและอาชญากรรมต่าง ๆ

3. ปัญหาการขยายตัวด้านอุตสาหกรรม การขยายตัวทางอุตสาหกรรม ทำให้มีบุคคลหลายประเภทจากหลายภาคของประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งกสิกรรมมาทำงานด้านบริการขายแรงงาน แต่การไม่คุ้นเคยกับการทำงานในระบบอุตสาหกรรม ทำให้เกิดปัญหาถึงเครียดทางจิตใจ ทำให้ขัดแย้งระหว่างนายจ้างกับกรรมกร นอกจากนั้นความเครียดอาจมีสาเหตุจากมลพิษของขบวนการทางอุตสาหกรรมและความขัดแย้งระหว่างประชาชนกับรัฐบาลดังเช่นกรณีโรงงานแทนทาลัม

4. ปัญหาความสัมพันธ์ในครอบครัวและปัญหาการหย่าร้าง ปัญหานี้มีเพิ่มขึ้นอย่างมากในระยะหลังนี้ สืบเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมหลายด้านด้วยกัน ช่องว่างความคิดเกิดขึ้นมาก เพราะค่านิยมของแต่ละเพศ แต่ละวัย แต่ละอาชีพ และประเพณีหรือภูมิหลังที่แตกต่างกัน การเปลี่ยนแปลงในชนบทของ

สามี ภรรยาอย่างไม่ได้สัดส่วน และไม่ประสานกัน แนวโน้มของการเป็นอิสระในทางความคิด การประกอบอาชีพการงานที่เป็นอิสระ เป็นสาเหตุที่ทำให้ไม่ยอมฟังซึ่งกันและกัน ขาดความอดทนต่อกัน ความตั้งใจที่จะปรับตัวเข้าหากันมีน้อยลงทุกที ประกอบกับความบีบคั้นทางเศรษฐกิจ เข้ามาแทรก ทำให้ข้อขัดแย้งในครอบครัวมีมากขึ้น ปัญหาการมีภรรยาบ่อยมากขึ้น จนกลายเป็นเรื่องธรรมดา และในที่สุดครอบครัวก็ลงเอยด้วยการหย่าร้าง ดูว่าแห้วชาติที่ฟัง ขาดความรักความอบอุ่น ขาดรูปแบบที่ถูกต้องเหมาะสม ก็เกิดจะมีปัญหาทางจิตใจและพฤติกรรมในระยะเวลาต่อมา

5. ปัญหาการรวมเพศและการชอบเป็นเพศตรงข้าม ท่ามกลางความสับสนวุ่นวายที่เกิดจากแรงกดดันต่าง ๆ ทางครอบครัว เศรษฐกิจและสังคม ก่อให้เกิดปัญหาความไม่พอใจในเพศของตัวเองและอยากเป็นเพศตรงข้าม ปัญหาการรวมเพศก็มีเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด บุคคลในกลุ่มดังกล่าวมักมีปัญหาสุขภาพจิตอยู่ด้วย เช่น การปรับตัวมีความอดทนต่ำ ทำให้เกิดคดีหึงหวง จนถึงระดับที่มีการทำฆาตกรรมและอัตวินิบาตกรรมอยู่บ่อย ๆ นอกจากนี้ปัญหาเรื่องโรคเอดส์เข้ามาทำให้เกิดความตื่นตระหนกจากการกลัวโรค ซึ่งเป็นภัยคุกคามต่อชีวิต

6. ปัญหาผู้สูงอายุ เนื่องจากระยะหลัง ๆ นี้มีการพัฒนาการทางด้านสาธารณสุขดีขึ้น ทำให้คนมีสุขภาพดีขึ้น และดำรงชีวิตได้ยาวนานขึ้น จึงทำให้จำนวนผู้สูงอายุมีมากขึ้นในระยะหลัง ๆ นี้ เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและค่านิยมที่ทำให้ผู้สูงอายุมีปัญหาด้านสุขภาพจิตมากขึ้น ลูกหลานมีความจำเป็นทางด้านการงานหรือคู่ตัว ทำให้มีเวลาให้ปู่ ย่า ตา ยาย และพ่อ แม่ น้อยลง และแม้มีเวลาก็อยากจะใช้ในการผ่อนคลายความเครียดมากกว่าจะมาเอาใจใส่พ่อ แม่ ลูกหลานบางคนเห็นพ่อ แม่ เป็นสิ่งสร้าง ความยุ่งยากและรำคาญใจ ความเจริญ ค่านิยมเรื่องความกตัญญูต่อปู่ ย่า ตา ยาย และผู้บั่งเกิดเกล้าน้อยลง ความรู้สึกที่ว่าตัวเองเป็นผู้สูงอายุที่มีความสำคัญในการให้ความช่วยเหลือ แนะนำลูกหลานในการแก้ปัญหาต่าง ๆ เปลี่ยนมาเป็นความรู้สึกน้อยใจ ที่ตัวเองมีความสามารถตกลงในทุกด้านไม่มีประโยชน์เป็นภาระต่อครอบครัวและสังคม แนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงรูปแบบจากเดิมเป็น

ครอบครัวขยายมาเป็นครอบครัวเดี่ยว มีผลกระทบตอสภาพจิตใจของผู้สูงอายุมาก ผู้สูงอายุในปัจจุบันรู้สึกไร้ค่า อ่างว่าง เปล่าเปลี่ยว หงุดหงิด ซึมเศร้าและบางรายถึงกับหนีชีวิตด้วยการฆ่าตัวตาย

7. ปัญหาในเด็ก เนื่องจากพ่อแม่มีเวลาน้อยลง เพราะต้องออกไปทำงานนอกบ้านทั้งสองคนควย เหตุผลทางคานเศรษฐกิจ ระยะเวลาการทำงานก็ยาวนานขึ้น จึงทำให้มีเวลาดูแลเอาใจใส่ลูก ๆ น้อยลง เมื่อครอบครัวเล็กลงทำให้ขาดผู้ช่วยดูแลเด็กที่เป็นปู่ ย่า ตา ยาย พี่ ป้า น้า อา เช่นแตกอนจึงต้องจางคนอื่นมาเลี้ยงดูลูก ๆ แทน ที่เลี้ยงดูแลเลี้ยงดูเด็กมักจะมาจากครอบครัวที่ยากจนขาดการศึกษา ขาดการเรียนรู้ทางสังคมที่ดี เด็ก ๆ ในปัจจุบันจึงขาดรูปแบบที่ดีและที่ควรจะเป็น นอกจากนี้ยังมีปัญหาการทำทารุณกรรมต่อเด็ก เช่น ฆาตกรรม เด็กว่าอย่างรุนแรง ใช้ให้เด็กทำงานหนักจนเกินความจำเป็น การเลี้ยงดูอด ๆ อดยาก ๆ เป็นผลมาจากสุขภาพจิตที่ไม่ดีของผู้ใหญ่ ซึ่งใช้เด็กเป็นทางออกในการระบายอารมณ์ นอกจากนี้ยังมีโรงงานนรกเอาเด็กไปกักขังบังคับใช้แรงงาน ให้อาหารไม่เพียงพอโดยเจ้าของโรงงานไปหลอกเอาเด็กมาจากพ่อแม่ที่ยากจน การข่มขืนเด็กเป็นผลมาจากความผิดปกติทางจิตใจของผู้ใหญ่ นอกจากนี้กลุ่มของพ่อแม่ที่มีลูกในวัยจะถูกรังแกทางเพศ จะรู้สึกกังวลใจ หวาดผวา ทำให้เกิดความเครียดอยู่ตลอดเวลา

8. ปัญหาการเรียน ที่เพิ่มขึ้นในทุกระดับชั้น มีการสอบแข่งขันเข้าเรียนในชั้นประถม มัธยมและระดับอุดมศึกษา โรงเรียนต่าง ๆ กวดขันการเรียนของเด็กมากขึ้น ยึดเยี่ยผลการเรียนให้เด็กมากเกินไป ครุปัจจุบันมีเวลาให้เด็กน้อยลง การดูแลให้ความช่วยเหลือเด็กน้อยลง เด็กทำการบ้านไม่ทัน ขาดความเข้าใจในหลักสูตร กลัวไม่ยอมไปโรงเรียน หนีโรงเรียน ผิดหวังทางการเรียนและหาทางออกควยขยายมูช ยา เสพติดและฆ่าตัวตาย

ทุก ๆ ปี ระหว่างการสอบแข่งขันเข้าเรียนชั้นต่าง ๆ พ่อแม่จะกังวลใจเรื่องการสอบขอ ลูก กลัว กังวลใจ และมีความเครียด พ่อแม่บางรายไม่อาจทำงานให้แกหน่วยงานนั้น ๆ ใ้ไ้อย่างเต็มที่ เนื่องจากต้องคิดค้อและแสวงหาสถานที่

ที่จะให้ลูกได้เขาเรียนตั้งแต่เด็กและผู้ใหญ่มีความเครียด สุขภาพจิตเสีย

9. ปัญหาวัยรุ่น ปัญหานี้มีเพิ่มขึ้นทุกที เกิดช่องว่างความคิด ระหว่างวัยรุ่นกับพ่อแม่มากขึ้น เพราะการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่มีมากและรวดเร็ว ในระยะนี้ทำให้ผู้ใหญ่ ซึ่งได้รับการเปลี่ยนแปลงโภชนาและน้อยกว่าเด็ก มีความแตกต่างกับเด็กมากทางความคิด ประกอบกับความเครียดในครอบครัวที่มีมากขึ้น ความอ่อนน้อมถ่อมที่เคยเป็นสิ่งที่ประสานความแตกต่างในความคิดระหว่างวัยรุ่นและผู้ใหญ่ ขาดไป ประกอบกับการเลี้ยงดูที่ไม่ถูกต้อง ทำให้วัยรุ่นขาดความอดทน จิตใจฟุ้งซ่าน ซัดที่บีบเค้นเพียงทางจิตใจ

10. ปัญหาสุราและยาเสพติด ปัญหานี้มีมากขึ้น แรงงานของชาติ ที่เป็นของรัฐและเอกชนปฏิบัติงานอยู่ในระดับต่ำกว่าความสามารถจริง เพราะปัญหา การดื่มสุรา ระยะหลัง ๆ นี้มีแนวโน้มการดื่มสุราในเยาวชนหญิงมากขึ้น การใช้ยา เสพติดก็มีปัญหามากขึ้น เนื่องจากแรงผลักดันจากผู้ชายที่หวังรายได้สูงและจากผู้ใช้ ที่หวังแก้ปัญหาวีชีวิตให้แกตนเอง หรือการลดความเครียดด้วยวิธีง่าย ๆ โดยการ ใช้ ยาเสพติด การสูดดมระเหย เช่น ดินเนอร์ ซึ่งมีจำนวนเพิ่มขึ้น

สาเหตุที่กล่าวมาข้างต้นนี้ เป็นเพียงส่วนน้อยยังมีสาเหตุอื่น ๆ อีกมากมายที่ก่อให้เกิดภาวะสุขภาพจิตเสื่อมโทรมและกลายเป็นโรคจิต โรคประสาท ใน ประชาชนไทยปัจจุบันมองดูผิวเผินไม่คิดว่าปัญหานี้จะเป็นเรื่องใหญ่ แต่คงไม่มีใคร กล้าที่ปฏิเสธว่าทรัพยากรที่สำคัญในการพัฒนาประเทศก็คือ บุคคลที่มีประสิทธิภาพนั่นเอง ถ้าคนไทยมีสุขภาพจิตที่ดี มีจิตใจเข้มแข็งอดทน สามารถปรับความคิด พฤติกรรมต่าง ๆ ตามสถานการณ์ของชีวิตในแต่ละขั้นได้ มีจุดหมายในชีวิตและดำรงตนให้อยู่ในสภาวะแห่งความเป็นจริงแล้ว จะทำให้เขามีกำลังที่จะทุ่มเทร่างกาย สติปัญญา ในการที่จะทำงานหรือพัฒนาประเทศ

ไม่เป็นการเพียงพอที่จะขยายบริการต่าง ๆ ออกไปอยู่เรื่อย ๆ เช่น โรงพยาบาล คลินิก สถานบำบัดรักษา เพราะนั่นเป็นการแก้ที่ปลายเหตุ แต่ควรมุ่ง

ป้องกันและส่งเสริมสุขภาพจิตของบุคคลในระยะยาว

เรื่องของสุขภาพจิต เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน มีผลกระทบ และเกี่ยวข้องกับบุคคลทุกคนและทุกวงการ รัฐบาลจึงควรให้ความสนใจกับปัญหา ประชาชนควรตระหนักถึงความรับผิดชอบและการมีส่วนร่วมในทุกรูปแบบ เรื่องการ แก้ไขปัญหาและการส่งเสริมสุขภาพจิต บุคคลในชาติมิใช่เป็นเรื่องของแพทย์แต่เพียง ผู้เดียว อย่างเช่นที่คนส่วนมากเข้าใจกันแต่เป็นเรื่องที่บุคคลวิชาชีพ ต้องเข้ามา เกี่ยวข้องและมีส่วนร่วม ครู อาจารย์ นักการเมือง นักปกครอง นักกฎหมาย นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ ผู้นำศาสนา ควรร่วมมือรวมใจแก้ไขปัญหานี้

ปัญหาพิษจากควันทบหรี่และโรคมะเร็ง

ท่านผู้อ่านก็คงจะทราบกันโดยทั่วไปแล้วว่า ขณะนี้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ไม่สูบบุหรี่ ใก้มีผลบังคับใช้แล้วตั้งแต่วันที่ 10 ตุลาคม 2535 สาเหตุที่ต้องมีพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ไม่สูบบุหรี่ก็เพราะคนไทยต้องสูญเสียชีวิตก่อนวัยอันสมควร เนื่องจากการสูบบุหรี่ เป็นสาเหตุปีละ 3 หมื่นถึง 5 หมื่นคน และจะเพิ่มขึ้นอีกประมาณปีละ 1 หมื่นคน ในอีก 10 ปีข้างหน้า ถ้าแนวโน้มการสูบบุหรี่ของคนไทยยังไม่ลดลง ทั้งนี้ผู้ที่เสียอายุก่อน 65 ปี ในจำนวน 100 คน จะมีผู้ที่เสียชีวิตด้วยสาเหตุจากบุหรี่ 20 คน และผู้ที่เสียชีวิตเหลวนี้อยู่ในวัยกลางคน คือ อายุระหว่าง 40 - 65 ปี ดังนั้นทั้งผู้สูบบุหรี่และผู้ไม่สูบบุหรี่ จึงควรมีความรู้ เรื่องควันทบหรี่และได้ทราบถึงพิษภัยที่จะเกิดขึ้น

ทันทีที่ผู้สูบบุหรี่จุกบุหรี่ขึ้นมาสูบ การเผาไหม้ของบุหรี่จะทำให้เกิดสารเคมีที่เป็นพิษหลายชนิด ซึ่งส่งผ่านมายังผู้ไม่สูบบุหรี่ในรูปของควันทบหรี่ ไม่ว่าจะเป็นควันทบหรี่ที่ผู้สูบพ่นออกมา หรือควันทบหรี่ที่ออกมาจากบุหรี่ที่จุกทิ้งไว้ ล้วนเป็นอันตรายต่อผู้ไม่สูบทั้งสิ้น อาจจะไม่แตกต่างกับกักรังที่ผู้สูบพ่นออกมาก็จะมีความเข้มข้นของสารพิษน้อยกว่าควันทบหรี่ที่จุกทิ้งไว้ เพราะพิษบางส่วนเข้าไปติดตามหลอดลมและปอดของผู้สูบบางแล้ว

ดังนั้น แม้ว่าจะไม่สูบบุหรี่เอง แต่หากสูดเอาควันทบหรี่เหล่านั้นเข้าไป ก็เท่ากับได้สูบบุหรี่ทางอ้อมไปแล้ว และนี่คือคำตอบว่าทำไมคนที่ได้สูบบุหรี่จึงมีโอกาสเป็นโรคร้ายต่าง ๆ ไก้เช่นเดียวกับคนที่สูบบุหรี่

มีหลายท่านพูดถึงสิทธิของผู้สูบบุหรี่ ซึ่งก็หมายความว่าท่านเหล่านั้นตัดสินใจแล้วว่า ผลการสูบบุหรี่จะเกิดอะไรขึ้นก็ยินดีที่จะให้เกิด ไม่ว่าจะเป็นโรคมะเร็ง ปอด ถุงลมปอดโป่งพอง โรคหลอดเลือดหัวใจตีบ กร้ามเนื้อหัวใจขาดเลือด หลอดลมอักเสบเรื้อรัง หอบหืด หรือโรคมะเร็งปากช่อง ซึ่งสิทธิของผู้สูบบุหรี่เหล่านั้นก็ยังคงรักษาไว้ โดยกำหนดจกัให้มีที่สูบบุหรี่ไว้ให้โดยเฉพาะ ในขณะที่เกี่ยวกับสิทธิของผู้ไม่สูบบุหรี่ก็ควรได้รับการดูแลด้วย เพราะผู้ที่ไม่ต้องการสูบบุหรี่ก็ไม่ควรจะได้รับบริการสูดดมหรือหายใจเอาอากาศที่มีควันทบหรี่เข้าสู่ระบบทางเดินหายใจของเขาเหล่านั้น

จากการวิจัยทางการแพทย์ในประเทศต่าง ๆ พบว่า การสูบบุหรี่ทุก
 ทุก 20 มวน ในห้องที่อากาศไม่ถ่ายเท จะทำให้ผู้ไม่สูบบุหรี่ต้องหายใจเอาควันบุหรี่
 เข้าไปมีปริมาณเท่ากับที่สูบบุหรี่ 1 มวน และผู้ไม่สูบบุหรี่ที่ทำงานอยู่ในห้องที่มีควัน
 บุหรี่ประมาณครึ่งชั่วโมง จะมีปริมาณของคาบอนมอนนอกไซด์ในเลือดเท่ากับคนสูบบุหรี่
 บุหรี่เอง 1 มวน ฉะนั้นผู้ที่ไม่สูบบุหรี่จะมีโอกาสเป็นมะเร็งที่ปอด และปอดจะถูก
 ทำลายเช่นเดียวกับปอดของคนสูบบุหรี่วันละ 1-10 มวน ผู้ที่ไม่สูบบุหรี่ที่ได้รับควัน
 บุหรี่มีโอกาสเป็นโรคหัวใจและมีอัตราเสี่ยงต่อการเป็นโรคที่เกี่ยวกับปอด เช่น เลือด
 หัวใจตีบ หลอดลมอักเสบ ถุงลมโป่งพอง รวมทั้งมะเร็งในส่วนอื่น ๆ ของร่างกาย
 เช่นเดียวกับผู้สูบบุหรี่ด้วย

ควันบุหรี่จะทำให้เกิดการกำเริบในคนที่ เป็นโรคมะเร็ง แพ้ โรคหืดและโรค
 หัวใจ นอกจากนี้ยังทำให้เกิดการระคายเคืองนัยยะตา จาม ไอ เจ็บคอ เสียงแหบ
 ปวดศีรษะ และคลื่นไส้ ในคนที่แพ้ควันบุหรี่มาก อาจทำให้มีอาการความจำเสื่อม
 ซึมเศร้า-คามัว หรือมองเห็นอะไร ๆ เป็น 2 ภาพ

สำหรับผู้หญิงที่ไม่สูบบุหรี่ แต่ไปแต่งงานกับผู้ชายที่สูบบุหรี่จะมีโอกาส
 เป็นมะเร็งในปอดมากกว่าผู้หญิงที่แต่งงานกับผู้ชายที่ไม่สูบบุหรี่ถึง 2 เท่า มีความ
 เสี่ยงที่จะเป็นโรคหัวใจ 3 เท่า และผู้ที่ไม่สูบบุหรี่ แต่ต้องทำงานกับผู้สูบบุหรี่จะมี
 ความเสี่ยงที่จะเป็นโรคมะเร็งที่ปอดมาก เพราะในปัจจุบันคนเราใช้เวลาอยู่ใน
 สำนักงานมากขึ้นกว่าแต่ก่อน

ทางศูนย์ประสานงานการแพทย์และสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข
 ได้ทำการวิจัยเรื่องสถานการณ์การคุ้มครองสิทธิและสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ โดยการ
 สัมภาษณ์ผู้บริหารและพนักงานขององค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนในกรุงเทพฯ
 รวม 35 แห่ง จำนวน 322 คน พบว่าพนักงานร้อยละ 90 ระบุว่า ควันบุหรี่มีผลต่อ
 สุขภาพของคน เช่นมีผลต่อระบบทางเดินหายใจ ทำให้เวียนศีรษะ เป็นหวัดและ
 แสบตา มีเพียงร้อยละ 10 เท่านั้นที่ตอบว่าควันบุหรี่ไม่มีผลอย่างไรต่อตนเอง ส่วน
 คนที่ไม่สูบบุหรี่ ไม่ต้องการให้มีการสูบบุหรี่ในห้องทำงาน โต๊ะทำงาน รองลงไปเป็น

ห้องประชุม และห้องทำงานรวมทั้งใช้เครื่องปรับอากาศ

เท่าที่กล่าวมานี้ ท่านผู้อ่านคงจะเห็นแล้วว่าควันทันนั้น มีพิษร้ายที่แฝง
อยู่มากมาย และพิษเหล่านี้เมื่อได้รับเป็นเวลานาน ๆ จะทำให้เกิดผลเสียแก่ร่างกาย
จนถึงแก่ชีวิตได้ แต่คนเราก็ก็นึกถึงหนทางที่จะหลีกเลี่ยงได้ โดยเลิกสูบบุหรี่เสียแต่บัดนี้
เพื่อสุขภาพของตนเองและบุคคลรอบ ๆ ตัว และสำหรับผู้ที่ไม่สามารถเลิกสูบบุหรี่ด้วย
ตนเองได้ ก็ควรไปรับการปรึกษาได้ที่ คลินิกคอกับหรี่ ตามโรงพยาบาลต่าง ๆ ทั้งที่
สังกัดกระทรวงสาธารณสุข กรุงเทพมหานคร และโรงพยาบาลทบวงมหาวิทยาลัย
ของรัฐที่ใกล้บ้านท่านก็ได้ เพื่อสุขภาพที่ดีในวันข้างหน้า

โรคร้ายที่ใคร่กล่าว ณ ที่นี้ ซึ่งเป็นผลพวงมาจากการสูบบุหรี่อีกโรคหนึ่ง
ก็คือ "โรคมะเร็ง" จากสถิติที่สถาบันมะเร็งแห่งชาติได้รวบรวมไว้ตั้งแต่ปี พ.ศ.2514
ถึงปัจจุบัน ปรากฏผลที่ยืนยันได้ว่า คนไทยเป็นโรคมะเร็งกันมากขึ้น และอัตราการตาย
ด้วยโรคมะเร็งก็สูงขึ้นเช่นเดียวกัน เพราะขณะนี้คนไทยตายด้วยโรคมะเร็งเป็น
อันดับ 3 รองจากอุบัติเหตุ และโรคหัวใจ และจากสถิตินี้พบว่าโรคมะเร็งเป็นได้
กับทุกเพศทุกวัย แต่จะพบมากในผู้สูงอายุตั้งแต่ 40 ปีขึ้นไป ซึ่งคนในวัยนี้เป็นวัยกำลัง
ทำงานและหาเลี้ยงครอบครัว ฉะนั้นจะเห็นได้ว่าโรคมะเร็งเป็นโรคที่เป็นปัญหา
ทางด้านสาธารณสุข เศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยเราโดยตรง

ถ้าจะถามว่าอะไรเป็นสาเหตุของโรคมะเร็งร้ายนี้ เราจะตอบว่า
สาเหตุที่แท้จริงนั้น ยังไม่มีผู้ใดทราบแน่นอน แต่จากการศึกษาของสถาบันมะเร็งแห่ง
ชาติ พอจะบอกได้ว่าสาเหตุประการสำคัญก็คือ สิ่งมีพิษหรือสิ่งก่อมะเร็งที่อยู่ในสิ่ง
แวดล้อมรอบ ๆ ตัวเราที่เราได้รับหรือสัมผัสอยู่ทุก ๆ วันนั่นเอง เช่น สารก่อมะเร็ง
ที่ปนอยู่ในอาหาร เครื่องดื่ม ยารักษาโรค เครื่องสำอางค์ หรือแม้แต่ในอากาศที่
เราหายใจเข้าไปก็พบว่ามีส่วนก่อมะเร็งปะปนอยู่ สารก่อมะเร็งที่พบบ่อยจะแบ่ง
ออกได้เป็น 4 พวก คือ สารเคมี รังสี ไวรัส และพยาธิบางชนิด

สารเคมี ซึ่งเรามักเรียกวาสารก่อมะเร็ง มีฤทธิ์ทำให้สัตว์หรือมนุษย์
เป็นมะเร็งได้ และมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเกิดโรคมะเร็งมากที่สุด ได้แก่สารเคมี

ในวันพุธ ซึ่งผู้ที่สูบบุหรี่จะเสี่ยงต่อการเป็นมะเร็งปอดสูงกว่าผู้ที่ไม่สูบบุหรี่ถึง 20 เท่า นอกจากนี้ยังมีโอกาสที่จะเป็นมะเร็งที่อวัยวะอื่นอีกด้วย

สารก่อมะเร็งในอาหารที่อาจเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้คนเป็นโรคมะเร็งตับ ไคแกสารพิษอัลฟาทอกซิน ซึ่งเป็นเชื้อรา เรามักพบสารพิษนี้ในอาหารที่เป็นผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร เช่น ถั่วลิสง โดยเฉพาะถั่วลิสงปน นอกจากนี้ก็พบในพริกแห้ง ข้าวโพด กุ้งแห้งที่เคา ๆ ขนมปังที่มีเชื้อราขึ้น อาหารค้างคืน และข้าวเหนียวที่หนึ่งแล้วเก็บไว้นหลาย ๆ วัน แต่เราสามารถหลีกเลี่ยงจากการไครับสารพิษเหล่านี้ไค โดยการไม่นำอาหารที่มีเชื้อราขึ้นหรืออาหารที่มีลักษณะเปลี่ยนไปจากเดิมมารับประทาน และถึงแม้ว่าจะนำอาหารนั้นไปล้างก็ไม่ปลอดภัย และสารพิษตัวนี้สามารถทนต่อความร้อนไคมากอีกด้วย

สารก่อมะเร็งอีกพวกหนึ่งที่เราพบในอาหารคือ พวกสารสังเคราะห์ที่ใส่เข้าไปเพื่อปรุงแต่งสี กลิ่น หรือรสนั้นเอง เช่น สีผสมอาหาร ควันใช้สีที่ทางกระทรวงสาธารณสุขอนุญาตเท่านั้น หรือใช้สีจากธรรมชาติ เช่น ใบเคย เป็นต้น ซึ่งไม่มีอันตราย

ส่วนการถนอมอาหารนั้น ตัวที่สำคัญคือ คินประสิวนั้นเอง สำหรับตัวคินประสิวนั้นไม่มีอันตราย แต่เมื่อนำมาใส่อาหารจะถูกเปลี่ยนและรวมตัวกับสารในอาหารบางชนิด กลายเป็นสารพิษขึ้นมา คือ "สารพิษไนโตรซามีน" ซึ่งเป็นสารก่อมะเร็งนั่นเอง

ขณะนี้พบว่าอาหารประเภทนี้ อย่าง อาจก่อให้เกิดอันตรายไคเช่นกัน เพราะเนื้อสัตว์ที่ปรุงย่างจนไหม้เกรียม หรืออาหารรมควันอาจจะมีสารก่อมะเร็งเกิดขึ้นไค ฉะนั้นจึงควรหลีกเลี่ยง อัยารับประทานส่วนที่ไหม้เกรียม หรือส่วนหนึ่ง อันตรายก็จะลดลงไปไคมาก

เรื่องยารักษาโรคมะเร็งก็มีส่วนก่อมะเร็งไคเหมือนกัน เช่น ยาที่เข้าสารหนู ยาแก้ปวดบางชนิด ยารักษาโรคมะเร็งบางชนิด ฉะนั้นทางที่ไคควรปรึกษาแพทย์ก่อน

ที่จะรับประทานยาที่อาจเป็นอันตรายได้

ส่วนเครื่องสำอางค์ เช่น บาย้อมผม ก็มีสารเคมีที่อาจก่อให้เกิดมะเร็ง
ปะปนอยู่ ซึ่งก็ควรระมัดระวังและระมัดระวังด้วย

สิ่งก่อกวนมะเร็งอื่น ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกาเกิดโรคมะเร็ง และอยู่
รอบ ๆ ตัวเรา ได้แก่ ไวรัส ขณะนี้พบว่ามีอยู่หลายชนิด เช่น ไวรัสตับอักเสบนชนิดบี
เพราะมีส่วนรวมทำให้เกิดโรคมะเร็งตับ เป็นต้น

เมื่อท่านใคร่รู้จักกับสารมะเร็งที่อยู่รอบ ๆ ตัวเราแล้ว ก็ควรจะหา
ทางหลีกเลี่ยงให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อจะได้ปลอดภัยจากโรคมะเร็ง แม้จะ
เป็นส่วนหนึ่งในการป้องกันไว้ก่อนแต่ก็ยังไม่แน่ว่าจะไปตามแก้ที่หลัง

ทั้งในค่านเชื่อชาติและนิสัยใจคอ เมื่อบ้านเขาทำสำเร็จไต่บ้านเราก็น่าจะทำสำเร็จ
ด้วย และถ้าเกิดเราทำไม่สำเร็จเราก็ต้องโทษที่คุณภาพของประชากรบ้านเราแย่
กว่าเขา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในค่าน "วินัย"

หลายท่านคงจะเคยสังเกตเห็นอยู่เป็นประจำว่ารถที่แล่นขานั้น มัก
ชอบแล่นในช่องขวาของถนนอยู่เสมอ ทำให้เป็นปัญหาให้กับคนที่ขับตามหลังอยู่เสมอ
จะแซงขึ้นไปทางซ้ายก็ไม่ได้ เพราะมีรถแล่นอยู่ พฤติกรรมแบบนี้ก่อให้เกิดอุบัติเหตุ
และการจราจรติดขัดเสมอ ๆ

ตาม พรบ. จราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 35 วรรคแรก
บัญญัติไว้ว่า "รถที่มีความเร็วช้า หรือรถที่มีความเร็วต่ำกว่าความเร็วของรถคันอื่น
ที่ขับในทิศทางเดียวกัน ผู้ขับขี่ต้องขับรถให้ไกลขอบทางเดินรถคันซ้าย"

ข้อนี้เราต้องจำไว้ให้ดี หากรู้สึกตัวเองขับช้าหรือรถหมกกำลัง
เร่งไม่ขึ้น ก็ต้องขับไปทางซ้ายหรือช่องเดินรถคันซ้ายเสมอ จะไต่ไม่ก็ควางทาง
คันอื่นเขา การจราจรจะไต่คล่องตัวขึ้น เพราะถ้ามาขับทางคันขวา นอกจากจะ
เป็นการก็ควางทางจราจรแล้ว ยังเป็นความผิดตามมาตรา 35 และมาตรา 157
แห่ง พรบ. ดังกล่าว มีโทษปรับตั้งแต่ 400 บาท ถึง 1,000 บาท กรณีอย่างนี้ถ้า
หากถูกตำรวจจับก็อย่าไปเถียงเป็นอันขาด เพราะแสดงให้เห็นชัดเจนว่าผู้ขับขี่รถ
ไม่รู้จักกฎหมายจราจร แม้จะเป็นกฎหมายเบื้องต้นที่ผู้ขับรถทุกคนควรจะรู้

นอกจากนี้ มาตรา 35 วรรคสองยังบัญญัติไว้อีกว่า ผู้ขับขี่รถโดยสาร
รถบรรทุกและรถจักรยานยนต์ ซึ่งขับในทางเดินรถที่แบ่งช่องเดินรถในทางเดียว
กันไว้ตั้งแต่สองช่องขึ้นไป หรือไต่จัดของเดินรถประจำทางคันซ้ายไว้โดยเฉพาะ
ต้องขับในช่องเดินรถคันซ้ายหรือไต่เคียงกับช่องเดินรถประจำทางแล้วแต่กรณี

ผู้ขับขี่รถบรรทุกและรถโดยสารตามกฎหมายจราจรข้อนี้คือ การฝ่าฝืน
จึงมีน้อย ทั้งนี้เนื่องจากถูกสอนอย่างเข้มงวดจากพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อนที่จะได้รับ
อนุญาตให้ขับขี่ได้

ส่วนคนขับรถจักรยานยนต์นั้น ฝ่าฝืนกฎหมายจราจรชื่อนี้มาก ส่วนใหญ่จะข้ามความพอใจ ไม่ข้ามของขายตามกฎหมาย แข่งขายป้ายขาว ตัดหน้าตัดหลังตามช่องว่าง พอเกิดเหตุชนกับรถยนต์อื่น ก็จะเอาความผิดจากคนขับรถยนต์ฝ่ายเดียว ทั้ง ๆ ที่เป็นความผิดของตน ผู้ขับรถยนต์มักต้องเลิกลา หรือยุติข้อพิพาทกันไปเพราะเกรงจะเสียเวลา ในที่สุดก็เลยกลายเป็นธรรมเนียมว่า ถ้ารถยนต์เกิดเหตุกับรถมอเตอร์ไซค์ละก็ ฝ่ายรถยนต์ต้องจ่ายเงิน

การที่ผู้ขับขี่รถบรรทุกก็ขี่ รถโดยสารก็ขี่ หรือรถจักรยานยนต์ก็ขี่ ไม่ขี่ในช่องขายนั้น เป็นความผิดตามมาตรา 35 วรรคสอง ประกอบกฏมาตรา 157 มีการปรับตั้งแต่ 400 บาท ถึง 1,000 บาท ทั้งนี้ยกเว้นรถยนต์ส่วนบุคคลที่มีน้ำหนักไม่เกิน 1,500 กิโลกรัม และรถยนต์นั่งส่วนบุคคลเกิน 7 คน ตามกฎหมายว่าด้วยรถยนต์ไม่ต้องขี่ทางช่องขาย คงขี่ได้เหมือนกับรถยนต์เก๋งทั่วไป แต่อย่าลืมว่าถ้าขี่ช้าจะต้องขี่ทางช่องขายตามที่กล่าวมาข้างต้นนั้น

คราวนี้ถอยมามากขึ้นในกรณีการขับรถสวนกันบ้าง ซึ่งการขับรถสวนกันนั้น พรบ. จราจรทางบก พ.ศ. 2522 บัญญัติไว้ดังนี้คือ

มาตรา 39 บังคับไว้ว่า เมื่อขับรถสวนกัน ให้ผู้ขับขี่ขับรถชิดคันซ้ายของทางเดินรถ โดยให้ล้อถึงกลางของทางเดินรถเป็นหลัก แต่ถ้าทางเดินรถใดได้จัดเป็นช่องเดินรถไว้ ให้ล้อเส้นหรือแนวที่แบ่งไว้เป็นหลัก สำหรับในทางเดินรถที่แคบ เมื่อขับรถสวนกัน ผู้ขับขี่แต่ละฝ่ายต้องลดความเร็วของรถ เพื่อให้รถสวนกันได้โดยปลอดภัย ในทางเดินรถที่แคบ ซึ่งไม่อาจขับรถสวนกันได้โดยปลอดภัย เมื่อขับสวนกัน ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถคันที่ใหญ่กว่าต้องหยุดรถให้ชิดขอบทางเดินรถคันซ้ายเพื่อให้ผู้ขับขี่ซึ่งขับรถคันที่เล็กกว่าผ่านไป

ในทางเดินรถที่มีสิ่งกีดขวางอยู่ข้างหน้า ผู้ขับขี่ต้องลดความเร็วของรถ หรือหยุดรถเพื่อให้รถคันที่สวนทางมาผ่านไป

ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 39 นี้ มีโทษตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 151 คือปรับตั้งแต่ 200 บาท ถึง 500 บาท

สาระสำคัญของมาตรา 39 มีอยู่ว่า ผู้ขับรถคันใหญ่ต้องหยุดให้ทางรถคันเล็กไต่มาไปก่อน แต่ในทางปฏิบัติที่กระทำกันอยู่ทุกวันนี้คนขับรถคันใหญ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งรถบรรทุกและรถโดยสารประจำทาง มักจะขับเร็วและขาดความระมัดระวัง จนคนขับรถคันเล็กที่สวนทางมาต้องยอมให้รถบรรทุกสวนไปก่อน หากไม่ยอมทำเช่นนั้นโดยดีก็เอากฎหมายเป็นใหญ่ ถ้าไม่ถึงแก่ชีวิตก็ต้องนำไปโรงพยาบาล อาจถึงพิการหรือต้องรักษาตัวเป็นเวลานาน ส่วนรถยนต์ก็จะถูกชนเสียหายยับเยิน

เหตุที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะมีการละเลยปล่อยให้คนขับรถฝ่าฝืนกฎหมายได้ตามใจชอบ จนเกิดความเคยชินว่าสิ่งที่เขาทำอยู่นั้นเป็นความถูกต้องแล้ว จึงกลายเป็นว่าสิ่งที่ผิดกลับเป็นสิ่งที่ถูก และสิ่งที่ถูกกลับเป็นสิ่งที่ผิดไป

เรื่องตำรวจจราจรไม่จับนั้น ก็มีมูลเหตุหลายอย่าง เช่น เจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอ หรือข้อขัดข้องอื่น ๆ อีกมากหลายประการ

ทางแก้ก็เห็นจะมีอยู่ทางเดียว คือ ผู้ขับที่รถยนต์ด้วยกันต่างก็ต้องช่วยกันรักษากฎหมาย ขับรถให้ถูกกฎจราจร เข้าใจ จะช่วยให้การจราจรติดขัดลดลงได้มากที่สุดที่เดียว

=====

ปัญหาอุบัติเหตุการจราจรทางบก

ปัญหาหนึ่งที่สร้างความเสียหายแก่ครอบครัวประชาชนในชีวิตประจำวัน ไม่น้อยไปกว่าอุบัติเหตุอื่น ๆ ได้แก่ ปัญหาอุบัติเหตุการจราจรทางบก โดยเฉพาะในเขตเมืองใหญ่ ๆ เช่น กรุงเทพมหานคร จากสถิติอุบัติเหตุการจราจรของกองบังคับการตำรวจจราจรประจำปี 2526 รายงานว่ามีอุบัติเหตุเกิดขึ้นในกรุงเทพมหานครจำนวน 13,674 ราย ตาย 708 ราย บาดเจ็บ 981 ราย ไม่สาหัส 3,570 ราย ทรัพย์สินเสียหาย 22,927,350 บาท (ปีส่งสองล้านเก้าแสนสองหมื่นเจ็ดพันสามร้อยห้าสิบบาทถ้วน) เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2525 มีอุบัติเหตุเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.94 ตายเพิ่มขึ้นร้อยละ 18 เมื่อนำตัวเลขของอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในปี 2526 ไปเปรียบเทียบกับอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในระยะ 10 ปีที่ผ่านมา จะพบว่าอุบัติเหตุในกรุงเทพมหานครเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ต่อปี ซึ่งอัตราเพิ่มของอุบัติเหตุดังกล่าวยังไม่รวมอุบัติเหตุร้ายที่ผู้กระทำความผิดลงโทษเองได้ ซึ่งบริษัทประกันภัยเป็นบุคคลที่เสียหายหรือผู้กระทำความผิดลงโทษเองได้ โดยมีได้มีการลงบันทึกประจำวันต่อสถานีตำรวจอีกจำนวนไม่น้อย

จากสถิติดังกล่าวพอจะสรุปได้ว่า การที่มีอุบัติเหตุการจราจรทางบกเกิดขึ้นบ่อยครั้งในเมืองใหญ่ ๆ โดยเฉพาะกรุงเทพมหานครก็สืบเนื่องมาจากสาเหตุใหญ่ 2 ประการด้วยกันคือ

1. การขยายเส้นทางจราจรไม่ทันจำนวนคนและยานพาหนะที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จึงทำให้เกิดการแออัดบนท้องถนนในเมืองใหญ่ และ
2. ผู้ขับขี่ยานพาหนะไม่เคารพกฎจราจรและมีมารยาทในการขับขี่น้อยเกินไป

จากสาเหตุใหญ่ 2 ข้อนี้ ข้อแรกเป็นเรื่องของอัตราเพิ่มจำนวนประชากรและจำนวนยานพาหนะในเมืองใหญ่ ๆ ซึ่งประเทศกำลังพัฒนาส่วนมากมักประสบกับโดยทั่วไป เช่น ประเทศไทยเรา เป็นต้น

สำหรับสาเหตุในข้อที่ 2 นั้น ไม่ใช่เรื่องปกติธรรมดาที่เป็นไปโดยธรรมชาติ แต่เป็นการฝ่าฝืนไม่เคารพกฎจราจรเป็นประการสำคัญ ดังนั้นปัญหานี้จึง

จึงน่าจะร่วมมือกันแก้ไขไ้ได้ง่ายกว่าปัญหาแรก ถ้าหากได้รับความร่วมมือจากผู้ขับขี่ยานยนต์และประชาชนผู้ใช้นั้นทั่วไปโดยการเคารพกฎจราจรอย่างเคร่งครัดจริงจัง

หลายท่านคงจะสังเกตเห็นว่าในช่วงเวลาระหว่างที่เป็นสัปดาห์แห่งการรณรงค์ให้มีการปฏิบัติตามกฎจราจรนั้น ปรากฏว่าการจราจรคล่องตัวขึ้นมาก ถ้าหากผู้ใช้รถใช้ถนนจะพึงปฏิบัติตามกฎจราจรอย่างเคร่งครัดตลอดไป การจราจรก็จะคล่องตัวขึ้นและอุบัติเหตุบนท้องถนนก็จะลดน้อยลง

แต่เป็นที่น่าเสียดาย หลังจากสัปดาห์แห่งการรณรงค์ให้ปฏิบัติตามกฎจราจรผ่านไปไม่นานเท่าไร การจราจรก็กลับสู่สภาพเดิมอีก ผู้ใช้รถใช้ถนนก็ไม่ปฏิบัติตามกฎจราจร เช่นเคย ในลักษณะเช่นนี้อุบัติเหตุบนท้องถนนก็เห็นจะต้องมีสถิติสูงขึ้นเป็นเงาตามตัว และนั่นย่อมหมายความว่าความถึงการสูญเสียทั้งชีวิต เลือดเนื้อและทรัพย์สินสิ่งของของคนและสัตว์รวม ซึ่งเรายังไม่อาจร่วมมือกันป้องกันกันได้นั่นเอง

ควมปัญหาอันน่าเป็นห่วงนี้เราควรจะต้องร่วมมือกันแก้ไขอย่างจริงจัง ซึ่งจะต้องมีหลายฝ่ายเข้ามาเกี่ยวข้อง ซึ่งอาจแบ่งออกได้ดังนี้

1. เจ้าหน้าที่ผู้วางกฎจราจร
2. ผู้ใช้รถใช้ถนนที่จะต้องปฏิบัติตามกฎจราจร
3. เจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมให้มีการปฏิบัติตามกฎจราจร

สำหรับฝ่ายแรกคือ ผู้กำหนดกฎจราจรมาบังคับใช้ทุกวันนี้ เห็นจะไม่มีปัญหาอะไร เพราะเมื่อพิจารณาแล้วก็เป็นกฎเกณฑ์ที่พอจะแก้ปัญหาการจราจรได้พอสมควรจึงไปอยู่ที่ว่าผู้ใช้รถใช้ถนนจะปฏิบัติตามกฎจราจรมากน้อยแค่ไหน และผู้ควบคุมให้มีการปฏิบัติตามกฎจราจรจะเอาจริงเอาจังมากเพียงไรเท่านั้น

เพื่อให้เข้าใจประเด็นได้ง่ายขึ้น ขอยกตัวอย่างจากกฎจราจรที่ยังบังคับใช้ในปัจจุบันนี้มาพิจารณา เช่น ฝ่ายกำหนดกฎจราจรใ้กว้างข้อบังคับไว้ว่า "ต้องใช้รถที่มีสภาพมั่นคงแข็งแรง มีเครื่องอุปกรณ์สมบูรณ์ไม่ก่อให้เกิดอันตรายหรือเสื่อมเสียสุขภาพอนามัยแก่ผู้ใช้หรือประชาชน"

ในข้อนี้เราเห็นได้ชัดว่าเป็นการวางกฎจราจรที่ถูกต้อง คือไม่ควรนำรถที่มีสภาพเสื่อมโทรมมากออกมาวิ่ง เพราะถ้าเกิดเครื่องยนต์ช็อคของกลางถนนที่มีการจราจรแออัด จะทำให้การจราจรติดขัดมาก และไม่ควรนำรถที่มีเครื่องอุปกรณ์ไม่สมบูรณ์ออกวิ่ง เช่น มีเครื่องสัญญาณไฟไม่สมบูรณ์จะทำให้เกิดอุบัติเหตุรถชนกัน และมีเสียงดังมาก มีควันดำเป็นโขมง หรือมีเชื้อเพลิงรั่วไหลได้ เป็นต้น จะทำให้เสื่อมเสียสุขภาพอนามัยและเป็นอันตรายแก่ผู้ใช้และประชาชนโดยทั่วไป

แต่ประเด็นสำคัญอยู่ที่ว่า เราได้ปฏิบัติตามกฎระเบียบนี้หรือยัง ทุกวันนี้เรายังเห็นรถยนต์ที่หมดสภาพที่จะวิ่งไต่จอกกลางถนนอยู่บ่อย ๆ ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการจราจร รถไม่มีไฟเบรก ไม่มีไฟเลี้ยวเป็นเหตุให้เกิดอุบัติเหตุและรถมีเสียงดัง มีควันดำก็ยังเห็นวิ่งกันอยู่บนท้องถนนอยู่ทั่วไป

การเคลื่อนรถออกจากที่ ต้องมั่นใจว่าปลอดภัยและจะไม่เป็นการกีดขวางรถอื่น ๆ การเลี้ยวขวาที่ทางร่วมทางแยกก่อนเลี้ยว ต้องจับซิกซิวาสูกของทางเคินรถ หรือในช่องที่มีเครื่องหมายจราจร แสดงให้รู้ว่าจะเลี้ยวก่อนถึงทางเลี้ยวไม่น้อยกว่า 30 เมตร นี่ก็เป็นกฎเกณฑ์ที่วางไว้เพื่อป้องกันอุบัติเหตุในเวลาที่เคลื่อนรถออกและเวลาที่รถจะเลี้ยวขวาตรงทางแยกทางร่วม แต่ก็ยังมีผู้ขับขี่บางคนอีกเป็นจำนวนมากที่ไม่ยอมเคารพกฎเกณฑ์นี้คือ อยากจะเคลื่อนรถออกไปทางไหนก็ขับออกไปอย่างกระตั้นหัน อยากจะเลี้ยวตรงไหน แชนงตรงไหนก็กระทำตามใจชอบ อุบัติเหตุบนท้องถนนจึงเกิดขึ้นบ่อยครั้งจากสาเหตุนี้ ทุกวันนี้เรายังเห็นรถเอานำไปจอดกันอยู่ในทางร่วมทางแยกที่ไม่มีเจ้าหน้าที่ควบคุมและไม่มีสัญญาณไฟทางคนต่างก็ไปไม่ได้ เพราะรถไปอยู่กันแน่นในช่องทางเคินรถที่ทางแยกทางร่วมจนกลายเป็นทางตัน รถที่แล่นตามมาข้างหลังก็พลอยมาติดกัน เป็นขบวนยาวเหยียดเต็มถนนไปหมด ยิ่งกว่านั้นการขับขี่ขีวคยานโดยไม่เคารพกฎจราจรที่ทางร่วมทางแยก ยิ่งก่อให้เกิดอุบัติเหตุร้ายแรงเสียอีก ซึ่งเรามักจะเห็นรถชนกันหรือร่องรอยแห่งการอุบัติเหตุตามทางแยกทางร่วมโดยทั่วไป

จากตัวอย่างที่ยกมานี้ ก็คงพอจะชี้ให้เห็นแล้วว่ากฎจราจรนั้น วาง

ไว้คือพอสมควร แต่ขอสำคัญที่ว่าทำอะไรจึงจะทำให้เกิดการเคารพกฎจราจรที่วางไว้อย่างจริงจังเท่านั้น

ผู้ที่ควรจะต้องเขามาร่วมมือในการแก้ปัญหานี้มีอยู่ 2 ฝ่ายคือ

1. ผู้ขับขี่รถยนต์
2. เจ้าหน้าที่ควบคุมการจราจร

ทั้งสองฝ่ายนี้จะต้องมีความจริงจังและจริงจังต่อกัน คือผู้ขับขี่รถยนต์ต้องตั้งใจว่าจะเคารพกฎจราจร ระเบียบระวางไม่ให้นำเป็นกฎจราจร โดยคิดเสมอว่าการฝ่าฝืนกฎจราจรจะก่อให้เกิดอุบัติเหตุ ทำให้บาดเจ็บล้มตายและเสียทรัพย์สินส่วนตัวและส่วนรวมปีละเป็นจำนวนมาก ซึ่งจะส่งผลเสียหายแก่ประเทศชาติและประชาชนอีกหลายประการด้วยกัน เช่น

- ทำให้การจราจรติดขัดไม่คล่องตัว
- เป็นเหตุให้เสียเวลาและเสียสุขภาพอนามัย
- ทำให้สิ้นเปลืองน้ำมันเชื้อเพลิง
- ก่อให้เกิดการทะเลาะวิวาทกัน
- ทำให้ภาพพจน์สังคมไทยเสื่อมเสียในสายตาของชาวต่างชาติ

หากผู้ขับขี่รถยนต์คอยระลึกรถึงผลเสียหายที่จะเกิดขึ้นต่อส่วนรวมเช่นนี้แล้วก็จะทำให้ไม่ละเมิดกฎระเบียบของการจราจร อันเป็นการลดอุบัติเหตุลงได้ ถ้ามีฉะนั้นแล้วปัญหา เช่นกรณีที่รถบรรทุกแก๊สขับฝ่าไฟแดงผิดกฎจราจร ทำให้ไปชนกับรถอีคันหนึ่ง และมีผลทำให้รถบรรทุกแก๊สพลิกคว่ำ ก่อให้เกิดเพลิงไหม้ที่เป็นโศกนาฏกรรมครั้งใหญ่สุดในประเทศไทย ที่ถนนเพชรบุรี ในคืนวันที่ 24 กันยายน 2533 เวลา 10.30 น. ก็จะไม่เกิดขึ้น คนก็จะต้องบาดเจ็บล้มตายจำนวนมากดังที่ปรากฏให้เห็นเป็นอุทาหรณ์อยู่แล้ว

นอกจากนี้เจ้าหน้าที่การจราจรก็ควรพักผ่อน ชักชวน รุ้งใจผู้ขับขี่รถยนต์ให้ปฏิบัติตามกฎและลงโทษ เมื่อถึงคราวจำเป็นด้วยการออกไปสั่งปรับ ยึดใบ

อนุญาตขับขี ้ ถอนใบอนุญาตขับขี ้และจำคุก เป็นต้น ซึ่งในการปฏิบัติเช่นนี้ต้องมีความ
 อคทน อดกลั้น หนักแน่น ใจเย็น หากทำเช่นนี้ไ้ทุก ๆ ฝ่าย การเคารพกฎจราจร
 ก็จะเกิดขึ้น อุบัติเหตุและความเสียหายบนท้องถนนก็จะลดลงอย่างแน่นอน

การใช้รถใช้ถนนจะต้องไม่เินแก่ตัว ไม่เอารัดเอาเปรียบเพื่อนร่วม
 ทาง ต้องรู้จักให้อภัยอดุ้มอดวยซึ่งกันและกัน ให้ความร่วมมือกันจะทำให้การจราจร
 คล่องตัว อุบัติเหตุการจราจรทางบกก็จะลดน้อยลงไ้ได้อย่างแน่นอน

=====

ปัญหาอุบัติเหตุและวินาศภัย

ความจริงแล้วอุบัติเหตุและวินาศภัย อันร้ายแรงที่เกิดขึ้นติดต่อกันอย่าง
ร้ายแรงในประเทศไทยที่ผ่านมา เป็นเรื่องที่ไม่อาจจะเกิดขึ้นเลย หากเราคิดป้องกัน
เสียก่อน แต่เนื่องจากเราไม่เคยกึกกระทำเช่นนั้น ภัยพิบัติต่าง ๆ จึงได้เกิดขึ้นโดย
ต่อเนื่องและร้ายแรงที่สุดเป็นประวัติการณ์ในช่วงเวลาไล่เรี่ยกัน

เมื่อวันที่ 23 กันยายน 2533 โศกนาฏกรรมอันเศร้าสลดใจก็ได้เกิด
ขึ้นที่เขื่อนอุบลรัตน์ อําเภอบุขบวรรัตน์ จังหวัดขอนแก่น โดยนักศึกษาสาธารณสุข 3
สถาบัน คือ วิทยาลัยการสาธารณสุขลาดกระบังเดียงเหนือ จังหวัดขอนแก่น,
ภาคเหนือ พิษณุโลก และวิทยาลัยการสาธารณสุขโรงพยาบาลราชวิถี กรุงเทพมหานคร
ได้ออกไปทัศนศึกษาที่อ่างเก็บน้ำเหนือเขื่อนอุบลรัตน์ นักศึกษาได้ลงเรือบริการทอง
เที่ยวประมาณ 70 คน และเรือได้เกิดปลิงลอมลงในอ่างเก็บน้ำอันกว้างใหญ่
นักศึกษาเหล่านั้นที่ว่ายน้ำเป็นก็ไ้พยายามตะเกียกตะกายว่ายน้ำขึ้นฝั่งได้ ส่วนที่ว่ายน้ำ
ไม่เป็นก็ไ้แต่ข่มมือขอความช่วยเหลือขณะที่คนกำลังจะจมน้ำตายหายไปถึง 41 ศพ
ซึ่งเมื่อวันที่ 25 กันยายนนี้ นักประดาน้ำได้งมศพขึ้นมาได้แล้ว 39 ศพ สาเหตุสำคัญ
ที่ทำให้เกิดโศกนาฏกรรมอันร้ายแรงขึ้นในครั้งนี้ เนื่องมาจากการเห็นแก่เงินของ
เจ้าของเรือบริการ ทั้ง ๆ ที่ทราบก็อยู่แล้วว่า เรือของคนไม่อยู่ในสภาพที่จะนำมา
บริการผู้ท่องเที่ยวกราวละมาก ๆ เช่นนั้น แต่เนื่องจากต้องการรายได้ จึงนำเรือ
มาบริการโดยไม่คำนึงถึงความปลอดภัยของผู้ใช้บริการ และโดยที่ไม่มีหน่วยงานของ
รัฐหน่วยใดในบริเวณเขื่อนอุบลรัตน์รับผิดชอบดูแลความปลอดภัยของประชาชนที่ไป
ท่องเที่ยวยังเขื่อนนี้

โศกนาฏกรรมครั้งนี้ไ้ถึงความเศร้าโศกสลดใจแก่พ่อแม่พี่น้องของ
ผู้เสียชีวิตและประชาชนทั่วไปเป็นอันมาก

ความเศร้าสลดใจในโศกนาฏกรรมอันร้ายแรงครั้งนั้น ยังมีทันจะจาง
หายไป วินาศภัยอันร้ายแรงที่สุดเป็นประวัติการณ์ ก็ไ้เกิดขึ้นซ้ำเติมอย่างหนักที่สุด
บนถนนเพชรบุรีตัดใหม่ โดยรถบรรทุกแก๊สโลกอเหตุสของชาวญี่ปุ่น ขณะวิ่งฝ่าไฟแดง

จากช่องทางควนถนนเพชรบุรี เกิดพลิกคว่ำระเบิดถังสนั่น เปลวเพลิงที่เกิดจากการระเบิดของแก๊สไคลิกโซนเข้าไปติดแก๊วริมถนน กับรถยนต์ที่ติดกันยาวเหยียดอยู่บนถนนตามปกติ คนที่นั่งอยู่บนรถถูกยิงสาดทั้งเป็น ตายเจ็บนับร้อย รถเก๋งถูกเผาควนถนนหลายสิบคัน กับติดแก๊วข้างถนนถูกไฟไหม้เป็นทะเลเพลิง

รถบรรทุกแก๊สขนาดใหญ่ ที่ถือเหตุสุดสยของขบวนการชีวิตผู้คนตายเป็นเป้าในครั้งนี้อุบัติขึ้นอย่างไม่มีใครคาดคิดมาก่อน เมื่อเวลา 21.50 น. ของวันที่ 24 กันยายน 2533 ขณะที่สภาพการจราจรช่วงลงทางควนเพชรบุรี แขวงมักกะสัน เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร ยิ่งคลาคล่ำไปด้วยรถและผู้คน รถ 10 ล้อบรรทุกแก๊สแบบถังคู่ โมทรามหมายเลขทะเบียนวิ่งลงมาจกช่องทางควนอย่างรวกเร็วและฝ่าสัญญาณไฟแดงพุ่งชนรถยนต์ที่สัญจรผ่านไปมาจนแฉลบพลิกคว่ำตรงหน้าตึกฝั่งตรงข้าม และระเบิดขึ้นเสียงดังสนั่นกึกก้อง

ทันทีที่เกิดระเบิดขึ้นอย่างรุนแรงและกระเด็นหัน แก๊สอันเป็นเชื้อเพลิงเหลว ไคฟุ้งกระจายปกคลุมพื้นที่ดังกล่าวประหนึ่งระเบิดนาปาล์ม รถเก๋งหลายสิบคัน รวมทั้งผู้คนที่สัญจรไปมาในยานนั้นไคตกเป็นเหยื่อเพลิงมรณะอย่างสุดวิสัยที่จะหนีบทันไคทัน ทำให้ถนนเพชรบุรีมีสภาพเหมือนซุมมรก ผู้คนวิ่งหนีตายกันอลหม่าน และมีจำนวนหลายสิบคนถูกไฟคลอก นอนตายอยู่บนถนน เพราะเมื่อเปิดประตูรถลงมาไฟก็ลุกท่วมตัวแล้ว ส่วนผู้ที่รอดออกมาไคสภาพร่างกายก็เหลือแต่ตัวเปล่า เสื้อผ้าที่ไหม้ไหม้ถูกไฟไหม้จนหมด เป็นสภาพอันน่าสยดสยองอย่างยิ่ง

สำหรับความเสียหายที่ตรวจสอบในเบื้องต้นว่า นอกจากการบาดเจ็บล้มตายของพี่น้องประชาชนที่ไม่รู้ชื่อไหนนับร้อยแล้ว ความเสียหายทางค่านักคิดเป็นเงินนับร้อยล้านบาท โดยมีรถไครับความเสียหายทั้งหมด 47 คัน ติดแก๊วกว่า 30 คัน พรอมควนบานในสลัม

ทางคานกรมโยธาธิการ ก็ไคมีการแถลงผลการตรวจสอบว่า รถบรรทุกแก๊สคันดังกล่าว ไคไคยานการตรวจสอบและไคไครับอนุญาตจากกรมโยธาธิการไคอย่างไค จึงปรากฏว่ารถคันนี้ไคไคมาตรฐานในการไคใช้บรรทุกแก๊ส ซึ่งเป็นอันตรายอย่างสูง

ท่านอธิบดีกรมโยธาธิการได้กล่าวต่อไปว่า เหตุที่เกิดขึ้นครั้งนี้เป็น อันตรายอย่างน่าสยดสยอง จึงต้องขอความร่วมมือจากกรมการขนส่งทางบก รวม ทั้งขอความร่วมมือจากกรมตำรวจในการออกใบอนุญาตรถบรรทุกแก๊ส คือไปที่ทุกปี จะต้องมี การตรวจสอบประจำคนขับรถ ตรวจประวัติ และความชำนาญในการขับ รถด้วย รถบางคันมีราคาเป็นล้าน แคนจางคนขับเงินเดือนแค่ 3 พันบาท ความจริง ควรจะจ้างคนที่มีความชำนาญจะดีกว่า จึงอยากจะขอฝากให้ประกอบการคิดถึง เรื่องความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนทั่วไปด้วย

สำหรับยอดผู้เสียชีวิตเนื่องจากโศกนาฏกรรมครั้งนี้ จากรายงานข่าว วันที่ 25 กันยายน 2533 ปรากฏว่ามีผู้เสียชีวิตแล้ว 54 คน และยอดผู้เสียชีวิตจะ เพิ่มขึ้นอีก เพราะพินาศแผ่นดินที่เกิดจากไฟลวกนั้น หากลึกมากแพทย์ก็ไม่อาจช่วยให้ รอดชีวิตได้

มีรายงานข่าวว่า ขณะที่เจ้าหน้าที่กำลังรื้อถอนป้ายโฆษณาตามบริเวณ ที่อยู่เหนือซากรถบรรทุกนั้น ได้มีประกายไฟจากการรื้อถอนตกลงมายังบริเวณซาก รถดังกล่าว ปรากฏว่าเกิดควันพุ่งขึ้นมา ทำให้เจ้าหน้าที่เกิดความหวาดกลัวไม่กล้า ดำเนินการต่อไป จึงได้เชิญกรมการผู้จัดการใหญ่บริษัทการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทยมาช่วยตรวจสอบ ท่านผู้จัดการใหญ่จึงได้ส่งผู้เชี่ยวชาญไปตรวจสอบ พบว่าความ ันแก๊สหมดลงแล้ว แต่ยังมีแก๊สเหลืออยู่ 100 % เต็ม ซึ่งอาจติดไฟได้ทุกเมื่อ จึง ได้ส่งเจ้าหน้าที่มาไขว่คว้าค้นหาอุปกรณ์บริเวณรอบรั้วไว้ และให้รถเครนมายกถังแก๊สทั้ง สองขึ้นบนรถหกล้อ และนำไปเข็นไปที่บึงมักกะสัน เพื่อให้หน้าเข้าไปแทนที่แก๊สทั้งหมด ในถัง โดยมีรถดับเพลิงติดตามไปป้องกันภัยอย่างใกล้ชิด

ทางบ้านคณะรัฐมนตรี มีรายงานข่าวว่า คณะรัฐมนตรีหลังจากที่ได้มีการ ประชุมกันตามวาระปกติแล้ว โฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรีได้แถลงว่าที่ประชุม คณะรัฐมนตรีได้มีมติออกมาว่าต่อไปนี้ให้เขมงวดกวดขันการขนย้ายแก๊สให้เป็นไปตาม มาตรการที่กรมโยธาธิการกำหนดไว้อย่างเคร่งครัด และให้กระทรวงพาณิชย์ติดต่อ บริษัทผลิตแก๊สทั้งหมด แจ้งให้มีการระมัดระวังเป็นพิเศษในการขนย้ายแก๊ส ให้

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาหามาตรการเพิ่มเติม เช่น การบังคับให้มีใบอนุญาตในการขนย้ายแก๊ส เพื่อให้สามารถกำกับดูแลอย่างใกล้ชิด รวมทั้งให้กระทรวงมหาดไทยเข้มงวดกวดขันในการจับกุมผู้จำหน่ายมา ให้พิจารณาออกกฎหมายให้สามารถตรวจจับผู้ขี้ขายนพาหนะที่เสพยาหรือสุราได้ ตลอดจนให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณาควบคุมการค้าปลีกยาโฆษณาตามอาคารต่าง ๆ มีให้เกิดอันตรายแก่ประชาชน และไม่ควรรอภัยไกลทางควนในรัศมี 150 เมตร

จากข้อมูลที่ได้กล่าวมาข้างต้นนี้ ชี้ให้เห็นว่าผู้เกี่ยวข้องผู้มีอำนาจหน้าที่ปกครองดูแลบ้านเมืองให้ประชาชนได้รับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินนั้น ตั้งแต่อดีตจนกระทั่งปัจจุบัน มักจะตกอยู่ในความประมาทและเข้าทำนอง "วังตามแก้ปัญหา" ควบกันทั้งสิ้น หากคิดป้องกันให้เสียก่อนที่จะเกิดปัญหา อุบัติเหตุ วินาศภัย และโศกนาฏกรรมอันร้ายแรงอย่างนี้จะไม่เกิดขึ้นอย่างแน่นอน แต่ถ้าขึ้นปล่อยให้บ้านเมืองของเราตกอยู่ในฐานะดังที่เคยเป็นมาแล้ว วินาศภัยร้ายแรงก็จะต้องเกิดขึ้นอีกอย่างแน่นอน

ในช่วงระยะเวลาดังกล่าวมีผู้ตั้งข้อสงสัยเถวว่า ทำไมบ้านเมืองของเราจึงมีภัยร้ายแรงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องบ่อยครั้งเหลือเกิน หลังจากที่เกิดอุบัติเหตุที่เขื่อนอุบลรัตน์ และติดตามมาด้วยโศกนาฏกรรมที่เพชรบุรีคดีใหม่ ก็ได้มีรายงานข่าวว่าในระยะเวลาที่เรื่ยกันนั้น ก็ได้เกิดอุบัติเหตุที่เกือบจะเกิดเหตุร้ายแรงอีกหลายราย เช่น ที่แม่น้ำเจ้าพระยา บริเวณหน้าสามเสนได้เกิดไฟไหม้เรือในวันเดียวกันช่วงบ่ายได้เกิดเพลิงไหม้ที่โรงภาพยนตร์สยามสุทธิสาร และเพลิงไหม้คอร์ตให้เขาในทองที่ สน.บางรัก นอกจากนี้ได้เกิดไฟไหม้รถคันหนึ่งในปั้มน้ำมันซอยทองหล่อ แต่ผู้พบเห็นได้ช่วยกันเข็นรถออกมาดับไฟเสียก่อนที่จะทำให้ปั้มน้ำมันเกิดระเบิดขึ้น

ถึงอย่างไรก็ตามในโศกนาฏกรรมครั้งนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวของเราได้ทรงห่วงใยประสพภัยพิบัติในครั้งนี้ด้วยพระมหากรุณาธิคุณเป็นล้นพ้นพระองค์ทรงรับสั่งให้กระทรวงมหาดไทย และกรมตำรวจรายงานความเสียหายให้

ทรงทราบโดยละเอียด เพื่อโปรดเกล้าฯ ให้ความช่วยเหลือต่อไป พระมหากรุณา
ธิคุณของพระองค์ที่มีต่อพลกนิกรนั้น ดิฉันซึ่งหาประมาณมิได้ เราได้ฟังพระบารมีปก-
เกล้าของพระองค์โดยแท้ เราจึงอยู่เย็นเป็นสุขกันมาจนกระทั่งทุกวันนี้

=====

ปัญหาการจราจรกับแนวทางแก้ไข

ทุกวันนี้เชื่อว่าคนกรุงเทพฯ กำลังเหนื่อยหน่ายกับปัญหาการจราจรติดขัด เพราะยิ่งนานวันการจราจรก็ยิ่งติดขัดมากขึ้น ทุกวันนี้การเดินทางเพียงระยะทาง 10 กิโลเมตรจากย่านนอกเมืองบางจุดเขาสู่อู่ใจกลางเมือง หรือจากใจกลางเมืองไปสู่ย่านนอกเมือง บางทีต้องใช้เวลาเดินทางนานกว่าหนึ่งชั่วโมงครึ่ง ทำให้เกิดความสูญเสียสุขภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจ พร้อมทั้งสูญเสียเศรษฐกิจไป คิดเป็นตัวเลขไม่น้อยกว่าวันละ 35 ล้านบาท เกือบหนึ่งก็จะต้องสูญเสีย 1,050 ล้านบาท ปีหนึ่งก็ตก 12,600 ล้านบาท นับว่าเป็นการสูญเสียที่หนักอึ้งมากทีเดียว และถ้าบวกความสูญเสียทางสุขภาพอนามัยทั้งร่างกายและจิตใจ เข้าไปด้วยแล้ว ก็ นับว่าเป็นความเสียหายประมาณมิได้เลยทีเดียว

จากปัญหาที่เกิดขึ้นนี้ พรรคพลังธรรมของ พล.ต.จำลอง ศรีเมือง จึงเสนอให้รัฐบาลแก้ไข โดยเสนอแนะวิธีการแก้ไขเป็นหลายข้อ เพื่อบรรเทาสภาพแออัดของการจราจร ได้แก่ การยกระดับของทางรถไฟให้สูงขึ้นเหนือขึ้นไปจากพื้นดิน การวางท่อน้ำมันผ่านเมืองหลวง เพื่อมิให้รถขนน้ำมันต้องวิ่งเข้าเมือง การสร้างระบบขนส่งมวลชนขนาดใหญ่ เช่น รถลอยฟ้า การรักษากฎจราจรอย่างเคร่งครัด การจำกัดจำนวนรถยนต์ ตลอดจนไปจนถึงการสร้างสถานีรถบรรทุกไว้นอกเมืองมิให้วิ่งเข้ามารับและส่งสินค้าภายในเมือง เป็นต้น

และในขณะเดียวกันนี้ ทางกรุงเทพมหานครก็ได้เปิดเผยว่า ในปีงบประมาณ 2532 กรุงเทพมหานครจะใช้งบประมาณปรับปรุงโครงข่ายถนนและระบบจราจรเดือนละ 2,000 ล้านบาท โดยแบ่งการทำงานออกเป็นสองส่วน ส่วนแรกเป็นการปรับปรุงถนนสายหลัก ซึ่งสำนักงานโยธาเป็นผู้ดำเนินการ ในส่วนที่สองเป็นการปรับปรุงตรอก ซอย ซึ่งสำนักงานเขตในแต่ละพื้นที่เป็นผู้รับผิดชอบ

สำหรับการปรับปรุงก่อสร้างสะพานในถนนสายหลักมีอยู่ 2 แห่ง คือ สะพานคลองแสนแสบ หรือสะพานคลองตันในถนนเพชรบุรี โดยจะปรับปรุงให้กว้างออกไปและจะปรับปรุงขยายสะพานนานาเพิ่มเติมให้กว้างออกไปอีก เพื่อรองรับการจราจรจากถนนเพชรบุรีไปยังถนนสุขุมวิท

สำหรับการปรับปรุงทางแยกสายหลัก เพื่อแก้ไขปัญหการจราจรติด
 ชักทางกรุงเทพมหานครจะหาทางสร้างสะพานในลักษณะสะพานไทย-เบลเยียม
 และไฟจราจรสามวง 3 จุดควบกันคือ ที่สามแยกท่าพระ ระหว่างถนนรัชดาภิเษกบรรจบ
 กับถนนเพชรเกษมและถนนจรัลสนิทวงศ์ที่แยกถนนจรัลสนิทวงศ์ตัดกับถนนราชวิถี และ
 ที่ถนนรัชดาภิเษกตัดกับถนนพหลโยธิน ส่วนที่แยกลาดพร้าวตัดกับถนนรัชดาภิเษกนั้น จะ
 ต้องหารื้อถักการทางพิเศษในจุดที่จะก่อสร้างกระเช้าลอยฟ้า สำหรับบริเวณแยก
 ถนนพหลโยธินตัดกับถนนประดิพัทธ์ หรือสี่แยกสะพานควายจะทำการก่อสร้างเป็นทาง
 คางระดับคอนกรีต ซึ่งขณะนี้กำลังอยู่ในระหว่างออกแบบ

นอกจากกรุงเทพมหานครจะได้พิจารณาแก้ไขปัญหการจราจรแออัดใน
 จุดต่าง ๆ แล้ว ยังได้คำนึงถึงความปลอดภัยของประชาชนผู้ใช้งานควบกันไปด้วย
 โดยในปีงบประมาณ 2532 จะดำเนินการก่อสร้างสะพานลอยคนเดินข้ามตามจุด
 ต่าง ๆ เช่น ที่หน้าโรงพยาบาลรามา หน้าวัดปทุมวนาราม หน้าวัดชัยมงคล หน้า
 ตลาดนัดสวนจตุจักร เป็นต้น

เมื่อพิจารณาแนวทางที่กรุงเทพมหานครควรมุ่งให้มีการแก้ไขปัญหการ
 จราจรในลักษณะดังกล่าวนี้ ก็หวังใควากรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นจุดรวมธุรกิจสำคัญ ๆ
 ไว้ครบครันของภาครัฐและเอกชน ก็จะมีการคลองตัวขึ้นมากในการติดตอสื่อสารและ
 การธุรกิจ

ความจริงแล้ว เราเคยไคยในไคฟั้งรัฐบาลหลายยุค หลายสมัยไคคำริ
 ที่จะแก้ไขปัญหการจราจรติดชุกมานานแล้ว แต่ในที่สุดที่ทำได้ก็เพียงแต่จักระบบการ
 จราจรเสียใหม่ เช่น ให้รถวิ่งทางเคี้ยว และทำเป็นช่องทางให้รถโดยสารประจำ
 ทางวิ่ง ซึ่งปัจจุบันก็ไม่สามารถจะแก้ไขหรือแก้ปัญหาใหญ่ ๆ ได้ แต่ก็ยังก็ที่สามารถ
 บรรเทาความแออัดของรถลงไปได้บ้าง

ส่วนโครงการที่จะทำถาวร เช่น การระบายรถไฟจากหัวลำโพงออก
 ไปย่านพหลโยธิน การกำจัดจำนวนรถยนต์ การสร้างระบบขนส่งมวลชนขนาดใหญ่
 และการสร้างสถานีรถบรรทุกไว้นอกเมือง มีหวังเข้ามารับส่งสินค้าภายในเมือง

เป็นต้น ยังทำได้ไม่สำเร็จ ทั้งนี้คงจะควยเหตุผลหลายประการ เช่น คอ้งใช้งบประมาณมากมายมหาศาล จำนวนงบประมาณในแต่ละปีไม่เพียงพอ และโครงการบางอย่างอาจขัดต่อผลประโยชน์ของบุคคลบางกลุ่ม หรือบางคนที่มีอิทธิพลที่จะฉกฉกชิงขวางก็คักกันจนรัฐบาลไม่อาจกระทำไค้ เป็นต้น

แต่เรายังมีความหวังในรัฐบาลปัจจุบันอยู่ว่า อาจจะทำให้ตามทีพรอคพลัฒธรรมเสนอ ซึ่งนับว่า เป็นข้อเสนอที่เป็นข่าวดีสำหรับประชาชน โดยเฉพาะคนที่ต้องทำมาหากินหรือมีธุรกิจอยู่ในกรุงเทพมหานคร เป็นอย่างหนักที่เคียว และถ้าทำไค้ตามนั้นแล้วก็มีหวังแกปัญหาการจราจรคักคักไค้ได้อย่างแน่นอน

ขอขกโครงการต่าง ๆ มาประกอบการพิจารณา ดังนี้

1. โครงการยกระดับทางรถไฟ หึ่งสูงเหนือขึ้นไปจากพื้นดิน จักว่า เป็นโครงการที่คักมากที่เคียว เพราะทุกวันนี้รถยนต์ไม่ว่าจะเป็นรถยนต์นั่งส่วนตัว รถเมล์ประจำทาง รถบรรทุก หรือรถอะไรก็ตามจะต้องจอรารถไฟผ่านเข้าออก จากสถานีรถไฟหัวลำโพงวันละไม่น้อยกว่า 80 ขบวน และมีจุดข้ามทางรถไฟมีมากมายตั้งแต่คอนเมืองเข้ามาสู่สถานีรถไฟหัวลำโพง ในแต่ละจุดมีการจราจรแออัด รคคักกันยาวเหยียดเค็มถนน และนอกจากการจราจรแออัดแล้วยังเกิดอุบัติเหตุ รถไฟชนรถยนต์ หรือรถยนต์ชนรถไฟอยู่เป็นประจำ ทำให้ประชาชนต้องสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินไปเป็นอันมากแล้ว

ถ้าหากมีการยกระดับทางรถไฟ หึ่งสูงขึ้นไปจากพื้นดิน ให้รถยนต์ประเภทต่าง ๆ สามารถลอดทางรถไฟไปไค้ ก็จะช่วยลดการจราจรคักคัก และลดอุบัติเหตุบนทางรถไฟไปไค้มากที่เคียว

2. โครงการการวางท่อน้ำมันน่านเมืองหลวง เพื่อไม่ให้รถน้ำมันต้องวิ่งเข้ามาบรรทุกน้ำมันถึงกลางใจเมืองนั้น ก็จักว่าเป็นโครงการที่คักมาก เพราะทุกวันนี้รถบรรทุกน้ำมันไค้สร้างปัญหาการจราจรไม่น้อยเลยที่เคียว เนื่องจากเป็นรถขนาดยาวใหญ่ก็ขวางการจราจรมากและมีจำนวนมาก นอกจากจะทำให้การจราจร

การนำรถออกจากบ้านควย เช่น จะนำรถนั่งส่วนบุคคลออกไปทำงานก็ต้องให้มีคนนั่ง
 ในรถอย่างน้อย 4 คน หากสมาชิกในบ้านไม่พอก็ต้องชักชวนเพื่อนบ้านนั่งไปด้วย
 อย่างนั้นนอกจากจะลดปัญหาการจราจรแออัดแล้ว ยังช่วยประหยัดเพื่อไม่ให้การสูญเสีย
 น้อยลงควย

เท่าที่กล่าวมาพอเป็นตัวอย่างเล็กน้อยที่พอจะชี้ให้เห็นแล้วว่า โครงการ
 ต่าง ๆ ดังกล่าวนั้น สามารถแก้ปัญหาการจราจรติดขัดและปัญหาการสูญเสียอื่น ๆ
 ได้ ขอแค่เพียงให้เราประชาชนช่วยกันสนับสนุนโครงการนี้อย่างจริงจังแล้ว ถ้าเชื่อ
 ว่ารัฐบาลจะต้องทำได้อย่างแน่นอน ซึ่งถ้าทำได้ก็จะเป็นประโยชน์แก่ส่วนรวมเป็น
 อย่างมากทีเดียว

=====

ปัญหาการคอร์ปชั่น

ปัญหาหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความมั่นคงของประเทศก็คือ ปัญหาการคอร์ปชั่นหรือที่เรียกว่า "ปัญหาการฉ้อราษฎร์บังหลวง" ปัญหานี้ได้มีการพูดถึงกันมาช้านานแล้วว่า มีพิษภัยต่อการพัฒนาชาติบ้านเมืองเป็นอย่างมาก และประเทศใดก็ตามที่ไม่อาจแก้ปัญหาคอร์ปชั่นนี้ให้บรรเทาเบาบางลงไปได้ ประเทศนั้นย่อมไม่อาจแก้ปัญหาค่าเงินของประเทศไทยและประชาชนได้ ทั้งนี้เพราะการคอร์ปชั่นนั้นส่งผลกระทบต่อรายได้ของเงินงบประมาณและการบริหารงานทั้งปวงให้เสียหายได้ทั้งระบบ เพราะส่วนสำคัญในการบริหารใด ๆ ของประเทศขึ้นอยู่กับปัจจัยหลัก 3 ประการคือ "บุคคล" "เงิน" และ "การบริหาร" หรือที่เรียกว่า "แมน" "มันนี่" และ "แมเนจเม้นต์" ถ้าบุคคล หรือ "แมน" ซึ่งเป็นตัวกำลังสำคัญ กลายเป็นผู้คอร์ปชั่นเสียเองแล้ว "เงิน" ก็จะเสื่อมสลาย "การบริหาร" ก็จะไม่บรรลุเป้าหมายตามที่ต้องการ

กวยเหตุนี้ประเทศต่าง ๆ จึงได้พากันหาหนทางที่จะป้องกันไม่ให้คอร์ปชั่นไม่ว่ากรณีใด ๆ บางประเทศก็ตั้งหน่วยงานป้องกันและปราบปรามการคอร์ปชั่น พร้อมทั้งออกกฎหมายกำหนดโทษไว้อย่างรุนแรง

ประเทศไทยเราก็มีหน่วยงานนี้อยู่เรียกย่อ ๆ ว่า "ป.ป.ป." หรือหน่วยงานที่มีหน้าที่ป้องกันและปราบปรามการทุจริต ประพฤติมิชอบในวงราชการนั่นเอง หน่วยงานนี้ตั้งกันมาช้านานแล้ว มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงมาตรการต่าง ๆ เพื่อป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบอยู่เสมอ ๆ แต่มีจำนวนมากรายที่มีสามารถจะดำเนินการลงโทษผู้คอร์ปชั่นได้ ทั้งนี้เพราะเหตุผลที่สำคัญคือ การขาดหลักฐานเรื่องนี้เป็นเรื่องใหญ่ เพราะการจะนำผู้ทุจริตมาลงโทษต้องมีหลักฐานมัดตัวอย่างแน่นหนา ซึ่งในทางปฏิบัติผู้ประพฤติมิชอบเพื่อการคอร์ปชั่น มักจะไม่เหลือร่องรอยหรือหลักฐานทิ้งไว้ให้สืบจนได้เลย จึงเป็นการยากมากที่จะนำผู้กระทำผิดมาลงโทษ ทั้งนี้เพราะผู้ให้สินบนและผู้รับสินบนต่างก็ช่วยกันปกปิดเอาไว้

ตัวอย่าง เช่น การติดสินบนหรือการแจกเงินแก่ราษฎร เพื่อซื้อคะแนนเสียงในการเลือกตั้งแต่ละครั้ง เป็นต้น ทั้งผู้ซื้อและผู้ขายเสียงต่างก็กระทำผิด

กฎหมายด้วยกันทั้งคู่ และถ้าหากมีหลักฐานก็จะถูกลงโทษตามหลักกฎหมายด้วยกันทั้งสองฝ่าย ดังนั้นการหาหลักฐานมาลงโทษผู้กระทำผิด จึงเป็นการยากอย่างยิ่ง ถึงแม้ว่าจะมีผลเมื่อถึงนำหลักฐานไปยื่นยื่นแก่เจ้าหน้าที่ หลังโทษผู้ประพฤตินั้นผิด แต่มักจะพบว่าผู้ตัดสินบนและรับสินบนที่แท้จริงมิได้ถูกลงโทษ แต่เป็นผู้อื่นมากกว่า เนื่องจากผู้กระทำผิดจะไม่ยอมรับหรือให้สินบนด้วยตัวเอง แต่มีผู้อื่นกระทำ หรืออีกทอดหนึ่ง การปราบปรามและป้องกันการคอร์รัปชัน จึงเป็นเรื่องที่กระทำได้ยาก

บางครั้งในปัจจุบันจะพบว่า การปฏิบัติงานในชีวิตประจำวัน จำเป็นที่จะต้องได้รับความสะดวกและรวดเร็ว ผู้มาติดต่อเพื่อให้งานสำเร็จด้วยความรวดเร็ว มีการสมยอมให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงาน เพื่อให้งานของตนที่มาติดต่อดีสำเร็จ ในลักษณะเช่นนี้ทั้งผู้ให้และผู้รับสินบนมีความผิด เพราะทุจริตด้วยกันทั้งคู่ เจ้าหน้าที่ของรัฐและเอกชนมีหน้าที่ต้องให้บริการแก่ผู้มาติดต่ออยู่แล้ว แต่เมื่อได้รับสินบนจากผู้มาติดต่อกองานอยู่เสมอ ๆ จะเกิดความเคยชินไม่ยอมช่วยเหลือให้ความสะดวกแก่ผู้มาติดต่อขอบริการที่ไม่จ่ายเงินที่เราเรียกกันเสมอ ๆ ว่า "ค่าน้ำร้อนน้ำชา" ให้แก่ผู้มาติดต่อกองานอื่น

ถ้าเราพิจารณาในแง่คุณธรรมจะพบว่า ผู้รับสินบนดังกล่าวจะถูกประณามติเตียนว่าไร้คุณธรรม และขาดความรับผิดชอบต่อสังคม อีกทั้งทุจริตประพฤตินั้นชอบในการปฏิบัติงาน

ที่กล่าวมานี้เป็นเพียงชี้ให้เห็นว่า การกระทำทุจริตและประพฤตินั้นชอบกระทำกันอยู่ทั่วไปโดยมิหลงเหลือร่องรอย หรือเปิดโอกาสให้ผู้กระทำผิดถูกลงโทษได้เลย สิ่งเหล่านี้เรามักจะเห็นกันอยู่เสมอ ๆ ในชีวิตประจำวัน ซึ่งคนส่วนใหญ่ก็รู้และเข้าใจ แต่ยังมีสามารถจะจับผู้กระทำผิดมาลงโทษได้ กว้างขาดหลักฐาน ดังนั้นในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤตินั้นชอบในวงราชการนั้น ผู้ที่จะกระทำได้ดี คงไม่มีใครทำได้ดีเท่ากับผู้บังคับบัญชาของข้าราชการนั่นเอง ทั้งนี้เพราะผู้บังคับบัญชาเป็นผู้ใกล้ชิดกับผู้ใต้บังคับบัญชามากกว่าใคร ๆ ย่อมจะต้องทราบดีว่าผู้ใต้บังคับบัญชาคนไหนมีความประพฤติอย่างไร ใครทำการทุจริตหรือประพฤตินั้นชอบอย่างไร ผู้บังคับบัญชานั้นก็จะทราบดี

ถ้าผู้บังคับบัญชาเห็นว่าการทำทุจริตประพฤตินิยมอบิในวงราชการนั้น เป็นภัยร้ายแรงต่อการพัฒนาประเทศชาติบ้านเมือง เพราะเมื่อคนไม่ก็เสียอย่างเดียว การเงินและการบริหารก็จะเสียไปหมด ถ้าผู้บังคับบัญชาเข้มแข็งและลงโทษอย่างจริงจังกับผู้ทุจริต ประพฤตินิยมอบิในวงราชการก็จะทำให้การทุจริตลดลงได้อย่างแน่นอน และเมื่อนั้นประเทศชาติก็จะพัฒนาไปได้อย่างรวดเร็ว

=====

ปัญหาคนชรา กับกฎหมายประกันสังคม

เมื่อพูดถึงปัญหาคนชรา เราเห็นจะต้องยอมรับว่าประเทศไทยของเรา ยังมีคนชราที่ถูกทอดทิ้งอยู่อีกเป็นจำนวนมาก และนับวันจำนวนคนชราจะเพิ่มมากขึ้น จากเดิม ทั้งนี้เพราะจำนวนประชากรเพิ่มขึ้นและประกอบกับความเจริญทางด้าน การแพทย์และสาธารณสุข ทำให้คนไทยส่วนใหญ่มีอายุยืนนานขึ้น คนชราหรือที่เราเรียก กันว่า ผู้สูงอายุ จึงมีจำนวนมากขึ้นในปี 2524 มีคนชราประมาณ 2.5 ล้านคนหรือ ร้อยละ 5 ของประชากรทั้งหมดและคาดว่าในปี 2543 จะมีประชากรผู้สูงอายุถึง 4.8 ล้านคน หรือร้อยละ 7.4 ของประชากรทั้งสิ้นประมาณ 65 ล้านคน

คนชราที่ถูกทอดทิ้งและต้องเผชิญชะตากรรมด้วยตนเองก็มีจำนวนมาก เมื่อทำงานไม่ไหว ส่วนหนึ่งหันไปยึดอาชีพขอทานเป็นหลัก เรามักจะเห็นอยู่ทั่วไป ในสถานที่ต่าง ๆ

คนชราที่ว่านี้ เป็นคนชราที่ไม่มีทรัพย์สินของตนเองที่ได้สะสมไว้ในยาม แก่เฒ่าและไม่มีลูกหลาน ญาติพี่น้องให้ความอุปการะ เป็นคนชราที่ถูกทอดทิ้งให้เผชิญ ชีวิตตามลำพัง ความยากลำบากอย่างน่าเวทนาเป็นอย่างยิ่งทีเดียว

จริงอยู่ประเทศไทยมีสถานสงเคราะห์คนชราอยู่หลายแห่งกระจายอยู่ ทั่วไปในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด แต่ก็ยังไม่เพียงพอและยังไม่เป็นหลักประกันคนชรา ulyangทั่วถึง คนชราที่ถูกทอดทิ้งที่กำลังกล่าวถึงในที่นี้มีอยู่ด้วยกัน 3 ประเภท คือ

ประเภทแรก เป็นคนชราที่มีลูกหลานและญาติพี่น้องยากจน แม้จะมีลูกหลานและญาติ พี่น้องอยู่ แต่ต่างก็ตกอยู่ในสภาพที่ยากจน ไม่อาจให้ความอุปการะ เลี้ยงดูพอ แม่ ปู่ ย่า ตายายที่ชราภาพได้ จำต้องปล่อยให้เผชิญชีวิต ความยากลำบาก ไร้ที่พึ่งพาอาศัย ไม่มีใครเหลียวแล

ประเภทที่สอง เป็นคนชราที่ไร้ญาติขาดมิตรโดยสิ้นเชิง คนชราประเภทนี้จะตกอยู่ใน สภาพที่ย่ำแย่กว่าประเภทแรก เพราะนอกจากจะต้องเผชิญชะตา กรรมด้วยตนเองแล้ว ยังไร้ญาติขาดมิตร ถูกปล่อยให้โอดเคี้ยวอยู่ ความลำพังอีกด้วย คนชราทั้งสองประเภทที่กล่าวมานี้ เราพบกันอยู่ ทั่วไปทั้งในเมืองและชนบท และยังหาองค์กรใดทั้งภาครัฐและภาค

เอกชนให้ความอุปการะอย่างทั่วถึงจริงจังได้ จะทำได้ก็เฉพาะบาง
ส่วนเท่านั้น

ประเภทที่สาม เป็นคนขรามีฐานะเลี้ยงตัวเองได้ ไม่มีปัญหาในค่านับจ้ยในการ
ดำรงชีพ บางรายอยู่ในฐานะร่ำรวย แต่ถูกทอทั้งทางใจ กล่าวคือ
บรรดาลูกหลานทางมีธุรกิจการงานมาก จึงไม่มีเวลาว่างเพียงพอที่
จะมาดูแลคนชราได้ คนชราเหล่านี้จึงมักจะถูกทอทั้งใจให้อยู่บ้านตาม
ลำพัง ยิ่งถาคนชราที่เป็นหม้าย เช่น สามีหรือภรรยาของฝ่ายหนึ่ง
ฝ่ายใดตายจากไปแล้ว ปัญหาทางค่านับจ้ยใจในคนชราจะมีมากขึ้น
คนชราจะรู้สึกท้อแท้ เจ็บเหงา รู้สึกถูกทอทั้งใจ ความรู้สึกเช่นนี้จะ
เกิดขึ้นแก่ทั้งคนชราที่ยากจนและคนชราที่มีฐานะทางเศรษฐกิจ
ความรู้สึกถูกทอทั้งใจนี้ จะทำให้คนชราสวามี ใหญ่รู้สึกขาดสวัสดิภาพใน
ชีวิต สุขภาพทั้งทางกายและจิตใจย่อมจะเสื่อมโทรมรวดเร็วเกินกว่า
ที่ควรจะเป็น ดังนั้นคนชราจึงไม่ควรถูกทอทั้งใจไม่ว่าในกรณีใด ๆ ทั้งสิ้น

ในประเทศไทยเรานั้น ใค้มีนักการศึกษาชาวต่างประเทศเข้ามาศึกษา
เรื่องสวัสดิภาพคนชราในเมืองไทย บางคนก็ตั้งข้อสังเกตไว้ว่าคนชราในเมืองไทย
ยังอยู่ในสภาพที่ต่ำกว่าคนชราในต่างประเทศอีกเป็นอันมาก ทั้งนี้เพราะประเทศไทย
ได้รับวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามมาจากหลักธรรมในพระพุทธศาสนา

พระพุทธศาสนาสอนให้คนไทยมีความกตัญญูแก่เวที่ต่อบุพการีของตน
เช่น สอนให้ลูกหลานมีความกตัญญูแก่เวที่ต่อพ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย เมื่อพ่อแม่เลี้ยงลูก
มาแล้วก็เป็นหน้าที่ของลูกที่ควรเลี้ยงพ่อแม่เป็นการตอบแทน พระพุทธศาสนาสอนว่า
ความกตัญญูแก่เวที่เป็นเครื่องหมายของคนดี และประการหนึ่งที่ไม่มี ความกตัญญูแก่เวที่
ว่าเป็นคนซึ่งที่มีคุณค่าน้อยกว่าคนอื่นผู้ที่ไม่ยอมอยู่ในน้ำเสียอีก เพราะยอมไม่ปล่อย
อยู่ในน้ำ เมื่อคนจะจมน้ำยังอาจเกาะขอนไม้ผู้หนึ่งพยุงเข้าฝั่งเพื่อเอาชีวิตรอดได้

จากพระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าดังกล่าวนี้ จึงได้กลายเป็น

วัฒนธรรมประเพณีไทย ทำให้คนไทยมีความผูกพันทางครอบครัวระหว่างพ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย และลูกหลานอย่างแน่นแฟ้น ทำให้ลูกหลานคอยระลึกถึงพระคุณของพ่อแม่ ปู่ย่า ตายายอยู่เสมอ และมักจะหาทางตอบแทนเมื่อโอกาสอำนวยให้ ซึ่งต่างกับสังคมในต่างประเทศที่ไม่ค่อยมีวัฒนธรรมประเพณีอย่างนี้ เพราะเขาถือว่าการเลี้ยงลูกหลานให้เจริญเติบโตนั้น เป็นหน้าที่ของพ่อแม่ ปู่ย่า ตายายที่จะต้องเลี้ยงไปตามธรรมชาติของมนุษย์และสัตว์ทั้งหลาย เพื่อให้ลูกหลานสามารถเลี้ยงตนเองต่อไปในอนาคต ไม่ได้ถือว่าจะต้องมีพระคุณคิดตอบแทนประการใด เมื่อลูกหลานเจริญเติบโตแล้วก็เลี้ยงลูกหลานของตนต่อไป ไม่ต้องหวนกลับมาเลี้ยงพ่อแม่ ปู่ย่า ตายายเป็นการตอบแทนพระคุณอีก ดังนั้นความผูกพันของครอบครัวจึงไม่แน่นแฟ้นจนตายจากกัน หากแต่เป็นไปในลักษณะเสมือนกระแสน้ำที่ไม่มีวันไหลกลับ ภัยเหตุนี้เองประเทศต่าง ๆ ดังกล่าวจึงต้องมีกฎหมายประกันสังคมครอบคลุมถึงการประกันสวัสดิภาพของคนชราด้วย เมื่อคนชราที่พ้นวัยทำงานไม่อาจหาเลี้ยงตนเองได้ ภาครัฐจะรับเลี้ยงเองตามกฎหมายที่กำหนดไว้

อย่างไรก็ตาม แม้สังคมไทยจะมีวัฒนธรรมประเพณีกำหนดไว้ให้ลูกหลานต้องเลี้ยงพ่อแม่ ปู่ย่า ตายายก็ตาม แต่เนื่องจากในปัจจุบันสภาพความยากจนซึ่งมีอยู่มากในสังคมไทย เป็นเหตุให้ลูกหลานไม่อาจเลี้ยงดูพ่อแม่ ปู่ย่า ตายายผู้ชราภาพได้ คนชราต้องถูกทอดทิ้งทิ้งที่โลกแล้ว ในประเทศไทยจึงได้มีการเสนอพระราชบัญญัติประกันสังคมเข้าสู่การพิจารณาของสภาผู้แทนราษฎร เพื่อออกเป็นกฎหมายใช้บังคับในประเทศไทย ซึ่งกฎหมายประกันสังคมนี้จะ เป็นหลักประกันของคนในชาติที่มีความสำคัญต่อสวัสดิภาพของคนไทยโดยทั่วไป

เรื่องกฎหมายสังคมนี้ประเทศต่าง ๆ ที่เจริญแล้วมักจะมีใช้กันอยู่ทั่วไป เพื่อเป็นหลักประกันการดำรงชีวิตอยู่รอดปลอดภัยของคนในชาติเขาเอง ไมว่าจะ เป็นประเทศเล็กหรือประเทศใหญ่ ถ้าใครคิดว่า เป็นอารยประเทศแล้วก็มีกฎหมายประกันสังคมบังคับใช้กันอยู่ทั่วไป ดังนั้นการที่ประเทศไทยเรา ซึ่งถือว่าเป็นอารยประเทศแล้วและกำลังจะก้าวไปสู่ความเป็นประเทศอุตสาหกรรมสมัยใหม่ใน

อนาคตอันใกล้นี้ จะมีกฎหมายประกันสังคมให้ในประเทศก็จะเป็นการดีอย่างยิ่งที่
 เกี่ยว

ผู้ที่คุ้นเคยกับการเมืองการปกครองของประเทศสยามหรือว่ารัฐมี
 ความเจริญ มีหลักประกันสังคม มีหลักประกันการดำรงชีวิตของคนในชาติ เรียกว่า
 "รัฐสวัสดิการ" (Welfare State) ส่วนรัฐที่ยังไม่เจริญ ไม่มีหลักประกันสังคม
 ไม่มีหลักประกันการดำรงชีวิตของคนในชาติ เรียกว่า "รัฐตามยถากรรม"

รัฐสวัสดิการนั้น จะมีหลักประกันประชาชนในหลาย ๆ ด้าน เช่น
 ความปลอดภัย การศึกษา การสาธารณสุข การประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิต
 เป็นต้น รวมความว่าทุกคนจะดำรงอยู่อย่างมีหลักประกันไม่ต้องดำเนินชีวิตตามยถา-
 กรรม

ส่วน "รัฐตามยถากรรม" นั้น ชื่อก็บอกชัดอยู่แล้วว่าประชาชนในรัฐ
 ไม่มีหลักประกันในอันใดทั้งนั้น ทุกคนต่างดิ้นรนดำรงชีวิตไปตามยถากรรม

สำหรับประเทศไทยเราจัดเป็นประเทศที่มีการพัฒนาให้เจริญก้าวหน้า
 มากพอสมควร มีความมั่นคงไม่แพ้ประเทศเพื่อนบ้านในภูมิภาคเดียวกัน เมื่อเปรียบ
 เทียบกันแล้วเรายังเจริญกว่าอีกหลายประเทศในภูมิภาคนี้ ดังนั้นเราจึงมีการประกัน
 สังคมอยู่เหมือนกัน โดยมีอยู่ในรูปกฎหมายอื่น ๆ เช่น กฎหมายอาญา กฎหมายแพ่ง
 และพาณิชย์และกฎหมายอื่น ๆ อีกหลายฉบับ เพียงแต่ว่าเรายังไม่ได้แยกออกเป็น
 กฎหมายประกันสังคมโดยเฉพาะเท่านั้น ดังนั้นจึงปรากฏว่าการประกันสังคมของเรา
 ยังไม่ทั่วถึงในบางแง่มุมและบางกลุ่มชนที่ไม่อาจพึ่งตนเองได้ เช่น คนพิการและ
 คนชรา เป็นต้น

โดยสรุปแล้วในสภาพสังคมปัจจุบันที่ครอบครัวมีบทบาทน้อยลงในการ
 โอบอุ้มช่วยเหลือคุ้มครองสมาชิกในครอบครัวของตนเอง เป็นความจำเป็นอย่างยิ่ง
 ที่รัฐจะต้องให้การดูแลคุ้มครองบุคคลต่าง ๆ ในชาติที่จำเป็นจะต้องได้รับการคุ้มครอง
 เนื่องจากช่วยตัวเองไม่ได้ หรือช่วยตัวเองได้น้อยลง ในบุคคลเหล่านี้ได้รับการ
 ประกันสวัสดิภาพของชีวิต ให้ทุกคนสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้โดยมีกฎหมายเป็นหลัก

ประกัน ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อประชาชนคนไทยทุกคนอย่างทั่วถึง ซึ่งใน
ประเด็นนี้รัฐได้ผ่านกฎหมาย "การประกันสังคม" ออกมาใช้เพื่อประกันความเป็น
อยู่ของคนในชาติให้มีความสุขอย่างแท้จริงแล้ว เมื่อวันที่ 1 กันยายน 2533

=====

ปัญหาของผู้สูงอายุ : ทัศนคติเพื่อให้เกิดความสุข

กึ่งที่โลกดาวไวแล้วว่า ผู้สูงอายุในประเทศไทยกำลังมีจำนวนสูงขึ้น เนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้าทางด้านการแพทย์ ขณะที่ผู้สูงอายุมีอายุยืนนานขึ้นและมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น สภาพเศรษฐกิจและสังคมไทยก็กำลังเปลี่ยนไป จึงทำให้ผู้สูงอายุจำนวนมากต้องเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ มากมายอย่างใกล้ชิดว่าโรคภัยหลาหลายเหลือขาด

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของผู้สูงอายุในประเทศไทย พบว่า ผู้สูงอายุมีปัญหาเรื่องสุขภาพกายและจิต ปัญหาขาดรายได้ ปัญหาขาดที่พึ่งพิง ว่าเหวและอื่น ๆ อีกมากมาย

อย่างไรก็ตามถ้าจะพิจารณาในแง่ของการมีส่วนร่วมช่วยเหลือสังคม จะพบว่าผู้สูงอายุจำนวนมากได้เคยรับใช้สังคมประเทศชาติบ้านเมืองมามากพอสมควรแล้วเช่นกัน ฉะนั้นในยามเมื่ออย่างเข้าสู่วัยชราหรือวัยแก่เฒ่า เขาเหล่านั้นจึงไม่ควรถูกทอดทิ้งแต่ควรจะได้รับ การดูแลและเอาใจใส่ และแนะนำวิธีการต่าง ๆ ที่จะทำให้เขาเหล่านั้นอยู่อย่างมีความสุข

ความจริงแล้วเรื่อง "ความแก่" หรือเราเรียกว่า "สูงอายุ" เป็นสามัญลักษณะ ทุกคนเกิดมาแล้วต้องแก่ ไม่มีใครหนีความแก่ได้พ้น เราอาจให้คำจำกัดความของคำว่า "แก่" ได้คือ หมายถึงการค่อย ๆ สูญเสียประสิทธิภาพในการปรับตัวของร่างกายให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ความสูญเสียเช่นนี้เป็นผลให้ร่างกายเกิดโรคต่าง ๆ ได้ง่ายขึ้น การหายจากโรคเริ่มยากขึ้นเรื่อย ๆ ในที่สุดก็จะก้าวไปสู่วาระสุดท้ายของชีวิต คือ "ตาย" ซึ่งเป็นเรื่องธรรมดาของสังขารร่างกายที่มีขึ้นแล้วก็ต้องสูญไป ต่างกันก็แต่ว่าช้าหรือเร็ว

จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ นับตั้งแต่สมัยโรมันยุคแรกเป็นต้นมา อายุขัยของมนุษย์เปรียบเทียบกับสหรัฐอเมริกา ในปีคริสต์ศักราช 1900 อายุขัยของชาวอเมริกันคือ 47 ปี และเพิ่มขึ้นเป็น 75 ปีในปัจจุบัน

สำหรับคนไทยในปี พ.ศ. 2480 อายุเฉลี่ยคือ 37 ปี ปัจจุบันอายุ

เฉลี่ยได้เพิ่มขึ้นเป็น 58 ปี ตามองกันอย่างผิวเผิน อาจทำให้เข้าใจผิดว่า การใช้แรงงานมากในชีวิตประจำวัน ทำให้อายุสั้น เพราะปัจจุบันเรามีเครื่องทุ่นแรงต่าง ๆ มากมาย จึงทำให้คนอายุยืนขึ้น แต่แท้ที่จริงแล้ว มนุษย์สามารถเอาชนะโรคภัยไข้เจ็บหลายชนิดได้ ก็ด้วยความเจริญก้าวหน้าทางการแพทย์ ดังนั้นผู้ที่เกิดมาแม้จะไม่แข็งแรงก็ยังสามารถเอาชีวิตรอดได้ และมีอายุยืนได้ไม่แพ้คนที่เกิดมาดีสุขภาพ

ในวงการแพทย์ยังมีความพยายามต่อไปที่จะทำให้มนุษย์มีอายุยืนยาวยิ่งขึ้นและเชื่อได้ว่าจะประสบความสำเร็จที่จะยืดอายุขัยของมนุษย์ออกไปอีก แต่สิ่งที่ควรคำนึงถึงควบคู่กันไปก็คือ การยืดระยะเวลาของการมีสมรรถภาพออกไปด้วย มิใช่ยืดอายุเวลาดำเนินชีวิต มิฉะนั้นจะก่อปัญหาให้แก่โลกในอนาคตอย่างมาก เนื่องจากจะมีผู้สูงอายุที่ไร้สมรรถภาพอยู่มากเกินไป

อายุขัยของคนอาจแบ่งออกได้เป็น 4 ระยะด้วยกันคือ

- ระยะที่ 1 วัยเด็กมีอายุขัย 15 ปี
- ระยะที่ 2 วัยเป็ล็ดยนแปลงเป็นผู้ใหญ่มีอายุขัย 10 ปี คือ นับจากอายุ 16 ถึง 25 ปี
- ระยะที่ 3 วัยผู้ใหญ่มีอายุขัย 35 ปี คือ นับจากอายุ 26 ถึง 60 ปี
- ระยะที่ 4 วัยชรา มีอายุขัย 10 ปี คือ นับจากอายุ 61 ถึง 70 ปี

การที่จะยืดระยะที่ 4 ออกไปอีกนั้น ในปัจจุบันสามารถทำได้และคงทำได้มากขึ้นไปอีกในอนาคต แต่ความพยายามที่แท้จริงในการยืดอายุคนนั้น คือ การยืดในระยะที่ 3 ไม่ให้ระยะที่ 4 และถ้าทำได้เช่นนั้น จะทำให้คนสูงอายุไม่เป็นคนชราที่ไร้สมรรถภาพ ซึ่งอาจเรียกว่า "แก่อย่างสง่า" ก็ได้

ความจริงแล้ว ร่างกายและสมรรถภาพของคนอาจเปลี่ยนแปลงไปตามวัย การเจริญและความเสื่อมโทรมของเซลล์ต่าง ๆ ในร่างกายมนุษย์เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา ในวัยเด็กการเจริญมีมากกว่า จึงมีการขยายขนาดทั้งในแง่ความสูงและ

น้ำหนักตัว จนกระทั่งเจริญเติบโตเต็มที่ ส่วนในวัยสูงอายุอัตราการเสื่อมโทรมมีมากกว่าความเจริญ จึงทำให้เกิด "พยาธิสภาพ" ในอวัยวะต่าง ๆ ไปได้โดยทั่วไป และเกิดเป็นโรคที่พบเสมอ เช่น หลอดเลือดคั่งแข็ง ข้อติดขัด โรคหัวใจเสื่อมสภาพ ถุงลมโป่งพอง เป็นต้น

การเปลี่ยนแปลงตามวัยของคนแต่ละคนในแต่ละระยะ มีการแตกต่างกันอยู่บ้าง จะเห็นได้ว่าคนบางคนดูแก่กว่าอายุจริง แต่บางคนดูอ่อนกว่าอายุจริง สิ่งที่เป็นตัวกำหนดความเจริญและความเสื่อมที่สำคัญคือ ลักษณะเฉพาะในเซลล์ของแต่ละคน ซึ่งเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงไม่ได้ แต่สิ่งแวดล้อมก็สามารถเปลี่ยนแปลงอัตราความเจริญและเสื่อมได้มาก เช่น กินฟ้าอากาศ อาหาร อาชีพการงาน การออกกำลังกายและการ เล่นกีฬา การพักผ่อน และการผ่อนคลายความเครียด เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม สำหรับคนสูงอายุนั้น การออกกำลังกายจัดว่าเป็นสิ่งสำคัญ เพราะมีหลักฐานยืนยันแน่นอนว่า ผู้ที่ออกกำลังกายโดยถูกต้องเป็นประจำแม้จะสูงอายุแล้ว ก็ยังมีความกระฉับกระเฉง มีสมรรถภาพดีทั้งร่างกายและจิตใจ มีโรคภัยไข้เจ็บเบียดเบียนน้อย สามารถหาประโยชน์แก่อสังคมาได้อีกแทนที่จะเป็นภาระแก่อสังคมา

ประโยชน์ของการออกกำลังกายต่อผู้สูงอายุ อาจสรุปได้ดังนี้คือ.—

1. ทำให้มีสุขภาพดีทั้งร่างกายและจิตใจ
2. ทำให้มีสมรรถภาพทางกายต่างกันต่าง ๆ สูง ทำงานต่าง ๆ ได้มากขึ้น ความเหนื่อยมีน้อยลง แรงกล้ามเนื้อมากขึ้น และมีความทนทานมากขึ้น
3. ช่วยควบคุมน้ำหนักตัวและทรวงอก
4. ป้องกันโรคที่เกิดจากความเสื่อม เช่น โรคหลอดเลือดหัวใจ คีบ โรคความดันโลหิตสูง และโรคข้อเสื่อมต่าง ๆ เป็นต้น
5. ช่วยฟื้นฟูสภาพในผู้ที่มีโรคจากความเสื่อมดังกล่าวในข้อ 4

ประโยชน์ของการออกกำลังกายต่อสภาพร่างกายของผู้สูงอายุคงกล่าว
อาชถ์ไควว่าเป็นการชด "ความชรา" เนื่องจากความชราไม่ไคคักคินควยอายุ
ตามนาฬิกา แต่คองม็องค้ประกอบค้ก 3 อย่างค้ค.—

1. รูปร่างที่ปรากฏ
2. สภาพทางจิตใจ และ
3. สมรรถภาพทางกาย

ซึ่งผลของการออกกำลังกายที่ถูกคอง จะทำไคคองค้ประกอบค้ก 3 ค้ค้ค้ค้

ถึงแม้ว่าจะยังไม่มีหลักฐานยืนยันทางการทดลองที่แน่นอนว่า การออก
ก่าค้ค้จะทำไคค้ประสิทธิภาพขนาดไหน แต่จากผลของการออกกำลังกายค้ค้ค้
พิศุจันค้ค้ และประโยชน์จากการออกกำลังกายค้ค้ค้ค้ค้ค้ค้ค้ค้ค้ค้ค้ค้ค้ค้ค้
ในการฟื้นฟูสภาพผู้สูงอายุ มีชีวิตยืนยาวค้ค้ค้ค้ค้ค้ค้ค้ค้ค้ค้ค้ค้ค้ค้ค้
ว่า การออกกำลังกายสามารถยืดอายุให้ยืนยาวออกไปค้ค้ค้

สำหรับหลักปฏิบัติในการออกกำลังกายของผู้สูงอายุที่มีอยู่หลายแบบ
หลายวิธี แต่ที่นิยมกันมากที่สุดคือ กายบริหาร, การฝึกแรงกล้ามเนื้อ, การฝึกความ
อดทน, การเล่นกีฬาและการใช้ร่างกายในชีวิตประจำวันหรืองานอดิเรก

วิธีทำกายบริหาร อาจทำได้หลายรูปแบบ เช่น การบริหารแบบหัดพละ,
การร่วมายจันและการฝึกโยคะ เป็นต้น

การฝึกความอดทนทั่วไป มีความจำเป็นที่สุดสำหรับผู้สูงอายุ เพราะ
ทำไคค้การไหลเวียนเลือดและการหายใจค้ค้ค้ค้ ซึ่งนอกจากจะทำไคค้สูงอายุมีสมรรถ-
ภาพทั่วไปค้
ในผู้ที่เกิดอาการของโรคจากการเสื่อมสภาพขึ้นแล้วควย

การเล่นกีฬา ก็เป็นการออกกำลังกายที่สำคัญสำหรับผู้สูงอายุ เพราะมี
ความสนุกสนานมีแรงผลักดันให้ฝึกซ้อม และค้ค้ค้ค้ค้ค้ค้ค้ค้ค้ค้ค้ค้ค้ค้ค้
หลายอย่าง เช่น ไม่ควรเล่นกีฬาที่หนักเกินไป ควรเล่นกีฬาที่ไม่มีภาระปะทะ ไม่มี
การเคลื่อนไหวที่ซับซ้อนมาก ไม่ควรครัดค้ค้ค้ค้ค้ค้ค้ค้ค้ค้ค้ค้ค้ค้ค้ค้

สูงสุดในช่วงเวลาสั้น ๆ ควร เป็นกีฬาที่สามารถควบคุมความหนักเบาได้โดยตนเอง และให้ผลต่อสมรรถภาพทางกายของคุณความอดทน

ประการสำคัญก็คือ ไม่ควรถือการแข่งขันเป็นสำคัญ ควร เป็นการ เล่น แบบสนุกสนานมากกว่า และเล่นอยู่ในวัยเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน ไม่ควรเป็น เล่น คอไปเมื่อเกิดอาการผิดปกติ

นอกจากกีฬา เล่นกีฬา หรือออกกำลังกาย ฝึกกายบริหารแล้ว เรื่อง การใช้ร่างกายในชีวิตประจำวันและงานอดิเรกก็ถือว่ามี ความสำคัญสำหรับผู้สูงอายุ มีผู้สูงอายุจำนวนมากที่ถูกกลุ่กลานห้ามใช้ร่างกายในชีวิตประจำวันและห้ามทำงาน อดิเรกที่ใช้ร่างกาย เนื่องจากมีความเข้าใจผิดคิดว่าผู้สูงอายุควรงดการใช้ร่างกาย และพักผ่อนมากๆ แท้จริงแล้วการใช้ร่างกายในชีวิตประจำวัน หรือการทำงาน อดิเรกที่ใช้ร่างกาย หากจัดให้พอเหมาะแล้วจะเป็นการฝึกฝนร่างกายของผู้สูงอายุ ใ้ได้อย่างดียิ่ง งานอดิเรกหลายอย่างทีนอกจากจะให้ผลประโยชน์ทางสุขภาพกายและ จิตแก่ผู้สูงอายุแล้ว ยังให้ผลประโยชน์ด้านการครองชีพอีกด้วย เช่น การทำสวนซ่อมแซมเครื่องใช้ไม่สอย เสียงกึก เป็นคน แต่ทั้งนี้จะต้องจัดหรือปรับให้เข้ากับหลัก ของการฝึกฝนร่างกายทั้งในแง่ปริมาณ และส่วนประกอบอื่น ๆ ซึ่งใ้แก่ ปัจจัยใน ตัวเอง และการพักผ่อนให้พอเหมาะพอควรนั่นเอง

อีกประการหนึ่งที่น่าจะสำคัญก็คือ ผู้สูงอายุไม่ควรอยู่ตามลำพัง ควร จะอยู่กับลูก ๆ หลาน ๆ เพราะจะให้ความช่วยเหลือได้ไม่เหน็ด และมีคนคอยดูแลให้อบอุ่นใจ ไม่รู้สึกเหงาเหวอาถูกทอดทิ้ง

เมื่อต้องอยู่กับลูก ๆ หลาน ๆ ท่านผู้สูงอายุก็ควรจะทำตัวเองให้ถูกต้อง อย่างน้อยก็ในสิ่งเหล่านี้คือ.—

1. ต้องอยู่แบบเป็นร่มโพธิ์ร่มไทรของลูกหลาน ไม่เข้าไปก้าวกาย กิจการภายในครอบครัวของลูกหลาน
2. ต้องไม่คิดว่าตนเองเก่งกว่า รู้ดีกว่า มีประสบการณ์มากกว่า ลูกหลานแล้วไปจุกจิกจู้จี้กับลูกหลานไปเสียทุกเรื่อง ในลักษณะคนหลงตัวเอง

3. ต้องไม่คิดว่าตนเองเป็นนักปราชญ์ เป็นหลักชัย หรือเป็น
เสาหลัก ไม่ควรไปเกี่ยวข้องกับทุกเรื่อง ควรถืออุเบกขาธรรม

4. ควรรักษาอารมณ์ให้สงบเสถียร อย่าเจ้าอารมณ์กับลูกหลาน

5.จงรักษาตัวจะเอาไว้ เคยทำไว้อย่างไร เคยมีอุกมคคืออย่าง
ไรก็ขอให้รักษาเอาไว้ เพื่อจะได้เป็นที่เคารพของลูกหลานและญาติมิตรตลอดไป

หากผู้สูงอายุปฏิบัติได้ดังนี้แล้ว ก็เชื่อได้ว่าจะสามารถแสวงหาความสุข
ในวัยปลายของชีวิตได้อย่างแน่นอน

ปัญหาการขาดระเบียบวินัยของคนในชาติ

ปัจจุบันเรามักจะได้ยินคนไทยทั่วไปกล่าวถึงกันถึงการที่ประเทศไทยกำลังจะก้าวไปสู่ความเป็นนิคส์ หรือประเทศอุตสาหกรรมใหม่มีผู้ให้ทัศนะต่าง ๆ กัน เกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า ถ้าหากเราจะเป็นนิคส์จะเป็นไค้หรือไม่อย่างไร ปัจจัยหนึ่งที่สำคัญที่จะทำให้ประเทศไทยเป็นนิคส์ไค้หรือไม่นั้น ก็คือปัจจัยเรื่อง คน คือ คนจะต้องได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ ความสามารถที่จะรองรับการขยายตัวทางด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมสมัยใหม่ นอกจากนี้แล้วคนยังต้องพัฒนาตนเองในอีกหลาย ๆ ด้าน โดยเฉพาะด้านระเบียบวินัยของตนเอง ทดการงานและต่อสังคมโดยรวม

เรื่องการมีระเบียบวินัยของคนในชาตินั้น ครั้งหนึ่งก็ค้นคว้าราชการจังหวัดกรุงเทพมหานคร พลตรีจำลอง ศรีเมือง ไค้ไปบรรยายพิเศษในเทศกาลสมโภชครบ ๕๐ ปี ในโรงเรียนราชวินิตมัธยมพิง โดยมีหัวข้อว่า "ประชาชนกับปัญหาบ้านเมือง" ซึ่งเนื้อหาการบรรยายมุ่งเน้นที่การมีระเบียบวินัยของคนในชาติ จึงขอสรุปคำบรรยายของท่านดังนี้

ท่านไค้บรรยายว่าเมื่อ 20 ปีก่อน ไค้ไปต่างประเทศพบว่า ต่างประเทศมีความเจริญกว่าเมืองไทยมาก เช่น ที่ซานฟรานซิสโกในสมัยนั้นมีบันไดเลื่อน แต่ประเทศไทยยังไม่มี แต่ขณะนี้เมืองไทยมีการพัฒนาทางด้านการคมนาคมเร็วเท่าเทียมต่างประเทศ ไทยเราปัจจุบันมีบันไดเลื่อน ทางด่วน สะพานลอยและตึกกรมบ้านช่องที่สูงใหญ่ ไค้ไม่แตกต่างจากต่างประเทศ แต่สิ่งหนึ่งที่แตกต่างกันที่เห็นไค้ชัดคือ "คุณภาพของคนไทย" ซึ่งยังสู้ต่างประเทศไม่ไค้ ซึ่งท่านผู้บรรยายบอกว่าพวกเช่นนี้ไม่ใช่จะถูกคนในชาติของตนเอง เพราะตนเองก็เป็นคนไทย แต่เพราะต้องการให้มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขและพัฒนา จึงไค้ นำความเจริญอื่นมาพุดกัน ถ้าเรามองไปที่ถนนของไทยเราในเวลานี้จะพบว่า มีรถยนต์สารพัดยี่ห้อมาจากทั่วทุกมุมโลก จึงอาจทำให้เข้าใจผิดคิดว่าประเทศขณะนี้เจริญแล้ว ถ้ามองไปอีกด้านหนึ่งของชีวิตคนในประเทศไทยจะพบว่า คนอีกจำนวนมากยังยากจนมีชีวิตอยู่ในชนบท ทำไร่นานาไม่ไค้ผลดีเท่าที่ควร เพราะแห่งแล่งอย่างเช่นที่เราเห็นกัน และพุดกันอยู่เสมอว่า "อีสานแล่ง" คนว่างงาน โดยเฉพาะในกลุ่มของผู้มีการศึกษามากกว่า 2 ล้าน

กว่าคนแล้ว ผลผลิตทางการเกษตรโดยเฉพาะข้าวขายไม่ไถ่ราคา ทำให้สภาวะของเกษตรกร ซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศยิ่งยากจน นี่ก็แสดงว่าบ้านเมืองเรายังไม่เจริญเท่าที่ควร

ในประเทศญี่ปุ่นถ้าจะพิจารณาดูว่า ทำไมเขาจึงเจริญรุ่งเรืองและพัฒนาก้าวหน้าไปได้อย่างรวดเร็ว ทั้ง ๆ ที่เขาไถ่รับความยากลำบากในสงครามโลกครั้งที่ 2 โดยที่เมืองฮิโรชิมา และนางาซากิ ถูกทิ้งระเบิดเสียหายเกือบทั้งเมือง เวลาผ่านไปไม่นานญี่ปุ่นเวลานี้ ไถ่รับการฟื้นฟูบ้านเมืองเจริญจนจำแทบไม่ไถ่ว่า เคยไถ่รับความเสียหายจากสงครามโลกมาก่อน และปัจจุบันยังสามรถมีเงินบริจาคให้กับประเทศไทยสร้างศูนย์วัฒนธรรมไทย-ญี่ปุ่น ศูนย์เยาวชนไทยญี่ปุ่น และเงินสนับสนุนโครงการพัฒนาต่าง ๆ ให้แก่ประเทศไทยมากมายเช่นนี้ไถ่ ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะว่าคนญี่ปุ่นเป็นคนไถ่พัฒนาแล้ว ประเทศไทยสู้ประเทศไถ่เจริญแล้วไถ่ไถ่ ก็ตรงไถ่คนของเราไถ่ไม่มีการเสียสละส่วนตัวเพื่อประโยชน์ส่วนรวม และในเรื่องการรักษาความสะอาด ซึ่งเป็นวินัยขั้นแรกของวินัยทั้งหลายที่คิดตามมา และเป็นเครื่องชี้ว่า จะเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวหรือเห็นแก่ส่วนรวม ตัวอย่างไถ่เห็นไถ่ชัดคือ คนไทยชอบทิ้งขยะลงมณฑล จนทางชาติหมาเมืองไทยไถ่ต้องถามว่า เมืองไทยเป็นหน้ามดำไถ่อะไร คุณความถนอไถ่ เพราะเปลือกผลไม้ไถ่ถ่อยถนน คนไทยชาควินัย เกรงใจตัวเอง รับประทานตรงไหนไถ่ทิ้งตรงนั้น มีอีกหลายตัวอย่าง เช่น คนไถ่สูบบุหรี่ เมื่อสูบเสร็จแล้วไถ่ทิ้งดินบุหรี่ไถ่ไว้ทั่วไป ไถ่ตระหนักว่าควรไถ่ทิ้งที่ ๆ ควรไถ่ทิ้ง จึงทำให้บ้านเมืองของเราสกปรกและเหมะ คนไทยจึงไถ่ไม่คอยคำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวมเท่าไถ่ควร ตามไถ่กีดกันไถ่ที่คิดตั้งให้ประชาชนไถ่ค้ำตามจุดต่าง ๆ ก็เช่นกัน ถ้าสั่งเกล้าไถ่ก็จะพบว่า ขณะนี้ไถ่ที่กีดกันไถ่มีแต่เศษขยะ เพราะผู้คนไถ่ไม่เห็นแก่ส่วนรวม ทิ้งขยะไถ่ไม่เลือกที่ ไถ่โดยไม่คิดถึงผลไถ่ที่จะคิดตามมา

ผู้บรรยายไถ่มีความเห็นว่า แด่ก่อนไถ่คิดว่าประเทศไทยสู้ประเทศอื่นไถ่ไถ่ไถ่ เพราะเราชาควินัยมีความรู้ความสามารถในกาต่าง ๆ จึงทำให้เราไถ่พัฒนาไปไถ่ไกลกว่าประเทศอื่น แด่แต่ไถ่ที่จริงแล้วเป็นเพราะส่วนใหญ่คนไทยยังชาควินัย และเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม ซึ่งถ้าแก้ปัญหานี้ไถ่ไถ่และหันมาเสริมสร้างคุณภาพ

ของคนอย่างแท้จริง บ้านเมืองจะพัฒนาได้เป็นอย่างดี

การที่จะพัฒนากันนั้น จำเป็นที่จะต้องทำให้คนในชาติรู้จักเสียสละและถ้าเรารู้จักมีการเสียสละมากขึ้น เราก็จะสามารถแก้ไขปัญหามันเมืองได้ ขณะที่เรากำลังจะเป็นชาติอุตสาหกรรมใหม่ หรือที่เราเรียกว่านิคส์ และเรียกห้องให้มีเทคโนโลยีสมัยใหม่มากมาย แต่เราจะเป็นได้อย่างไร ถ้าหากคนในชาติยังขาดวินัยและยังไม่เห็นประโยชน์ส่วนรวมเท่าที่ควร

คนไทยจึงควรจะต้องมีการเสียสละเพื่อส่วนรวม ต้องละความเห็นแก่ตัวให้หน่อยลง ต้องร่วมกันทำสิ่งแวกด้อมให้เป็นสุขด้วย มิฉะนั้นเราก็จะหาความสุขสบายไม่ได้เช่นกัน

การแก้ปัญหาใด ๆ ของสังคมและประเทศชาติควรต้องเริ่มที่คนในชาติ มีระเบียบวินัย ช่วยเหลือกัน สนับสนุนกัน เสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวมและการที่จะทำเช่นนี้ได้ก็ต้องเริ่มกันที่ครอบครัวแต่ละครอบครัวช่วยกันอบรมลูกหลานให้มีแนวความคิดที่ดี มีระเบียบวินัย เห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว ซึ่งถ้าเด็กมีแนวความคิดที่ดีเช่นนี้ เมื่อเขาเติบโตเป็นผู้ใหญ่ไปเป็นผู้แทนในระดับใดในวันข้างหน้า วันนั้นแหละเราจะแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมได้

ปัญหาการมีระเบียบวินัยของคนในชาติ สามารถแก้ไขได้เมื่อผู้ใหญ่หรือพ่อแม่พร่ำอบรมสั่งสอนลูกหลาน ขอให้ระลึกถึงคำสอนของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ตรัสสอนพระอานนท์ว่า "อุกรอานนท์" อร่าจะไม่ทำกับเขออย่างทูลถนอมเหมือนเช่นบั้นหมอที่พำกับคินที่ยังเป็ยกลอย เราจะซุกแล้วซุกเลา เราจะกระหนาบแล้วกระหนาบเลา เราจะชู้โทษ แล้วชู้โทษเลา ไม่มีวันหยุด ผู้มีแกนแท้เท่านั้นจึงจะทนได้"

ความหวังในการที่จะทำให้คนไทยมีระเบียบวินัย จึงขึ้นอยู่กับพ่อแม่ผู้ปกครอง ครู อาจารย์ ที่ซึคเกลดาอนุชนรุ่นหลังที่กำลังจะเติบโตไปในภวภวคหน้า เพื่อเป็นคัวแทนที่คิมีประสึทธิภวของชาติค้อไป และเมื่อนั้นเราก็จะเห็นว่าชาติของเราจะเจริญก้าวหน้าเท่าเทียมอารยประเทศในหลาณ ๆ ค้าน คังความหวังที่คังไว้คังนี้

"สักวันหนึ่งดอกไม้จะบานสะพรั่ง

สักวันหนึ่งคนจริงจิงจะหลากตลายุ

สักวันหนึ่งคนที่หั่งหญิงชาย

จะมากมายเต็มแผ่นดิน"

=====

ปัญหาทางศีลธรรม

ในสังคมไทยปัจจุบัน ขณะที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เราจะพบว่าได้มีการกระทำผิดทางศีลธรรมเป็นอย่างมาก ทั้งทางกาย วาจาและใจ ซึ่งจริงๆ เป็นการประพฤติทุจริต

คำว่าทุจริต มาจาก "ทุ + ทุจริต" "ทุ" แปลว่า "ชั่ว" หรือ "ยาก" "ทุจริต" แปลว่า "ความประพฤติ" รวมกันเข้าเป็น "ทุจริต" แปลว่า "ประพฤติชั่ว"

ตามหลักพระพุทธศาสนา ท่านแบ่งความประพฤติการปฏิบัติ ที่เป็น "ทุจริต" ไว้ 3 ประการคือ

1. กายทุจริต ไต่แก ความประพฤติชั่วทางกาย
2. วาจาทุจริต ไต่แก ความประพฤติชั่วทางวาจา
3. มโนทุจริต ไต่แก ความประพฤติชั่วทางใจ

สำหรับการประพฤติชั่วทางกายที่เรียกว่ากายทุจริตนั้น แบ่งออกไปอีก

3 ประการคือ

1. การฆ่าหรือเบียดเบียนเพื่อนมนุษย์และสัตว์ทั้งหลายให้ถึงตาย และได้รับความเดือดร้อน
2. การลักทรัพย์ คือ ฉ้อเอาสิ่งของที่เจ้าของไม่อนุญาตให้ หรือไม่เต็มใจยกให้ โดยใช้เวลาเจ้าของเผลอ หรือใช้อำนาจอย่างใดอย่างหนึ่งบีบบังคับเอา
3. ประพฤติผิดในกาม หรือล่วงละเมิดประเวณีด้วยวิธีการอย่างใดอย่างหนึ่ง

ความประพฤติชั่วทางกายที่เรียกว่า "กายทุจริต" ทั้ง 3 ประการที่กล่าวนี้เราจะพบบ่อยมากมายเหลือเกินในสังคมไทยปัจจุบัน มีการฆ่าและเบียดเบียนทั้งมนุษย์และสัตว์ทั้งหลายในทุกหนทุกแห่ง มีการคอร์รัปชันทุจริตในวงราชการ มีการคดโกง ลักขโมย คีชิงวิ่งราว จับฉวย ฆ่าเจ้าทรัพย์ ลักไปเป็นตัวประกันเมื่อไม่ได้เงินก็ฆ่าแม่กระทั่งเด็ก มีการล่วงละเมิดประเวณี โดยมีใจละอายใจ คุณครา

อนาจาร ชมชื่นแล้วมา ประพฤติผิดทางกามกันอย่างมากในสังคมไทยปัจจุบัน จนแทบจะหาความปลอดภัยทางเพศไม่ได้เลย สำหรับสัตว์นั้นก็ถูกมนุษย์เบียดเบียน แม้วาสัตว์นั้นจะอยู่ในเขตอนุรักษ์แล้วก็ตาม สัตว์เป็นจำนวนมากมาย จนปัจจุบันเราแทบจะไม่ได้เห็น ไคยีนเสียงนกร้อง ไม่ได้เห็นกระรอกหรือกระแตวิ่งไคยตามต้นไม้และที่ทั่วไป ซึ่งประเด็นนี้เขียนต่อนิยามชาวอินเดียนที่ไม่รังแกสัตว์ ในเมืองหลวงของเขายังสามารถเห็นนกกยูง ไคยีนเสียงนกร้อง และได้เห็นกระรอกกระแตเข้ามาหาอย่างใกล้ชิด โดยไม่เกรงภัย เพราะประชาชนของเขาไม่ทำอันตรายและเบียดเบียนสัตว์

ด้วยเหตุนี้เรามีการเบียดเบียนสัตว์กันมากเช่นนี้ เราจะเห็นว่าชีวิตของคนไทยในปัจจุบันยิ่งห่างจากธรรมชาติมากขึ้นทุกที

สำหรับความประพฤติชั่วทางวาจา ที่เรียกว่า "วจีทุจริต" นั้น ตามหลักพระพุทธศาสนาแบ่งออกเป็น 4 ประการคือ

1. พูดจาไปปกปิดเท็จ หลอกหลวง โทก พกลม เชื้อฉ้อไม่ได้
2. พูดจาส่อเสียด ยุยง พูดจาให้เกิดความแตกแยกสามัคคี
3. พูดคำหยาบ มีวาจาสามทวาระกายหู พูดจาหยาบคาย กาทอ ภายถนคำรุนแรง
4. พูดเพ้อเจ้อ คือความไร้สาระ ใช้วาจาเหมือนพูดเก่ง แต่หาแก่นสารที่เป็นประโยชน์ไม่ได้

เรื่องวจีทุจริตนี้ เรามักจะเห็นกันมากในสังคมไทยแทบทุกวงการ ซึ่งจำเป็นต่องานอาชีพเพราะถ้าหาก เรา มักจะเห็นข่าวลือที่พูดจากปากหนึ่งไปสู่อีกปากหนึ่งในลักษณะที่มุ่งหมายให้เกิดความสั่นคลอนในเสถียรภาพของสถาบันต่าง ๆ ที่สำคัญ ๆ ของชาติ การพูดถึงกล่าวก่อให้เกิดการแตกแยก แยกความสามัคคี ไม่เป็นกุศลสร้างสรรค์และพัฒนาสังคมประเทศชาติบ้านเมือง โดยปกปิดแล้วที่มีวจีทุจริต มักจะมีกรรมพอกิใหญ่ฟังเห็นจริงเห็นจัง สามารถพูดโน้มน้าวจิตใจผู้ฟังให้เชื่อถือได้ในลักษณะเช่นนี้ ผู้ฟังก็ต้องฟังอย่างมีสติ รู้จักแยกแยะว่าอะไรมีอะไรถูก การพูดที่เป็นวจีทุจริตก่อให้เกิด

เกิดการแตกแยกความสามัคคี อารมณ์มาซึ่งความเสื่อมสลายของสังคมนั้น ๆ ดังเช่น
นักทฤษฎีจิตวิในสมัยโบราณ ถ้าสังคมใดมีบุคคลที่มีวจีทุจริตอยู่มาก สังคมนั้นก็จะเจริญ
เติบโตและพัฒนาไปได้อย่างช้า

สำหรับมโนทุจริต หมายความว่า ทุจริตทางใจตามหลักพุทธศาสนา
แบ่งได้ 3 ประการคือ

1. คิดโลภมากอยากได้ของคนอื่น หรือของที่ไม่ควรจะได้
2. คิดอาฆาตพยาบาทปองร้ายผู้อื่น และ
3. คิดเห็นผิดจากท่านองคคองธรรม

เรื่อง มโนทุจริตนี้ เราเห็นกันมากในสังคมไทยเช่นเดียวกัน ทุกวันนี้
จะเห็นว่าคนเรามีความโลภไม่สิ้นสุด ร่ำรวยมากแล้วก็ยังไม่พอ ยังหาช่องทางทุจริต
ประพฤติกมิชอบกอบโกยผลประโยชน์เข้าตัวมากขึ้นไปอีก คิดโลภมากไม่มีที่สิ้นสุด ซึ่ง
ความโลภนี้ก่อให้เกิดพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เป็นการประพฤติทุจริตตามมา เช่น
การประกอบอาชญากรรมช่วยการปล้น ลักทรัพย์ของผู้อื่น การเดินการพนันเพื่อ
หวังรวยทางลัด การเล่นหวยเถื่อน เป็นต้น

เรื่องความพยาบาทอาฆาตมาคร้ายของคน เคี้ยวนี้ก็มีความจริง ๆ
ตามกลางแค้นกันอยู่เป็นประจำไม่มีวันสิ้นสุด ฆ่ากันโดยไม่มีจุดจบจริง ๆ เป็นที่สะเทือน
ขวัญของคนโดยทั่วไป ดังที่ทราบกันดีอยู่แล้ว ความเห็นผิดจากท่านองคคองธรรมเช่น
นี้มีอยู่ทั่วไป จนเรียกกันว่าหาความเป็นธรรมจริง ๆ แทบจะไม่ได้เสียเลย

กายทุจริต วจีทุจริต และมโนทุจริต เป็นอกุศลกรรม เป็นบาปกรรม
ใครก็ตามถ้าทำ พูดและคิดถึงที่กล่าวมาแล้ว ย่อมสร้างความเดือดร้อนให้แก่ตนเอง
และสร้างความปั่นป่วนวุ่นวายให้แก่สังคมมากมายทีเดียว ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของเรา
ที่จะต้องหลีกเลี่ยงไปให้ไกลจากการประพฤติปฏิบัติเช่นนี้ และถ้าหากไม่มีทางหลีกเลี่ยงไป
ให้พ้นได้ คนที่มีความประพฤติสุจริตทั้งหลายก็ต้องรวมพลังกัน ช่วยกันประท้วง ช่วย
กันต่อต้าน ไม่ยินยอม ไม่เห็นควงและหาทางกำจัดบุคคลเช่นว่านี้ให้พ้นไปจากสังคม
ไทยของเราให้จงได้ ทั้งนี้ก็เพื่อให้สังคมไทยของเรามีความสงบสุขนั่นเอง

รักษาตัว

จะหมองมัว

จงเลือกทำ

จะได้มี

กลัวกรรม

หม่นไหม้

แต่กรรม

ความสุข

อย่าทำชั่ว

ไปเมืองผี

ที่คีติ

พนทุกขภัย

พุทธภาสิต

=====

ปัญหาอุปพพกับความมั่นคงของชาติ

เป็นที่ทราบกันอยู่แล้วว่ารัฐบาลไทย ไค่ก่อนมีมติการดำเนินการต่ออุปพพจากลาว กัมพูชา และเวียดนาม ที่เข้ามาในราชอาณาจักรไทยตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อ 17 สิงหาคม 2520 มีสาระตามความนำลงฉบับใหม่กับสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ พอสรุปไควว่า มาตรการสกัดกั้นนั้น ไค่มีการประกาศเจตนาของประเทศไทยไว้ว่า ไค่ประสงค์จะขอรับบุคคลที่หลบหนีเข้ามา และขอร้องไห้ให้ประเทศลาว กัมพูชา และเวียดนาม ควบคุมประชาชนของตนรวมทั้งรับบุคคลที่อุปพพออกมากลับคืนควย นอกจากนั้นยังมีมาตรการผลักดันอย่างชัดเจนควย

ย้อนกลับไค้ไปประวัติศาสตร์เมื่อ 10 ปีก่อน จะพบว่าเมื่อสงครามคอสูแยงชิงอำนาจของประเทศในแหลมอินโดจีนสิ้นสุดลง กัมพูชา เวียดนาม ลาวไค้ตกอยู่ภายใค้การปกครองของคอมมิวนิสต์ ทำให้มีประชาชนจากประเทศเหล่านี้หลบหนีภัยทางการเมืองเข้ามาในประเทศไทยทั้งทางบกและทางทะเล โดยเข้าพักอาศัยอยู่ตามแนวชายแดนไทย-ลาว และไทย-กัมพูชา รัฐบาลไทยไค้ตระหนักถึงควมมีมนุษยธรรมตามหลักสากลว่าควยสิทธิมนุษยชน จึงไค้รับผู้ลี้ภัยดังกล่าวไค้เป็นการชั่วคราวเพื่อส่งกลับเมื่อสถานการณ์ภายในประเทศเพื่อนบ้านค้แล้ว หรือไค้ให้เดินทางไปพำนักในประเทศที่สามค้ไป

ยกค้ผู้ลี้ภัยหนีเข้าเมืองจากอินโดจีนสู่ประเทศไทยตามที่สำคัญเมื่อกลางเดือนพฤษภาคม 2531 ปรากฏว่ามีชาวลาวภูเขาค้ในศูนย์อุปพพที่จังหวัดพะเยาว นานและเลย รวมจำนวนประมาณ 6 หมื่นคน ชาวลาวนั้นภายในศูนย์อุปพพจังหวัดนครพนม รวมประมาณ 3 หมื่นคน และชาวกัมพูชาในศูนย์ที่อุปพพจังหวัดสุรินทร์และปราจีนบุรีประมาณ 1 หมื่น 6 พันคน นอกจากนี้ยังมีจำนวนอุปพพที่อยู่ในความควบคุมของศูนย์อำนวยการรวมกองบัญชาการทหารสูงสุดอีกประมาณ 1 หมื่น 5 พันคน ค้ดังนั้น เมื่อรวมกับจำนวนอุปพพในความควบคุมของกระทรวงมหาดไทย จึงมีจำนวนอุปพพอีกประมาณ 1 แสน 3 หมื่นคน ยกจำนวนอุปพพดังกล่าวไค้เป็นตัวเลขเพียงเฉพาะศูนย์อุปพพส่วนหนึ่งเท่านั้นและเป็นสถิติค้ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2531 จึงไค้ไม่ต้องสงสัยเลยวาค้จำนวนอุปพพจนถึงบัดนี้มีจำนวนเพิ่มขึ้นอีกมากมาย

จำนวนผู้อพยพเหล่านี้มีส่วนหนึ่งที่ได้รับการยอมรับจากประเทศที่สาม เมื่อเทียบตัวเลขกับผู้อพยพที่ยังตกค้างอยู่ในประเทศไทยมีจำนวนน้อยมาก จนไม่สามารถเทียบกันได้ ตัวเลขเฉลี่ยเฉพาะเดือนเมษายน 2531 พบว่าประเทศที่สาม ได้แก่ สหรัฐอเมริกา ฝรั่งเศส แคนาดา ออสเตรเลียและประเทศอื่น ๆ ใ้รับผู้อพยพชาวเขมร ลาว เวียดนามจากประเทศไทยไปเพียงประมาณ 3,000 กว่าคน ซึ่งเป็นตัวเลขที่น้อยมาก

แม้ว่ากระทรวงมหาดไทยได้ทำการควบคุมและผู้อพยพชาวลาวกัมพูชา และเวียดนาม โดยให้อยู่ในศูนย์อพยพเป็นการชั่วคราว เพื่อรอการส่งไปประเทศที่สาม หรือส่งกลับคืนประเทศเดิมของผู้อพยพต่อไป แต่ในความเป็นจริงก็ยังมีผู้อพยพลี้ภัยเข้ามาอยู่เรื่อย ๆ ดังนั้น นอกจากจะทำให้เกิดปัญหาต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบแล้ว ก็ยังมีผลกระทบกระเทือนต่อสภาวะเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและการปกครอง ตลอดจนความมั่นคงปลอดภัยของประเทศไทย อีกด้วย

สำหรับปัญหาที่พบเกี่ยวกับการดำเนินงานต่อผู้อพยพลี้ภัย พอจะสรุปใหญ่ ๆ ได้ดังนี้

1. ปัญหาที่ผู้อพยพเองไม่ต้องการเดินทางไปประเทศอื่น ๆ เนื่องจากเชื่อกันว่าของตนวางไว้ในที่หนึ่งข้างหน้า เมื่อได้ทำการกู้ชาติบ้านเมืองสำเร็จแล้วก็จะได้เดินทางกลับภูมิลำเนาเดิมของตนต่อไป ส่วนพวกผู้อพยพที่ไม่มีญาติพี่น้องในประเทศที่สามนั้น ก็มีโอกาสน้อยมากที่จะเดินทางไปประเทศที่สาม จึงกลายเป็นผู้อพยพตกค้างอยู่ในศูนย์อพยพ ให้ประเทศไทยต้องแบกภาระเลี้ยงดูจำนวนมาก

2. ปัญหาภายในของประเทศที่สาม ประเทศที่สามเองก็มีปัญหาเศรษฐกิจภายในประเทศ เช่น เงินเฟ้อ ปัญหาการว่างงาน จึงทำให้ประเทศที่สามเหล่านี้ลดอัตราจำนวนการรับผู้อพยพล่ง อนึ่งเมื่อผู้อพยพที่ประเทศที่สามรับเข้าไปตั้งถิ่นฐานใหม่ในปรเทศก็ไ้กลายเป็นคนกลุ่มน้อยในสังคม และสร้างปัญหาต่าง ๆ ขึ้น จึงทำให้ประเทศที่สามไม่ต้องการจะรับเข้าไปในประเทศของตน

3. ปัญหาค้างงบประมาณและทรัพยากรในการดำเนินงานช่วยเหลือผู้อพยพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการเลี้ยงดูนั้น แม้ว่าประเทศจะได้รับความช่วยเหลือจากสำนักงานข้าหลวงใหญ่ผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ แต่ความช่วยเหลือดังกล่าวนี้ก็ไม้อาจคาดการณ์ได้ว่าจะได้รับไปอีกนานเท่าใด ค่าเลี้ยงดูผู้อพยพในป็นี่หนึ่ง ๆ มีจำนวนสูงมาก หากประเทศไทยไม่ได้รับความช่วยเหลือจากต่างประเทศแล้ว ก็จะต้องแบกภาระดูแลบุคคลเหล่านี้ ซึ่งเป็นเรื่องที่น่าหนักใจอย่างยิ่ง นอกจากจะต้องเสียค่าใช้จ่ายเพื่อเลี้ยงดูผู้อพยพแล้ว ป็นี่หนึ่ง ๆ รัฐยังต้องจัดสรรงบประมาณส่วนหนึ่งให้เป็นค่าเงินเดือนข้าราชการ ลูกจ้าง ศาวิสคูปกรณ์ต่าง ๆ สำหรับการนี้ทุกปีตลอดมา

4. ปัญหาความไม่มั่นคงของประเทศ มีหลายกรณีที่มีการรับจ้างวานโดยคนไทย เพื่อรับผู้อพยพเข้าประเทศไทยโดยผิดกฎหมาย ซึ่งในระยะยาวอาจมีผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศได้

วิธีการแก้ปัญหา : แนวทางการแก้ปัญหาผู้อพยพ

1. รัฐควรกำหนดเป็นนโยบายและวิธีปฏิบัติอย่างแน่ชัดว่า ไม่ประสงค์จะรับผู้อพยพอีกต่อไปแล้ว และให้มีมาตรการในการผลักดันบุคคลเหล่านี้ ออกนอกประเทศอย่างจริงจัง

2. ต้องมีการให้การดูแลช่วยเหลือและสงเคราะห์ประชาชนที่ยากจนของประเทศไทยเองที่มีถิ่นฐานอาศัยอยู่บริเวณใกล้เคียงศูนย์อพยพ ให้มีทัศนคติที่ดีต่อรัฐบาลเพื่อสร้างความมั่นคงให้แก่ประเทศชาติ

เกี่ยวกับปัญหาผู้อพยพนี้ รัฐบาลได้พยายามแก้ไขมาโดยลำดับ ขณะนี้สงครามในอินโดจีนเริ่มสงบลง รัฐบาลได้ส่งผู้อพยพกลับภูมิลำเนาเดิมไปจนเกือบจะหมดแล้ว อย่างไรก็ตาม เรื่องการอพยพหลบหนีเข้ามาทำมาหากินในเมืองไทยยังคงเป็นปัญหาอยู่ โดยเฉพาะทางกานชายแดนกับพม่า, ลาว และพม่า

โดยทั่วไปแล้วประเทศไทยได้แบกภาระหนักเกี่ยวกับผู้อพยพลี้ภัยมา

เป็นเวลานานแล้ว และได้ยึดหลักมนุษยธรรมในการปฏิบัติต่อผู้พวยพเป็นอย่างดี
 ตลอดมา ยกเว้นแต่ในกรณีที่มีปัญหาที่จะกระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของประเทศ
 จึงเป็นหน้าที่ของเราชาวไทยทุกคนจะต้องช่วยกันดูแลสอดส่อง ป้องกันการลักลอบ
 นำผู้หลบหนีเข้าเมืองไทยโดยผิดกฎหมายในทุกรูปแบบด้วย

=====

โครงการอีสานเกี่ยวกับการพัฒนาชนบทไทย

โครงการอีสานเขียวหรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า โครงการน้ำพระทัยจากในหลวง เป็นโครงการในพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีวัตถุประสงค์เพื่อยกฐานะความเป็นอยู่ของชาวชนบทภาคอีสานให้มีความอยู่ดีกินดีตามควรแก่สภาพ

โครงการนี้แม้จะไ้ดำเนินการมาไ้เพียงปีเศษเท่านั้น แต่ก็ไ้ได้รับความสนใจและติดตามจากคนหลายกลุ่ม หลายฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวงการเศรษฐกิจในประเทศและต่างประเทศ

จุดเริ่มต้นของโครงการนี้ก็คือ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวไ้ทรงติดตามสถานการณ์ภัยธรรมชาติ ซึ่งส่งผลให้ภาคอีสานไ้รับผลกระทบอย่างหนักและต่อเนื่องมาโดยตลอด โดยเฉพาะในต้นปี พ.ศ. 2530 ความทุกข์ยากของชาวอีสานไ้ทวีความรุนแรงสูงสุ้ถึงขั้นขาดแคลนน้ำกินน้ำใช้ จนความเสียหายไ้กระจายไปหลายพื้นที่ไ้เกือบทั่วภูมิภาคส่วนนี้ และในที่สุดชาวอีสานก็ต้องเริ่มทยอยละทิ้งถิ่นที่อยู่อาศัยเข้ามาในเมือง เหตุการณ์เช่นนี้ไ้เกิดขึ้นซ้ำแล้วซ้ำอีก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ จึงทรงมีความวิ้คหวงไ้โดยต่อพสกนิกรของพระองค์เป็นอย่างยิ่ง

และในโอกาสวันพระราชทานเพลิงศพวีรชน ณ วัดพระศรีมหาธาตุวรมหาวิหาร เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2530 จุดกำเนิดของโครงการอีสานเขียวจึงไ้เริ่มขึ้นหลังจากที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีกระแสพระราชดำรัสแก่ พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ ในฐานะผู้บัญชาการทหารบก ขอให้กองทัพบกซึ่งมีหน่วยงานและกำลังพล อปกรณณ์ ตลอดจนทั้งเครื่องมือเครื่องใช้ทั้งในกานยานพาหนะและเครื่องมือทางการช่าง เข้าทำหน้าที่เป็นหน่วยงานหลัก ประสานความร่วมมือกับทุกหน่วยงาน เพื่อระดมทรัพยากรทั้งปวงจากทุกฝ่ายทั้งภาครัฐและภาคเอกชนเข้าช่วยเหลือประชาชนภาคอีสานโดยเร่งควนและต่อเนื่อง เพื่อบรรเทาความทุกข์ยากเดือดร้อนในปัญหาเฉพาะหน้าและในระยะยาวต่อไป

การขานรับทั้งภาครัฐบาลและ เอกชนเป็นไปคว้คจัดจ่มลำดับ มีขีด

เพียงการสนับสนุนจากหน่วยงานและประชาชนในพื้นที่ ซึ่งจะเป็นหลักสำคัญที่สุดในการพลิกฟื้นแผ่นดินของภาคอีสานให้เห็นถิ่นที่สมบูรณ์เหมือนในอดีตกาลไ้เท่านั้น หากแต่หน่วยงานและประชาชนในภูมิภาคอื่นก็ใ้ให้ความร่วมมืออย่างกว้างขวางด้วย ดังนั้นการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามแผนงานในโครงการอีสานเขียว จึงดำเนินไปควบคู่ตลอดมา

และเนื่องจากการประชาสัมพันธ์โครงการอีสานเขียวใ้ดำเนินไปโดยต่อเนื่องอย่างมีประสิทธิภาพ จึงยังผลใ้ห้องค้รต่างประเทศทั้งภาครัฐบาลและเอกชนใ้เสนอใ้ความช่วยเหลือในโครงการอีสานเขียวในรูปแบบต่าง ๆ เช่น เทคโนโลยี เครื่องมือกลไก รวมทั้งงบประมาณเพื่อรวมใ้ในการพัฒนาภาคอีสานเขียวใ้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์หลักของโครงการฯ อย่างมีประสิทธิภาพ เฉพาะองค์กรที่ประสานงานฝ่ายประสานงานต่างประเทศ ศูนย์อำนวยความสะดวกใ้ลือประชาชนตามพระราชดำริ เพื่อพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีหลายองค์กรควบกันจากหลายประเทศคือ สหรัฐอเมริกา ออสเตรเลีย สาธารณรัฐเยอรมัน อิตาลี อิสราเอล ญี่ปุ่น สวีเดน เนเธอร์แลนด์ ฝรั่งเศส

ส่วนประเทศที่ยินใ้ให้ความสนับสนุนช่วยเหลือโครงการอีสานเขียวแต่อยู่ระหว่างการศึกษาหาข้อมูล ใ้แก่ ประเทศจีนและประเทศอินโดนีเซีย

สำหรับประเทศใ้เสนอความช่วยเหลือผ่านสำนักงานผู้บังคับบัญชาโดยตรงและขณะนี้เรื่องอยู่ระหว่างการค้าเนินกรรมวิธี พิจารณาโครงการฯ ใ้ใ้แก่บริษัทไบรโวเตอร์ ประเทศอังกฤษ ซึ่งเสนอความช่วยเหลือทางกานพัฒนาแหล่งน้ำในภาคอีสาน รวมทั้งการเสนอเงินช่วยเหลือและเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำใ้แก่โครงการจำนวนหนึ่งด้วย

เนื่องจากความร่วมมือจากหลายฝ่ายทั้งภาครัฐบาลและเอกชน ทั้งภายในและนอกประเทศดังกล่าวแล้ว จึงมีผลงานปรากฏใ้เห็นอย่างรวดเร็ว ดังจะเห็นใ้จากผลการดำเนินงานที่ผ่านมาในรอบปี 2530 มีผลงานดังนี้คือ

กึ่งนี้คือ

1. การพัฒนาแหล่งน้ำรวมแผนงานปกติ อันเป็นแหล่งน้ำผิวดิน มี

- โครงการก่อสร้างขนาดกลางและขนาดใหญ่	26	โครงการ
- ก่อสร้างอ่างเก็บน้ำ ฝ่ายและระบบส่งน้ำ	223	โครงการ
- สูบน้ำช่วยเหลือชาวเขา	1,123	โครงการ
- ขุดลอกหนองหรือคลองธรรมชาติ	327	โครงการ
- ขุดสระน้ำ	79	โครงการ
- ขุดและปรับบ่อน	831	โครงการ
- จัดให้มีภาชนะเก็บน้ำสะอาด	8,796	โครงการ

สำหรับแหล่งน้ำใต้ดินมีดังนี้คือ

- ขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลพร้อมติดตั้งสูบน้ำโยก	3,432	โครงการ
- พัฒนาบ่อน้ำบาดาลเดิม	1,420	โครงการ
- ติดตั้งเครื่องสูบน้ำไฟฟ้า	88	โครงการ
- ก่อสร้างระบบประปาหมู่บ้าน	9	โครงการ

2. การพัฒนาแหล่งน้ำตามแผนงานเร่งรัด แหล่งน้ำผิวดิน ใต้ทำการ ขุดลอกขุดคลอง สระน้ำ อ่างเก็บน้ำ รวมทั้งการขุดบ่อใหม่ สระใหม่ รวมทั้งสิ้น 45 โครงการ ส่วนแหล่งน้ำใต้ดินใต้ทำการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลรวมทั้งสิ้น 308 โครงการ

3. ผลการปฏิบัติงานแผนหลวง ใต้จัดตั้งหน่วยปฏิบัติการแผนหลวง 2 ชุด ผลการปฏิบัติงานสามารถทำฝนตกได้ครอบคลุมพื้นที่ 8 จังหวัด คือ กาฬสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ นครราชสีมา บุรีรัมย์ ร้อยเอ็ด มหาสารคาม และสุรินทร์ รวมปริมาณน้ำฝนในช่วงปฏิบัติงานทั้งสิ้น 1,364 มิลลิเมตร

4. ผลการพัฒนาป่าไม้ตามแผนพิทักษ์อีสานเขียว พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ ผู้บัญชาการทหารบก ในฐานะรองประธานกรรมการอำนวยการโครงการน้ำพระฤทัย จากในหลวง เพื่อพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามพระราชดำริ หรือโครงการ

อีสานเขียวได้ประชุมส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อ
 แลกเปลี่ยนพิทักษ์อีสานเขียว ณ โรงแรมแกนนอน จังหวัดขอนแก่น เมื่อวันที่ 18
 กันยายน 2530 และหน่วยงานต่าง ๆ ได้เริ่มปฏิบัติงานตามแผนดังนี้คือ

— ใคนักกำลังเจ้าหน้าที่หน่วยต่าง ๆ เพื่อเสริมกำลังการปฏิบัติของ
 หน่วยป้องกันรักษาป่า และหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติในภาคอีสาน รวม 155 จุด
 ปรากฏว่าในช่วง 5 เดือนที่ผ่านมา สามารถจับกุมผู้กระทำผิดค่านป่าไม้ได้ 569
 คดี ผู้ต้องหา 357 ราย และของกลางอีกเป็นจำนวนมาก

— ด้านโครงการจัดที่ดินในรูปแบบบ้านป่าไม้ ได้ดำเนินการจัดที่ดินให้
 ราษฎรอยู่อาศัยและทำกินครบครัวละ 15 ไร่ จำนวน 12,087 ครอบครั้ว และ
 ในปี 2521 นี้ มีแผนดำเนินการขยายโครงการให้ราษฎรจำนวน 2,414 ครอบครั้ว

— ด้านการควบคุมและป้องกันไฟป่า กรมป่าไม้ได้จัดตั้งศูนย์ควบคุมไฟ
 ป่าที่จังหวัดนครราชสีมา

— ด้านการปลูกและฟื้นฟูป่าไม้ ได้ดำเนินการปลูกป่าไม้แล้วประมาณ
 7 แสนไร่ และในปีนี้จะดำเนินการปลูกป่าอีก 41,532 ไร่

— ด้านการประชาสัมพันธ์ป่าไม้ ได้ส่งเสริมและเผยแพร่ป่าไม้เคลื่อนที่
 10 หน่วยออกปฏิบัติงานในภาคอีสานรวม 17 จังหวัด

5. ผลการพัฒนาอาชีพ ยกระดับรายได้การเพิ่มการจ้างแรงงานของ
 ประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้ดำเนินการไปแล้วดังนี้

— การดำเนินการแผนงานปลูกไม้ผล ปลูกยางพารา ปลูกฝ้าย เลี้ยง
 ไก่ ปลูกหมอนเลี้ยงไหม เป็นต้น

6. การพัฒนาคุณภาพชีวิตชาวอีสาน โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก
 ชนบทมีเป้าหมายดำเนินการในพื้นที่ 6 จังหวัด คือ นครราชสีมา ขอนแก่น ร้อยเอ็ด
 ชัยภูมิ มหาสารคาม และบุรีรัมย์

7. การจัดเตรียมแผนเผชิญเหตุ ใ้เครือข่ายที่เกี่ยวข้องในแผนเผชิญเหตุมาร่วมปรึกษา เพื่อจะได้ดำเนินการช่วยเหลือไ้ทันท่วงที เมื่อเกิดเหตุการณ์แห่งแล้งหรือน้ำท่วมขึ้นอย่างกระทันหัน

8. การดำเนินการทางค่างบประมาณ ใ้สรุปค่าใช้จ่ายตั้งแต่เดือนมีนาคมถึงเดือนตุลาคม 2530 ใ้ใช้จ่ายไปแล้ว 97,905,620 บาท การเสนอของบประมาณจากรัฐบาลในปี 2531 นี้ เป็นจำนวนเงิน 527,330,621 บาท ซึ่งนับว่าเป็นจำนวนเงินที่ไม่มากนัก เมื่อเปรียบเทียบกับโครงการอีสานเขียวที่ใหญ่โตมาก และมีงานที่ต้องทำให้ทันเวลาอย่างมากมายในขณะนี้ ซึ่งถ้าหากไม่ใ้ได้รับความช่วยเหลือจากภาคเอกชนในประเทศ และภาครัฐบาลกับภาคเอกชนจากต่างประเทศแล้ว ก็คงไม่อาจดำเนินการใ้บรรลุเป้าหมายไ้ทันเวลา

สรุป

โครงการอีสานเขียว มีใ้มุ่งที่ปลูกป่าใ้อีสานเขียวชื้ออย่างที่คนส่วนมากยังเข้าใจกันอยู่ แต่เป็นโครงการใ้มุ่งพัฒนาภาคอีสานใ้ครอบคลุมหลาย ๆ ค่างบคูณไป เช่น การพัฒนาสภาพแวดล้อมความเป็นอยู่ ตลอดจนยกระดับคุณภาพชีวิตของประชากรในชนบทไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคอีสานที่เคยใ้ได้รับความทุกข์และเดือดร้อนอย่างแสนสาหัสมาแล้ว ใ้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ใ้สามารถพึ่งตนเองไ้

โครงการอีสานเขียวเป็นโครงการใ้ใหญ่ต้องใ้ใช้วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการพัฒนาเป็นจำนวนมหาศาล ใ้ความช่วยเหลือจากทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชนทั้งในประเทศและต่างประเทศ และความร่วมมือร่วมใจของชนบทใ้ภาคอีสานเอง ก็เชื่อว่าในระยะเวลาดังนี้ ความฝันที่จะไ้เห็นภาพอีสานใ้มีความอุดมสมบูรณ์และประชาชนอยู่ใ้มีสุขก็จะเป็นจริงไ้ในไม่ช้า

=====

โครงการคอยตุงกับการพัฒนาชาวเขา

โครงการคอยตุงเป็นโครงการหนึ่งที่มีมุ่งพัฒนาชาวเขาให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เป็นโครงการที่ป้องกันการตัดไม้ทำลายป่า การผลิตพืชเสพติด การทำไร่เลื่อนลอย ในอนาคตคอยตุงจะเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญอีกแห่งหนึ่งของประเทศไทยอีกด้วย

โครงการคอยตุงเป็นโครงการใหญ่มีเนื้อที่ครอบคลุม 93,515 ไร่ เป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญทางภาคเหนือของประเทศไทยในเขตอำเภอมะจัน จังหวัดเชียงใหม่ มีสภาพเป็นทิวเขาสลับซับซ้อนคั่นแนวชายแดนของประเทศเพื่อนบ้าน จากอดีตที่พัฒนามา มักมีปัญหาคนชายแดน มีภูเขานกคุ้มน้อยอยู่เสมอ ๆ รัฐบาลจึงได้ดำริให้มีการพัฒนาพื้นที่เขตนี้ ให้มีความอุดมสมบูรณ์ เพื่อเป็นการป้องกันปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น รวมทั้งความมั่นคงของประเทศไทยด้วย

นอกจากนี้สมเด็จพระราชชนนีฯ ซึ่งได้เคยเสด็จไปเยี่ยมราษฎรในพื้นที่นี้ ได้มีพระราชดำริว่า น่าจะได้อนุรักษ์ต้นไม้อันเป็นต้นน้ำลำธารไว้ ควรมีการปลูกป่าพัฒนาคอยตุงให้เป็นโครงการเบ็ดเสร็จ รัฐบาลจึงได้ตั้งกรมการขึ้นชุดหนึ่งประกอบด้วยแผนฝ่ายรัฐบาล รัฐวิสาหกิจ มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง และราชเลขาธิการในพระองค์ สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี เพื่อร่วมมือกันพัฒนาคอยตุงให้เป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญแห่งหนึ่งของประเทศไทยในภาคเหนือ

คณะกรรมการมีความเห็นว่า การพัฒนาโครงการคอยตุงนี้ควรเน้นหนักในการปลูกป่าเชิงเกษตรอุตสาหกรรม หากสามารถดำเนินการให้ภาคเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมได้ก็จะเป็นการประหยัดการลงทุนของรัฐบาล อีกทั้งภาคเอกชนนี้ก็มีตลาดรองรับอยู่แล้วทั้งในประเทศและต่างประเทศ การผลิตก็จะผลิตได้ตรงตามความต้องการของตลาด ผลผลิตสำหรับตลาดภายในประเทศจะนำไปสู่การตลาดถึงเข้าของสินค้าบางประเภท เช่น การปลูกดอกไม้ ผลไม้เมืองหนาว การปลูกต้นไม้สำหรับทำเยื่อกระดาษ การปลูกชา ตลอดจนการปลูกกล้วยเพื่อทำอาหารสำเร็จรูปสำหรับเด็ก เป็นต้น

โครงการพัฒนาเกษตรกรรมที่ดินทั้งหมดเป็นจำนวน 93,515 ไร่ ความคืบหน้าเกี่ยวกับผลการดำเนินงาน ซึ่งได้สรุปครั้งสุดท้ายเมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2531 นี้ ปรากฏผลดังต่อไปนี้คือ.-

ข้อ 1 แผนงานที่ไ้ดำเนินการเสร็จเรียบร้อยแล้ว ได้แก่ แผนงานสำรวจข้อมูลประชากร แผนงานปลูกต้นไม้สองข้างทางถนนสายหลักบ้านห้วยไคร้ พระธาตุกอยตุง ซึ่งมีทั้งไม้ผลและไม่ผลจำนวน 3,035 ต้น แผนการย้ายครอบครัวราษฎรไปยังที่ตั้งแนวใหม่

ข้อ 2 แผนงานที่กำลังดำเนินการอยู่ คือ แผนการสร้างอาคารกองอำนวยการโครงการพัฒนาเกษตรกรรม ซึ่งขณะนี้ได้ตัดถนนเข้าไปแล้ว และกำลังดำเนินการก่อสร้างอยู่.

- แผนงานเกษตรกรรมภายในไร่เตรียมไม้ผลไม้ดอก ไม้ประดับไว้เพื่อขยายพันธุ์เป็นจำนวนนับหมื่นต้น เช่น ลิ้นจี่ มะขาม ชุนน เสาวรส มะกอกน้ำ มะม่วง เพ็ชร์ฟ้า มังคุดรอง และบัวตอง เป็นต้น

- ไม้ผลที่ไ้ทำการปลูกในแปลงสาธิตแล้ว คือ เสาวรส ลิ้นจี่ ลำไย มะม่วง ส้มโอ มะนาว ส้มเขียวหวานและกาแฟอาราบิก้า

- แผนงานการปลูกป่าโดยฝ่ายทหาร ไ้ทำการเพาะกล้าไม้เพื่อสนับสนุนกรมป่าไม้ตามแผนงานการปลูกป่าภาคเอกชน ท่อสรุปไ้ดังนี้ สนสามใบ ปลูกกล้าลงถึง 3 หมื่นเจ็ดพันกว่ากล้า และหยอดเมล็ดลงถึง 8,176 ถุง นางพญาเสือโคร่งประมาณ 3 แสนกล้า บัคนี่ป่าไม้เขตเชียงรายรับสนสามใบไปปลูกแล้ว 2 หมื่นกว่าต้น

- แผนงานสร้างศาลาชมทิวทัศน์ การดำเนินงานในปัจจุบันได้จัดทำแผนพับประชาสัมพันธ์ เพื่อเผยแพร่ให้ประชาชนทราบและการก่อสร้างศาลารูปแปดเหลี่ยม ซึ่งดำเนินการก่อสร้างอยู่

- แผนการสำรวจพื้นที่ทำกินของราษฎร กำลังดำเนินการอยู่โดยยึดแผนการชี้ที่ดินของกรมพัฒนาที่ดินเป็นหลัก ขณะนี้ไ้ดำเนินการไปไ้แล้ว 60 %

- แผนงานส่งเสริมศูนย์สาธิตการตลาด กำลังดำเนินการประสานกับราษฎรในหมู่บ้าน เพื่อทำแผนงานกิจกรรมส่งเสริมศูนย์สาธิตการตลาดเสร็จแล้ว ก็จะไต่ดำเนินการต่อไป

- แผนงานประชาสัมพันธ์ ไต่กระทำตลอดต่อเนื่องกันมาตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2530 จนกระทั่งปัจจุบัน

ข้อ 3 แผนงานที่ไต่ดำเนินการต่อไป มีดังนี้คือ

1. แผนงานการจัดวางคอกยุงนิม-มาราซอน เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์โครงการฯ และสนับสนุนกิจกรรมที่อยู่ในพื้นที่คอกยุง โดยจะจัดขึ้นในระหว่างเดือนพฤศจิกายน ถึงเดือนธันวาคม 2531 ใช้เส้นทางสายหลักคือบ้านห้วยไคร้-พระธาตุคอกยุง โดยวิ่งจากปากทางบ้านห้วยไคร้ที่ กม.1 ถึงบริเวณพระตำหนักคอกยุง กม.10 เป็นระยะทาง 10 กิโลเมตร

2. แผนงานส่งเสริมการปลูกกระทกรดฝรั่ง เป็นแผนที่จะส่งเสริมเกษตรกรบนพื้นที่สูง หันมาปลูกกระทกรดฝรั่งแทนการตัดไม้ทำถ่านป่า การทำไร่เลื่อนลอย ซึ่งเป็นการปลูกพืชทดแทนที่ได้พิจารณาแล้วว่า จะสามารถช่วยเกษตรกรให้มีรายได้เพิ่มขึ้นถึงประมาณปีละ 7,500 บาท - 10,000 บาทต่อไร่ การดำเนินการในระยะแรกจะจัดทำในหมู่บ้านเป้าหมายก่อน และจะมีการอบรมเกษตรกรให้เป็นที่เข้าใจเสียก่อนจึงจะนำเข้าสู่โครงการ ทั้งนี้เพื่อให้ได้ผลตามเป้าหมายที่วางไว้

3. แผนการสร้างเส้นทางจากบ้านนาหมี่ไปอำเภอแม่สายเป็นระยะทาง 6 กม. แผนการนี้เป็นแผนพัฒนาพื้นที่เพื่อความมั่นคงของกองทัพภาคที่ 3 หรือ กอ.รน. ภาค 3 ขณะนี้ได้เคลื่อนย้ายเจ้าหน้าที่พร้อมทั้งเครื่องจักรกลอุปกรณ์การสร้างทางเข้าปฏิบัติงานในพื้นที่แล้วตั้งแต่วันที่ 3 สิงหาคม ศกนี้

จากที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ เป็นเพียงกล่าวถึงประวัติความเป็นมาและแผนงานที่ไต่ดำเนินการไปแล้ว กำลังดำเนินการอยู่และมีแผนการที่จะดำเนินการต่อไปตามโครงการโดยขอเท่านั้น ซึ่งอันที่จริงแล้ว "โครงการพัฒนาคอกยุง" เป็นโครง

การใหญ่มากครอบคลุมเนื้อที่ถึง 93,515 ไร่ ถ้าหากได้รับความร่วมแรงร่วมใจกัน
 ทุกฝ่ายอย่างจริงจัง ทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชนโดยต่อเนื่อง จนกระทั่งบรรลุตาม
 เป้าหมายที่วางไว้อย่างสมบูรณ์แล้ว ก็จะเป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติและประชาชน
 เป็นอันมาก ปัญหาชนกลุ่มน้อย การผลิตพืชเสพติด การตัดไม้ทำลายป่า การทำไร่
 เลื่อนลอยในบริเวณนี้ก็จะหมดไป ความเป็นอยู่ของราษฎรก็จะดีขึ้น

=====

จะอบรมอย่างไรให้เด็กใหญ่จ้กรับผิดชอบ

เด็ก คืออนาคตของชาติ จึงมักมีผู้เชี่ยวชาญเรื่องการพัฒนาเด็ก อภิปรายกันอยู่เสมอ ๆ ว่า จะทำอย่างไรจึงจะอบรมให้เด็กเจริญเติบโตไปในแนวทางที่ถูกต้อง ประเด็นหนึ่งที่พูดกันอยู่เสมอ ๆ ก็คือ ผู้ใหญ่ควรจะต้องเตรียมพัฒนาเด็ก ให้มีความสามารถอย่างเพียงพอที่จะรับผิดชอบอนาคตของประเทศชาติสืบต่อจากผู้ใหญ่ในวันนี้

ตามปกติแล้วเด็กมักจะทำอะไรตามใจตัวเอง เนื่องจากยังมีวุฒิภาวะที่น้อย แนวโน้มของพ่อแม่ไทยก็คือ มักจะตามใจเด็ก หรือโอนอ่อนตามสนองความต้องการของเด็กในทางที่ผิด โดยมีใ้ปลูกฝังให้เด็กมีความสำคัญว่าสิ่งใดถูกสิ่งใดผิด พ่อแม่มักจะโทษคนอื่นเมื่อเด็กทำผิด เช่น เมื่อลูกทำของหายพ่อแม่โทษคนใช้ เมื่อลูกเรียนไม่ก็ักโทษครู หรือโทษโรงเรียนว่าไม่ดูแลเอาใจใส่ลูกของตน เมื่อลูกประพฤติคนอกสูนออกทางก็โทษสิ่งแวดล้อม เช่น เพื่อน ๆ สถานบริการที่มีอยู่คากถิ่น แทนที่จะสำรวจทัศนคติและวิธีที่ตนเองอบรมเลี้ยงดูเด็ก เด็ก ๆ เมื่อทำผิดแต่ไม่ได้รับการแก้ไขเสียแต่เนิ่น ๆ จะกลายเป็นคนที่มีอุปนิสัยที่ไม่ดีในอนาคต เขาจะกลายเป็นผู้ขาดความรับผิดชอบตนเอง ต่อผู้อื่น และเมื่อโตเป็นผู้ใหญ่เขาจะไม่รับรู้เรื่องของสังคมที่อยู่รอบตัว แทนที่จะเป็นผู้ทำประโยชน์ให้แก่สังคม เขาจะคอยคิดว่าสังคมจะโทษอะไรแก่เขาบ้าง ถ้าประเทศชาติมีคนประเภทนี้มากก็ยากที่จะพัฒนา

มีพ่อแม่บางคนที่ไม่ไปรับคำปรึกษาจากศูนย์บริการสุขภาพจิตต่าง ๆ เรื่องของลูกที่มีปัญหาในความประพฤติ เพื่อหาแนวทางแก้ไข แต่เป็นที่น่าเสียดายว่าหลายรายมาขอความช่วยเหลือเมื่อเด็ก ๆ เหล่านี้โตและยากแก่การแก้ไขให้ดีขึ้นเสียแล้ว เด็ก ๆ เหล่านี้เมื่อเติบโตขึ้น สังคมจะรังเกียจ เขาจะขาดความสุข เพราะมีสัมพันธภาพที่ไม่ดีกับคนรอบข้าง และในที่สุดมักจะโทษพ่อแม่ที่ไม่ได้อบรมสั่งสอนปลูกฝังให้แนวความคิดที่ถูกต้องแก่เขาตั้งแต่เมื่อยังเล็ก มีนักวิชาการทางด้านเด็กกล่าวเป็นเสียงเดียวกันว่า "เด็กไม่มีปัญหา แต่ผู้ใหญ่แหละที่มีปัญหา" นั่นก็หมายความว่า ถ้าเด็กเติบโตมาเป็นคนไม่ดี ผู้ใหญ่ต้องสำรวจตัวเองว่ามีจุดอ่อนในการปกครองเลี้ยงดูถูก ๆ ของตัวอย่างไรบ้าง

การที่เด็กกลายเป็นคนที่ไม่ดีและผู้ใหญ่กลายเป็นเป้าที่ถูกโจมตีเช่นนี้ก็ น่าจะมีสาเหตุอยู่มาก ทั้งนี้เพราะพระพุทธรูปเจดีย์โคตรงสังฆอนิใหญ่เป็นพ่อแม่ ทา หน้าที่ให้สมบูรณ์นั่นก็คือ ต้องมีภาระหน้าที่ในการเลี้ยงดูอยู่ 5 ข้อ ควบคู่กันคือ

1. อบรมสังฆอนิให้ถูกละเว้นความประพฤติกที่ไม่ดี
2. อบรมสังฆอนิให้ถูกตั้งอยู่ในความดี
3. ส่งเสียให้ลูกได้รับการศึกษาเล่าเรียน
4. หาครูรองที่เหมาะสมให้
5. มอบทรัพย์สินมรดกให้ในเวลาอันสมควร

หลักธรรมทั้ง 5 ข้อ เป็นการบอกวิธีพ่อแม่ควรเลี้ยงดูลูกให้เจริญเติบโตไปในแนวทางที่ถูกตอง ซึ่งพ่อแม่ส่วนใหญ่ก็ทราบกันดีอยู่แล้ว แต่ยังไม่ปฏิบัติกันอย่างจริงจัง

ในปัจจุบันสิ่งที่พ่อแม่ยึดเป็นแนวปฏิบัติอย่างเคร่งครัดมีประการเดียวคือ พยายามส่งเสียให้ลูกหลานได้รับการศึกษาเล่าเรียน เทียมหน้าเทียมตาผู้อื่น มีโรงเรียนดี ๆ ที่โคตรงแสวงหาให้ลูกได้มีโอกาสเข้าไปศึกษาเล่าเรียน จนในแต่ละปีจะมีพ่อแม่จำนวนมากที่เป็นโรคประสาท จากการผิดหวังและกังวลในเรื่องสถานที่เล่าเรียนของลูก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงที่ลูก ๆ จบตัวประโยคการศึกษาและจำเป็นต้องเปลี่ยนหรือปรับระดับการศึกษาใหม่ มีพ่อแม่อีกเป็นจำนวนมากที่ยากจน แต่ก็คิดรันท่ามาหากิน เพื่อหาเงินส่งเสียให้ลูกเรียนหนังสือ แม้ว่าจะต้องไปกู้หนี้ยืมสิน หรือจำนองทรัพย์สินต่าง ๆ ที่มีอยู่ ทั้งนี้เพื่อลูก ๆ จะได้เล่าเรียนหนังสือให้จบมีงานทำและพึ่งตนเองได้

นี่ก็เป็นบทบาทหน้าที่ ๆ สำคัญของพ่อแม่ที่ปฏิบัติกันอยู่ในปัจจุบัน แต่บทบาทอื่น ๆ อีก เช่น พ่อแม่จะต้องคอยดูแลให้ลูกละเว้นการประพฤติกชั่วทั้งหลายและสังฆอนิให้ลูก ๆ ตั้งอยู่ในความดี อีก 2 สิ่งที่ถูกกล่าวมานี้ก็มีความสำคัญมาก แต่พ่อแม่ในปัจจุบันยังไม่ปฏิบัติกันอย่างจริงจัง ประกอบด้วยสถานการณ์ปัจจุบันเปิดโอกาสให้พ่อแม่ต้องออกไปประกอบอาชีพนอกบ้านมากขึ้นควบคู่กันทั้งคู่ จึงทำให้พ่อแม่

มีเวลาน้อยลงในการที่จะปลูกฝังคุณแลดู ๆ ที่กำลังอยู่ในวัยเจริญเติบโตให้มีแนวความคิดที่ดีได้ เด็กไทยในปัจจุบันจึงมีปัญหาที่มากมาย ซึ่งสาเหตุส่วนใหญ่ที่สรุปได้จากผลการศึกษาวิจัยก็คือ พ่อแม่มีเวลาคุณแลดูน้อยไป

เมื่อลูกมีปัญหาพ่อแม่ยอมไม่มีทางเลี้ยง หรือปฏิเสธความรับผิดชอบอย่างแน่นอน ดังนั้นจึงควรต้องหันมาสำรวจตัวเองว่าได้ทำหน้าที่ครบถ้วนหรือยัง

ในการที่จะพัฒนาเด็กให้เจริญเติบโตสมบูรณ์เต็มทีนั้น จะต้องพัฒนาให้ครบทั้ง 4 ด้านคือ

1. ให้การศึกษาเล่าเรียน ให้มีความรู้ตามฐานานุกรมเพื่อนำไปประกอบอาชีพได้
2. อบรมสั่งสอนให้เด็กเป็นคนดี มีนิสัยดี มีความประพฤติดี
3. ฝึกหัดให้เด็กรู้จักทำการงาน ช่วยงานบ้าน หรืองานในครอบครัวที่เด็กวัยนั้น ๆ พึ่งทำได้ หลังจากที่เด็กเรียนมาแล้ว
4. ดูแลพลานามัยเด็กให้แข็งแรง สมบูรณ์และเจริญเติบโตตามวัยที่เหมาะสม

ถ้าพ่อแม่ให้เวลาแลดู ๆ เพิ่มขึ้นอีกสักหน่อย โดยสนใจที่จะช่วยกันพัฒนาเด็ก ๆ ซึ่งเป็นลูกหลานของตนให้เป็นไปในแนวทางที่ถูกต้องมาแล้วนี้ ก็เป็นอันหวังได้ว่าลูกหลานจะเจริญเติบโตทั้งทางกายและจิตใจ พร้อมที่จะรับผิดชอบต่อตนเอง ต่อครอบครัว และต่ออนาคตของชาติ ในภายหน้าได้เป็นอย่างดี

=====

ครอบครัว : การวางแผนครอบครัวและปัญหาการหย่าร้าง

เป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปแล้วว่า สถาบันครอบครัวมีความสำคัญต่อสังคมประเทศชาติมาก หากทุกครอบครัวหรือครอบครัวส่วนใหญ่ในสังคมมีการวางแผนที่ดี จนมีความมั่นคงแล้ว ก็จะทำให้ประเทศชาติมั่นคงไปด้วย ตรงข้ามถ้าหากครอบครัวส่วนใหญ่ในสังคมไทยไม่ได้มีการวางแผนที่ดี เป็นครอบครัวที่ไม่มั่นคงก็จะพาให้สังคมประเทศชาติพลอยอ่อนแอไปด้วย ดังนั้นการวางแผนครอบครัว จึงเป็นเรื่องที่สำคัญที่ควรจะได้คำนึงถ่วงไว้ ณ ที่นี้

การวางแผนครอบครัวเป็นคำใหม่ ที่ประชาชนส่วนมากยังมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนจากความหมายที่แท้จริงอยู่บ้าง การวางแผนครอบครัวที่เข้าใจกันอย่างง่าย ๆ ก็คือ เมื่อชายหญิงได้แต่งงานกันแล้ว โดยธรรมชาติสามี-ภรรยา ก็หวังที่จะได้ลูกสืบสายโลหิต และเสริมสร้างให้เป็นครอบครัวที่สมบูรณ์ดียิ่งขึ้น สามีภรรยาบางคู่ยังไม่พร้อมที่จะมีลูกทันที หลังจากการแต่งงานแล้ว อยากรจะมีเวลาเตรียมตัวเตรียมใจสักระยะหนึ่งก่อน สามีภรรยาทั้งคู่ต้องการที่จะมีลูกเมื่อไร มีลูกชายหรือลูกหญิงก่อน มีลูกสักกี่คน ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เป็นต้นว่า ความพอใจของสามีภรรยา สภาพและฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว สุขภาพของบิดามารดา เวลาที่พ่อแม่จะให้ในการเลี้ยงดู ให้ความรักความมั่นใจ การฝึกอบรมให้ลูกได้พัฒนาทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีสุขภาพร่างกายและสุขภาพจิตดี เจริญเติบโตเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม และเป็นกำลังของประเทศชาติ จะเลี้ยงลูกอบรมลูกให้ไปสู่เป้าหมายดังกล่าวแล้วได้ และควรจะมีระยะเวลาของการมีลูกที่ห่างระหว่างลูกแต่ละคนเท่าใด สุขภาพของแม่จึงจะไม่ทรุดโทรม จะมีลูกชายก่อนหรือหญิงก่อน เป็นต้น

มีบางคนเข้าใจผิดว่า ถ้ามีเงินทองเสียอย่างหนึ่งแล้ว จะมีลูกเท่าไรก็สามารถเลี้ยงได้ไม่เคียดร้อน มีให้ลูกกินลูกใช้และส่งไปเรียนเมืองนอกได้อย่างสบาย ลูกต้องการอะไรก็มีเงินซื้อหาให้ ลูกขอเงินเท่าไรก็ได้

จริงอยู่ ลูกก็กินก็เลี้ยงได้ แต่จะเลี้ยงให้ดีไม่ใช่ของง่ายอย่างที่คิด ความต้องการของเด็กมิได้อยู่ที่การกินอิ่มนอนหลับ มีเงินมีทองให้ใช้เท่านั้น เด็กยัง

ไม่มีลูก หรือมีลูกเพียง 1 หรือ 2 คน ส่วนครอบครัวที่หาเช้ากินค่ำ พ่อแม่ไม่มีเวลาเลี้ยงดูฝึกอบรมลูก เพราะต้องออกช่วยกันทำมาหากิน ปล่อยให้ลูกไว้ตามบุญตามกรรม หรือไม่ได้รับการฝึกอบรมและไม่ได้รับการศึกษาเท่าที่ควร มีลูกมากมายเกินฐานะที่จะเลี้ยงดูให้ดีได้ พ่อแม่มีลูกเท่าไร ๆ ก็พยายามเลี้ยงดู แต่จะเลี้ยงให้ดีขึ้นไม่ใช่เป็นของง่ายเลย

การมีลูกมากเกินไปกำลังความสามารถที่จะเลี้ยงดูอบรมให้เป็นพลเมืองที่ดีได้นั้น พ่อแม่มักจะประสบปัญหาหนักหลายประการ ทั้งในแง่เศรษฐกิจและการศึกษาคอบรม การปล่อยให้ลูกเติบโตตามบุญตามกรรม เพราะพ่อแม่ไม่สามารถจะให้การศึกษาเลี้ยงดูเอาใจใส่ได้ทั่วถึง เมื่อลูกเติบโตขึ้น กลายเป็นเด็กมีปัญหา เช่น ติดยา เสพติด เป็นอาชญากร เป็นต้น ผู้ที่ระทมทุกข์แสนสาหัสก็คือ พ่อแม่ของเด็กเหล่านั้น และดูเหมือนจะเสียใจยิ่งกว่าตัวเด็กเองเสียอีก ฉะนั้นเพื่อให้การวางแผนครอบครัวของสามีภรรยาเป็นไปตามที่ต้องการ ขอให้ไปปรึกษาแพทย์ ท่านจะได้อุปกรณ์ที่ถูกต้องเพื่อติดตามที่ตามปรารถนา พ่อแม่ทุกคนตลอดจนประเทศชาติต้องการละเมืองที่มีคุณภาพมากกว่าการมีประชากรมาก แต่คอยคุณภาพจนเป็นภาระหนักของสังคม

อีกประการหนึ่ง การแพทย์ปัจจุบัน มีความสามารถมีวิธีการชะลอการเกิดการคุมกำเนิดชั่วคราว หรือถาวร เท่านั้น แต่ยังช่วยสามีภรรยาที่ไม่มีลูก ให้มีลูกได้ด้วย ถ้าร่างกายของสามีภรรยาไม่ผิดปกติจนเกินไปอีกด้วย

ทั้งบุคคลที่กล่าวมานี้ เป็นเรื่องของ การวางแผนครอบครัวหลังการแต่งงานแล้ว แต่ยังไม่ได้อาถึงปัญหาสำคัญอีกปัญหาหนึ่ง นั่นคือ "ปัญหาการหย่าร้าง"

การหย่าร้างเป็นคำตรงกันข้ามกับการแต่งงาน ซึ่งแต่ละคำมีความหมายในตัวของมันเองอยู่แล้ว คือ แต่งงานเป็นเรื่องรื่นรมย์ เป็นโอกาสของความสุข การหย่าร้างเป็นโอกาสของความเศร้า ซึ่งไม่มีใครปรารถนาเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปแล้วว่า การหย่าร้างไม่ใช่ทางออกของปัญหาในชีวิตครอบครัว แต่เป็นการหนีสถานการณ์อย่างหนึ่ง สามีภรรยาที่มีปัญหา ถ้าจะใช้ความพยายามหาทางแก้ปัญหามาช่วยกันด้วยความผาสุกต่อไป ย่อมดีกว่าการหย่าร้างและต่างคนต่างอยู่ด้วยความไม่ผาสุก

เหตุผลแห่งการหย่าร้างของสามีภรรยา อาจจะไม่ไ้มาจากสาเหตุที่แท้จริง แต่เป็นเพียงเหตุที่สามีหรือภรรยา ยกขึ้นเป็นข้อกล่าวหาเพื่อขอหย่า และยกข้อบกพร่องของฝ่ายตรงข้ามขึ้นอ้างถึง โดยมีใ้พิจารณาถึงข้อบกพร่องของตนเอง เหตุผลเหล่านี้ขึ้นอยู่กับบุคลิกลักษณะนิสัย ประสบการณ์ของสามีและภรรยาแต่ละฝ่าย เป็นประการสำคัญ

รวมความว่า การหย่าร้างมีใ้เป็นทางออกที่ดี หรือมีใ้เป็นทางแก้ปัญหาครอบครัวที่ไม่ดีแล้ว แต่กลับจะก่อให้เกิดปัญหาใหม่ ๆ ขึ้นอีกหลายอย่าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะส่งผลกระทบต่อทั้งสามีและภรรยาผู้หย่าร้างเอง ลูก ๆ จะใ้ได้รับผลกระทบต่อเดือนและใ้ประสบการณ์ที่ไม่แจ่มใสในันปลการ สังคมส่วนรวมก็พลอยมีส่วนใ้ได้รับความกระทบกระเทือนจากการหย่าร้างควยไม่มากกันั้น ฉะนั้นเพื่อหลีกเลี่ยงการหย่าร้าง ชายหญิงที่ใ้คิดจะมีครอบครัว ควรจะใ้ใ้มีการเตรียมตัว มีเวลาพอสมควรที่จะศึกษาคนรักในแง่ต่าง ๆ และใ้มีความพร้อมที่จะแต่งงานเพื่อหลีกเลี่ยงสาเหตุของการหย่าร้าง ชีวิตครอบครัวจะใ้ใ้ประสบแต่ความผาสุกตลอดไป

ครอบครัวกับการเสริมสร้างประชาธิปไตย

สถาบันครอบครัวนับเป็นสถาบันแรกของมนุษย์ ที่มีส่วนในการพัฒนาคน เพราะเป็นแหล่งปลูกฝังทัศนคติ ค่านิยม และปลูกฝังจิตใจให้แก่สมาชิกในครอบครัว ฉะนั้นการที่จะเสริมสร้างประชาธิปไตยจะต้องเริ่มต้นกันที่ครอบครัวเสียก่อน

การเสริมสร้างประชาธิปไตยประการสำคัญอย่างหนึ่งคือ การพัฒนาคน โดยการอบรมบ่มนิสัยให้มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย สถาบันที่เกี่ยวข้องในการเสริมสร้างประชาธิปไตย ได้แก่ สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถานที่ทำงาน ชุมชนหรือสังคม สถาบันศาสนา สื่อมวลชน ระบบการปกครองของสังคมนั้นเองที่มีส่วนเสริมสร้างประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นในสังคม

ประชาธิปไตยจะต้องเริ่มต้นกันที่ครอบครัว โดยมีวิธีการสำคัญ ๆ หลายประการด้วยกันดังนี้คือ

1. การให้การศึกษา การศึกษาเป็นการพัฒนาคนที่ดีที่สุดในอย่างหนึ่ง พ่อแม่คือไคววาเป็นครูคนแรกของลูก ถ้าพ่อแม่ไควดาบทยอดในสิ่งที่ดีงาม สิ่งที่จะเอื้อต่อการเป็นประชาธิปไตย ลูกก็จะถูกปลูกฝังอุดมการณ์ประชาธิปไตยตั้งแต่แรก
2. ในรู้จักสิทธิ์และหน้าที่ของตนเอง สิทธิ์คือ อำนาจอันชอบธรรมตามกฎหมาย รับรองและคุ้มครองให้ เช่น สิทธิ์ในชีวิต สิทธิ์ในร่างกาย สิทธิ์ในทรัพย์สิน เป็นต้น สำหรับหน้าที่เป็นสิ่งที่ต้องปฏิบัติ นอกจากหน้าที่ต้องปฏิบัติในครอบครัวแล้วจะต้องมีหน้าที่ต่อสังคมและประเทศชาติด้วย เช่นหน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมาย หน้าที่ต้องเสียภาษีอากร หน้าที่ต้องรับราชการทหาร เป็นต้น ฉะนั้นสิทธิ์และหน้าที่จึงต้องเป็นของคู่กัน ถ้าเรามีสิทธิ์ในเคหะสถาน คนอื่นยอมมีหน้าที่ดูแลรักษาสิทธิ์ของเราในการที่จะไม่บุกรุกเข้ามาในเคหะสถานของเรา หรือพ่อแม่เลี้ยงดูลูกมาตั้งแต่ยังเล็ก เมื่อลูกเติบโตขึ้นมา ลูกมีหน้าที่เลี้ยงดูบิดามารดา เป็นต้น
3. ในรู้จักสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่น เมื่อตนเองมีสิทธิเราต้องเคารพสิทธิของผู้อื่น เรามีเสรีภาพที่จะทำอะไรก็ตามความพอใจ โดยปราศจากการแทรกแซงบังคับบัญชาจากคนอื่น คนอื่นต้องเคารพสิทธิและเสรีภาพของเรา ในขณะที่เดียวกันเราจะต้องเคารพสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่นด้วย

4. ใ้หม้ความอดทน ออกถัน ต้องทำจิตใจให้เข้มแข็งอยู่เสมอ อย่าโกรธเมื่อมีอารมณ์ไม่พึงปรารถนามากระทบ ถ้าถูกทำผิดหรือทำในสิ่งที่ไม่ถูกต้องไม่ควร ต้องไม่แสดงความโกรธ หรือลงโทษด้วยอำนาจความโกรธ และต้องสอนลูกใ้หม้ความอดทน ออกถันเช่นกัน

5. ใ้หม้ระเบียบวินัย เป็นเรื่องี่ทุกคนต้องยึดถือเป็นหลักปฏิบัติ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกันได้โดยปกติสุข เรียบร้อย ปราศจากการขัดแย้ง เบียดเบียนหรือก่อให้เกิดความเคืองรอนรำคาญต่อกัน ทหาร ตำรวจ ข้าราชการ แม้กระทั่งพระภิกษุสงฆ์ต้องมีระเบียบวินัย เพื่อควบคุมความประพฤติให้อยู่ในทางนอกลองธรรม ครอบครัวก็เช่นกันยอมจะต้องมีระเบียบวินัย เพื่อให้การอยู่ร่วมกันในครอบครัวมีความสงบเรียบร้อย แต่ทั้งนี้จะต้องไม่เข้มงวดในระเบียบวินัยจนเกินไป หรือปล่อยให้สบายจนเกินไปควรจะได้สายกลาง แต่ใ้หม้ระเบียบวินัย

6. รู้จักเคารพกฎหมาย กฎหมายเป็นระเบียบข้อบังคับที่รัฐบาลตราขึ้นใช้บังคับ เพื่อจัดระเบียบทางสังคมเพื่อเป็นการควบคุมความประพฤติของประชาชนให้อยู่ในระเบียบ หากผู้ใดฝ่าฝืนจะต้องได้รับโทษหรือผลร้ายอย่างอื่นโดยเจ้าพนักงานของรัฐเป็นผู้ดำเนินการบังคับ ดังนั้นพลแม่จึงต้องสอนลูกให้รู้จักเคารพกฎหมายเพื่อประโยชน์สุขในครอบครัวและสังคม

7. ใ้หม้รู้จักการปรับตัว การปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมทางสังคม หรือการอยู่รวมกันกับคนอื่นเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งในการอยู่รวมกัน จึงอยากติใ้คนอื่นปรับตัวใ้ตรงตามความต้องการของเรา แต่เราจะต้องปรับตัวใ้เข้ากับผู้อื่นได้ อยากติว่าตัวเราคือคนเดียว คนอื่นไม่มีใครติ ถ้าสามารถปรับตัวใ้เข้ากับผู้อื่นได้ การดำเนินกิจการใ้ ย่อมประสบความสำเร็จด้วยดี

8. ใ้หม้เหตุผล ประชาธิปไตย ถือว่ากรมีเหตุผลจะก่อให้เกิดความเรียบร้อย ความเจริญก้าวหน้า ความมีมีเสถียรภาพมั่นคง ดังนั้นการอยู่รวมกัน การอภิปราย การแสดงความคิดเห็น หรือการแก้ปัญหาต่าง ๆ จะต้องกระทำกันด้วยเหตุผล ในครอบครัวก็เช่นกัน การใช้เหตุผล การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน จะก่อให้เกิดความสามัคคี การอยู่รวมกันอย่างเข้าอกเข้าใจกัน

14. ให้รู้จักเปิดโอกาสให้ซักถามข้อสงสัย ในกรณีที่สมาชิกในครอบครัวมีข้อสงสัย ควรจะมีการซักถามกันได้ อันเป็นวิธีการหนึ่งของประชาธิปไตย เพื่อที่จะขจัดความระแวงสงสัยกันทั้งสามมีภรรยา และพ่อแม่ลูกควรได้มีการถามกันตรง ๆ ซึ่งข้อสงสัยดังกล่าวถ้าได้มีการชี้แจงข้อสงสัย ก็จะทำให้สมาชิกในครอบครัวมีความพอใจหรือสมาชิกแต่ละคนมีการปรับปรุงแก้ไขตามควรแก่กรณี สมาชิกในครอบครัวจะต้องจริงจังและเปิดเผยต่อกัน

15. ให้รู้จักตั้งหลักเกณฑ์และวางแผนร่วมกัน เป็นวิธีการปกครองที่ทำให้สมาชิกสามารถออกกฎเกณฑ์ เพื่อให้สมาชิกโดยยอมรับและปฏิบัติตามกัน การจะทำอะไรควรเปิดโอกาสให้สมาชิกได้รับรู้อะไรและช่วยกันวางแผน ทำให้สมาชิกในครอบครัวมีส่วนร่วมกิจกรรมของครอบครัว

16. ให้มีความรักความเมตตา พ่อแม่ต้องให้ความรักความอบอุ่นแก่ลูก เมื่อลูกทำในสิ่งที่ถูกที่ควรหรือทำในสิ่งที่มีความดีมีประโยชน์ต่อครอบครัว พ่อแม่ควรยกย่องชมเชยหรือให้รางวัล ครอบครัวที่เปี่ยมไปด้วยความรัก ความเมตตา จะทำให้สมาชิกในครอบครัวมีจิตใจที่แจ่มใสเบิกบาน ทำการสิ่งใดก็ได้ผล

17. ให้ความยุติธรรมโดยถนอหน้า ลक्षความนิยมที่ว่าผู้ใหญ่ถูกต้องเสมอ ซึ่งบางครั้งผู้ใหญ่อาจไม่เข้าใจในเรื่องของเด็กดีพอ อาจทำให้เด็กคับข้องใจ เช่น กลุ่มใจขึ้นมาก็เลยหันเข้าไปหายาเสพติด เด็กอาจมีความคิดใหม่ ๆ แปลก ๆ และถูกต้อง พ่อแม่จะต้องให้ความยุติธรรมแก่ลูกโดยถนอหน้ากัน และไม่ควรเข้มงวดต่อคนใดคนหนึ่งโดยเฉพาะ

18. ฝึกให้เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ประชาธิปไตยเปิดโอกาสให้ทุกคนมีโอกาสเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ถ้าเราเป็นผู้ตามที่ดีได้ เราก็อาจเป็นผู้นำที่ดีได้ ในขณะเดียวกัน ฉะนั้นภายในครอบครัวจึงต้องมีการฝึกความเป็นผู้นำและผู้ตามไปพร้อม ๆ กัน

19. ยอมรับในความสามารถของลูก พ่อแม่บางคนมักจะมีความคิดว่า ลูกยังเล็กมีความสามารถน้อย จึงไม่ยอมปล่อยให้เด็กได้ทำอะไรอย่าง เป็นอิสระ กลัวลูกไม่มีความสามารถ หรือลูกทำไม่ได้และไม่ให้ทำ ซึ่งนับเป็นการชลอการพัฒนาความสามารถของลูก ฉะนั้นควรให้ลูกได้ทดลองทำก่อน ลูกอาจจะทำได้ดีกว่าที่พ่อแม่คิดก็ได้

20. ใหม่ความสามัคคี ถือว่าเป็นเรื่องสำคัญอีกเรื่องหนึ่งของประชาธิปไตย เพราะการอยู่รวมกันจะต้องร่วมมือซึ่งกันและกัน ต้องกันด้วยกัน ทำงานด้วยกัน เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้ก็จะเป็นผลดี ครอบครัวที่ประสบผลสำเร็จมักจะมีสามัคคีในครอบครัวสูง ครอบครัวที่มีความแตกแยกมักจะไม่ประสบความสำเร็จค่อนข้างต่ำ มีผลทำให้ครอบครัวขาดความอบอุ่น มีแต่ปัญหาและก่อให้เกิดผลเสียตามมา ความเห็นของสมาชิกภายในครอบครัวอาจแตกต่างกันได้ แต่ความสามัคคีต้องมีอยู่

21. ใหม่ศีลธรรม ศาสนาทุกศาสนาสอนให้คนทำดี ซึ่งตรงกับหลักการของประชาธิปไตย ที่ต้องการพัฒนาพลเมืองให้เป็นคนดีมีประโยชน์ต่อสังคม การมีศีลธรรมจะช่วยให้บุคคลปกครองตนเองได้ มีศีลธรรม ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับครอบครัวและบุคคลทั่วไปในระบบประชาธิปไตย

22. พ่อแม่ต้องเป็นแบบอย่างที่ดี สิ่งสำคัญที่สุดในครอบครัวก็คือ พ่อแม่ ถ้าเป็นคนดีมีคุณธรรม มีความซื่ออกซื่อใจในระบบประชาธิปไตย และนำเข้ามาใช้ในชีวิตประจำวันในครอบครัว ก็จะเป็นการปลูกฝังค่านิยม ทัศนคติ ความดีความงามแห่งประชาธิปไตย โดยให้ลูก ๆ เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ขึ้นมา จะมีความรู้สึกที่ดีและสามารถพัฒนาตนเองให้เข้ากับการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยได้

ทั้ง 22 ประการที่กล่าวมาข้างต้น นับเป็นปัจจัยสำคัญของการเสริมสร้างประชาธิปไตยในครอบครัว เพราะครอบครัวเป็นสถาบันแรกที่จะปลูกฝังค่านิยม ทัศนคติตั้งแต่วัยเด็ก โดยเฉพาะช่วงก่อนวัยเรียน เด็กจะมีความผูกพันอยู่กับครอบครัว เป็นระยะที่เด็กรับการถ่ายทอดรูปแบบนิสัยใจคอ ความดี ความงามจากคนในครอบครัวเป็นอย่างมาก ถ้าเด็กได้แบบอย่างที่ดีของพ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย หรือพี่ ๆ เด็กก็จะทำตามและจะมีอิทธิพลต่อเด็กเมื่อเติบโตขึ้นมา

ดังนั้น การที่จะปลูกฝังให้เด็กมีประชาธิปไตย ก็ควรมีการปลูกฝังให้ผู้ใหญ่เป็นแบบอย่างที่ดีและมีชีวิตที่เป็นประชาธิปไตยด้วย

หลักการทั้งหมดนี้ เป็นเป็นการวางรากฐานประชาธิปไตยในเนื้อหาอย่างแท้จริง
ถ้าหากทุกครอบครัวในสังคมไทยสามารถสร้างสรรประชาธิปไตยขึ้นภายในครอบครัวอย่างนี้
ประชาธิปไตยของเรา ก็จะยังมีมั่นคงอยู่ต่อไปอย่างแน่นอน

บทบาทของเยาวชนในการพัฒนาสังคมไทย

ใช้ส่วนเกินจึงอุทิศ
รวมปรารภรณาคี

แต่เป็นสิทธิและหน้าที่
รวมมีส่วนพัฒนาไทย

โครงการอาสาสมัครเพื่อสังคม

ในปัจจุบันเยาวชน คนหนุ่มสาว โดยเฉพาะนิสิตนักศึกษา มีบทบาทต่อการพัฒนาสังคมเป็นอย่างมาก ซึ่งก็เป็นนิมิตหมายที่ดี ถ้ามองย้อนไปในอดีต เยาวชนไทยมีบทบาทต่อการพัฒนาสังคมและประเทศชาติบ้านเมืองมากขึ้นโดยลำดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านสังคม การเมืองและการปกครองของประเทศ ซึ่งที่จริงแล้วในการปกครองแบบประชาธิปไตยนี้ เยาวชนนิสิตนักศึกษาจะต้องเตรียมตัวไว้ให้พร้อม เพื่อที่จะเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ มีเยาวชนนิสิต นักศึกษาสามารถเข้ามามีส่วนร่วมมีดังนี้

1. ศึกษาหลักการสำคัญ ๆ ของการบริหารบ้านเมือง องค์การต่าง ๆ ที่ปฏิบัติงานตามความเกี่ยวของสัมพันธ์ ความรับผิดชอบของบุคคลากรในองค์การต่าง ๆ ในการศึกษา นั้น จำเป็นต้องศึกษาจากตำรา จากครู อาจารย์ แล้วนำข้อมูลเหล่านั้นมาวิเคราะห์ให้ถูกต้อง รวมทั้งคิดหาแนวทางในการที่จะวางแผนเพื่อพัฒนาบทบาทของคนที่จะทำได้
2. เคารพกฎหมาย ระเบียบแบบแผนที่ถูกต้องของสังคมและปฏิบัติตัวเป็นตัวอย่างที่ดีสำหรับบุคคลอื่น ๆ ในสังคม
3. ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน ได้มีความรู้ความสามารถที่แท้จริง เพื่อจะได้ช่วยกันรับใช้สังคม ประเทศชาติบ้านเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระบบประชาธิปไตย ถือว่า อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน เยาวชนไทยต้องศึกษาให้ทราบชัดในอำนาจอธิปไตยทั้งสาม คือ อำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร และอำนาจตุลาการ ตลอดทั้งการศึกษาในวิชาการต่าง ๆ ที่เป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติในระบบประชาธิปไตยนั้น ความรับผิดชอบต่อความเลื่อมและความเจริญของสังคมและประเทศชาติบ้านเมือง เป็นเรื่องที่ประชาชนทุกคนจะต้องร่วมกันรับผิดชอบ จะโยนความรับผิดชอบให้คนอื่นใดคนหนึ่ง หรือคณะใดคณะหนึ่งไม่ได้

เป็นเรื่องที่เยาวชนไทย นิสิต นักศึกษา จะต้องสวดสองคุณแล้วการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ มีความสำเร็จและความล้มเหลวอยู่ที่จุดใด และหาทางเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหานั้น ๆ รวมทั้งช่วยกันพัฒนาสังคมและประเทศชาติบ้านเมืองตามบทบาทและความสามารถที่มีอยู่มากที่สุดเท่าที่จะทำได้

4. เยาวชน นิสิต นักศึกษา ควรต้องศึกษาพิจารณาปัญหาต่าง ๆ ในสังคมตามแนวทางที่ถูกต้อง ไม่ว่าจะ เป็นปัญหาเฉพาะหน้า หรือปัญหาที่ติดตตามมาในอนาคต เมื่อศึกษาได้ข้อมูลที่ถูกต้องแล้วก็ประมวลเป็นเรื่องราวเสนอต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบในการแก้ไขปัญหานั้น ๆ เพื่อการวางแผนปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาสังคมต่อไป

5. ในระหว่างการศึกษา เยาวชน นิสิต นักศึกษา ควรร่วมมือประกอบกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม และเพื่อพัฒนาสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยามว่างจากการศึกษาเล่าเรียน เช่น อาจจัดตั้งชมรม กิจกรรมต่าง ๆ ขึ้นในสถาบันการศึกษา เพื่อฝึกฝนให้รู้จักหน้าที่และความรับผิดชอบ ช่วยกันแก้ปัญหาสังคมในวิถีทางที่ถูกต้อง เมื่อเรียนสำเร็จออกไปทำงานยังหน่วยงานต่าง ๆ มีตำแหน่งหน้าที่ในการบริหารบ้านเมืองแล้วจะได้รู้แนวทางในการแก้ไขปัญหาและร่วมพัฒนาสังคมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชาติบ้านเมือง นอกจากนี้ยังจะต้องช่วยกันเผยแพร่ความรู้ เรื่องการแก้ไขปัญหาและพัฒนาสังคมในแนวทางที่ถูกต้องไปยังบุคคลอื่น ๆ โดยทั่วกันด้วย

6. เยาวชน นิสิต นักศึกษาจะต้องช่วยกันแก้ไขค่านิยมในสังคมไทยเสียใหม่ คือ ตองนิยมคนดี นิยมคนที่ตั้งใจพัฒนาสังคมและประเทศชาติ ไม่นิยมยกย่องคนเด่นคนดัง คนร่ำรวย และคนได้ลาภยศมาในทางมิชอบ

เราจะต้องยอมรับว่า ในปัจจุบันสังคมไทยยังนิยมยกย่องคนที่ร่ำรวย เค้นดึงในทางมิชอบอยู่เป็นอันมาก ส่วนคนที่ทำคุณประโยชน์ให้แก่สังคมกลับกลายเป็นคนเปิดทองหลังพระ ไม่มีใครนิยมยกย่อง ค่านิยมเช่นนี้ควรได้รับการเปลี่ยนแปลง และถ้าเปลี่ยนแปลงได้สังคมไทยก็จะพัฒนา

ทั้ง 6 ประการที่กล่าวมานี้ ควรเป็นบทบาทของเยาวชน นิสิต นักศึกษาในการพัฒนาสังคม หากจะพูดสั้น ๆ เพื่อให้เข้าใจง่าย ๆ ก็คือ

1. เข้าใจการบริหารของบ้านเมือง
2. เคารพต่อกฎหมาย ระเบียบแบบแผนของสังคม
3. ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน
4. สนใจปัญหาบ้านเมือง และหาทางแก้ไขปัญหานั้น ๆ โดยวิธีที่ถูกต้อง
5. ร่วมมือกันประกอบกิจกรรม เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม
6. ช่วยกันแก้ไขค่านิยมของสังคมไทยให้ถูกต้อง

สรุป

การที่เยาวชน นิสิต นักศึกษา จะสามารถแสดงบทบาทดังกล่าวได้ถูกต้อง สมบูรณ์นั้น สถาบันการศึกษา ครู อาจารย์ และหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนจะต้องให้การสนับสนุนอย่างจริงจัง เพื่อให้เยาวชนไทยได้มีบทบาทและมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาสังคมอย่างแท้จริง

ปัญหาโสเภณีเด็ก : การเอาเปรียบเด็กทางเพศ

คงเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปแล้วว่า ในสภาพสังคมทุกวันนี้ ปัญหาการ
 ข่มเหงรังแกเด็กทางเพศกำลังทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น มีเด็กหญิงจากชนบทและในเมือง
 จำนวนไม่น้อยถูกละเมิดทางเพศในรูปแบบต่างๆ และปรากฏการณ์ที่เห็นได้อย่าง
 ชัดเจนก็คือ ปัญหาโสเภณีเด็ก ปัญหาเด็กเรร่อน ปัญหาการใช้เด็กในสื่อลามกและที่
 สำคัญเด็กที่ถูกนำมาใช้ประโยชน์ในรูปแบบโสเภณีนั้น มีจำนวนไม่น้อยที่ตกเป็นเหยื่อ
 ภัยการล่อลวงและบังคับให้ค้าประเวณี

คณะกรรมการเพื่อยุติการเอาเปรียบเด็กทางเพศ หรือที่เรียกย่อว่า
 "พพพ." เป็นองค์กรหนึ่งที่จัดตั้งขึ้นเพื่อสะท้อนปัญหาการเอาเปรียบเด็กทางเพศ
 โดยให้สังคมเกิดความตระหนักและร่วมมือกันในการแก้ไข ขณะเดียวกันก็มีการ
 ประสานงานทั้งภาครัฐบาลและภาคเอกชนเข้าด้วยกัน เพื่อร่วมกันในการรณรงค์แก้
 ปัญหาดังกล่าว และเมื่อวันที่ 28 มกราคม 35 พพพ. ก็ได้ร่วมกับหลายองค์กร
 จัดการอภิปรายขึ้นในหัวข้อว่า "ทำอย่างไรจึงจะยุติปัญหาการเอาเปรียบเด็กทาง
 เพศ" ซึ่งที่สมาคม "วาย เอ็ม ซี เอ" โดยมีผู้อภิปรายที่มีประสบการณ์ในการทำงาน
 ด้านนี้โดยเฉพาะร่วมอภิปรายหลายท่าน และได้ชี้ให้เห็นแนวความคิดในการแก้ปัญหาไว้
 หลายประการด้วยกัน

ท่านแรก พ.ศ.อ.บัญชา จารุจารีต รองผู้บังคับการกองปราบปราม
 สามยอด และปัจจุบันเป็นหัวหน้าศูนย์ปราบปรามการล่อลวงควย จากประสบการณ์
 การทำงานด้านปราบปรามหลายแหล่งทั่วประเทศมาแล้วกว่า 50 แห่ง ในระยะ 8
 เดือน ทำให้ พ.ศ.อ.บัญชา สามารถมองเห็นถึงปัญหาการล่อลวงเด็กมาค้าประเวณี
 ได้เป็นอย่างดี จึงได้กล่าวว่า

"นับตั้งแต่สภาพของปัญหาที่การขายบริการทางเพศได้กลายเป็นรูปแบบ
 หนึ่งของการค้ามนุษย์ ซึ่งขัดกับหลักการสิทธิมนุษยชน แม้ว่าประเทศไทยเราจะมี
 กฎหมายห้ามการนำหญิงและเด็กหญิงมาค้าประเวณีตั้งแต่ พ.ศ. 2471 แต่ปัจจุบัน
 ปัญหาโสเภณีเด็กกลับยิ่งขยายตัวเพิ่มขึ้นเป็นทวีคูณ เพราะผู้ประกอบการอันได้แก่
 นายหน้า, ผู้รับซื้อเด็ก และแมงคา เป็นคน มีการทำงานกันเป็นกระบวนการโดย

รวมมือกันใช้วิธีการต่าง ๆ ลอดวง เช่น หลอดวงพ่อแม่เด็กว่าจะพาถูกไปทำงาน มีรายได้อีก หลอดวงจากสำนักงานจัดหางาน ใช้จ่ายจนหมดบางประเภท เช่น อัลเชียน เป็นต้น"

พ.ศ.๑. บัญชา ไก่กล่าวถึงสาเหตุว่าทำไมเด็กต้องมาสู่ศาลាការ คำประเวณี ซึ่งสาเหตุก็มีหลายประการคือ ความยากจน, ขาดการศึกษา หรือมีการ ศึกษาต่ำ ทำให้ถูกหลอดวงได้ง่าย ข้าราชการทรยศต่อหน้าที่ ซึ่งก็ทำเป็นระบบ เหมือนกัน และการมีเจ้าพ่อเป็นบิศาจในกรมมักบุญ คอยสนับสนุนกระบวนการชั่วนี้ อยู่ ทำให้ตำรวจไม่สามารถปราบปรามให้ปัญหานี้หมดไปได้ เพราะในบางยุคบาง สมัย เจ้าพ่อยังมีอิทธิพลอยู่มาก จึงยากแก่การแก้ไขปัญหานี้ให้ทุเลาเบาบางลงไปได้

สำหรับแนวทางในการแก้ไข ท่านบอกว่าได้แบ่งการทำงานออกเป็น สองส่วน คือในส่วนของกรมปราบปราม โดยกระทรวงมหาดไทย ใ้มาตรวจลงโทษ ให้หนักสำหรับผู้ประกอบการ และอีกส่วนหนึ่งก็คือการป้องกัน โดยกระทรวงมหาดไทย ได้มอบหมายให้กรมการปกครองจัดทำบัญชีเด็กในหมู่บ้าน หากหายหรือไปทำงานที่ ไหนจะใคร่ นอกจากนั้นกรมประชาสัมพันธ์ก็ได้เข้าไปสอนวิชาชีวิตให้กับเด็ก ๆ ในหมู่บ้าน เป็นการช่วยให้เด็กมีรายได้อีก ไม่ต้องไปขายแรงงานในที่อื่น

สำหรับท่านผู้อำนวยการศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก ได้มองการแก้ปัญหาในแง่ ของกฎหมาย โดยกล่าวว่า กลุ่มที่คำประเวณีแบ่งออกเป็นสองกลุ่มคือ กลุ่มที่ถูกหลอดวง ซึ่งเป็นกลุ่มที่ไม่ใหญ่นัก และกฎหมายอาจจะใช้โค้ดผลพอสมควร เช่น พ่อแม่เด็กที่ถูก หลอดวงก็ต้องหาทางช่วยเหลือลูกด้วยการไปขอความช่วยเหลือจากตำรวจ

และอีกกลุ่มหนึ่งเป็นกลุ่มใหญ่ ได้แก่ "กลุ่มสมัครใจ" การที่มองว่าเด็ก สมัครใจ อาจเป็นเพราะถูกรอบครัว ญาติ พี่น้อง ส่งเสริมให้คำประเวณี ซึ่ง กรณีนี้กฎหมายอาจหาแทบไม่โค้ดเลย เพราะปัญหาที่แท้จริงคือ ความยากจน ที่ เกิดจากการกระจายรายได้อันไม่เป็นธรรม ทำให้พ่อแม่ครอบครัวต้องผลักดันให้ลูก หลานมาขายบริการทางเพศ จะเห็นได้ว่าปัจจัยทางค่านิยมและเศรษฐกิจเป็นปัจจัย สำคัญที่ทำให้เกิดปัญหา ดังนั้นควรพิจารณาหน้ะยลงในเรื่องกฎหมายอาญา แต่คิดให้มาก

ในเรื่องกฎหมายสวัสดิการสังคม แต่กฎหมายอาญาก็ยังคงใช้ได้กับผู้ประกอบการ
ทั้งหลาย

ท่านผู้อำนวยการศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก ยังได้เสนออีกว่าน่าจะมีกฎหมาย
เอาโทษกับผู้ที่เป็นนักเที่ยวบ้าง เพราะที่ผ่านมามีการแก๊งค์หาพุงเป้าไปที่ผู้
ประกอบการ ผู้ที่เลี้ยงของอื่น ๆ แม้มแต่เด็กและผู้หญิง แต่ไม่เคยเกี่ยวข้องกับผู้เที่ยว
เลย ในเมื่อผู้เที่ยวก็เป็นส่วนหนึ่งของปัญหา สำหรับเรื่องนี้ในประเทศอินเดียเขา
เอาผิดกับผู้ขายที่ไปเที่ยวโสเภณีด้วย

ทางกานทานเลขาธิการมูลนิธิสร้างสรรค์เด็ก ได้เสนอทางออกของ
ปัญหามากกว่าการผูกมัดตัวปัญหา โดยกล่าวว่า มาตรการแก้ไขปัญหาการเอาเปรียบ
เด็กทางเพศมีดังนี้

ประการแรก ก็คือ ต้องรณรงค์ต่อต้านสิ่งเร้าทางเพศ การฉายหนัง การฉาย
วีซีดีไอพี หรือเด็กที่ถูกเอามาแสดงภาพยนตร์ลามกต่าง ๆ

ประการที่สอง คือ การเสริมสร้างสื่อที่มีคุณค่าขึ้นมา ซึ่งรัฐบาลควรหันมาให้ความ
สนใจและสนับสนุนให้มากขึ้น โดยเฉพาะสื่อที่ทำให้เยาวชนมีความ
รู้สึกที่ดี เห็นคุณค่าของผู้หญิง ผู้หญิงไม่ใช่เครื่องมือเรอทางเพศ
เท่านั้น

ประการที่สาม คือ สร้างสถานที่พักผ่อนให้มากขึ้น ซึ่งไม่ใช่ของ หรือศิลปะที่
ถ้าไม่เช่นนั้นจะไม่มีทางแก้ปัญหาได้ ต้องให้มีการเพิ่มโทษผู้กระทำ
ผิดทางประเวณีให้หนัก

นอกจากนี้ ควรจะมีการ เข้มหลักสูตรการศึกษาพระศาสนาขั้นพื้นฐานง่าย ๆ
ที่เด็กสามารถเรียนรู้ได้

ในเรื่องการเที่ยวผู้หญิงนั้น ท่านเลขาธิการ ได้เสนอว่า ในเมื่อยังห้าม
คานิยมในการเที่ยวผู้หญิงให้หมดไปไม่ได้ ก็น่าที่จะมีการกำหนดอายุผู้ที่จะไปเที่ยว
ผู้หญิงได้ ตอนแรกอาจจะเป็นอายุตั้งแต่ 25 ปีลงมา ห้ามเที่ยวผู้หญิงโสเภณี ต่อไป
ก็อาจเพิ่มอายุของผู้ที่เที่ยวผู้หญิงไปให้สูงขึ้นไปเรื่อย ๆ จนกระทั่งให้เป็นเรื่อง

นิคคณหมายในอนาคต

สำหรับท่านผู้จัดการมูลนิธิหญิง ได้เสนองานแก้ไขปัญหานี้ให้กับรัฐบาลไว้ดังนี้

- ประการแรก ควรมีการสำรวจในระดับชาติว่ามีโสเภณีเด็กเท่าไร เพื่อให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่สื่อมวลชน
- ประการที่สอง ควรมีการศึกษาเรื่องโสเภณีเด็ก โดยเฉพาะค่านิยมของพรหมจรรย์ เพราะการมีค่านิยมมีความสัมพันธ์ทางเพศกับผู้หญิงบริสุทธิ์ ทำให้เด็กต้องถูกนำมาค้าประเวณีมากขึ้น
- ประการที่สาม ควรมีการให้ข้อมูลแก่สื่อมวลชนมากขึ้น เพื่อให้มีการรณรงค์หรือต่อสู้ให้กรเอาเปรียบเด็กทางเพศหรือโสเภณีหมดไป
- ประการที่สี่ การช่วยเหลือเด็กที่ไม่เห็นด้วยกับการค้าประเวณีด้วยการให้ที่เรียนหรือมีอาชีพ
- ประการที่ห้า องค์กร เอกชนเองก็ต้องหาแนวร่วมจากองค์กรอื่น ๆ ที่ไม่ได้อำนาจงานเฉพาะเรื่องเด็กหรือสตรีด้วย เช่น จากการศึกษาที่มีโครงการจัดสรรที่เท่ากันไม่เพียงพอ ได้ทำให้ประชาชนส่วนหนึ่งไรที่เท่ากัน ซึ่งในการนี้ปีนลกระทบโดยตรงต่อผู้หญิงและเด็กที่ต้องออกมาหางานทำและอาจจะต้องเข้าสู่อาชีพการขายบริการไมทางตรงก็ทางอ้อม จึงต้องมีการรณรงค์ให้เห็นด้วยว่า ปัญหาที่เท่ากันก็ส่งผลกระทบต่อผู้หญิงและเด็กจำนวนหนึ่งให้เข้าสู่การขายบริการทางเพศ

และท่านผู้จัดการมูลนิธิหญิงก็ได้ทิ้งท้ายไว้ว่า ความเป็นโลกที่ทัศนคติทางเพศของผู้หญิงและผู้ชายยังเป็นมาตรฐานที่ไม่เท่าเทียมกัน และผู้ชายยังเห็นว่าผู้หญิงเป็นวัตถุทางเพศที่ผู้ชายสามารถจะซื้อได้ เมื่อทัศนคติไม่เปลี่ยน ปัญหาโสเภณีและโสเภณีเด็กก็จะยังคงมีอยู่ต่อไป และเรามากจะเจอขอเขียน หรือฟังข้อความแล้วสบายใจว่าเมื่อประเทศไทยเราเป็นนิกส์เหมือนกับประเทศญี่ปุ่นหรือไต้หวันแล้ว โสเภณีก็จะหมดไป แต่ในความเป็นจริงแล้ว ประเทศที่เป็นนิกส์เหล่านั้นก็ยังมีโสเภณีอยู่เป็นจำนวนมาก

ทั้งหมดที่น่ามากเวลานี้ ท่านผู้อ่านจะเห็นได้ว่าปัญหาโสเภณีเด็กยังเป็น ปัญหาสำคัญที่ยังแก้ไม่ตก สาเหตุของปัญหาที่สำคัญจริง ๆ อาจสรุปได้เป็น 3 ประการ คือ

ประการแรก เนื่องมาจากความยากจนและไม่มีการทำงาน โดยเฉพาะเด็กสาว ๆ ใน ชนบททางภาคเหนือและภาคอีสานไม่ทราบจะทำอะไร เลี้ยงชีพ ใน ที่สุดก็ต้องการเลี้ยงชีพด้วยการ เป็นโสเภณี ถ้าหากสามารถช่วยให้เด็ก สาวทุกคนมีงานทำเพื่อเลี้ยงชีพ การบีบบังคับโสเภณีก็น่าจะไม่มี

ประการที่สอง ทุกวันนี้การสื่อสารมวลชนและการคมนาคมเจริญมาก ประชาชนใน ชนบททางไกลสามารถมองเห็นชีวิตความเป็นอยู่ของคนในเมืองได้ ทุกแห่งทุกมุม มีเครื่องอำนวยความสะดวกอย่างมากมาย จึงอยาก จะมีสิ่งต่าง ๆ อย่างเขาบ้าง ในที่สุดก็ยอมขายบริการทางเพศเพื่อ ให้ได้มาซึ่งสิ่งเหล่านั้น และพร้อมกันนี้ยังมีการแข่งขันกันในหมู่บ้าน หากลูกสาวบ้านใดสามารถหาเงินมา ให้อุปการะแก่พ่อแม่และญาติ ๆ และ มีเครื่องใช้มาก ๆ ได้ ลูกสาวบ้านอื่นก็ต้องพยายามทำให้ได้ทัดเทียม กันด้วยอาชีพเดียวกันนั่นเอง

ประการที่สาม มีการศึกษาน้อยและถูกทอดทิ้ง ปัญหาที่มีที่มิอิทธิพลกระทำกันเป็น กระทบการตั้งกล่าวแล้วข้างบน ยากแก่การป้องกันและปราบปราม

รวมความแล้ว ปัญหาการเอาเปรียบเด็กทางเพศ หรือปัญหาโสเภณี เด็กนั้น ยืนยันว่าเป็นปัญหาที่ร้ายแรงอยู่ และยังพยายามแก้ไขกันอยู่อย่างเต็มความ สามารถและทุกฝ่ายต่างร่วมมือกันอย่างเอาจริงเอาจัง จึงยังมีความหวังอยู่ใน อนาคตข้างหน้า ปัญหานี้อาจจะได้รับการแก้ไขให้หมดไปหรืออย่างน้อยก็ให้เบาบาง ลงก็ได้

ปัญหาเด็ก : แนวทางการพัฒนา

ในยุคที่สังคมกำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเช่นนี้ เราจะพบว่าปัญหาเด็ก จะทวีความรุนแรงขึ้น ปัญหาเด็กที่เข้ามักจะพบเสมอ ๆ และเป็นปัญหาทางสังคมอย่างมาก ก็คือแก่ เด็กเกเร ไร้รอน เด็กหนีโรงเรียน เด็กกระทำผิด เด็กมีความประพฤติที่ไม่ถูกต้องเหมาะสม ฯลฯ

มีพ่อแม่บางรายไม่สามารถดูแลควบคุมและปกครองลูกได้ ก็ถึงกับปล่อยทิ้งไม่สนใจที่จะอบรมสั่งสอนหรือดูแลอีกต่อไป จึงก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมอื่น ๆ ตามมาอีกมากมาย

การไม่ยอมรับภาวะดูแลลูกเมื่อมองเห็นว่าไม่สามารถควบคุมดูแลลูกนั้น นับว่าไม่ถูกต้องเพราะเท่าเทียมเป็นการผิดกฎหมาย ผิดศีลธรรม ผิดกฎบัตรสหประชาชาติ จำเป็นต้องเลี้ยงดูเด็ก

นักการศึกษาเชื่อว่าเด็ก ๆ สามารถเปลี่ยนแปลงแก้ไขให้เป็นคนดีได้ ถ้าเขาได้รับการอบรมเลี้ยงดูและปลุกฝังให้อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี ดังคำโบราณกล่าวไว้ว่า "ไม่อ่อนดั่งงาย ไม่แก่ดั่งยาก"

ปัจจุบันเรามีวิธีการหลายอย่างที่จะทำให้คนเป็นคนดี และสามารถพัฒนาบุคคลิกภาพให้เจริญงอกงามได้ ดังนี้

1. พัฒนาที่ตัวบุคคลโดยตรง
2. พัฒนาโดยใช้อิทธิพลจากสิ่งแวดล้อม

การพัฒนาที่ตัวบุคคลโดยตรง : นี้ หมายความว่า จะต้องมีการทรมานร่างกายตั้งแต่ยังอยู่ในครรภ์มารดา ทั้งทางร่างกายและจิตใจ ผู้เป็นบิดามารดาจะต้องไม่ทำอะไรให้กระทบกระเทือนต่อทารกผู้อยู่ในครรภ์ เมื่อเกิดคลอดออกมาแล้ว บิดามารดาก็ต้องเลี้ยงดูเด็กให้ดี ให้เจริญเติบโตทั้งทางร่างกายและ

จิตใจ คือให้อาหารอย่างเพียงพอ รักษาสุขภาพให้สมบูรณ์ และฝึกให้เด็กเฉลียวฉลาดตั้งแต่เล็กเป็นต้นมา โดยปกติแล้วเด็กเล็ก ๆ จะฝึกง่าย ผู้ใหญ่จะฝึกไปในทางไหน เด็ก ๆ ก็จะไปในทางนั้นได้

ถ้าเราช่วยพัฒนาบุคลิกภาพสักระยะหนึ่ง ต่อไปเด็กก็จะพัฒนาบุคลิกภาพของตนเองได้โดยอัตโนมัติ

การพัฒนาเด็กในวัยชดเชยหลังจากสิ่งแวดล้อม : จอห์น คิวอี้ ปรักษณาเมธีกรีก กล่าวว่า "การที่เราต้องการให้เด็กเรียนรู้สิ่งที่ถูกต้อง เราก็ต้องจัดสิ่งแวดล้อมที่ถูกต้องให้" นั่นก็คือ ต้องการให้เด็กเรียนรู้อะไร เราจัดสิ่งแวดล้อมอย่างนั้นให้ เด็กก็จะได้รับการเรียนรู้ไปโดยอัตโนมัติ

ปรัชญาของจอห์น คิวอี้ ยังเป็นความจริงมาจนกระทั่งปัจจุบันนี้ ดังจะเห็นว่าเด็ก ๆ ที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดี ส่วนใหญ่แล้วก็มักจะเป็นเด็กไม่ดีไปด้วย เช่น มีมารยาทไม่ดี ไม่เรียบร้อย มีนิสัยเกเร หนีโรงเรียน ลักขโมย เป็นต้น หากเด็กอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดีเด็กก็จะเติบโตเป็นคนดีทั้งด้านความประพฤติและอุปนิสัยใจคอ

เรื่องสิ่งแวดล้อมนี้อาจพิจารณาในประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. ความสัมพันธ์ภายในครอบครัว
2. การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ในครอบครัว
3. สภาพจิตใจของพ่อแม่ในครอบครัว
4. สภาวะความตึงเครียดของครอบครัว
5. อาหารการกินในครอบครัว
6. สิ่งแวดล้อมอื่น ๆ เช่น โรงเรียน เพื่อน ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมและสื่อมวลชน

1. ความสัมพันธ์ที่ราบรื่นของครอบครัว หมายถึง สมาชิกในครอบครัว พ่อ แม่ ลูก มีความสัมพันธ์เข้าใจกันดี ถ้าเป็นเช่นนี้บุคลิกภาพของลูกก็จะดีด้วย เด็กจะได้รับการพัฒนาไปในแนวทางที่ถูกต้องอย่างรวดเร็ว แต่ถาครอบครัวไม่ราบรื่นทะเลาะเบาะแว้ง ถกเถียงและตักกันเป็นประจำ แยกกันอยู่หรือหย่าร้างกัน บุคลิกภาพของเด็กจะเสียไม่พัฒนาไปได้ดีเท่าที่ควร

2. การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ ถ้าพ่อแม่เลี้ยงดูลูกไม่ดี ขาดการอบรมสั่งสอนที่ดี เด็กก็จะพัฒนาบุคลิกภาพของตนเองไม่ได้ การอบรมเลี้ยงดูเด็ก ถ้าจะพูดไปแล้วเป็นเรื่องยากทีเดียว คือ ต้องทำให้พอเหมาะพอดี ตึงเกินไปก็ไม่ดี หย่อนยานเกินไปก็มีผลเสีย ต้องปฏิบัติให้พอเหมาะพอดีตามวัยของเด็ก

พ่อแม่ผู้ปกครองบางคน ปล่อยให้ละเลยไม่คอยเอาใจใส่ดูแลเด็ก ต้องการไปที่ไหน ไปทำอะไรก็ตามใจ ไม่ยอมรับรู้ พ่อแม่บางรายไม่มีเวลาดูแลลูก ก็ให้แต่เงินแก่ลูกด้วย คิดว่าเงินจะช่วยทำให้ลูกพึงพอใจ และเป็นเครื่องยืนยันว่าตนได้ดูแลลูกแล้ว แต่ในความเป็นจริง เงินไม่สามารถจะให้ความรู้สึกแก่ลูก ๆ ได้ว่า พ่อแม่ดูแลเอาใจใส่และรักลูกอย่างจริงจังและจริงใจ กรณีเช่นนี้เด็กก็จะไม่พัฒนาไปในทางที่ถูกต้อง

พ่อแม่บางรายก็เข้มงวดดุจดั่งเด็กจนเกินไป จนเด็ก ๆ ไม่มีความเป็นตัวของตัวเองเลย ทำให้เด็กขาดความมั่นใจในตัวเอง เด็ก ๆ อาจไม่สามารถพัฒนาบุคลิกภาพที่ดีได้

เนื่องจากเด็ก ๆ มักจะชอบการเลียนแบบ ดังนั้นพ่อแม่ผู้ปกครองจึงต้องทำให้เป็นตัวอย่างที่ดีไว้ด้วย อย่าปล่อยให้เด็กไปในสถานที่ ๆ จะมีโอกาสไปพบกับตัวอย่างที่ไม่ดี จำให้ไปพบกับตัวอย่างที่ไม่ดี เด็กจะเรียนรู้ในสิ่งไม่ดีและเอาแบบอย่างที่ไม่ดี ในที่สุดก็จะกลายเป็นเด็กที่ไม่ดี เดิมโตขึ้นจะมีการพัฒนาบุคลิกภาพทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจและสังคมที่ไม่ดี

3. สภาพจิตใจของพ่อแม่ในครอบครัว พ่อแม่ต้องมีสภาพอารมณ์และจิตใจที่เป็นปกติ เด็กจึงจะมีโอกาสพัฒนาบุคลิกภาพที่ดี ถ้าพ่อแม่เป็นคนเจ้าอารมณ์ มีอารมณ์ที่

ฉีกปกติ ไม่นั่นคงและไม่แน่นอน เด็กจะไขว่ไขว ไม่ทราบจะปฏิบัติตามอย่างไร เติบโตขึ้น จะมีบุคคลิกภาพที่ฉีกปกติไปด้วย

4. สภาวะความตึงเครียดในครอบครัว ครอบครัวใดก็ตามที่เกิดภาวะวิกฤติ เรื่องการเงิน การงาน ตำแหน่งหน้าที่ หรือการเจ็บป่วย การตายของสมาชิกในครอบครัว ย่อมส่งผลกระทบต่อพัฒนาบุคคลิกภาพของเด็กได้ พ่อแม่ต้องพยายามผ่อนคลายความตึงเครียด ในครอบครัว เพราะภาวะความตึงเครียดในครอบครัวจะมีผลต่อการพัฒนาสุขภาพกายและ จิตของเด็ก ๆ ได้ ถ้าครอบครัวไม่มีความตึงเครียดก็จะช่วยให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตัวเอง ให้ดีขึ้น

5. อาหารการกินในครอบครัว ข้อนี้มิได้หมายถึงให้เด็กกินอาหารราคาแพง ๆ แต่หมายถึงให้เด็กรู้จักเลือกกินอาหารที่มีประโยชน์ต่อการเจริญเติบโตของร่างกาย เพราะ ถ้าร่างกายแข็งแรงมีสุขภาพดี ก็หมายถึงสภาพอารมณ์และจิตใจ รวมทั้งบุคคลิกภาพโดยรวม ของเด็กก็จะดีด้วย โดยเฉพาะเด็ก ๆ ในวัยที่กำลังเจริญเติบโตและพัฒนา พ่อแม่ควรดูแล เอาใจใส่ในเรื่องอาหารการกินหรือการพัฒนาทางด้านร่างกายควบคู่ไปกับการพัฒนาบุคคลิก- ภาพของเด็กด้วย

6. สิ่งแวดล้อมอื่น ๆ เช่น โรงเรียน เพื่อน ชมธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมและสื่อมวลชน นับว่าเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาความงอกงามของเด็กด้วย โดยเฉพาะ สื่อมวลชนทุกประเภทมีอิทธิพลต่อความเจริญเติบโตของเด็กทั้งทางกายและทางสมองมากที่สุด เด็ก ๆ จะรับแนวความคิดจากสื่อมวลชนและปฏิบัติตาม ดังนั้นสื่อมวลชนจึงควรถายทอดสิ่งต่าง ๆ ที่ดีงามที่จะเป็นประโยชน์ต่อเด็ก เพื่อว่าเด็กจะได้รับเอาสิ่งดี ๆ ไปปฏิบัติตามและเจริญเติบโตเป็นพลเมืองของชาติที่มีบุคคลิกภาพที่ดี มีประสิทธิภาพต่อชาติของเรา ในวันข้างหน้า

เลี้ยงไม่จงหมั่นให้

บำรุงนุ้ย

เลี้ยง เปิดหมั้นเผื่อยุย

เหยียบบาง

เลี้ยงคนอย่าใหญ่

ฝันเฟื่อง

เลี้ยง เด็กจงเสริมสร้าง

แดนอยุธยา

วัฒนธรรมกับการสร้างชาติ

บรรดาชาติต่าง ๆ ในโลกนี้มีอยู่หลายชนชาติในอดีตที่ผ่านมา ต้องสูญเสียเอกราช สูญเสียประเทศและอาณาเขตไป และต้องระเหวเรวอนไปอาศัยอยู่ในประเทศอื่น ๆ นานเป็นร้อยเป็นพันปี ซึ่งมีอยู่หลายชนชาติที่ในที่สุดก็ต้องสูญเสียชาติของตนไป แต่ก็มีเหมือนกันที่บางชนชาติ แม้จะไม่มีอาณาเขตประเทศของตนเอง แต่ก็สามารถรักษาวัฒนธรรม ธรรมเนียมประเพณีของตนไว้ได้ตลอดมา จนในที่สุดก็สามารถมีอาณาเขตของตนขึ้นมาใหม่ได้ ตัวอย่าง เช่น ประเทศอิสราเอล หรือ "ยิว" เป็นต้น ภัยเหตุนี้วัฒนธรรมจึงมีความสำคัญอย่างมากต่อชาติ หรือชนชาติต่าง ๆ

เรื่องวัฒนธรรมและชาตินั้น มีความเกี่ยวพันกันอย่างแยกกันไม่ออก เมื่อสิ่งใด ลื่นไป อีกสิ่งหนึ่งย่อมลื่นไปด้วย

- ชาติใดก็ตามที่วัฒนธรรมยังไม่สูญสิ้น ชาตินั้นก็จะไม่สิ้นสูญ
- คนสูญสิ้นชาติ ย่อมเป็นคนที่ถูกเหยียดหยาม ถูกประณาม เพราะไม่มีเอกลักษณ์ ไม่มีเอกภาพ ไร้ออกสิทธิ์ สิ้นศักดิ์ศรี และไม่มีเกียรติภูมิ นั่นคือ วัฒนธรรมของชนชาตินั้นได้ถูกทำลายไปพร้อมกันด้วย

คนหรือชาติที่ขาดวัฒนธรรมย่อมตกต่ำ สูญสิ้นทุกสิ่งทุกอย่างและไม่มีศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์

ชาติไทยเรานั้น เป็นชาติที่มีวัฒนธรรมเป็นของตนเองมานานนับพันปี ชาติไทยจึงเป็นชาติที่อยู่ได้อย่างมีเอกราช มีเอกลักษณ์ มีเอกภาพ มีออกสิทธิ์ มีบุรณภาพ และมีเกียรติภูมิ สมเป็นมนุษยชาติที่สมบูรณ์ทุกประการ

ในสมัยท่านประธานาธิบดีนิกสัน ที่คนอเมริกันกำลังทำสงครามกับคอมมิวนิสต์ เวียดนาม อเมริกาก็เป็นห่วงชาติอื่น ๆ ว่า ถ้าประเทศเวียดนามได้ลึมนับถือ พ่ายแพ้ สงครามและตกเป็นของคอมมิวนิสต์เวียดนามเหนือ ก็เป็นเรื่องที่น่าจะศึกษากันดูว่าประเทศใดต่อไปในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่จะตกเป็นของคอมมิวนิสต์เวียดนามเหนือ

เพื่อศึกษาปัญหาดังกล่าวนี้ รัฐบาลอเมริกันได้วางใจใหม่หาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด
ดำเนินการศึกษา

หลังจากที่ได้ดำเนินการศึกษารายในเวลาที่กำหนดแล้ว คณะผู้ทำการศึกษาค้น
คว้าก็ได้สรุปผลออกมาว่า "หลังจากที่เวียดนามได้ตกเป็นของคอมมิวนิสต์เวียดนามเหนือแล้ว
ประเทศต่อไปที่จะต้องเป็นเช่นนี้ก็คือ ประเทศไทย" และในช่วงนั้นได้มีการเชื่อถือทฤษฎี
"โคมินโง" กันมาก จึงเชื่อกันว่าเมื่อเวียดนามได้ล่มลงแล้ว ประเทศไทยก็จะต้องล่มตาม
อย่างหลีกเลี่ยงไม่พ้น และถัดจากนั้นก็กลุ่มประเทศอินโดจีนก็จะล่มตาม ๆ กันไป

แต่ก็มีคนไทยอีกเป็นจำนวนมากไม่เชื่อเช่นนั้น หากแต่มีความเชื่อในคำกล่าว
ที่ว่า "ชาติใดก็ตามที่วัฒนธรรมยังไม่สิ้นสุด ชาตินั้นก็จะไม่สิ้นสุด" และทราบได้ที่เรายังมี
สถาบันทางวัฒนธรรมอันเข้มแข็งมั่นคง ตราบนั้นเราก็จะยังคงเป็นไทยตลอดไป

นอกจากสถาบันหลัก คือ ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์แล้ว ชาติไทยของ
เรายังมีคตินิยมที่สำคัญ ๆ ที่เป็นเอกลักษณ์ของชาติอยู่หลายประการ ซึ่งคตินิยมนี้ก็เป็นวิธี
หนึ่งในวัฒนธรรมของชาติ

สมเด็จพระยาคำรงราชานุภาพ ได้ทรงสรุปคตินิยมที่เป็นเอกลักษณ์ของ
ชาติไว้หลายประการคือ

ประการแรก คนไทยเป็นคนรักในความเป็นอิสระเสรี

เรามีสำนวนไทยที่กล่าวกันโดยทั่วไปอย่างกว้างขวางว่า "ทำอะไรก็ตามใจ
คือ ไทยแท้" สำนวนไทยดังกล่าวนี้ได้ชี้ให้เห็นถึงความรักอิสระเสรี อันเป็นชีวิตจิตใจของ
คนไทย ลักษณะความเป็นอิสระเสรีนี้ได้เป็นตัวชี้ให้เราเห็นมาแล้วแต่โบราณกาล ในศิลาจารึก
ของพ่อขุนรามคำแหงก็มถอยสำนวนที่แสดงความรักในอิสระเสรีไว้โดยชัดแจ้งว่า "ใครใคร
คาซางคา ใครใครคามาคา" ดังนี้ เป็นต้น

ดังนั้น ประเทศไทยจึงมีเอกราชครบเท่าทุกวันนี้ โดยไม่ตกเป็นเมืองขึ้นของใคร และถ้าจะให้ประเทศไทยเป็นคอมมิวนิสต์ก็คงเป็นไม่ได้ เนื่องจากมีนิสัยรักอิสระเสรี เป็นชีวิตจิตใจ คงอดทนอยู่ในมานานเหล็กหรือมานไม้ไผ่ไม่ไหว

ประการที่สอง วิถีชีวิตหรือคตินิยมในชีวิตของคนไทยอีกอย่างหนึ่งก็คือ ความไม่เคร่งครัด เอาจริง เอาดัง คอระบบหรือแบบแผนมากนัก

ลักษณะชีวิตและวิถีชีวิต หรือวิถีประชาดังกล่าวนี้ เป็นวิถีชีวิตของคนไทยมานานแล้ว ส่วนคนไทยที่ว่า "อะไรก็ได้" "ไม่เป็นไร" หรือ "แล้วค่อยว่ากัน" เหล่านี้เป็นต้น เป็นวิถีทางแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตของคนไทยเรา ลักษณะเช่นนี้ ทำให้คนไทยเป็นคนที่ไม่อิจฉาริษยาใคร หรือมีลักษณะสำคัญซึ่งที่สมเด็จพระยาเจ้าฟ้าราชานุภาพพรทรงกล่าวไว้ว่า "คนไทยมีลักษณะนิสัยที่ปราศจากความอิจฉาริษยา และมีอิทธิงสาทรรม

การที่พระมหากษัตริย์ไทยในอดีต ได้ทรงมีพระบรมราชานุญาตให้คณะมอสอนศาสนาเข้ามาเผยแผ่ภักดิ์ การให้พ่อค้าวานิชย์เข้ามาค้าขายโดยเสรีก็ หรือการเปลี่ยนแปลงประเพณีในการหมอบคลานก้มศีรษะ เหล่านี้เกิดขึ้นได้ก็ด้วยจิตใจที่มีอิทธิงสาทรรมทั้งสิ้น

นอกจากนั้น วิถีชีวิตของคนไทยไม่ว่าจะเป็นความคิด คำพูด หรือการกระทำ โดยทั่วไปจะไม่รุนแรงหรือสุดโต่งไปทางใดทางหนึ่ง คือ จะไม่สุดโต่งไปทางหนึ่งทางใด คนไทยมักมีความคิด คำพูด และการกระทำแบบกลาง ๆ ทุกอย่าง มักมีคำว่า "อาจจะ" อยู่ควยแทบทั้งสิ้น

สิ่งใดที่เป็นความสุข ความสนุก และความสะกวก สิ่งนั้นคนไทยเราชอบกระทำ

ดังนั้น คตินิยม คือ "อิทธิงสา" จึงสามารถช่วยให้ประเทศไทยได้รับการพัฒนาจนเจริญมั่นคงอยู่ได้ครบเท่าทุกวันนี้

ประการที่สาม อันเป็นประการสุดท้ายก็คือ การรู้จักประสานประโยชน์แก่กันและกัน ซึ่งเป็นวิถีอย่างหนึ่งที่เป็นคตินิยมประจำชาติไทยมานานแล้ว

เกี่ยวกับเรื่องนี้ ท่านสุนทรภู่ กวีเอกของไทยก็ได้เคยกล่าวเป็นคำกลอนสอนใจไว้เป็นวิถีชีวิตของคนไทยไว้ว่า.-

"โบราณว่าถ้าเหลือกำลังลาก จงออกปากบอกแขกช่วยแบกหาม"

สิ่งนี้เป็นแนวความคิดที่แสดงให้เห็นถึงการประสานประโยชน์เป็นอย่างดีและแม้แต่คำกลอนของท่านอีกตอนหนึ่ง ก็แสดงให้เห็นลักษณะประสานประโยชน์ได้เป็นอย่างดีเช่นเดียวกัน คือ คำกลอนที่ว่า.-

"ปรารถนาสารพัดในรัฐที่ เอาไมตรีแลกได้ตั้งใจจง"

ลักษณะประสานประโยชน์นั้น เป็นคตินิยมและเป็นวิถีชีวิตที่ติดคู่ชาติไทยมาเป็นเวลานาน การช่วยกันทำงานที่ภาษาชาวบ้านเรียกว่า การลงแขกกต การช่วยเหลือเกื้อกูลกันระหว่างเพื่อนบ้านกต ลักษณะการใ้ภาษาเรียกว่า "พ่อแม่พี่น้อง" "ลุงป้าอาอา" โดยทั่วไปกต และ "ญาติสนิทมิตรสหายทั้งหลาย" กต ย่อมแสดงให้เห็นถึงลักษณะการประสานประโยชน์กันอย่างชัดเจน

คตินิยมจึงเป็นวัฒนธรรมที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาชาติ เพราะเป็นเอกลักษณ์ที่จรรักษาเอกราชให้สามารถดำรงอยู่ตลอดไป

นอกจากวัฒนธรรมจะมีส่วนส่งเสริมพัฒนาชาติในสาขาคตินิยมดังที่กล่าวมาแล้ว หน่วยงานทางวัฒนธรรมก็เป็นองค์กรที่สำคัญอีกหน่วยหนึ่ง

ในสมัยปี พ.ศ. 2485 นั้น เรามีพระราชมัญญัติวัฒนธรรม เรามีกระทรวงวัฒนธรรมอันเป็นหน่วยงานหลักที่ดำเนินการนำวัฒนธรรมของชาติมา เป็นปัจจัยในการพัฒนาชาติ ซึ่งปัจจุบันได้เปลี่ยนหน่วยงานนี้เป็นสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติไปขึ้นกับกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการนี้มีอำนาจหน้าที่ทางด้านการศึกษ การศาสนาและวัฒนธรรม ตามพระราชมัญญัติปรับปรุงกระทรวงทบวงกรมใหม่ กระทรวงวัฒนธรรมที่ถูกยุบไปก็กลับเข้ามาในกระทรวงศึกษาธิการในรูปของสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ

ดังนั้นสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาตินี้ จึงเป็นความหวังใหม่ มีใช้
ความหวังของกระทรวงศึกษาธิการ เท่านั้น หากแต่เป็นความหวังของคนไทยทั้งชาติ ซึ่งความ
หวังดังกล่าวนี้ จะบรรลุเป้าประสงค์ได้ก็ต่อเมื่อได้รับการสนับสนุนจากประชาชนอย่างจริงจัง
สำนักงานนี้จึงจะสามารถส่งเสริมการพัฒนาชาติในด้านวัฒนธรรมทุกสาขา ส่งเสริมพัฒนาชาติ
ในด้านศีลธรรมจริยธรรม ส่งเสริมการพัฒนาชาติในด้านค่านิยมของคนไทยทุกเพศทุกวัยตาม
เหตุตามผล ตามคนตามประมาณ ตามกาลตามสังคม และตามบุคคล อันเป็นสัปติธรรม 7
ประการของพระพุทธศาสนาได้

และสิ่งที่น่าปลาบปลื้มยินดีเป็นอย่างยิ่งก็คือ สำนักงานวัฒนธรรมได้มีวิริยะอุต-
สาหะจัดตั้งองค์กรทางวัฒนธรรมขึ้นในทุกจังหวัดทั่วประเทศ องค์กรเหล่านี้จะช่วยพัฒนา
วัฒนธรรมของชาติให้เจริญรุ่งเรืองเฟื่องฟูตลอดไป

นอกจากนั้น รัฐบาลยังได้ตั้งคณะกรรมการส่งเสริมศีลธรรมวัฒนธรรม และวิโย
แห่งชาติขึ้นในสำนักนายกรัฐมนตรี เพื่อทำหน้าที่วางแผนและประสานงานทั้งในภาครัฐและ
ภาคเอกชน

ฉะนั้น จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าประชาชนชาวไทยทุกคนจะเป็นผู้ช่วยเหลือสนับสนุน
เจตนารมณ์จากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ โดยไปประกาศ ไปเชิญชวน ไป
รวมกันปกป้องรักษาวัฒนธรรมไทยไว้ โดยไม่ให้วัฒนธรรมตะวันตกหรือวัฒนธรรมอันเลวทราม
อื่น ๆ มาทำลายวัฒนธรรมอันดีงามของเราได้ เพื่อเราทั้งหลายจะได้สามารถรักษาชาติไทย
ของเราไว้สืบไปชั่วกาลนาน

การพัฒนาคุณค่าของวัฒนธรรมไทย

คงไม่มีใครปฏิเสธว่าวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่มีคุณค่าและมีความสำคัญสำหรับชาติบ้านเมืองนั้น ๆ การที่มนุษย์แบ่งเป็นชาตินั้นชาติหนึ่ง ก็โดยอาศัยวัฒนธรรมเป็นปัจจัยสำคัญในการให้กำเนิดชาติ และการที่จะดำรงชาติไว้ได้ก็ต้องดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมประจำชาติของคน ดังนั้นจึงถือกันว่าชาติใดที่ถูกกลืนวัฒนธรรม ชาตินั้นย่อมถูกกลืนหายไปโดยไม่รู้ตัวด้วย

รัฐบาลทุกยุคทุกสมัย รวมทั้งองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนเล็งเห็นความสำคัญในข้อนี้ จึงได้ร่วมกันรณรงค์เพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูวัฒนธรรมไทยโดยตลอด แต่ในปัจจุบัน วัฒนธรรมที่งดงามของไทยตั้งแต่โบราณกาลกำลังจะเลือนลางหายไป ดังนั้นรัฐบาลที่ผ่านมาจึงได้จัดตั้งคณะกรรมการและหน่วยงานขึ้น เพื่อทำหน้าที่ฟื้นฟูและรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ โดยให้คงอยู่และเจริญก้าวหน้าต่อไปอย่างต่อเนื่อง

อันที่จริงประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่สามารถดำรงเอกลักษณ์ต่อกันมาช้านาน ด้วยความอุดมค้ำวัฒนธรรมต่าง ๆ อย่างน่าภาคภูมิใจ วัฒนธรรมอันล้ำค่าของไทยเป็นที่สนใจของชาวต่างประเทศมาช้านาน ได้มีผู้เชี่ยวชาญทางด้านศิลปะวัฒนธรรมจากประเทศตะวันตกที่เจริญแล้วหลายท่านได้มาศึกษาคนคำว่า "คุณค่าของวัฒนธรรมไทย" แล้วนำไปตีพิมพ์เผยแพร่ในบ้านเมืองของเราโดยยกย่องว่า ประเทศไทยแม้จะคดความเจริญด้านวัตถุเมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ ทางตะวันตก แต่ก็สูงส่งกว่าในทางวัฒนธรรมทางจิตใจ ซึ่งวัฒนธรรมไทยที่งดงามที่เราชาวไทยยึดถือกันอยู่นี้ นับเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งต่อการช่วยให้ประชาชนชาวไทยดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างสงบสุขตราบนานทุกวันนี้

อย่างไรก็ตามถ้าจะพิจารณากันให้ลึกซึ้งลงไป เราจะพบว่าวัฒนธรรมอันดีงามของไทยหลายประการกำลังจะถูกวัฒนธรรมต่างชาติกลืนหายไปอย่างน่าเป็นห่วง ถ้าเรายึดคติที่ว่า "ถ้าไม่มีศิลปวัฒนธรรมประจำชาติ ย่อมไม่มีชาติ" หรือที่ฝรั่งพูดว่า "โนอาร์ค โนคัลเจอร์ โนเนชัน" แล้วละก็เป็นเรื่องน่าห่วงอย่างยิ่ง และเราก็จะเห็นว่าปัจจุบันชาติมหาอำนาจหรือชาติที่ร่ำรวยเงินทอง จึงได้ทุ่มเทความพยายามทุกด้านที่แผ่อิทธิพลทางวัฒนธรรมของเขาเข้าไปยังประเทศที่อ่อนแอทางวัฒนธรรม ด้วยความมุ่งหมายที่กลืนชาติ

มีการฟื้นฟูและพัฒนาวัฒนธรรมไทยให้เจริญก้าวหน้า เป็นรากฐานสังคมไทยต่อไป

พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ สมัยที่ท่านเป็นนายกรัฐมนตรี ได้ประกาศค่านิยม
ขั้นพื้นฐานของวัฒนธรรมไทยไว้ 5 ข้อ ซึ่งเราชาวไทยควรระลึกอยู่เสมอ คือ

ข้อ 1 การพึ่งตนเอง ชยันหมั่นเพียร และมีความรับผิดชอบ

ข้อ 2 การประหยัดและการออมทรัพย์

ข้อ 3 การมีวินัยและเคารพกฎหมาย

ข้อ 4 การปฏิบัติตามคุณธรรมในพระศาสนา และ

ข้อ 5 ความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

เมื่อพิจารณาจะเห็นว่าค่านิยมทั้ง 5 ข้อนี้ ล้วนเป็นค่านิยมของวัฒนธรรมไทย
ทั้งสิ้น หากแต่ปัจจุบันเรายอมรับเอาวัฒนธรรมจากประเทศอื่นเข้ามามากเกินไป จึงได้
ละเลยวัฒนธรรมอันดีงามของไทยไป จึงจำเป็นต้องมีการฟื้นฟูขึ้นมาใหม่ และช่วยกันพัฒนาให้
เจริญก้าวหน้าต่อไป

การทำให้ค่านิยมดังกล่าวมีผลในทางปฏิบัติได้ ก็ต้องได้รับความร่วมมืออย่าง
ต่อเนื่องจากหลายฝ่าย เช่น

ประการแรก ผู้นำในทางสังคมตั้งแต่ระดับกลางจนถึงระดับชาติ รวมทั้งคณะรัฐมนตรี
นักการเมือง ข้าราชการระดับหัวหน้าหน่วย เรื่อยลงไปจนถึงกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
จะต้องกระทำเป็นตัวอย่างที่ดีก่อน โดยสร้างคุณค่าดังกล่าวขึ้นในตัวเอง
เพื่อให้เด็ก ๆ รุ่นหลังปฏิบัติตาม

ประการที่สอง การศึกษาในทุกระดับตั้งแต่ระดับอนุบาล จนถึงระดับมหาวิทยาลัยจะต้อง เน้น
ถึงค่านิยมดังกล่าว ด้วยการปลูกฝังแนวคิดเกี่ยวกับค่านิยมเหล่านี้ให้เด็กไทย
โดยผ่านระบบการศึกษา โดยไม่ควร เน้นเฉพาะในตำราเท่านั้น แต่ต้องฝึกฝน
ให้มีการปฏิบัติอย่างจริงจังด้วย โดยมีครู-อาจารย์ นักการศึกษาอื่น ๆ ปฏิบัติ
นำเป็นตัวอย่าง เพื่อให้เด็ก ๆ ได้ทำตาม

ประการที่สาม

พ่อค้า นักธุรกิจ จะต้องไม่มุ่งแต่ผลประโยชน์ทางการค้าเท่านั้น แต่จะต้องเสียสละเพื่อสร้างค่านิยมดังกล่าวด้วยความสำนึกถึงผลกระทบในทางสังคมและประเทศชาติด้วย

ประการที่สี่

นักศิลปิน นักแสดง คารา และผู้มีบทบาทในวงการบันเทิงทั้งหลายจะต้องไม่มุ่งแต่ความสนุกสนาน เพื่อเรียกร้องความสนใจเท่านั้น แต่ต้องคำนึงถึงการปลูกฝังค่านิยมชั้นพื้นฐานทั้ง 5 ซ้อนด้วย

ประการที่ห้า

สื่อมวลชน รวมทั้งหนังสือพิมพ์ เอกสารสิ่งพิมพ์อื่น ๆ วิทยุ โทรทัศน์ ซึ่งมีอิทธิพลมากสำหรับผู้่าน ผู้ฟัง ผู้ชม จะต้องระมัดระวังเป็นอย่างยิ่งในการเสนอข่าวหรือเผยแพร่ภาพ ควรกระทำอย่างเป็นการสร้างสรรค์ และคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นด้วย การถ่ายทอดทางสื่อมวลชน ถ้ามีการปลูกฝังค่านิยมชั้นพื้นฐานของวัฒนธรรมไทยไปด้วยทุกครั้งก็จะมีประโยชน์เป็นอย่างยิ่ง

ประการที่หก

วัดซึ่ง เป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวไทย และรับผิดชอบในทางส่งเสริมศีลธรรมและวัฒนธรรมอันดีงามอยู่แล้ว ถ้าได้ดำเนินการปลูกฝังค่านิยมที่ถูกต้องอย่างคอบเนื่องและจริงจังก็จะบังเกิดผลในทางปฏิบัติอย่างแน่นอน

การฟื้นฟูวัฒนธรรมไทยขึ้นพื้นฐานของชาติไทย มิใช่เป็นเรื่องที่จะกระทำได้โดยคนใดคนหนึ่ง หรือเป็นความรับผิดชอบของผู้บริหารประเทศแต่เพียงผู้เดียว แต่เป็นเรื่องที่คนทุกคนในชาติจะต้องร่วมแรงร่วมใจ ตระหนักถึงความสำคัญของวัฒนธรรมไทย และช่วยกันฟื้นฟูพัฒนา เพื่อให้วัฒนธรรมไทยอันดีงามนั้นได้อยู่ควบคู่กับชาติต่อไป เพราะการสร้างสรรวัฒนธรรมอันดีงามคือ การสร้างชาตินั่นเอง

ศตวรรษโลกเพื่อการพัฒนาวัฒนธรรม

หลายท่านคงทราบดีแล้วว่าในช่วงเวลา 10 ปี คือ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 - 2540 ได้มีการกำหนดให้เป็น "ศตวรรษโลกเพื่อการพัฒนาวัฒนธรรม"

ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากประเทศสมาชิกของยูเนสโก และองค์การสหประชาชาติ ได้ศึกษาวิเคราะห์ปัญหาโลกในระยะเวลาที่ผ่านมา พบว่าการพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม แห่งมวลมนุษยชาติ มุ่งเน้นการพัฒนาทางด้านวัตถุเป็นหัวใจสำคัญ จึงมีผลทำให้ความเจริญ ก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีขยายตัวอย่างรวดเร็ว ซึ่งเป็นความหวังของ นานาประเทศที่จะพัฒนาประเทศให้เป็นประเทศอุตสาหกรรม เพื่อยกฐานะทางเศรษฐกิจ ของประเทศและประชาชนให้ประสบความสำเร็จในชีวิตร่วมกันในสังคม แต่สภาพ ความเป็นจริงมิได้เป็นไปดังเป้าหมายที่วางเอาไว้ ตรงกันข้ามกลับยิ่งก่อให้เกิดผลกระทบ ต่อค่านิยมพื้นฐานของมนุษย์ในการดำรงชีวิตแบบดั้งเดิมในสังคมอย่างรุนแรงมากขึ้น ทำให้ สภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไป ไม่สอดคล้องกับความเป็นไปตามธรรมชาติ มีการใช้อิทธิพลทาง เศรษฐกิจ การทหาร และวัฒนธรรมแบ่งแยกมวลชน และแทรกแซงในชีวิต, สิทธิเสรีภาพ, ลัทธิศาสดาทั้งในชาติเดียวกันและระหว่างชาติมากขึ้นตามลำดับ

ด้วยเหตุนี้ ประเทศสมาชิกของยูเนสโก องค์การสหประชาชาติจึงได้พยายาม คิดใคร่ครวญถึงปัญหาและเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมโลกและได้พบว่าการพัฒนาใด ๆ ในอดีตไม่ได้นำสิ่งแวดล้อมทางวัฒนธรรมของมนุษยชาติมาพิจารณา จึงได้เสี่ยงต่อความล้มเหลว ตลอดมา

ในปี พ.ศ. 2513 ความคิดที่จะเปลี่ยนแปลงการพัฒนาได้เร็วขึ้น ในการ ประชุมระหว่างรัฐบาลที่เมืองเวนิส ประเทศอิตาลีเกี่ยวกับนโยบายวัฒนธรรม หลังจากนั้น มีการประชุมเตรียมการในเรื่องนี้อีกหลายครั้ง และครั้งสำคัญคือ การประชุมขั้นสุดท้ายระดับโลก เรื่องนโยบายวัฒนธรรม ณ เม็กซิโกซิตี ในปี พ.ศ. 2525 และได้มี "ปฏิญญาสากล แห่งนครเม็กซิโก ว่าด้วยวัฒนธรรมโลก" ขึ้น

ต่อมาได้มีการประชุมวางแผนพัฒนาขึ้นอีก คือ การประชุมสามัญครั้งที่ 23 ประชุมคณะกรรมการบริหารยูเนสโก ครั้งที่ 124 เมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2529 ที่ประชุมจึงได้นำร่างแผนพัฒนาซึ่งเสนอต่อที่ประชุมสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ

ต่อมาเมื่อวันที่ 8 ธันวาคม พ.ศ. 2529 ที่ประชุมสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ ครั้งที่ 41 จึงได้มีมติที่ 41/187 ประกาศในปี 2531 - 2540 เป็น "ทศวรรษโลกเพื่อการพัฒนาวัฒนธรรม" โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้คือ.-

- เพื่อใหม่การยอมรับมรดกทางวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนา
- เพื่อการเสริมสร้างเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม
- เพื่อการขยายขอบเขตการมีส่วนร่วมทางวัฒนธรรม, และ
- เพื่อส่งเสริมความร่วมมือทางวัฒนธรรมระหว่างประเทศ

ส่วนประเภทและลักษณะของแผนงาน ได้กำหนดไว้ดังนี้คือ.-

- ให้จัดทำแผนระยะยาว เพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ทั้ง 4 ข้อดังกล่าวแล้ว
- การวางแผนงานควรมีการยืดหยุ่นได้ เพื่อให้หน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องสามารถปรับกิจกรรมให้เหมาะสมกับความต้องการของท้องถิ่น
- หน่วยงานที่รับผิดชอบการดำเนินงานตามแผน ควรประกอบด้วยหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน รวมทั้งเครือข่ายขององค์การสหประชาชาติด้วย
- หน่วยงานที่ดำเนินโครงการควรจะได้เลือกสรรเฉพาะกิจการที่เหมาะสมและสอดคล้องกับบทบาทหน้าที่รับผิดชอบ รวมทั้งทรัพยากรที่มีอยู่
- "ทศวรรษโลกเพื่อการพัฒนาวัฒนธรรม" ได้เน้นถึงความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมและกิจการมคานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจและวัฒนธรรม

- จุดเน้นของกิจกรรมเนื่องในทศวรรษโลกเพื่อการพัฒนาวัฒนธรรม
ควรมีลักษณะแบบผสมผสาน เพื่อเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
ได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมอย่างกว้างขวาง

..... เมื่อพิจารณาอุปสรรคและลักษณะของแผนงานที่องค์การสหประชาชาติ
วางไว้อย่างกว้าง ๆ และสามารถยืดหยุ่นได้ เพื่อให้สามารถพัฒนาวัฒนธรรมผสมผสานกัน
ได้ดังกล่าวนั้น น่าจะเป็นประโยชน์แก่ประเทศต่าง ๆ ที่มีวัฒนธรรมแตกต่างกัน อาจนำไป
ปฏิบัติร่วมกันได้ไม่มากนัก

ส่วนในด้านการจัดการกิจกรรม ทศวรรษโลกเพื่อการพัฒนาวัฒนธรรมได้
กำหนดไว้ดังนี้คือ.-

- ให้ใช้วิธีการทดลองจัดกิจกรรมและจัดทำโครงการนำร่องก่อน
- ให้มีการฝึกอบรมบุคลากร เพื่อพัฒนาวัฒนธรรมตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด
ไว้
- ให้ขอข้อมูลหรือทัศนะจากผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้บริหารในการจัดกิจกรรม
เพื่อพัฒนาวัฒนธรรมตามโครงการนี้
- มีการวิจัยเกี่ยวกับระบบงานการฝึกอบรมการปฏิบัติงานทั่วไป รวมทั้ง
การวิจัยเพื่อความก้าวหน้าและวิจัยเพื่อค้นหาความจริง
- มีการกำหนดมาตรฐานกิจกรรมที่จัดขึ้นสำหรับใช้ในกลุ่มประเทศสมาชิก
- ให้มีความร่วมมือทางวัฒนธรรมระหว่างประเทศ โดยเฉพาะด้านการ
ศึกษาและวิจัยในระดับภูมิภาคและนานาชาติ

ดังนั้นยูเนสโก จึงได้มีหนังสือขอความร่วมมือจากประเทศสมาชิกในการจัด
กิจกรรมให้ดำเนินการภายใต้ "ทศวรรษโลกเพื่อการพัฒนาวัฒนธรรม" 2 ประการคือ.-

1. จัดตั้งกรมการระดับชาติ เพื่อมีประสานงานทศวรรษโลกเพื่อการพัฒนา
วัฒนธรรมตามข้อเสนอแนะของยูเนสโก และ
2. เตรียมแผนงานทศวรรษโลกเพื่อการพัฒนาวัฒนธรรมในส่วนที่เกี่ยวข้อง
กับประเทศของตน

สำหรับประเทศไทยเราในฐานะที่เป็นรัฐสมาชิกของยูเนสโกและองค์การสหประชาชาติ ทั้ง เป็นประเทศหนึ่งในโลกที่วัฒนธรรมเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง จึงตระหนักและเห็นคุณค่าที่จะสนับสนุนการจักกิจกรรมทศวรรษโลกเพื่อการพัฒนาวัฒนธรรมครั้งนี้ เพื่อการเสริมสร้างการอนุรักษ์ ส่งเสริม เผยแพร่ และพัฒนาวัฒนธรรม ตลอดจนประสานการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมระดับนานาชาติให้เกิดความเข้าใจอันดีซึ่งกันและกัน อันจะนำมาซึ่งสันติสุขแห่งมวลมนุษยโลก และเป็นการรณรงค์ให้ประชาชนในชาติช่วยกันรักชาติวัฒนธรรม เพราะ "การรักชาติวัฒนธรรมคือ การรักชาติ" นั่นเอง

โครงการ "ทศวรรษโลกเพื่อการพัฒนาวัฒนธรรม" ได้เริ่มมาตั้งแต่ปีที่แล้ว (2531) และจะดำเนินต่อไปจนถึงปี 2540 ซึ่งจะครบ 10 ปีพอดี ก็เป็นอันว่ายังเหลือเวลาอีก 9 ปี ที่เราจะมีโอกาสช่วยกันอนุรักษ์และพัฒนาวัฒนธรรมอันล้ำค่าของเราให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นตามโครงการ.

คำขวัญที่ว่า "การรักชาติวัฒนธรรม คือ การรักชาติ" นั้น เป็นความจริงที่สุดที่ไม่มีใครปฏิเสธได้ ทั้งนี้เพราะว่า การที่มนุษยโลกจะมีการแบ่งแยกกันเป็นชาติต่าง ๆ ในโลกนั้น ได้แบ่งกันตามวัฒนธรรมประเพณีแตกต่างกัน ดังนั้นวัฒนธรรมจึง เป็นรากฐานอันสำคัญที่ทำให้มีชาติ ถ้าไม่มีวัฒนธรรมเป็นของตนเอง ชาติก็ไม่มี

และจากความจริงข้อนี้เอง คนทั้งหลายทั่วโลก จึงมองเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมประจำชาติของตน มีความหวงแหน ช่วยกันอนุรักษ์ไว้ พร้อมทั้งช่วยกันพัฒนาให้เจริญมั่นคงยิ่งขึ้นไป และเมื่อวัฒนธรรมมีความมั่นคงแล้ว ประเทศชาติก็จะมั่นคงไปด้วย เพราะวัฒนธรรมเป็นพื้นฐานอันสำคัญของชาติดังกล่าวแล้วนั่นเอง

ประเทศไทยเราก็มีวัฒนธรรมอันดีงามและเข้มแข็ง เช่นเดียวกัน แต่ในระยะหลัง ๆ นี้ คนรุ่นใหม่ของเราบางส่วน มักจะไปหลงใหลกับวัฒนธรรมทางตะวันตกมากเกินไป หันขย สังคมไทยจึงออกจะวุ่นวายอยู่มากทีเดียว ดังนั้นเมื่อทางยูเนสโกได้จัด "ทศวรรษโลกเพื่อการพัฒนาวัฒนธรรม" ขึ้นเช่นนี้แล้ว ก็เป็นโอกาสอันดีที่เราชาวไทยจะได้ช่วยกันฟื้นฟูและพัฒนาศิลปวัฒนธรรมอันดีงามของเราให้เจริญงอกงาม มีความเข้มแข็ง เพื่อเป็นกำแพงเสริมสร้างความมั่นคงให้เสถียรภาพการตลอดไป

เอกส์ : การป้องกันความแนวทางสาธารณสุข

ในยุคนี้ได้มีการวิ่งรณรงค์ต่อต้านป้องกัน "โรคเอกส์" กันมาก สื่อมวลชนทั้งวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และเอกสารสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี นายกรัฐมนตรี ชวนชมเชย ที่เป็นดังนั้นก็เพราะโรคเอกส์เป็นโรคร้ายที่แพร่เชื้อได้อย่างรวดเร็ว และร้ายที่สุดก็คือ เมื่อติดเชื้อเอกส์แล้ว "ต้องตาย" ลูกเดียว ยังไม่มียาชนิดใดรักษาได้เลย แม้แต่วัคซีนป้องกันก็ไม่มี ดังนั้น จึงต้องมีการรณรงค์เพื่อให้ประชาชนหาทางป้องกันตัวเองให้ปลอดภัยจากโรคเอกส์ให้ได้

ถึงแม้ว่าเรื่องโรคเอกส์จะได้มีการพูดถึงกันมานานแล้วก็ตาม แต่โรคร้ายนี้ก็ยังคุกคามคนไทยอยู่อย่างไม่ลดละ ท่านอธิบดีกรมควบคุมโรคติดต่อได้เคยชี้แจงถึงการป้องกันและความคุมโรคเอกส์ของกระทรวงสาธารณสุข โดยเฉพาะที่มีกรมควบคุมโรคติดต่อเป็นเกณฑ์ ได้เน้นหนักในการที่จะป้องกันการแพร่ติดต่อของโรคเอกส์ โดยพยายามลดวิธีการแพร่ "4 รวม" คือ การรวมเพศ การรวมเลือด การรวมเข็ม และการรวมครก จากการศึกษาและประเมินผล พบว่า วิธีการติดต่อโดยเพศสัมพันธ์ นั้นจะทวีความรุนแรงมากขึ้น และขณะนี้โคแพร่ขยายไปถึงขั้น "รวมครก" แล้ว เวลาเผลอเผลอมากกวา 500 คนแล้วที่คลอดจากแม่ติดโรคเอกส์ ซึ่งเห็นว่าจากเพศสัมพันธ์นี้ทำให้ผู้ชายนำเชื้อเอกส์ไปติดคุณอนหรือติดแม่บ้าน แล้วแพร่ไปสู่ลูก ซึ่งปัญหาทั้งหมดเรียกว่าความครบวงจรหมดแล้ว เพราะฉะนั้นวิธีการที่จะต้องปรับเปลี่ยนทิศทาง ก็คือจะต้องเร่งการป้องกันในเรื่องเพศสัมพันธ์ให้มากขึ้น ซึ่งวิธีการป้องกันที่สุดก็คือ การให้ความรู้ถูกต้อง ครบถ้วนแก่พี่น้องประชาชนในเรื่องของการที่จะลดการสำส่อนทางเพศ ลดการเที่ยวโสเภณีหรือถ้าจำเป็นก็จะต้องใช้ถุงยางอนามัย ใม่มีความพยายามปรับใหม่โครงการที่จะรณรงค์ให้มีการใช้ถุงยางอนามัยครบ 100 % ในกลุ่มชายเที่ยวโสเภณี รวมทั้งตัวโสเภณีเองด้วย ตลอดทั้งเจ้าของสถานบริการ ซึ่งจะเป็นหัวใจสำคัญในการป้องกันเอกส์

สำหรับเรื่องผลกระทบที่เกิดจากผู้ที่ติดเชื้อเอกส์ หรือผู้ป่วยเป็นโรคเอกส์นี้ มีความรุนแรง เพราะว่าสังคมมีความรังเกียจ คนพวกนี้มีความเดือดร้อนที่จะถูกผลกระทบ เช่น สามี ภรรยา พ่อรว่าอีกฝ่ายเป็นโรคเอกส์ก็จะมีอาการหวาง ชุมชนนั้นก็มีการขับไล่

นายจ้างรัฐจะมีการไล่ออกจากงาน ซึ่งผลกระทบเหล่านี้เกิดจากความกลัว และการรังเกียจ
 วิต ๆ ของสังคม ทางกระทรวงสาธารณสุขก็พยายามให้ความรู้ นอกจากจะใหม่ความรู้
 ถูกต้องในเรื่องการเกิดโรคเอดส์ การแพร่เชื้อและวิธีการป้องกันแล้ว จะต้องให้ลดความ
 รังเกียจวิต ๆ และให้ความเห็นอกเห็นใจแก่พวกที่ติดเชื้อเอดส์ ให้เขาสามารถอยู่ในสังคม
 ได้ตามปกติ เพราะคนพวกนี้ถึงแม้จะติดเชื้อไปแล้ว ใน 10 ปี ต่อ 100 คน ที่ติดเชื้อจะเกิด
 อาการมีเพียง 50 คน เขาคือคนปกติธรรมดา ถ้าเขาไม่ไปเสี่ยงจากการกระทำใน 4
 อย่าง คือ ร่วมเพศ ร่วมเข็ม ร่วมเลือด ร่วมครบก การใช้ชีวิตสัมผัสธรรมดา หายใจรวม
 กัน กินอาหารร่วมกัน อาบน้ำร่วมกันจะไม่ติดต่อกัน เพราะฉะนั้นเราก็ควรลดความรังเกียจ
 วิต ๆ ลง เสีย แล้วเอ้ออาหารช่วยเหลือซึ่งกันและกัน คนพวกนี้จะมีชีวิตตามปกติ และเขา
 ก็จะไม่ต้องไปหลบซ่อนหนีทุกขุทรมาน ฉะนั้นระบบบริการของกระทรวงสาธารณสุข นอกจาก
 มีการตรวจ มีการให้การแนะแนวแล้ว ยังมีความพยายามที่จะเปลี่ยนระบบโดยหลีกเลี่ยงผล
 กระทบ พยายามไม่ใช้ชื่อ มีการเปิดคลินิกนิรนาม หรือคลินิกเวชกรรมสังคม สำหรับคน
 พวกนี้มารับการตรวจเลือด มารับการแนะแนวโดยไม่ต้องใช้ชื่อ เพราะฉะนั้นเขาก็อิสระ
 ไม่มีผลกระทบอะไร มีการเปิดความลับให้หมด แล้วก็ให้การแนะนำที่ถูกต้อง นี่เป็นวิธีที่จะ
 ปรับเปลี่ยนทิศทาง เสร็จแล้วก็เป็นเรื่องของการช่วยเหลือสงเคราะห์ เมื่อเขามีปัญหาเขา
 ก็จะไปที่คลินิกเหล่านี้ มีการจัดให้มีชุมชนเฝ้าบัด มีโรงพยาบาลเฉพาะโรคติดต่อกันกระจายไป
 ทั่วประเทศ รวมทั้งโรงพยาบาลทั่วไปก็เป็นคลินิกโรคเอดส์ คลินิกยาเสพติดแล้วก็คลินิกนิรนาม
 เสริมขึ้นมา ก็พร้อมที่จะดูแลคนพวกนี้ทั้งระบบได้

ในค่านโยบายสนับสนุนการสวมถุงยางอนามัยนั้น นโยบายนี้ผู้พิพากษาวิจารณ์
 ก็มากกว่า การที่กระทรวงสาธารณสุขเองมีนโยบายที่จะให้ใช้ถุงยางอนามัย 100 % เพื่อ
 การควบคุมโรคเอดส์นั้น ยังเป็นที่สงสัยกันว่าจะได้ผลมากน้อยเพียงไร ? ซึ่งเกี่ยวกับเรื่อง
 นี้ได้มีการทดลองโครงการที่จัดทำในหลายจังหวัดเป็นรูปแบบตัวอย่างก็พบว่า มี 4 ประสาน
 ร่วมกัน หมายความว่าทางผู้ว่าราชการจังหวัด ซึ่งเป็นประธานกรรมการโรคเอดส์ของจังหวัด
 นั้น ๆ ลงมารวมมือด้วยแล้วก็ทางตำรวจมาสนับสนุน มีเจ้าของบริการธุรกิจทางเพศสัมพันธ์
 เขามารวมแล้วก็ให้เงินบริการ หรือโสเภณี รวมทั้งเจ้าของบริการให้ความร่วมมือว่า แยก

ที่จะมาเที่ยวสถานบริการแห่งนี้ทุกรายจะต้องใช้ถุงยาง เมื่อเจ้าของสถานบริการให้ความร่วมมือ คำรวจให้ความดูแลสอดส่อง เจ้าหน้าที่สาธารณสุขให้การสนับสนุนเรื่องถุงยางและการติดตามตรวจเลือด ในเรื่องของการตรวจเกี่ยวกับกามโรค เกี่ยวกับการตรวจโรคเอดส์ ได้พบว่า ในจังหวัดทดลองปรากฏว่าได้ผลถึง 100 % คือ ปลอดภัยจากกามโรคติดต่อกันมา ถึง 3 เดือนแล้ว ใน 3 จังหวัด ขอนยอมชี้ให้เห็นว่าได้มีการใช้ถุงยางจริง ๆ ฉะนั้นถ้า ปลอดภัยจากกามโรค ก็แน่นอนว่าต้องปลอดภัยจากโรคเอดส์แน่ นี่คือที่มา เพราะว่าขณะนี้ยังไม่มีวัคซีน ไม่มียา ไม่มีเครื่องมือที่จะควบคุมโรค ฉะนั้นหัวใจสำคัญที่จะลดการแพร่เชื้อเอดส์ทางเพศสัมพันธ์ได้ ก็คือการสวมถุงยางอนามัย นับเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุด ขณะนี้ยังมีความมั่นใจว่า ถุงยางอนามัยสามารถป้องกันการติดเชื้อเอดส์ได้

เนื่องจากได้มีการปรับปรุงคุณภาพ และมีการสอนวิธีใช้ได้อย่างถูกต้อง กระทรวงสาธารณสุขได้ปรับให้ถุงยางอนามัยเป็นเครื่องมือการแพทย์ ฉะนั้นจะต้องมีการควบคุมการผลิต จะต้องมีการระบุมากกว่าผลิตเมื่อไร หมดอายุเมื่อไร และได้มีการตรวจคุณภาพ โดยกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ มีการตรวจถุงยางอนามัยทุกสล็อต เพราะฉะนั้นในเรื่องของคุณภาพจึงคิดว่าน่าจะปลอดภัย และทางกระทรวงสาธารณสุขจะเน้นเรื่องของการให้ความรู้วิธีใช้ถุงยางอนามัยที่ถูกต้องถ้าทำได้แบบนี้ก็เชื่อว่าจะสามารถลดกามโรคและเอดส์ได้อย่างแน่นอน

เนื่องจากยังมีความสับสนกันอยู่เสมอ ๆ เกี่ยวกับผลเลือดบวกซีฟิไลต์กับเลือดบวกของเอดส์ว่าต่างกันอย่างไร และที่เขาตรวจเลือดพบว่า "เป็นลบของเอดส์" นั้นแน่ใจได้ใหม่ว่าบุคคลนั้น ๆ ไม่ติดเชื้อเอดส์ เรื่องนี้ทางกระทรวงสาธารณสุขให้ขอมูลว่าเป็นเรื่องจริงที่ประชาชนยังสับสน เพราะคนส่วนมากเคยชินกับการตรวจเลือดว่าเลือดบวกหรือไม่ เช่น หญิงตั้งครรภ์มีการตรวจเลือดว่าเป็นซีฟิไลต์ใหม่ ซึ่งซีฟิไลต์นี้มีผลต่อเนื่องถึงลูกด้วย และหญิงโสเภณีมีการตรวจเลือดซีฟิไลต์ด้วย นี่คือการตรวจเลือดบวกในความหมายเดิม แต่ในความหมายของเอดส์นั้น เลือดบวกโรคเอดส์ก็เป็นการตรวจของโรคเอดส์โดยเฉพาะ ซึ่งต่างจากซีฟิไลต์ การตรวจโรคเอดส์มีขั้นตอน คือการตรวจขั้นต้น เป็นการตรวจคัดกรองว่าอาจจะติด

เชื้อเอคส์หรือไม่ แต่ยังไม่รับรอง 100 % เพราะอาจเป็นพวกปลอมก็ได้ เพราะฉะนั้นจึง
 จะต้องมีกำรยืนยัน คือ ก่อนที่เราจะบอกว่าเป็นโรคเอคส์หรือไม่ ต้องรอการตรวจ ถ้ายิน
 ยันแล้วลบก็สบายใจขึ้น แต่เลือกฉบับก็ไม่แน่ เพราะว่ากำรตรวจเลือกแบบนี้เป็นการตรวจ
 หาสารต่อต้านภูมิคุ้มกัน มันจะปรากฏอยู่ในเลือด หลังรับเชื้อเอคส์แล้วประมาณ 6 สัปดาห์
 ขึ้นไป แต่ก็คิดเข้ามาแล้ว เพราะฉะนั้นในระยะก่อน 6 สัปดาห์ ก็อาจจะคิดเข้ามาแล้ว
 ก็ได้ ฉะนั้นอย่าไปจริงจังมากนัก เพราะว่าถึงลบ แต่อาจจะเกิดเข้ามาก่อนแล้วก็ได้เพราะ
 เลือดยังไม่ทันบวก ทางที่ดีที่สุดก็คือ ใช้วิธีป้องกันล่วงหน้าทุกราย คือป้องกันแบบสากล
 หมายความว่า ถ้ามีประวัติศึกษาชนิดไซ้เข็ม หรือว่าเคยไปสำส่อนทางเพศเปลี่ยนคู่นอนบ่อย ๆ
 เคยเที่ยวโสเภณีบ่อย ๆ ถือว่าเสี่ยงแล้ว ขอให้ใช้ถุงยางอนามัยป้องกันไม่ให้แพร่โรคเป็น
 ตที่สุด

ถึงแม้เอคส์จะเป็นโรคร้าย แต่ป้องกันได้โดยง่ายคือ เพียงสวมถุงยางอนามัย
 ก็ปลอดภัยแล้ว

เอกสาร : การป้องกันตามแนวทางพระพุทธศาสนา

เมื่อวันที่ 24 เมษายน 2532 ได้มีการอภิปรายในหัวข้อเรื่อง "พระพุทธศาสนา : วัคซีนป้องกันโรคเอดส์" ณ ศาลาอบรมสงฆ์ วัดสามพระยา บางขุนพรหม กรุงเทพมหานคร โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมอภิปรายหลายท่านด้วยกัน คือ ท่านเจ้าคุณโสภณคณาภรณ์ ดร.พระมหาประยูร ธมมจิตฺโต, รองศาสตราจารย์ ดร.เสรี วงษ์มณฑา และ นายแพทย์อาคม สรสุชาติ ดำเนินการอภิปรายโดย พ.อ.ดร.ชินวุธ สุนทรสีมะ

ประเด็นที่น่าสนใจของการอภิปรายที่เกี่ยวกับเรื่องโรคเอดส์ มีดังต่อไปนี้

ประเด็นแรก : โรคเอดส์ ได้แก่ โรคภูมิคุ้มกันบกพร่อง เชื้อโรคเอดส์เป็นเชื้อไวรัสชนิดหนึ่ง เมื่อเข้าสู่ร่างกายแล้วจะไปทำลายเม็ดโลหิตขาวที่เป็นภูมิคุ้มกันเชื้อโรคต่าง ๆ และเมื่อเม็ดโลหิตขาวถูกทำลายไปแล้ว เชื้อโรคต่าง ๆ ที่มีอยู่ในอากาศรอบ ๆ ตัวเราก็จะเข้าสู่ร่างกายได้ตลอดเวลาที่เรานั่งอยู่ที่ต้องตาย เพราะขาดภูมิคุ้มกันโรคต่าง ๆ เนื่องจากเป็นโรคเอดส์ดังกล่าว

ประเด็นที่สอง : ที่มาของโรคเอดส์ โรคเอดส์เป็นโรคที่เกิดกับ "ลิงเซียว" ที่เกาะไคติคองโก หรือประเทศแซมเบีย ในแอฟริกาใต้ ทหารอเมริกันที่ไปประจำอยู่ที่คิวบา มักชอบไปท่องเที่ยวที่เกาะไคติ แม็คเนออเมริกันทั่วไปซึ่งที่เป็นพวกลักเพศ และชายจริงหญิงแท้ก็ไปเที่ยวที่เกาะนี้ ไม่ทราบว่าเป็นเชื้อเอดส์จากลิงได้โดยวิธีใด แต่ปรากฏว่าหลังจากนั้น ประมาณปี พ.ศ. 2519 ได้มีอเมริกันกลับจากไคติและทหารอเมริกันกลับจากคิวบาก็มีความสัมพันธ์กันระหว่างชายจริงหญิงแท้บ้าง และพวกลักเพศบ้าง จึงทำให้เกิดโรคเอดส์แพร่เข้าไปในสหรัฐอเมริกาและขยายตัวอย่างรวดเร็ว เอดส์เป็นโรคที่แพร่เชื้อเร็วคล้ายกับอหิวาตกโรค แต่อหิวาตกโรคมีวัคซีนป้องกันได้นานแล้ว ส่วนโรคเอดส์ยังไม่มี แม้ฝรั่งเสสจะค้นพบวัคซีนป้องกันโรคเอดส์ได้แล้วก็ตาม แต่ก็ยังไม่แน่นอนร้อยเปอร์เซ็นต์

ประเด็นที่สาม : การแพร่เชื้อของโรคเอดส์ อาจแพร่ได้ 3 ทางด้วยกันคือ.-

1. การรวมเพศ หากฝ่ายใดมีเชื้อเอดส์อยู่ก็จะถ่ายทอดให้กับอีกฝ่ายหนึ่งทันที เวลานี้เป็นที่น่าเป็นห่วง เรื่องหญิงบริการหรือหญิงโสเภณี ซึ่งมีโอกาสรับและแพร่เชื้อโรคเอดส์ได้มาก บางรายหมอดตรวจพบแล้วว่าเป็นเอดส์ จะเอามาทำอาหารรักษาและควบคุมดูแลไว้ เจ้าตัวก็ไม่ยอม ค้างคองออกบริการอยู่เช่นเดิม แพทย์ก็ไม่มีอำนาจทางกฎหมายที่จะยึดกัน. หมวงเห็นยาวไว้ได้ การแพร่เชื้อจึงมีโอกาสมันไปไต่มา

2. การให้เลือดหรือใช้เข็มฉีดยาร่วมกัน ซึ่งเคยมีคนใช้รับเชื้อเอดส์จากการให้เลือด แต่เดี๋ยวนี้ไม่มีแล้ว เพราะการรับบริการเลือดและการให้เลือดได้ระมัดระวังตรวจเลือดอย่างพิถีพิถันมากทีเดียว แม้แต่เข็มฉีดยาก็ใช้ชนิดที่ฉีดแล้วทิ้งเลย โดยทิ้งใส่ถุงแดงที่เตรียมไว้ทุกสถานพยาบาล เสรีแล้วก็เอาไปทำลายหมดสิ้นไป แต่เข็มฉีดยากลับไปเป็นพาหะแพร่เชื้อเอดส์อย่างน่ากลัวในหองคุมขังนักโทษ ทั้งที่เป็นหองขังชั่วคราวและในคุกตาราง เพราะในที่คุมขังดังกล่าว นักโทษที่คิดยาเสพติคมีอยู่มาก โดยเฉพาะในที่คุมขังรวมที่มีนักโทษคิดยาเสพติคถูกขังรวมกันอยู่ เมื่อมีโอกาสได้ยาเสพติคมาแล้ว ก็นำมาฉีดเข้าเส้นเลือดหมุนเวียนกันไปจนครบทุกคน โดยใช้เข็มเล่มเดียวกันนั่นเอง ถ้าคนหนึ่งคนใดเป็นเอดส์ก็ต้องติดเชื้อเอดส์กันหมดทั้งกลุ่ม ทั้งแบ่งกันโดยยากมากตราบไตที่ยังมีคณิตยาเสพติคอยู่มาก การแพร่เชื้อเอดส์ก็ยังเป็นเรื่องที่น่าเป็นห่วงอยู่ตราบนั่น

3. ลูกติดเชื้อเอดส์จากแม่เมื่ออยู่ในครรภ์ เพราะลูกได้รับอาหารจากแม่ผ่านเส้นโลหิต จึงติดเชื้อมารับได้ตั้งแต่ยังมีโคลัมคาตุโลก

เมื่อกล่าวรวมกันแล้ว การแพร่เชื้อโรคเอดส์อาจแพร่ผ่านของเหลวในร่างกายของผู้ที่เป็นโรคเอดส์เข้าสู่ร่างกายของคนอื่น ๆ คือ น้ำ ของเหลวที่ทว่านั่นคือ เลือด น้ำลาย น้ำยา เหงื่อ น้ำปัสสาวะ และน้ำอสุจิ เป็นต้น การที่เชื้อเอดส์จะเข้าสู่ร่างกายได้ก็ต้องมีเส้นโลหิตเปิดอยู่ เช่น เป็นแผล เยื่อกล้ามเนื้อฉีกขาด โคนหนวดใหม่ ๆ หรือเป็นสิ่ว เป็นต้น

อย่างไรก็ตามในระยะแรก ๆ ที่คนอเมริกันไปรับใช้มานั้น ปรากฏว่าพวก ลักเพศ หรือพวกเกย์ เป็นโรคเอดส์กันมากกว่าพวกอื่น จนกระทั่งมีการสันนิษฐานกันว่าคง จะมีอะไรพิกลอยู่ในร่างกายของพวกเกย์ แต่ภายหลังปรากฏว่าโรคเอดส์เป็นได้กับคนทั่วไป ที่ "สำส่อน" แม้เป็นชายจริงหญิงแท้ ถ้าทำอะไรในลักษณะที่เป็นเหตุให้มีการฉีกขาดของ ฉวยจะก็เป็นเอดส์ได้ ถ้าพวกผู้ที่ทำให้เกิด เช่นนี้ มีเชื้อเอดส์อยู่ สาเหตุที่ปรากฏว่าพวก เอดส์เป็นกันมากที่สุด เพราะมีการกระทำทางเพศที่ผิดในธรรมชาติ มิได้ทำอะไรตามที่ธรรมชาติ ใกล้เคียงไว้ให้ทำ การฉีกขาดจึงมีมาก นี้คือปรากฏการณ์ในระยะแรก ๆ แต่ในปัจจุบันนี้กลับ ปรากฏว่า โรคเอดส์เป็นกันมากในหมู่คนศึกษาเสพติดที่ใช้เข็มฉีดยาร่วมกัน โดยเฉพาะใน หมู่ผู้ต้องขัง

ประเด็นที่สี่ : ผู้รวมอภิปรายได้กล่าวถึงการแพร่โรคเอดส์เข้ามาสู่เมืองไทยว่า คนแรก ที่เป็นพาหะเข้ามาเป็นคนไทย และคนที่สองเป็นฝรั่งที่มาอยู่เมืองไทยไม่นานเท่าไรก็ปรากฏว่าโรคนี้ได้แพร่หลายอย่างรวดเร็ว โดยวิธีทางแพร่เชื้อ ดังกล่าวแล้วข้างต้น

เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2530 โรงพยาบาลศิริระโคสส่งคนไข้ติดยาเสพติดไป ตรวจเลือดที่โรงพยาบาลศิริราช 300 คน ปรากฏว่าไม่มีเชื้อเอดส์เลย ต่อมาเมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2531 ระยะเวลาห่างกันเพียง 9 เดือน โรงพยาบาลศิริระโคสส่งคนไข้ติดยาเสพติด ไปตรวจที่เดิมอีก 150 คน ปรากฏว่าคราวนี้มีเชื้อบวกเอดส์อยู่ถึง 15 คน จะเห็นได้ว่าแพร่ หลายได้เร็วมาก ในหมู่คนติดยาเสพติด ซึ่งบุคคลกลุ่มนี้ไม่ค่อยจะเอาทรูอันใจขันตรงราย ่าง ๆ อีกแล้ว จึงเป็นการยากที่จะจัดการกับพวกพาหะโรคเอดส์เหล่านั้นได้ ทางหนึ่งที่จะ ทำได้คือ ต้องป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้หมดอย่างจริงจังเสียที

ในช่วงเวลาที่โรงพยาบาลศิริระโคสทำการตรวจเลือดคนไข้ติดยาเสพติดอยู่นั้น ทางสำนักอนามัยกรุงเทพมหานครก็ได้เจาะเลือดพวกติดยาเสพติดในสถานพยาบาลของกทม. รวม 17 แห่ง ตรวจวันเดียว 4,000 คน ผลปรากฏว่ามีเชื้อบวกเอดส์อยู่ถึงร้อยละ 18

นี้คือผลการตรวจพบระหว่างปี 2530 - 2531 พอสิ้นปี 2531 คือเมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2531 ได้พบคนติดเชื้อเอชไอวีถึง 5,000 คน (ถึงเดือนตุลาคม 2532 พบว่าผู้ป่วยที่ได้รับเชื้อไวรัสเอชไอวีรวมทั้งสิ้นจำนวน 11,467 ราย)

ตัวเลขจากกระทรวงสาธารณสุขรายงานเมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2533 จากศูนย์ป้องกันและควบคุมโรคเอชไอวี พบว่ามีผู้ป่วยเป็นเอชไอวีทั้งหมด 51 ราย มีชีวิตอยู่ 11 ราย จำนวนผู้ที่เริ่มมีอาการป่วย เพราะโรคเอชไอวีอยู่ในกลุ่มที่เรียกว่ากลุ่มผู้มีอาการสัมพันธ์กับเอชไอวี 182 ราย ยังมีชีวิตอยู่ 154 ราย ส่วนกลุ่มผู้ติดเชื้อเอชไอวีโดยยังไม่มีอาการป่วย แต่สามารถแพร่เชื้อเอชไอวีได้ทางเข็มฉีดยา และการรวมเพศมีทั้งหมดถึง 21,337 ราย ยังมีชีวิตอยู่ 21,183 ราย กระจายกันอยู่ในทุกจังหวัดของประเทศไทย

ความร้ายแรงของโรคเอชไอวีมีอยู่ 3 ระยะคือ

- ระยะที่ 1 เริ่มมีเลือดขาวภูเอชไอวี ยังไม่มีอาการอะไร
- ระยะที่ 2 เริ่มปรากฏเป็นโรคเอชไอวีชัดเจน มีอาการผิดปกติเล็กน้อยยังไม่รุนแรง
- ระยะที่ 3 ไวรัสเอชไอวีเข้าเต็มที่มีอาการนำหนักลดอย่างรวดเร็ว ท้องเสีย อาเจียร พวกที่เป็นเอชไอวีรุนแรงน้อยๆ ไ้ไม่นานก็ตาย

ประเด็นที่หา : ผู้อภิปรายได้กล่าวถึงวิธีป้องกันโรคเอชไอวีและทุกท่านเห็นความเห็นร่วมกันว่า พระพุทธศาสนาย่อมเป็นวัคซีนป้องกันโรคเอชไอวีได้อย่างดีเยี่ยม

พระพุทธเจ้าสอนไว้เมฆมลสูตรว่า ให้เลือกคบแต่คนดี อย่าคบคนชั่วเป็นมิตร จงสำรวมในการเสพยาเสพติด และจงเว้นการกระทำชั่วโดยเด็ดขาด เป็นต้น ถ้าปฏิบัติได้ดังนั้นก็ไม่มีทางติดโรคเอชไอวีได้

แม่เพียงศีล 5 ข้อ ถ้ารักษาได้สัก 2 ข้อคือ ข้อ 3 เรื่องการประพฤติผิดในกาม และข้อ 5 เรื่องการเสพยาเสพติดมันเมา เหน็บก็ไม่มีทางเป็นโรคเอชไอวีได้

หรืองดเว้นจากอบายมุขต่าง ๆ เสียได้ ก็จะไม่เป็นโรคเอชไอวี เช่น งดเว้น

การเที่ยวกลางคืน การเป็นนักเลงผู้หญิง และการเสพยาเสพติด เป็นต้น

พระพุทธเจ้าตรัสเรื่อง มัจฉานินชชา คือ ของที่ชาวพุทธไม่ควรนำมาซื้อขายกัน เช่น ขายนมขยอย่างที่ยืมซื้อขายกันในัจจุบัน ขายน้าเมา ยาเสพติดให้โทษ เป็นต้น หากงคเวณเสียได้โรคเอดส์ก็จะไม่ระมาคในเมือองไทย

ธรรมะอีก 2 ประการ ที่อำจป้องกันโรคเอดส์ได้คือ สติ ความระลิกได้ และ สัมปชัญญะ ความรู้ตัว คนเราถามีสติและมีความรู้ตัวอยู่ เสมอว่า ถาทำอย่างนั้นอย่างนั้น แล้วจะติดโรคเอดส์ และรู้ตัวอยู่ว่าโรคเอดส์เป็นโรคร้ายแรง เป็นแล้วไม่มีทางรักษาได้ กิ่งนี้แล้วก็จะไม่เผลอไปติดเชือรายนั้เป็นแน่แท้

พรหมกัณั ทานผู้อภิปรายได้เสนอให้ใช้หลักธรรมในพระพุทธศาสนาอีก 2 ข้อ คือ "หิริ" ความละอาย และ "โอตตปปะ" ความเกรงกลัว

ความละอายนั้น ทานให้ละอายแต่ใจตนเอง เมื่อจะกระทำความชั่วในสถาน ที่ลับหลุมตาคนอื่น ให้นึกละอายตัวเองว่าอย่างน้อยแม่ไม่มีคนอื่นเห็น ตนเองก็เห็นอยู่แล้ว พรหมกัณั ทานก็ให้ละอายคน่อั่วย หากจะหว่าความชั่วในที่ที่อาจมีคนอื่นรู้เห็นได้ให้อายเขา บ้าง

สำหรับความเกรงกลัวหรือความสตุ้งกลัวนั้น ทานให้กลัวบาป คือ กลัวผล แห่งความชั่วที่ตัวได้กระทำและกลัวคน่อัจะประณามหยามเหยียด หรือกลัวจะถูกลงโทษ เป็นต้น ถาเราเกิดความสตุ้งกลัวขึ้นมาอย่างนั้นแล้ว ก็จะไม่ทำอะไรในทางที่ไม่ถูกต้องและ ถาทำแต่ในทางถูกต้องแล้วโรคเอดส์ก็จะไม่เกิดแก่ตนเอง

ทานผู้อภิปรายทุกท่านได้สรุปในตอนท้ายตรงกันั้นว่า รวมความแล้วโรคเอดส์จะ แพร่หลายได้ ก็เพราะความไม่รู้หรือรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของคนเรานั้นเอง เช่น ไม่รู้ว่าโรค เอดส์มีความร้ายแรงอย่างไร และจะเข้าสู่ร่างกายเราได้ทางไหนบ้าง เป็นต้น

ฉะนั้น ทางแก้ปัญหาคือ ต้องช่วยกันเผยแพร่ความร้ายกาจของโรคเอดส์ และชี้แนะให้เห็นว่าโรคเอดส์จะแพร่เข้าสู่ตัวเราได้อย่างไรบ้าง ต้องช่วยกันเผยแพร่โฆษณา ให้ประชาชนชาวไทยได้รู้ได้ทราบกันอย่างทั่วถึง เพื่อหาทางสกัดกั้นที่ใดแล้วต่อไป

ปัญหาการปกครองบ้านเมือง

ปัญหาหนึ่งที่มีคนพูดถึงกันอยู่บ่อย ๆ ก็คือ ปัญหาการปกครองบ้านเมือง โดยวิพากษ์วิจารณ์กันไปว่า เป็นการปกครองแบบ "รวมอำนาจ" ไว้ในส่วนกลาง มิได้กระจายอำนาจออกสู่ท้องถิ่น เพราะประเทศไทยเป็นรัฐเดี่ยว ปกครองโดยรัฐบาลเดียวกันทั่วประเทศ ซึ่งเป็นหลักการที่กำหนดไว้ชัดเจนในรัฐธรรมนูญทุกฉบับว่า "ประเทศเป็นราชอาณาจักรอันหนึ่งอันเดียวจะแบ่งแยกไม่ได้"

จากบทบัญญัติดังกล่าว จึงทำให้คนบางคนมองไปว่าเป็นรูปแบบการปกครองที่ไม่เป็นประชาธิปไตย เพราะไม่ได้กระจายอำนาจออกสู่ท้องถิ่นเหมือนการปกครองแบบสหรัฐอเมริกา หรือสหพันธรัฐ เช่น ในสหรัฐอเมริกา อินเดีย และมาเลเซีย เป็นต้น

ความเข้าใจดังกล่าวเป็นความเข้าใจที่ไม่ตรงต่อความเป็นจริง เพราะโดยข้อเท็จจริงแล้วประเทศไทยก็มีการปกครองแบบกระจายอำนาจตามระบอบการปกครองที่เป็นประชาธิปไตยเหมือนกัน มีการกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่นหลายรูปแบบด้วยกัน เช่น การปกครองกรุงเทพมหานคร, การปกครองเมืองพัทยา และการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบ "เทศบาล" เป็นต้น

เพื่อทำความเข้าใจในปัญหาดังกล่าว จึงใคร่ขอยกตัวอย่างเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบ "เทศบาล" ที่อาจนำมาเปรียบเทียบกับ การปกครองกรุงเทพมหานคร

เทศบาล เป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่จำลองรูปแบบของการปกครองประเทศ มีลักษณะเป็นประชาธิปไตยและมีอิสระในการปกครองพอสมควร ตามกฎหมายคือพระราชบัญญัติเทศบาล เทศบาลประกอบด้วยพื้นที่ที่มีอาณาเขตปกครองที่แน่นอนจำนวนหนึ่ง ประชาชนในเขตเทศบาลเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล สภาเทศบาลเลือกคณะผู้บริหารเทศบาล ซึ่งประกอบด้วยนายกเทศมนตรี เป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร

เทศมนตรี เป็นคณะผู้บริหารเทศบาลเหมือนกับคณะรัฐมนตรี ซึ่งเป็นคณะผู้บริหารประเทศ มีพนักงานประจำที่เรียกว่า พนักงานเทศบาลเป็นผู้ดำเนินการบริหารให้เป็นไปตาม

นโยบายของคณะผู้บริหารเทศบาล เช่นเดียวกับข้าราชการประจำในกระทรวง ทบวงกรม
ต่าง ๆ

สภาเทศบาลมีอำนาจออกกฎหมายใช้บังคับภายในเขตเทศบาลของตน เรียกว่า
เทศบัญญัติ เทศบาลมีอำนาจเก็บภาษีและจัดหารายได้อื่นตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อเป็นค่า
ใช้จ่ายในการบริหารงานของเทศบาล

กล่าวโดยสรุป เทศบาลคือหน่วยการปกครองท้องถิ่น ที่ได้รับมอบพื้นที่ส่วนหนึ่ง
ให้ประชาชนในพื้นที่นั้น มีอำนาจปกครองตนเอง มีอำนาจออกกฎหมาย และมีรายได้ของ
ตนเองตามที่พระราชบัญญัติเทศบาลกำหนดให้

หน้าที่ของเทศบาลมีอยู่อย่างกว้างขวางทั้งในด้านสาธารณสุข การศึกษา งาน
โยธา และการเงินการคลัง

เพื่อความเข้าใจหน้าที่ของเทศบาลง่ายขึ้น อาจรวมหน้าที่ของเทศบาลเป็น 2
ประเภทคือ

- งานปกครองท้องถิ่น และ
- งานปกครองคน

งานปกครองท้องถิ่น ได้แก่ งานพัฒนาความเจริญทางด้านวัตถุเพื่อความสวยงาม
ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความสะอาดและปลอดภัยของประชาชน การก่อสร้างถนนหนทาง
การบำรุงทางบกทางน้ำให้การสัญจรไปมา ดำรงไว้โดยสะดวกปลอดภัย การรักษาความ
สะอาด การกำจัดขยะมูลฝอย จัดให้มีการบำรุงทางระบายน้ำ การจัดให้มีตลาด ทำเทียม-
เรือ ทำข้าม การจัดให้มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ เป็นต้น

งานปกครองคน ได้แก่ งานพัฒนาประชากรในเขตเทศบาลให้อยู่ร่วมกันอย่าง
สงบสุข ประกอบสัมมาอาชีพที่สุจริต เช่น การรักษาความสงบเรียบร้อย การป้องกันและระงับ
โรคติดต่อ การให้และบำรุงสถานที่ ทำการพิทักษ์รักษาคนเจ็บไข้ได้ป่วย ให้การศึกษาและ
การอบรมประชาชน บำรุงและสงเคราะห์มารดาและเด็ก ป้องกันยาเสพติด จัดสถานที่เล่น

กีฬาและออกกำลังกาย รวมทั้งการฝึกและส่งเสริมงานอาชีพแก่ประชาชน

สรุปแล้วอาจกล่าวได้ว่า เทศบาลได้รับมอบหมายงานปกครองของรัฐบาลให้ เทศบาลรับผิดชอบแทนเกือบทั้งหมด เทศบาลจึงมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อความเจริญของท้องถิ่น และความสงบสุขของประชาชนในเขตเทศบาล

พระราชบัญญัติเทศบาลฉบับแรก ได้แก่ พระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พุทธศักราช 2476 ซึ่งหลังจากการเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองประเทศไทย จากระบอบ สมบูรณาญาสิทธิราชมาเป็นระบอบประชาธิปไตยเพียงปีเดียว ประกอบกับรูปแบบของเทศบาล เป็นการจำลองรูปแบบการปกครองประเทศในระบอบประชาธิปไตยมาทุกประการ จึงเป็นที่ เข้าใจกันว่าการตั้งการปกครองท้องถิ่นรูปเทศบาลขึ้นนั้น เพื่อให้เป็นโรงเรียนสอนประชาธิปไตยให้ประชาชนเรียนรู้การปกครองระบอบใหม่

นับจากวันเริ่มตั้งเทศบาลมาจนถึงปัจจุบันนี้ เป็นระยะเวลาห้าสิบกว่าปี เท่า ๆ กับอายุการปกครองระบอบประชาธิปไตยของไทย ตลอดเวลาห้าสิบปีที่ผ่านมา แม้ว่าเทศบาลจะได้รับผลกระทบกระเทือนจากความเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของประเทศบ้างในบางยุคบางสมัย แต่เทศบาลก็ยังสามารถดำรงอยู่ได้และในปัจจุบันนี้ นับได้ว่าเทศบาล เป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นที่มีความเป็นประชาธิปไตย และมีความมั่นคงเป็นที่เชื่อถือของ ประชาชนในเขตเทศบาลเป็นอย่างดี

ควยอายุห้าสิบกว่าปีของเทศบาล ปัจจุบันมีเทศบาลทั่วประเทศจำนวน 127 แห่ง แต่ละแห่งมีขนาดพื้นที่ จำนวนประชากร จำนวนเงินรายได้และมีสภาพความเจริญที่ แตกต่างกัน

จากระยะเวลาอันยาวนานของเทศบาล จำนวนเทศบาลที่ค่อนข้างมากและความเจริญที่แตกต่างกันนี้ หากมีการศึกษาเปรียบเทียบเพื่อวิเคราะห์วิจัยว่า ในการปกครองตนเองของประชาชนในแต่ละเทศบาล มีปัจจัยอะไรที่ทำให้เทศบาลมีความเจริญแตกต่างกัน อาจจะได้ข้อสรุปที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตยของประเทศ

ก็ได้

ก่อนที่จะมีการศึกษาโดยละเอียดดังกล่าว ใครขอเปรียบเทียบเทศบาลต่าง ๆ จากผลการประกวดเทศบาล ซึ่งสันนิษฐานเทศบาลและกรมการปกครองจัดขึ้นหลายปีติดต่อกัน พบว่าเทศบาลที่ชนะการประกวดมิใช่เทศบาลที่มีรายได้มากที่สุด แต่เป็นเทศบาลที่ประชาชนให้ความร่วมมือกับเทศบาลดีที่สุดใน

การประกวดอย่างหนึ่ง ที่สันนิษฐานเทศบาลแห่งประเทศไทย และกรมการปกครองร่วมกันจัดเป็นประจำทุกปี คือ การรักษาความสะอาด

เทศบาลที่ชนะการประกวด เป็นเทศบาลที่ไม่ได้มีงบประมาณมากมายอะไร งบประมาณค่าดูแลรักษาความสะอาดก็มีได้มากมายกว่าเทศบาลอื่น นายเทศมนตรีท่านหนึ่งที่ได้รับรางวัลการักษาความสะอาดกล่าวว่า

"การทำงานจะให้ได้ดี จะต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชน การที่ประชาชนจะให้ความร่วมมือ เขาจะต้องมีความรู้สึกว่าเป็นของประชาชน เขาร่วมเป็นเจ้าของเทศบาล วิธีการให้ประชาชนมีความรู้สึกดังกล่าว จะต้องเปิดโอกาสให้เขามีส่วนร่วมอย่าง เรื่องการรักษาความสะอาด ที่เป็นปัญหาหนักที่สุดคือ การรักษาความสะอาดในตลาดสดไม่ว่าเทศบาลจะเพิ่มงบประมาณรักษาความสะอาด เพิ่มคนทำความสะอาดมากมายเพียงใดก็ตาม ถ้าพ่อค้าแม่ค้าไม่ช่วยกันรักษาความสะอาด ตลาดก็จะสกปรกตลอดเวลา ทุกวันในตลาดสดของคนสะอาดจนได้รับรางวัล โดยเทศบาลไม่ต้องคอยเก็บกวาดในตลาดเลย พ่อค้าแม่ค้าเขาช่วยกันดูแล เทศบาลมีหน้าที่ส่งรถเขาไปขนขยะวันละสองเที่ยวเท่านั้นเอง

ตามถนนหนทางก็ไม่ต้องเก็บกวาดมาก เพราะประชาชนช่วยกันดูแลหน้าบ้านใคร หน้าบ้านนั้น แรกๆประชาชนจะให้ความร่วมมือ ก็ต้องใช้เวลาพอสมควร เพราะประชาชนเคยชินกับการทิ้งขยะตามสบาย ผมเริ่มจากตัวเอง พนักงานเทศบาลลงไปจนถึงนักเรียนเทศบาลทุกคนใครเห็นเศษขยะที่ไหนก็ช่วยกันเก็บ ในที่สุดประชาชนก็ค่อย ๆ เข้ามาร่วมกันรักษาความสะอาดอย่างที่เป็นอย่างทุกวันนี้"

การประกวดอีกประเภทหนึ่ง คือ การประกวดเทศบาล จัดการศึกษาและจัดกิจกรรมเยาวชนดีเด่น ปรากฏว่าเทศบาลที่ชนะการประกวด เพราะประชาชนให้ความร่วมมือกรรมการการศึกษาของเทศบาล กรรมการการศึกษาของโรงเรียนมีความเข้มแข็งช่วยเหลือกิจการของโรงเรียนอย่างจริงจัง ทางค่านกิจกรรมเยาวชนก็มีชมรมต่าง ๆ ที่ประชาชนจัดตั้งขึ้นช่วยเหลือเทศบาล

การประกวดประเภทอื่น ๆ ก็เช่นกัน เทศบาลที่ชนะการประกวดมิใช่เทศบาลที่ใช้งบประมาณมาก ใช้งบประมาณมาก แต่เป็นเทศบาลที่ได้รับความร่วมมือจากประชาชนดีกว่าเทศบาลอื่นนั่นเอง

ถ้ามอง เทศบาลโดยส่วนรวม ก็จะเห็นว่าเทศบาลที่เจริญมีความเป็นระเบียบเรียบร้อยสวยงาม คือ เทศบาลที่ประชาชนให้ความร่วมมือกับเทศบาล ในทางกลับกันเทศบาลที่ไม่ประสบความสำเร็จในการพัฒนา อาจเป็นเทศบาลที่มีปัญหาทางการ เมืองน่าแต่เห็นอสังหาริมทรัพย์ เทศบาลที่ล้มเหลว เหล่านี้ ประชาชนในเขตเทศบาลมักเป็นประชาชนที่ขาดระเบียบวินัย เห็นแก่ตัวและไม่ให้ความร่วมมือกับบ้านเมือง

จึงสรุปได้ว่า ประชาชนที่มีสิทธิปกครองตนเองตามระบอบประชาธิปไตยจะต้องมีสำนึกในความเป็นเจ้าของ ไม่เพียงแต่ต้องใช้สิทธิเลือกบุคคลไปทำหน้าที่ปกครองแทนเท่านั้น จะต้องให้ความร่วมมือสนับสนุนการปกครองของบุคคลที่เราเลือกไปด้วย การปกครองระบอบประชาธิปไตยจึงจะประสบความสำเร็จ

นี่คือหลักฐานยืนยันที่ว่า ประเทศไทยมิได้มีการปกครองแบบรวมอำนาจปกครองไว้ที่ส่วนกลาง แต่เป็นการปกครองแบบกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่นตามรูปแบบการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยทุกประการ

ปัญหาสิ่งแวดล้อม

เป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่าปัจจุบันมนุษย์กำลังได้รับอันตรายจากสิ่งแวดล้อมมากขึ้นโดยลำดับ กล่าวคือ สิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติที่กำลังร่อยหรอหมดไป ก็เป็นอันตรายและสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้นใหม่ ก็เป็นอันตรายเช่นเดียวกัน หากไม่ช่วยกันอนุรักษ์สร้างสรรสิ่งแวดล้อมที่กำลังจะหมดไปให้คงอยู่ และไม่หาทางป้องกันพิษภัยที่เกิดจากสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้นให้เป็นมลพิษทางปฏิบัติแล้ว ก็น่าจะเป็นห่วงความเป็นอยู่ของมนุษย์มากที่สุดทีเดียว

แต่เดิมนั้น ธรรมชาติได้สร้างความสมดุลให้กับชีวิตมนุษย์และโลกอย่างเหมาะสมและถูกต้องที่สุด มนุษย์เคยอาศัยประโยชน์และความสุขสมบูรณ์จากธรรมชาติอย่างใกล้ชิด ส่วนพอเหมาะกับการดำรงรักษาไว้ซึ่งทรัพยากรในอนาคต ปราศจากขังการเอารัดเอาเปรียบธรรมชาติอย่างรุนแรง แต่มนุษย์ก็คือสิ่งมีชีวิตที่ไม่หยุดนิ่ง จึงพยายามคิดและสร้างสรรค์สิ่งอำนวยความสะดวกต่อชีวิตคนในมากขึ้น รวดเร็วขึ้น นั่นคือการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างสิ้นเปลืองในเวลาอันรวดเร็วเกินกว่าที่ธรรมชาติจะฟื้นตัว และสร้างสรรค์ทรัพยากรที่สูญเสียไปขึ้นทดแทนได้ทัน ปัญหาที่มนุษย์ต้องประสบอยู่ทุกวันนี้คือ การขาดแคลนทรัพยากรทั้งที่เป็นพลังงานเชื้อเพลิง และวัตถุดิบที่จะนำมาสร้างสรรค์สรรพสิ่งต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อชีวิตมนุษย์

พลังงานเชื้อเพลิง เป็นส่วนหนึ่งที่มีความจำเป็นต่อชีวิตมนุษย์เป็นอย่างมากและมนุษย์ก็ได้ใช้ไปอย่างมากมาย จนเป็นที่คาดหมายว่าสักวันหนึ่งพลังงานเชื้อเพลิงที่ธรรมชาติสร้างสรรค์ไว้ให้มันคงจะหมดสิ้นไปแล้วมนุษย์จะหาพลังงานเชื้อเพลิงจากไหนมาทดแทน และถ้าโลกปราศจากพลังงานเชื้อเพลิงที่จะนำไปเป็นความร้อนและแสงสว่าง หรือเป็นพลังงานในการทำงานของเครื่องจักรกลแล้ว ชีวิตนั้นจะเป็นเช่นไร ในขณะที่เราใช้พลังงานเชื้อเพลิงกันอย่างมากมายนั้น เราได้สูญเสียพลังงานเชื้อเพลิงอันมีค่านี้ไปโดยเปล่าประโยชน์เป็นจำนวนเกือบครึ่งหนึ่งของที่เรานำมาใช้ ดังนั้นหากพวกเราได้ใช้พลังงานเชื้อเพลิงกันอย่างระมัดระวัง ประหยัดกันคนละนิด เราก็จะมีพลังงานเชื้อเพลิงให้ใช้ไปอีกนาน และในคุณค่าประโยชน์ของพลังงานเชื้อเพลิงที่มีต่อมนุษย์อย่างมากมายนั้น ก็แฝงไว้ซึ่งอันตรายอย่างยิ่งด้วยเช่นกัน สภาวะสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ บรรยากาศที่เต็มไปด้วยฝุ่นควันจากท่อไอเสียรถยนต์ หรือโรงงานอุตสาหกรรมเหล่านี้คือสิ่งที่ตามมาจากรถยนต์กลไกและสิ่งประดิษฐ์ที่สร้าง

ความสะทวสหายให้กัมมมณย

นอกจากพลังงานเชื้อเพลิงแล้ว ทรัพยากรที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ ป่าไม้ โดยเฉพาะประเทศไทย ซึ่งประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม ป่าไม้จึงยังคงมีความสำคัญอย่างสูงสุดต่อวิถีชีวิตของเกษตรกร เพราะเป็นแหล่งของต้นน้ำลำธารอันดีเยี่ยม แต่แม้ว่าป่าไม้ของเราจะถูกทำลายลงไปเรื่อย ๆ ทั้งจากการทำอุตสาหกรรมป่าไม้ และจากการลักลอบตัดไม้ทำลายป่า จนทำให้พื้นที่เป็นป่าไร้ของเราเหลือน้อยลงทุกที จากความต้องการไม้แปรรูปและผลิตภัณฑ์ไม้สำเร็จรูปของตลาดทั้งในและนอกประเทศนั่นเอง ซึ่งเป็นตัวเร่งให้มีการตัดไม้ทำลายป่ากันอย่างรวดเร็ว ในขณะที่แผนการปลูกป่าทดแทนนั้นไม่อาจทำให้สมดุลกันได้ไ้ เพราะไม้ต้นหนึ่ง ๆ นั้น อาจต้องใช้เวลาก่อนที่อายุคนจึงจะถึงขนาดที่จะนำมาทำประโยชน์ได้ แต่เราใช้เวลาเพียงวันหนึ่งก็อาจถางป่าได้ทั้งป่า อัตราส่วนของการทำลายกับการสร้างสรรคั้น จึงอยู่ห่างไกลเกินกว่าจะเปรียบเทียบได้ นอกจากการทำป่าไม้แล้ว การพัฒนาที่มุ่งแต่เน้นความเจริญอย่างไม่หยุดยั้งและไม่คำนึงถึงการสงวนรักษาสภาพแวดล้อมไว้นั้น เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่น่ามาซึ่งการทำลายสภาพธรรมชาติอย่างรวดเร็ว ป่าไม้ถูกรุกราน แม่น้ำลำคลองถูกถม เมื่อเปลี่ยนเป็นถนนหนทาง สิ่งเหล่านี้คือการทำเราเอาวิถีชีวิตเราเปรียบธรรมชาติอย่างรุนแรง จนกระทั่งเราไม่อาจหาความสุขจากธรรมชาติได้อีกแล้ว เราทำลายเชิงอุตสาหกรรม ความเสื่อมสลายของธรรมชาติ เช่น อากาศเป็นพิษ แม่น้ำลำคลองเน่าเสีย ฝนแล้ง น้ำท่วม เป็นต้น ซึ่งเราก็เห็นกันดีอยู่แล้วในกรณีที่น่าทรมานภาคใต้ที่ก่อให้เกิดความเสียหายในชีวิตและทรัพย์สินอย่างร้ายแรง เป็นอุทาหรณ์ให้เราต้องเร่งทบทวนนโยบายต่าง ๆ เกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ถ้าเราจะมองให้แคบเข้ามาที่กรุงเทพมหานครบ้าง "กรุงเทพฯ ของเรานั้นเคยมีต้นหมากพร้าวไม่เขียวชอุ่ม ให้ความร่มรื่นแก่คนที่สัญจรไปมามากกว่านี้ อากาศไม่ร้อนอบอ้าว เพราะมีร่มเงาของต้นไม้อยู่ทั่วไป"

หลังจากพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้า ทรงสร้างกรุงเทพฯ ขึ้นพร้อม ๆ กับพระบรมมหาราชวังและวัดพระแก้วแล้ว กรุงเทพมหานครได้เจริญเติบโตขึ้นเป็นลำดับ

คัมคังค้วยอาคารบ้านเรือน วัควาอารวมทั้งามสง่า และสิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ เมื่อบ้านเมือง
เจริญก้าวหน้าขึ้น ผู้คนก็เพิ่มจำนวนมากขึ้น เนื้อที่กว้างขวางใหญ่โตของกรุงเทพฯ คูคัม
แคบลงไป มีแต่อาคารบ้านเรือนที่ค้อย ๆ สร้างขึ้นแทนที่เรือกสวนไร่นา

ครูนุคตสาทรรวมเขามามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประเทศ โรงงานต่าง ๆ
จึงเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก เพื่อเพิ่มผลผลิตให้เพียงพอกับจำนวนประชากรพื้นที่ที่เคยเป็นสี
เขียว ค้วยพืชพันธุ์ไม้นานาก็เริ่มลดน้อยลงไปตามลำดับ

บริเวณไหนที่ประชาชนไม่เอาใจใส่ดูแลรักษาความสะอาด จะเห็นกองขยะทิ้ง
อยู่เกลื่อนกลาดและยังมีคนชอบทิ้งของเสียและขยะลงบนพื้นถนนและในแม่น้ำลำคลอง ทำให้
บ้านเมืองสกปรก น้ำในแม่น้ำเน่าเสีย นอกจากนี้ยังมีควันดำที่ปล่อยมาจากปล่องของโรงงาน
โดยขาดความรับผิดชอบ รวมทั้งเสียงรบกวนและควันดำจากท่อไอเสียรถยนต์ที่ไม่ได้รับการ
ปรับสภาพให้ดีพอ เป็นพิษต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนอย่างมากมาย

กรุงเทพฯมหานครจึงว่าเป็นเมืองที่เจริญอย่างสูงสุดของประเทศไทย เป็น
คัวอย่างที่เราควรคำนึงถึงสภาพของกรุงเทพฯมหานครทุกวันนี้ได้เปลี่ยนแปลงไปจากอดีตจน
ไม่สามารถจมองย้อนไปเห็นความชุ่มชื้นของธรรมชาติแห่งกรุงเทพฯมหานครในอดีตได้เลย
สิ่งที่ปรากฏอยู่ทุกวันนี้คือ สภาพป่าคอนกรีตที่แออัดสับสนวุ่นวาย อาจจะจริงอยู่ที่สภาพของ
มหานครอันใหญ่โตจะต้องเป็นเช่นนั้น แต่นั่นก็มีโซ่ค้ำคอบที่จะปฏิเสธการทำลายธรรมชาติแวด
ล้อมให้สูญเสียบไป และทุกวันนี้เราก็กำลังเห็นมารวมกันที่จะสร้างกรุงเทพฯให้เขียวขจีอย่าง
รับแรง "เราได้เปรียบธรรมชาติอย่างรุนแรงมาตลอดเวลา จนกระทั่งธรรมชาติได้ตาย
จากเราไปแล้ว อีกนานเท่าไรกว่าที่เราจะร่วมกันอย่างจริงจังให้ธรรมชาติฟื้นคืนตัวขึ้นมา
ใหม่"

อย่างไรก็ตามถ้าเราร่วมมือกันอย่างจริงจังกับทุก ๆ ฝ่ายในการที่จะอนุรักษ์
ธรรมชาติ ปลูกต้นไม้ทดแทนและป้องกันขจัดสิ่งแวดล้อมที่เป็นพิษรอบตัวเรา เพื่อบ้านเมือง
ของเราจะได้อยู่สะอาดตาน่าอยู่ เราก้จะได้สิ่งแวดล้อมที่ดีตลอดไป ถึงแม้จะต้องอาศัยระยะ

เวลานานสักหน่อยก็ตาม หากเราช่วยกันคำนึงถึงปัญหาของการพัฒนา กับสภาพแวดล้อมให้รอบคอบและเริ่มลงมือสร้างธรรมชาติกันตั้งแต่นี้ เราก็จะยังมีโอกาสได้ชื่นชมกับธรรมชาติไปพร้อม ๆ กับความเจริญของสังคม ทั้งยังได้สงวนทรัพยากรใหม่ไว้ต่อไปได้อีกนานเท่านาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเราทุกคนควรร่วมมือกันรักษาความสะอาดของบ้านเมือง ช่วยกันปลูกต้นไม้และหมั่นดูแลรักษาให้เจริญงอกงาม ทั้งขยันให้เป็นที่ คนที่มีรถหรือเป็นเจ้าของโรงงานต้องพยายามกำจัดควันดำและเสียงรบกวน ถ้าทำได้เช่นนี้สภาพแวดล้อมที่เราอยู่ก็จะเป็นอย่างที่คุณต้องการอย่างแน่นอน

ปัญหามลพิษในเมืองหลวง

ภัยที่หนักกลัวมากในปัจจุบัน คงไม่มีภัยอื่นที่หนักกลัวมากไปกว่าภัยจาก "มลภาวะเป็นพิษ" และดูเหมือนว่ามนุษย์ได้ตระหนักถึงภัยนี้เป็นอย่างดี จึงได้พากันกล่าวถึงภัยนี้กันอย่างกว้างขวาง เนื่องจากมีผลโดยตรงต่อระบบนิเวศน์วิทยาและสุขภาพอนามัยของประชาชนได้มีการพูด การอภิปรายถึงเรื่องของโอโซนในบรรยากาศ ตลอดจนมลพิษจากน้ำ มลพิษจากอากาศ อาหารและเสียง ซึ่งนับวันจะทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น

ปัจจุบันโลกของเราเจริญก้าวหน้าไปด้วยเทคโนโลยีมีแปลก ๆ ใหม่ ๆ ซึ่งเข้ามาทดแทนแรงงานแบบดั้งเดิม เครื่องจักร เครื่องยนต์ ถูกนำมาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานและการผลิต จากการผลิตกรรมในครอบครัวได้ขยายตัวกลายเป็นโรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ที่มีกำลังการผลิตสูงกว่าหลายเท่าตัว เป็นเหตุให้ผู้คนหลั่งไหลเข้ามาเพื่อหางานทำในเขตอุตสาหกรรม คนในชนบทละทิ้งถิ่นฐาน ไร่นา อพยพครอบครัวสู่เมืองหลวง ตลอดจนเมืองใหญ่ ๆ ก่อให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมาอีกมากมาย เช่น ปัญหาที่อยู่อาศัยไม่เพียงพอ ปัญหาส้วม กลายเป็นชุมชนแออัด ทั้งตัวเลขที่ไต่เต้าแสดงไว้ในตารางที่ข้างล่างนี้

แสดงจำนวนแออัดประชากรร้อยละ / ต่อประชากรทั้งหมดใน กทม. ระหว่าง

พ.ศ. 2503 - 2528

	2503	2508	2513	2523	2528
จำนวนสลัม (แห่ง)	361	461	678	1,000	1,020
ประชากรสลัม (พันคน)	358	457	672	992	1,011
รวมละต่อประชากรใน กรุงเทพมหานคร	16.5	15.8	19.1	19.2	19.6

กรุงเทพฯ เป็นเมืองหนึ่งที่มีทั้งโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็กและขนาดใหญ่มีชุมชนแออัดอยู่ทุกมุมเมือง มีรถยนต์จำนวนมากมหาศาลวิ่งขวักไขว่กันอยู่บนท้องถนนที่มีการจราจรติดขัดอยู่แทบทั้งวัน สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ก่อให้เกิดปัญหามลภาวะเป็นพิษขึ้น

ไม่เพียงแต่ผู้คนในกรุงเทพมหานครเท่านั้น ที่ต้องประสบกับปัญหานี้ ประชาชนในเขตอุตสาหกรรมในต่างจังหวัดก็ต้องประสบปัญหามลภาวะเป็นพิษเช่นเดียวกัน แม่น้ำสายสำคัญ ๆ เช่น แม่น้ำ คลอง แม่น้ำท่าจีน และแม่น้ำเจ้าพระยา ต้องประสบกับภาวะเน่าเสีย น้ำเน่า อันเนื่องมาจากโรงงานอุตสาหกรรมบางแห่งปล่อยน้ำเสียลงสู่มแม่น้ำลำคลอง

แต่จากการสำรวจภาวะน้ำเน่าเสียในแม่น้ำเจ้าพระยา มีสาเหตุเกิดจากการปล่อยน้ำเสียจากยานชุมชนในกรุงเทพมหานครถึงร้อยละ 70 จากธุรกิจต่าง ๆ เช่น โรงงานอุตสาหกรรมเพียงร้อยละ 30 เท่านั้น ซึ่งต่างจากภาวะน้ำเสียในแม่น้ำแม่กลองที่ส่วนใหญ่เกิดจากโรงงานอุตสาหกรรมปล่อยน้ำเสียลงในแม่น้ำ

แต่บางโรงงานที่มีมาตรฐาน มีความรับผิดชอบต่องสังคม ก็จะมีการสร้างระบบการกำจัดน้ำเสียก่อนเพื่อปล่อยลงสู่มแม่น้ำ ด้วยวิธีการดังกล่าวได้มีหมู่บ้านจัดสรรบางแห่งในกรุงเทพมหานครมีการจัดตั้งระบบการกำจัดน้ำเสียขึ้นเพื่อป้องกันมลพิษที่จะเกิดขึ้นในภายหลัง นับว่าเป็นตัวอย่างที่ดีในการที่แสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อปัญหาส่วนรวม หากทุกฝ่ายร่วมมือกันกระทำดีเช่นนี้แล้ว ปัญหาน้ำเน่าเสียในแม่น้ำลำคลองก็อาจจะลดลงได้มากทีเดียว

มลภาวะเป็นพิษที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ ควันจากท่อไอเสียรถยนต์และรถสามล้อ สองล้อเครื่อง ที่คนในเมืองใหญ่ต้องเผชิญกันอยู่ทุกวันอย่างไม่มีวันหลีกเลี่ยง หากพวกเราไปยืนอยู่บนที่สูง ๆ แล้วมองลงไปที่ยานชุมชนบางแห่งในกรุงเทพมหานครจะมองเห็นคล้ายมีหมอกปกคลุมอยู่ ทั้ง ๆ ที่เป็นเวลากลางวัน หมอกเหล่านั้นก็คือ ไอเสียจากรยนต์และฝุ่นละอองในอากาศซึ่งล้วนแต่เป็นพิษทั้งสิ้น

จากการสำรวจฝุ่นละอองในอากาศในย่านอุตสาหกรรม มักจะพบว่า มีฝุ่นละออง

สูงกว่ามาตรฐานและสูงกว่าที่พิกษาศัย พร้อมทั้งมีแนวโน้มสูงขึ้นโดยลำดับ สาเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดสมภาวะเป็นพิษดังกล่าวขึ้นก็คือ ยานพาหนะทางบก ซึ่งในขณะเมีรยยนต์ประมาณ 3 ล้านคันทั่วประเทศ และกว่า 1 ล้านคันในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล

มลพิษที่สำคัญจากยานพาหนะเหล่านี้คือ "คาร์บอนมอนอกไซด์" "ไนโตรเจนไดออกไซด์" ฝุ่นละอองและตะกั่ว เป็นต้น มลพิษเหล่านี้ล้วนเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของมนุษย์เราทั้งสิ้น โดยสามารถแยกออกได้ดังนี้คือ

1. คาร์บอนมอนอกไซด์ เป็นก๊าซที่ไม่มีสี กลิ่นและรส สามารถจับกับฮีโมโกลบินในเม็ดเลือดแดงได้ดีกว่าออกซิเจน ซึ่งทำให้ร่างกายขาดออกซิเจน ถ้าร่างกายได้รับก๊าซนี้จำนวนเล็กน้อย จะทำให้เกิดอาการวิงเวียนปวดศีรษะ คลื่นไส้ อ่อนเพลีย ถ้าได้รับในปริมาณมากจะทำให้หมดสติและถึงแก่ชีวิตได้

2. ฝุ่นละออง ฝุ่นละอองขนาดเล็กเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยมากกว่า ฝุ่นละอองที่มีขนาดใหญ่เพราะฝุ่นละอองขนาดเล็กสามารถเข้าสู่ระบบทางเดินหายใจส่วนลึกได้ ทำให้เนื้อเยื่อปอดเสื่อมสภาพ กลูลมโป่งพอง เป็นต้น นอกจากนี้ยังทำให้เกิดระคายเคืองต่อเนื้อเยื่อต่าง ๆ เช่น เคืองตา ระคายคอ แนนหน้าอก หายใจถี่ หืด หอบ เป็นต้น

3. ตะกั่ว สามารถเข้าสู่ร่างกายได้หลายทาง เช่น ผิวหนัง จมูก ปาก เป็นต้น สามารถสะสมในร่างกาย ทำให้เกิดอาการอ่อนเพลีย เมื่ออาหาร ปวดศีรษะ เมื่อมีการสะสมไว้ระดับหนึ่งจะปรากฏเส้นสีม่วงคล้ำที่เหงือก โลหิตจาง และมีอาการทางประสาท ถ้ามีระดับตะกั่วในเลือดสูงจะเกิดอาการในกล้ามเนื้อเนื้อที่ใช้งานมาก เช่น กล้ามเนื้อที่ยึดกระดูกข้อมือ ข้อเท้า อาการที่เด่นชัด คือ มือเท้าตึง เป็นอัมพาต

สำหรับไนโตรเจนออกไซด์ โอโซน และไฮโดรคาร์บอน มักทำให้เกิดการระคายเคืองต่อเนื้อเยื่อ เช่น เคืองตา แสบจมูก และระคายเคืองต่อระบบทางเดินหายใจ ทำให้เกิดอาการไอ จาม และแนนหน้าอก

จากการสำรวจคุณภาพของอากาศบริเวณทางด่วน โดยกองอนามัยสิ่งแวดล้อม ได้ทำการเก็บตัวอย่างอากาศบริเวณที่เก็บเงินทางด่วน 4 แห่ง คือ ถนนเพชรบุรี สุขุมวิท

พระรามสี่ และสุชุมวิท 62 พบปริมาณฝุ่นละอองสูงสุดที่ถนนเพชรบุรี คือ สูงกว่ามาตรฐานฐานถึง 14 เท่า รองลงมาคือถนนพระรามสี่ สูงกว่ามาตรฐาน 8 เท่า และพบตะกั่วสูงสุดที่ถนนพระรามสี่ ซึ่งสูงกว่ายานที่ตรวจพบในยานที่พักอาศัยและยานอุตสาหกรรม

นอกจากนี้ ข้อมูลคุณภาพอากาศของสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พบว่า ระดับฝุ่นละอองของก๊าซคาร์บอนมอนอกไซด์ในพื้นที่บางแห่งมีค่าสูงกว่ามาตรฐานและอยู่ในระดับเป็นอันตรายต่อสุขภาพ ได้แก่ บริเวณสี่แยกประตูน้ำ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ วงเวียนใหญ่ นอกจากนี้บริเวณทางด่วนส่วนที่ 1 ก็พบว่าระดับของสารประกอบไฮโดรคาร์บอนสูงกว่าระดับมาตรฐานอีกด้วย

ส่วนแนวทางการแก้ปัญหามลพิษในอากาศนั้น เนื่องจากไอเสียจากรถยนต์เป็นแหล่งมลพิษทางอากาศที่สำคัญ ทั้งนี้มาตรฐานในการแก้ปัญหาก็คือ การควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด โดยการควบคุมมลพิษจากไอเสียรถยนต์ ซึ่งเป็นมาตรการที่ดำเนินการอยู่ในต่างประเทศ เช่นกัน โดยมีหลักเกณฑ์ที่สำคัญคือ

1. ควบคุมให้มีการบำรุงรักษา และปรับสภาพเครื่องยนต์ให้ใหม่ประสิทธิภาพสูง ทำให้มลพิษจากท่อไอเสียอยู่ระดับต่ำ
2. ถ้ามีการตรวจวัดปริมาณสารพิษจากท่อไอเสียในการต่อทะเบียนรถ
3. ให้มีการตรวจจับรถที่มีมลพิษสูงระหว่างการใช้งาน และ
4. มีการเฝ้าระวังคุณภาพอากาศในบรรยากาศอย่างต่อเนื่อง

ตามพระราชบัญญัติสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข มีหน้าที่ในการควบคุมและป้องกันให้ประชาชนได้รับอันตรายจากมลพิษในสิ่งแวดล้อม ทั้งอากาศ เสียง และสารพิษ กิจกรรมสำคัญที่ต้องดำเนินการคือ การตรวจสอบและเฝ้าระวังคุณภาพอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ซึ่งในปัจจุบันกรมอนามัยมีสถานเฝ้าระวังในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล 3 สถาน คือ ที่สำโรง ลาดพร้าว และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อีกทั้งมีสถานเฝ้าระวังในส่วนภูมิภาคอีก 3 จังหวัดคือ ที่ลำปาง สระบุรี และกาญจนบุรี รวมทั้งมีแผนงานที่จะขยายเครือข่ายงานเฝ้าระวัง และการเฝ้าระวังคุณภาพอากาศเพิ่มขึ้นทั้งในส่วนกลางและส่วน

ภูมิภาค ส่วนมลภาวะเป็นพิษทางค่านอื่น ๆ เช่น น้ำ อากาศและเสียง เป็นต้น เป็นหน้าที่ของหน่วยงานส่วนท้องถิ่น เช่น จังหวัด เทศบาล สุขาภิบาลในกรุงเทพฯ เป็นหน้าที่ของกรุงเทพมหานครที่ต้องคอยควบคุมมลภาวะเป็นพิษที่เกิดจากการประกอบกิจการในพื้นที่ยอมรับชอบ สำหรับการเฝ้าระวังมลพิษจากแหล่งอื่น เช่น โรงงานอุตสาหกรรม สถานประกอบการค้า ซึ่งเป็นอันตรายต่อสุขภาพและก่อให้เกิดความสำคัญที่สุดนั้น การแก้ไขจะต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชน เช่น ญแลรักษาสภาพรถยนต์ให้อยู่ในสภาพที่ดี ไม่มีควันดำ ไม่ทิ้งขยะลงแม่น้ำลำคลอง ซึ่งจะทำให้หน้าเนาเหม็น

หากเรายังคงปล่อยให้มลพิษเหล่านี้เกี่ยวกับการรักษาสภาพแวดล้อมอย่างที่เป็นอย่างอยู่ในขณะนี้ ผู้ที่จะได้รับผลเสียก็คือตัวเราเอง พ่อแม่พี่น้องและลูกหลานของเรา ซึ่งต้องได้รับอันตรายที่อาจจะยังมองไม่เห็นในตอนนี้ แต่จะค่อย ๆ สะสมในร่างกายมากขึ้น จนกระทั่งเป็นอันตรายถึงชีวิตแล้ว ยังมีผลกระทบต่อสุขภาพจิต เช่น ทำให้เกิดความรำคาญ ความเครียด เป็นต้น

ถึงเวลาแล้วที่เราจะต้องช่วยกันรักษาความสมดุลทางธรรมชาติ ซึ่งคงจะไม่เหลือบ่ากว่าแรงของพวกเราทุกคน ที่คงจะไม่ต้องการให้ลูกหลานของเราต้องมีชีวิตอยู่ในหามกลางมลภาวะที่เป็นพิษรอบตัว อันเป็นผลจากการกระทำของคนรุ่นเราเป็นแน่แท้

ต่อมาหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 อาวุธศาสตราวุธเพิ่มขึ้น ประชากรเพิ่มจำนวนมากขึ้น พื้นที่ป่าอันเป็นที่อาศัยของสัตว์ถูกทำลายจนสิ้นสภาพ สัตว์ป่าจึงลดจำนวนลงอย่างมาก ในเวลาอันรวดเร็ว บางชนิดถึงกับสูญพันธุ์ไปแล้ว และหลายชนิดหากจะสูญพันธุ์ หากไม่รีบอนุรักษ์ไว้

เมื่อปี พ.ศ. 2532 กองทุนสัตว์ป่าโลก ประกาศชื่อประเทศไทยเป็น 1 ใน 4 ประเทศที่มีการค้าสัตว์ป่ามากที่สุดในโลก ส่วนอีก 3 ประเทศคือ อินโดนีเซีย สเปนและ อาเจนตินา ที่มีการค้าสัตว์ป่ามากเช่นกัน

ต่อมาเมื่อเร็ว ๆ นี้เองประเทศไทยก็ได้รับการประกาศจากกองทุนสัตว์ป่าโลก เลื่อนขึ้นมาเป็นประเทศที่มีการค้าสัตว์ป่าผิดกฎหมายมากเป็นอันดับ 1 ของโลก และยังเชื่อว่าในวงเงินธุรกิจค้าสัตว์ป่าโลกมูลค่า 1 ล้านดอลลาร์บาท เงินส่วนมากหมุนเวียนอยู่ในประเทศไทยนี้เอง

แม้กระทั่งทุกวันนี้ สัตว์ป่าเป็น ๆ และซากสัตว์นานาชนิด ยังคงถูกล่าเสียออกจากป่าอันอุดมสมบูรณ์ทุกแห่งในประเทศไทย โดยใกล้ ๆ กลุ่มใหญ่ ๆ ก็คือ นักล่าสัตว์จาก กรุงเทพฯ ที่ต้องการพิสูจน์ฝีมือแก่เป็น เพื่อความสนุกสนาน ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในเขตป่า ซึ่งมีความรู้สึกว่าเป็นเสมือนบ้าน เป็นแหล่งอาหารที่หาเวลาว่างได้สามสัปดาห์ และกลุ่มสุดท้ายคือ ชาวบ้านที่พัฒนาตัวเองมาเป็น "นายพรานอาชีพ" ล่าสัตว์ทุกชนิดเพื่อนำไปแลกเปลี่ยนกับพ่อค้าคนกลาง ซึ่งเป็นเอเย่นต์ค้าสัตว์ใหญ่ได้

ตลาดค้าสัตว์ป่าย่อย ๆ จะพบเสมอตามพื้นที่หน้าป่า หรือตามเขตกายแดน เช่น ทิวเขาประเทศมีชนชายตัวละประมาณ 1 พันบาท ทั้งพอนกมีกระรอกตัวละ 100 - 300 บาท ไก่ฟ้าและนกยูงตัวละ 3,000 - 1,500 บาท และลูกข่างอายุไม่เกิน 2 ปี ซึ่งซื้อลงหน้าในราคา 2 - 5 ดอลลาร์บาท ลูกกาประจำของพวกค้าสัตว์เหล่านี้ก็คือร้านอาหารร้านขายยาแผนโบราณและผู้ซื้อสัตว์ป่าและซากสัตว์ไปเป็นเครื่องประดับบ้าน

ค่านิยมในการบริโภคอาหารป่า นับเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้สัตว์ป่าต้องล้มหายตายจากเป็นจำนวนมาก ตามร้านอาหารทางจังหวัดจะหาเงินเนื้อสัตว์ป่าได้ไม่ยาก ยิ่งแกง

กว้าง ชะมด กระรอก แะ หมูป่าในราคาที่ไม่แพงนัก

สำหรับในกรุงเทพฯ ก็มีภัตตาคารอาหารป่าอยู่ในทุกมุมเมือง ซึ่งนักเลงเหล้า ทั้งหลายพากันไปอุดหนุนอย่างคับคั่งไม่เว้นแต่ละวัน

ส่วนเรื่องการค้าสัตว์ ในการที่จะนำลูกชนิไปขายได้นั้น จะต้องยิงแม่ชนิให้ โคนหัวเท่านั้น หากยิงโคนตัวจะทะลุทำให้แม่และลูกตายหมด บางทีแม่ลิง แม่ชนิถูกยิงตกลงมาก็ตับลูก แม่ลูกจะไม่ตายก็มักกะโหลกร้าว กระตูกหัก ซ้ำใน ก็ยังถูกลากเอามาขาย และไปขายที่บ้านคนซื้อหลายตัวต้องสิ้นใจตายระหว่างทาง อาจเพราะความบาดเจ็บจาก ตอนล่า ช็อคตาย ออตตาย หรือทองเสียวตาย

นกเบ็ดนำลูกจับใส่ถุงตาข่ายใบหนึ่ง 45 - 50 ตัว กว่าจะถึงปลายทางตัวที่อยู่กลาง ๆ ก็ตายหมด รอดแต่ตัวที่อยู่ปากถุงไม่กี่ตัวเท่านั้น

กว่าสัตว์ป่าจะถูกนำมาถึงกรุงชิงอันคับแค้นตามตลาดนัดไก่แต่ละตัว เพื่อมัน อีกเป็นนับสิบ ๆ ตัวต้องตายระหว่างทาง เพราะหนทรมาณไม่ไหว

สัตว์ป่าเหล่านั้น หากทำให้มันเชื่องได้ ไม่กักคนจะมีราคาสูง เขาจึงมีวิธีทำให้กระรอกเชื่อง ไม่กัก โดยใช้กรรไกรตัดเล็บ ตัดฟันออกหมดทั้งปาก ทำให้มันเสียวฟันมากจึงไม่กัก แต่ภายหลังมันก็ต้องไปตายที่บ้านคนซื้อ เพราะกินอาหารไม่ได้ หนความเจ็บปวดไม่ไหว ชนิ ลิง ลิงลม ที่ถูกถอนฟันหมด กินอาหารไม่ได้ก็ต้องตายไปเหมือนกัน

นอกจากนั้น ยังมีการให้คนหินเนอร์ หรือยาระงับประสาท จนสัตว์เชื่องซิมดูเหมือนเชื่อง แต่พอยาหมดฤทธิ์ที่บ้านคนซื้อ มันก็จะดุ อาละวาดจนต้องปลิดชีวิตมันทิ้งไป แม้กระทั่งการขูดลิ้น ตัดลิ้นแต่ก็ยังทำ เพราะคิดว่าจะทำให้มันพูดได้เพราะ

บางรายร้ายกว่านั้น ถึงกับใช้เครื่องมือไฟฟ้าเลื่อยกระดูกเอาออกจากตัวเพื่อเอาไปทำเครื่องประดับ แล้วปล่อยให้ตัวเต่าเปล่าเปลือย กระเสือกกระสนดินจุมกองเลือดอยู่เป็นนาน กว่าที่สิ้นใจตายอย่างเจ็บปวดทรมาน บางรายก็ตัดหัวสัตว์ทั้ง เป็นเพื่อเอาไปสถาปนาเป็นของประดับบ้าน

สำหรับการเอาสัตว์ป่ามาเลี้ยง ก็เป็นเรื่องที่มีปัญหามากและในที่สุดมันก็จะ
ต้องตาย เพราะว่าตอนที่ยังเล็กมันน่ารัก แต่พอโตขึ้นกลับไม่น่ารัก มันดู เหมือน สกปรก
กินจุ หนวกหู ออกไปกัดเพื่อนบ้าน มีปัญหาต้องขึ้นโรงพัก

เจ้าหน้าที่อนุรักษ์สัตว์ป่าคนหนึ่งเล่าว่า เขาเคยเอาลูกหมูป่าตัวมาเลี้ยงไว้
ตัวหนึ่ง พอมันโตขึ้นมามีปัญหา มาก เลี้ยงไม่ไหว จึงเอาไปปล่อยป่า พอมันหิวก็วิ่งเข้าหา
หมู่บ้านเพื่อหวังได้กินอาหารจากคน เพราะไม่เคยหาเลี้ยงตัวเอง พอชาวบ้านเห็นก็ร้อง
โวยวาย "หมูป่ามัน" แล้วพากันลากปืนมายิงตาย สรุปลงแล้วไม่มีใครเลี้ยงสัตว์ป่าตลอดรอด
ฝั่ง ครั้นเอาไปปล่อยก็ต้องตาย เพราะหาเลี้ยงตัวเองไม่เป็น ป่อกันตัวเองไม่ได้

การทำลายสัตว์ป่า นั้น นอกจากจะเป็นการทำลายทรัพยากรธรรมชาติอัน
มีค่าแล้วยัง เป็นการทำลายความสมดุลทางธรรมชาติแล้ว เพราะธรรมชาติย่อมมีความสมดุล
ในตัวมันเอง แต่เมื่อถูกทำลายจนขาดความสมดุลแล้วปัญหาต่าง ๆ ก็เกิดขึ้น เช่น ปัญหา
ศัตรูพืช จำพวกหนูและหนอน เป็นต้น แต่ก่อนไม่มีปัญหา จะจับหนูกิน ไม่ปล่อยให้มาลงกิน
ข้าวกล้าในนาไร่รอย ๆ ไร่ นกจะจับแมลงกินไม่ปล่อยให้แมลงมารบกวนพืชผลในไร่นา
แต่เดี๋ยวนี้เราจับหนูและนกนานาชนิดมากินเป็นอาหารหมดแล้ว ศัตรูพืชจำพวกหนูและแมลงจึง
ชุกชุม ปรายกันไม่ค่อยจะไหว

ในปัจจุบันประเทศไทยได้ชื่อว่า เป็นเมืองแห่งพระพุทธศาสนาได้ปรากฏแต่
สายตาชาวโลกแล้วว่า ได้กลายเป็นเมืองไตรยางค์ทำลายสัตว์ป่าเป็นอันดับหนึ่งของโลก
เป็นเหตุให้ธรรมชาติเสื่อม และสหพันธ์อนุรักษ์สัตว์ป่าทั่วโลกไม่พอใจเป็นอย่างมากและกำลัง
พยายาม "คว่ำบาตร" ประเทศไทยในด้านเศรษฐกิจ ด้วยมาตรการไม่ซื้อสินค้าจากประเทศ
ไทย ไม่แลกเปลี่ยนค้าขายกับไทย ซึ่งนี่ว่าเป็นการลงโทษอย่างรุนแรง อันจะทำให้เราประสบ
ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจอย่างมากมายทีเดียว

ดังนั้น จึงถึงเวลาแล้วที่เราชาวไทยจะพึงช่วยกันอนุรักษ์สัตว์ป่าที่เป็นทรัพยากร
ธรรมชาติอันมีค่าของเราไว้ ประเทศไทยเป็นดินแดนที่อุดมไปด้วยสัตว์ป่านานาชนิด สัตว์ป่า
บางชนิดเวลานี้มีอยู่เฉพาะในประเทศไทยเท่านั้น ฉะนั้นขอให้เรามาช่วยกันปกป้องรักษาไว้
ให้เป็นมรดกตกทอดถึงลูกหลานของเราต่อไป

ปัญหาการตัดไม้ทำลายป่า

ปัจจุบันความแห้งแล้งที่เกิดขึ้นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคอื่น ๆ ของประเทศไทยเรา เราเห็นจะต้องยอมรับว่าสาเหตุสำคัญประการหนึ่ง เกิดจากการตัดไม้ทำลายป่า จนเกิดภาวะการขาดความสมดุลทางธรรมชาติ ถึงขั้นเป็นอันตรายทั้งในภาวะแห้งแล้งและภาวะน้ำท่วมในทุกภาคของประเทศ ทั้งนี้มีรัฐบาลทุกยุคทุกสมัยจึงได้ตระหนักถึงภัยธรรมชาติที่เกิดจากการกระทำของคนทั่วไปมาโดยตลอด และได้พยายามหาทางป้องกันการตัดไม้ทำลายป่ามาทุกยุคทุกสมัยเช่นกัน แต่ก็ไม่ได้ผล ยังคงมีการตัดไม้ทำลายป่ากันเรื่อยมาจนกระทั่งปัจจุบัน

จากรายงานผลการปฏิบัติงานตามโครงการนำพระทัยจากในหลวง หรือโครงการอีสานเขียว ปรากฏว่าได้มีการบุกเบิกทำลายป่าเฉพาะในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ เป็นจำนวนมีละ 1 ล้านไร่ และเมื่อมีการสกัดกั้นการบุกเบิกทำลายป่าตามโครงการอีสานเขียว ในปี 2532 ก็สามารถลดระดับการบุกเบิกทำลายป่าในเขตป่าสงวนลงเหลือมีละ 4 แสนไร่ คือ ยังมีการบุกเบิกทำลายป่าในพื้นที่ป่าสงวนต่อไปอีกมีละ 4 แสนไร่ ซึ่งนับว่าเป็นจำนวนไม่น้อยเลย

ใครคือผู้บุกเบิกป่าสงวนแห่งชาติ ?

ปัญหาเมื่อคำตอบว่า ได้แก่ บุคคล 2 ประเภทคือ พวกราษฎรที่บุกเบิกเข้าไปทำมาหากินตามประสาคนที่ไม่มิตินทำกินพวกหนึ่ง และอีกพวกหนึ่งคือ พวกนายทุนอิทธิพล มีทั้งอิทธิพลมืดและอิทธิพลสว่าง

พวกแรกนั้น เป็นชาวบ้านชาวไร่ที่ยากจน ไม่มีที่ดินทำกินจึงพากันบุกเบิกป่าสงวนเพื่อใช้ที่ดินทำกิน พวกนี้ป้องกันไม่ยากนัก เมื่อทางราชการจัดสรรที่ดินให้พวกเขาทำมาหากิน โดยทั่วถึงแล้วก็ป็นอันหมดปัญหา

แต่พวกนายทุนอิทธิพล นั้นว่ายากแก่การป้องกันและปราบปรามเป็นอย่างยิ่งทีเดียว เพราะคนเหล่านี้มักมีภูมิคุ้มกันจากฝ่ายบริหารอำนาจรัฐอย่างแน่นเหนียวมานานในเขต

ที่ผ่านๆ มา แม้ในปัจจุบันรัฐบาลจะหาทางกำจัดปัญหานี้ อย่าง เอาจริง เอาจัง แต่ก็ยังไม่อาจจะ
แก้ปัญหานี้ให้หมดไปได้

ซึ่งพอสรุปได้ว่า เหตุที่ยังไม่อาจยุติการลักลอบบุกรุกตัดไม้ทำลายป่าได้เป็นผล
สำเร็จนั้น ก็คงเนื่องมาจากสาเหตุหลายประการด้วยกัน เช่น

ประการแรก

เนื่องมาจากผู้ที่ทำการบุกรุกป่าสงวนแห่งชาติหรือป่าต้นน้ำลำธาร กระทำ
การลักลอบตัดไม้ทำลายป่า นั้น เป็นผู้มีอิทธิพลโยงใยเข้าไปพัวพันอยู่กับ
กลไกบริหารอำนาจรัฐส่วนใดส่วนหนึ่ง หรือจุดใดจุดหนึ่งถึงกล่าวแล้วข้างต้น
เมื่อเขาแน่ใจว่า เขามีอิทธิพลที่จะคุ้มครองตัวเองและกิจการของเขาให้
รอดพ้นจากมือกฎหมายได้แล้ว ก็จะทำการตัดไม้ทำลายป่าได้อย่างไม่หวั่น
เกรงอำนาจปกครองบ้านเมืองใด ๆ ทั้งสิ้น ไม่ว่าจะในระดับไหนในลักษณะ
เช่นนี้เจ้าหน้าที่รักษาป่าย่อมไม่อาจฝ่าอิทธิพลเขาไปจัดการได้ ฉะนั้นจึง
รับสัญญาจากอำนาจสูงสุดระดับรัฐบาล เพราะถ้าขึ้นไปตัวเองก็อาจตก
อยู่ในอันตรายได้

เป็นที่ทราบกันดีว่า การบุกรุกป่าสงวนเป็นหมิ่นเป็นแสนไร่นั้น เจ้าหน้าที่ผู้ดูแล
รักษาป่า ย่อมทราบดี เพราะการบุกรุกป่าสงวนกันอย่างมีทหาร เช่นนั้น ย่อมไม่อาจปกปิด
ไว้ได้ แต่ทั้ง ๆ ที่เห็น ทั้ง ๆ ที่รู้อยู่แล้วก็ตาม ก็ไม่อาจทำอะไรได้ เพราะผู้บุกรุกทำลายป่า
ได้สร้างภูมิคุ้มกันระดับสูงสุดไว้แล้ว นี่คือนโยบายสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้ไม่อาจยุติการบุกรุก
ทำลายป่าสงวนแห่งชาติได้

ประการที่สอง

เนื่องมาจากการฉ้อราษฎร์บังหลวง หรือที่เรียกกันว่า "การคอร์รัปชัน"
ในวงราชการ

เราเห็นจะต้องยอมรับความจริงกันว่า การคอร์รัปชันนั้น ได้มีมาทุกยุคทุกสมัย
ตั้งแต่มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองประเทศมาสู่ระบอบประชาธิปไตยเมื่อปี 2475 เป็นต้น
มา จะต่างกันก็แต่ว่ายุคไหนสมัยใดมีการคอร์รัปชันมากน้อยกว่ากันเท่านั้น

ถ้าเปรียบเทียบกับสมัยสมบูรณาญาสิทธิราชที่พระมหากษัตริย์ทรงปกครองแผ่นดิน
ด้วยพระราชอำนาจสิทธิ์ขาดของพระองค์เอง การคอร์ปชั่นไม่ค่อยมี เพราะข้าราชการทั้ง
หมดล้วนเป็นข้าแผ่นดินที่อาสาเข้ามารับราชการสนองพระเดชพระคุณของพระมหากษัตริย์
ด้วยความจงรักภักดี และถ้าใครขึ้นฉ้อราษฎร์บังหลวง โทษนั้นถึงตาย

แต่หลังสมัยสมบูรณาญาสิทธิราชมาสู่ระบอบประชาธิปไตยแล้ว ข้าราชการมา
จากหลายปีกหลายฝ่าย เข้ามาโดยหลายพรรคหลายพวก ใครที่โอกาสก็มักฉกฉวยฉ้อราษฎร์
บังหลวงกันไปตามอำนาจหน้าที่ที่มีอยู่ คนที่ตั้งใจเข้ามารับราชการ เพื่อช่วยกันพัฒนาบ้านเมือง
จริง ๆ ก็มีอยู่ ถ้าไม่มีเลยบ้านเมืองก็คงสูญสิ้นไปนานแล้ว แต่ทว่าคนที่ฉ้อฉลฉกฉวยโอกาส
คอร์ปชั่นก็มีไม่น้อยเหมือนกัน จึงทำให้ไม่อาจแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้

ประการที่สาม

เนื่องจากเจ้าหน้าที่รักษายามีจำนวนน้อย น้อยกว่าคนงานที่รับจ้าง
ทำการบุกเบิกโค่นป่ามากที่สุดทีเดียว ทั้งอุปกรณ์และอาวุธที่ใช้ในการป้องกัน
รักษาป่าก็น้อยและไม่ทันสมัย สู้ของพวกบุกเบิกทำลายป่าไม่ได้เลย พวก
นั้นเมื่อเข้าไปบุกเบิกป่าสงวนในเทือกใดแล้ว ก็จะมีการจัดตั้งกองกำลังรักษา
การณไว้อย่างเหี้ยมแน่น ไม่ยอมให้ใคร เล็ดลอดเข้าไปในเขตป่าที่บุกเบิก
ได้เลยแม้แต่คนเดียว ชนเผ่าเข้าไปก็ต้องสูญหายไปจากโลกนี้ใครไม่พบ
ร่องรอยทุกรายไป

สาเหตุที่กล่าวมานั้นถือว่ายากแก่การแก้ไข เพราะสาเหตุแต่ละข้อทยอยมานาน
แล้วแต่ขจัดให้หมดไปได้ยากจริง ๆ และถ้าทราบโดยที่ขจัดสาเหตุทั้ง 3 ประการนี้ไม่ได้
การบุกเบิกป่าสงวนลักลอบตัดไม้ทำลายป่า ก็ยังจะคงมีอยู่ตราบนั้น ถ้าหากผู้ใดประสงค์จะ
ยุติการบุกเบิกทำลายป่าให้ได้ เป็นผลสำเร็จก็จะต้องขจัดสาเหตุทั้งสามประการนี้ให้จงได้เสียก่อน

ปัญหาสิ่งแวดล้อม : ความสำคัญในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

เมื่อไม่นานมานี้ได้มีการจัดสัมมนาเรื่อง "ประชากรกับการพัฒนา" ขึ้นที่ โรงแรมอิมพีเรียล ซึ่งสถาบันทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจัดขึ้น

ในโอกาสนี้ ดร. จีระ หงส์คารมภ์ ผู้อำนวยการสถาบันทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้กล่าวไว้ในอดีตที่ผ่านมาไทยเราได้เร่งรัดพัฒนาประเทศและได้นำทรัพยากรธรรมชาติมาใช้ประโยชน์มากมาย อย่างไม่ระมัดระวัง จึงทำให้ทรัพยากรต่าง ๆ มีปริมาณลดลงอย่างรวดเร็ว มีสภาพเสื่อมโทรม ทำลายสภาพแวดล้อมและก่อให้เกิดการเสียความสมดุลทางธรรมชาติ ซึ่งทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ติดตามมาอย่างมากมาย ในปัจจุบัน

ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดก็คือ พื้นที่ที่เคยสภาพเป็นดินเค็ม จำนวนถึง 37 ล้าน 2 แสนไร่ และมีปัญหาดินเสื่อมโทรม ขาดความอุดมสมบูรณ์ถึง 224 ล้าน 9 แสนไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 70 ของพื้นที่ทั้งประเทศ บริเวณทะเลใกล้ชายฝั่งหาสัตว์น้ำได้ยากมากขึ้นทุกปี ป่าไม้ถูกทำลายจนเหลือไม่ถึงร้อยละ 30 รวมทั้งปริมาณแร่ธาตุทั้งหลายที่เคยมีอยู่มากมาย ก็มีปริมาณลดลงเป็นอันมาก นอกจากนั้นแล้วทรัพยากรต่าง ๆ ยังถูกนำมาใช้อย่างฟุ่มเฟือย ไม่คุ้มค่าพื้นที่ที่แตกกลายเป็นแหล่งชุมชน น้ำจากโครงการชลประทานราคาหลายร้อยล้านหลายพันล้าน นำมาใช้ประโยชน์ได้เพียงร้อยละ 15 แร่จากชายฝั่งทะเลภาคใต้ถูกขุดมาใช้ประโยชน์ได้เพียงร้อยละ 30 ทดินกว่า 132 ล้านไร่ มีปัญหาด้านกรรมสิทธิ์ ปัญหาการเช่า ปัญหาที่ดินมีขนาดเล็ก และปัญหาอื่น ๆ อีกมากมายนับไม่ถ้วน

ปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าวมีพอทำให้สัดส่วนในมูลค่าผลิตภัณฑ์ส่วนรวมประชาชาติของภาคเกษตรกรรม ภาคเหนือแรงแล้วยอดหินลดลงจากร้อยละ 39.5 ในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 1 เหลือเพียงร้อยละ 25.1 ในแผนพัฒนาฉบับที่ 5

ในระยะเวลาดังกล่าว แผนการใช้ทรัพยากรและแผนการอนุรักษ์เพื่อรักษา สภาพแวดล้อมขาดการประสานสอดคล้องกัน ทำให้เกิดความขัดแย้งกันขึ้น เช่น การทำ

เหมือนแร่ในทะเลทำให้ปริมาณสัตว์น้ำลดลง การขยายพื้นที่เพาะปลูกก็มีผลต่อการทำลายป่าไม้ หรือการไถสักราก็มีเพื่อเพิ่มผลผลิตด้านการเกษตร ก็มีผลต่อชีวิตคนที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น จะเห็นได้ว่าการเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ โดยเฉพาะในเรื่องที่คิโนนั้น จะทำให้การขยายตัวทางเศรษฐกิจในอนาคตล่าช้ามากในภาคเกษตรกรรมและอาจให้เกิดการย้ายถิ่นความมั่งคั่งด้วย

ดังนั้นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อลดความขัดแย้งการใช้ทรัพยากรแต่ละชนิด และเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในแผนพัฒนา ฉบับที่ 6 จึงได้มีการนำเอาแผนการใช้ทรัพยากรกับแผนการอนุรักษ์มารวมกันไว้ในแผนเดียวกัน พิจารณาไปพร้อม ๆ กัน เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างการพัฒนากับการอนุรักษ์ ในขณะเดียวกันเพื่อแปลงแผนไปสู่ภาคปฏิบัติให้โดยลงอย่างแท้จริง จึงได้กำหนดแนวทางการพัฒนาไว้ 4 ประการคือ

- ประการแรก สนับสนุนการใช้ทรัพยากรธรรมชาติแต่ละชนิดให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
- ประการที่สอง สนับสนุนการประสานงานการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อมให้เป็นระบบครบวงจรมากขึ้น
- ประการที่สาม สนับสนุนบทบาทขององค์กรในระดับภูมิภาคและท้องถิ่นในการบริหารทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมให้มากขึ้น
- ประการที่สี่ สนับสนุนให้มีการจัดทำเครื่องมือในการประสานการจัดทำทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ข้อมูลแผนที่ เป็นต้น ให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

ส่วนทางด้านศาสตราจารย์ นายแพทย์ประเวศ วะสี ในฐานะประธานกรรมการจัดการประชุมทางวิชาการ เรื่อง "การพัฒนาอุตสาหกรรมเพื่อคุณภาพชีวิตคนไทย" ซึ่งคณะกรรมการระบาควิทยาจะจัดในระหว่างวันที่ 27 - 28 มิถุนายนนี้ ณ โรงแรมเอเซีย ได้เปิดเผยว่าตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาประเทศไทยได้มุ่งทิศทางการพัฒนาประเทศ ที่เน้นให้เกิดความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจเป็นสำคัญ และการพัฒนาประเทศตามแนวนี้ยังขาดความเตรียมพร้อมของประชาชนที่จะก้าวให้ทันกับการพัฒนาอุตสาหกรรม ซึ่งหากเป็น

เช่นนี้ การพัฒนาประเทศตามแนวทางดังกล่าว จะไม่เกิดประโยชน์กับประชาชนตามที่รัฐบาล ได้ตั้งเป้าหมายเอาไว้

ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดก็คือ การพัฒนาเศรษฐกิจที่ขาดการเตรียมความพร้อมได้ ทำให้เกิดผลกระทบอย่างมากมายต่อสิ่งแวดล้อม จนถึงขั้นเสื่อมโทรมทั้งสภาพดิน น้ำ อากาศ การตัดไม้ทำลายป่า อันเป็นทรัพยากรสำคัญของประเทศ และที่สำคัญยิ่งก็คือชีวิต ของประชาชนจะได้รับผลอย่างหลีกเลี่ยงไม่พ้น

ปัจจุบันยังไม่มีกระบวนการใดที่จะเตรียมประชาชนให้พร้อมสำหรับการพัฒนา ประเทศไปสู่ยุคอุตสาหกรรม กระบวนการนี้จึง เป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องระดมความคิดเห็นจากผู กี่ยวข้องทุกฝ่ายได้เข้ามาช่วยกัน

ถ้าทุกฝ่ายช่วยกันจริง ๆ ก็คงจะแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมได้สำเร็จหรืออย่างน้อย ก็ทำให้หนักเป็นเบาได้ ตัวอย่างเช่น คุณโสภณ สุภาพงษ์ ผู้จัดการใหญ่บริษัทบางจาก ปิโตร เลียมได้เปิดเผยหลังจากรับมือรางวัลโรงงานพิทักษ์สิ่งแวดล้อมดีเด่นประจำปี 2534 คำแนะนำที่น่าเสียดาย บริษัทบางจากฯ ซึ่งมีโรงกลั่นน้ำมัน ถือว่าเป็นหน้าที่สำคัญในการป้องกัน รักษาสภาพแวดล้อมของชุมชนไว้อย่างดีที่สุด มิใช่เพียงแต่ขอกำหนดทางกฎหมายเท่านั้น แต่ควยสำนึกและการตระหนักถึงคุณค่าของสิ่งแวดล้อมที่ดีที่เป็นสมบัติร่วมกันของเราทุกคน

กรรมการผู้จัดการใหญ่บริษัทบางจากกล่าวเนนว่า "นอกจากการดูแลป้องกัน และรักษาสภาพแวดล้อมในเรื่องอากาศ เสียง และน้ำในโรงงานของบริษัทให้อยู่ในสภาพ ดีแล้ว ในช่วงที่ผ่านมามีบริษัทบางจากยังได้ดำเนินการต่าง ๆ ด้วยความมุ่งมั่นที่จะเป็น ประโยชน์ต่อส่วนรวมในเรื่องสิ่งแวดล้อม เช่น การจัดทำคู่มือฉลากใช้ รณรงค์ให้มีการ ประหยัดน้ำมัน ไฟฟ้า และพลังงาน การผลิตน้ำมันเบนซินไร้สารตะกั่ว "บางจากกรีน" การร่วมดำเนินการวางท่อน้ำมันจาก-คอนเมือง สร้างคลังน้ำมันกรุงเทพเหนือ เพื่อ บรรเทาปัญหาจราจรและร่วมกับกรุงเทพมหานครกำจัดคราบน้ำมันตามแหล่งสาธารณะทั่วไป" นอกจากนี้ยังได้สมัคร เข้าร่วมโครงการโรงงานพิทักษ์สิ่งแวดล้อมดีเด่น ประจำปี 2534 จน ได้รับการคัดเลือกให้เป็นโรงงานพิทักษ์สิ่งแวดล้อมดีเด่นอีกด้วย

ท่านผู้จัดการใหญ่บริษัทบางจากปิโตรเลียมไทยกล่าว ขอบขอบคุณคณะกรรมการโครงการพิทักษ์สิ่งแวดล้อมดีเด่นเป็นอย่างมาก เพราะการจกกิจกรรมดังกล่าว นอกจากจะเป็นการช่วยสร้างเสริมกำลังใจแก่ผู้ประกอบการต่าง ๆ แล้ว ยังเป็นการกระตุ้นให้ผู้ประกอบการหันมาให้ความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ซึ่งเป็นสิ่งที่เป็ประโยชน์อย่างยิ่งต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน"

เรื่องจิตสำนึกและกำลังใจในการช่วยกันพิทักษ์สิ่งแวดล้อมนั้น นับว่าเป็นสิ่งสำคัญมากจริง ๆ เฉพาะอย่างยิ่ง เรื่องจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเป็นเรื่องที่จะต้องปลูกฝังให้เกิดขึ้นในใจได้ มิฉะนั้นแล้วการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมจะไม่ประสบผลสำเร็จ

ตราบิตที่ประชาชนยังไม่มีจิตสำนึก ยังไม่รู้สึกรักตนไม่อย่างแท้จริงแล้ว การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม หรืออนุรักษ์ป่าไม้จะยังไม่โคมลอบุตรามนั้น ด้วยเหตุนี้ทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือกันสร้างจิตสำนึกดังกล่าวให้เกิดขึ้นมาในใจได้

ปัญหาสิ่งแวดล้อมในกรุงเทพมหานคร : แนวทางแก้ไข

กรุงเทพฯ มีปัญหาเรื่องสิ่งแวดล้อมมานานแล้ว เช่น การตัดฟันต้นไม้ทำลายธรรมชาติ ทำให้ดินฟ้าอากาศร้อนอบอ้าวมากยิ่งขึ้น นกและสัตว์สูญพันธุ์ไปมาก จนเราแทบจะไม่ได้ยินเสียงนกร้องตามธรรมชาติเช่นเดาก่อน การขุดสันดอนสูบน้ำบาดาล ทำให้หน้าเค็มเข้ามาทำอันตรายแก่เรือกสวน ไรนา และพื้นดินทรุดตัวลงมาก

วิธีแก้ : ควรจัดให้มีหน่วยอนุรักษ์ธรรมชาติ ระวังการขุดสันดอน สูบน้ำบาดาล วางโครงการผังภาคให้ทราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นบริเวณเกษตรกรรมใหญ่

กรุงเทพฯ ในสมัยก่อนยังเป็นเมืองที่สวยงาม สะอาดสะอาดน่าอยู่ มีถนนสวนสาธารณะพอเพียง ปัญหาสิ่งแวดล้อมยังมีไม่ ปัจจุบันสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ เช่น น้ำเน่า อากาศเสีย การจราจรคับคั่ง แห้งแล้งเสื่อมโทรมเกิดขึ้น เพราะการขยายตัวอย่างรวดเร็วของประชาชนและพื้นที่ภายหลังสงครามโลกครั้งที่สอง

วิธีแก้ : ควรวางผังภาคให้บริเวณโดยรอบพระนคร ธนบุรี เป็นบริเวณเกษตรกรรมควบคุมประชากรและพื้นที่ให้ขยายตัวเกินสมควร วางนโยบายส่งเสริมการขยายความเจริญออกไปทั่วประเทศ การปล่อยให้ประชากรและพื้นที่ในนครหลวงขยายตัวอย่างไม่มีที่สิ้นสุด ย่อมจะทำให้มีปัญหาต่าง ๆ ทับถมทวียิ่งขึ้น การกำหนดนโยบายจำกัดประชากรและพื้นที่ในเขตนครหลวงมิให้เกินขอบเขตสมควร

- ปรับปรุงกฎหมายข้อบัญญัติต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับกาลเวลาและความจำเป็นอันรีบด่วนในด้านควบคุมที่ว่างการจราจรที่คั่งและอื่น ๆ
- กำหนดมาตรฐานของที่พักผ่อนหย่อนใจภายในเมือง เช่น ในยุโรปและอเมริกา กำหนดมาตรฐานเกี่ยวกับที่พักผ่อนหย่อนใจไว้อย่างครบถ้วน จึงไม่ยากที่จะพิจารณาว่าแต่ละเมืองมีบริเวณพักผ่อนหย่อนใจเข้าขั้นมาตรฐานหรือไม่ ปัจจุบันบ้านเมืองของเรามีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมากเช่นเดียวกับต่างประเทศ จึงควรกำหนดมาตรฐานดังเช่นในต่างประเทศได้กำหนดหลักเกณฑ์หลายอย่าง เช่น การแบ่งแยกบริการการพักผ่อนหย่อนใจตามเพศและวัย และกำหนดระยะทางเดินจากบ้าน

ไปสู่สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ การใช้โรงเรียนประถมหรือมัธยมตอนต้นเป็น
บริเวณที่พักผ่อนหย่อนใจในระดับหมู่บ้าน โรงเรียนมัธยมตอนปลายเป็นศูนย์
กลางการพักผ่อนหย่อนใจระดับตำบล เป็นการประหยัดงบประมาณได้เป็น
อย่างมาก เพราะโรงเรียนจะต้องมีบริเวณสำหรับนักเรียนอยู่แล้ว แต่ก่อน
อื่นต้องกำหนดให้โรงเรียนมีเนื้อที่อย่างน้อยเท่าใด และควรมีบริการการ
พักผ่อนหย่อนใจกลางแจ้ง หรือในร่มอย่างใดบ้าง เกมสหรือกีฬาชนิดใด
ควรจะได้รับบริการสนับสนุนในทำนองเดียวกัน ควรจัดให้มีสวนสาธารณะเล็ก ๆ
อยู่ใกล้เคียงกันอีกด้วย เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจอย่างเจียม ๆ
- ต้องจัดใหม่ทววงกระจวยออกไปทั่วทั้งเมือง ซึ่งในกรณีของประเทศเรา
อาจพิจารณาใหม่ดังต่อไปนี้คือ

1. วัดวาอารามตามสภาพที่เป็นอยู่ใดชื่อว่า เป็นอาคารที่มีความศักดิ์-
สิทธิ์และสำคัญ ในสมัยก่อนวัดเป็นศูนย์กลางของชุมชนชนเป็นสโมสร
เป็นที่ประชุมประจำหมู่บ้าน พระมีหน้าที่สั่งสอนเผยแพร่วรรณ
คำสอน อบรมบ่มนิสัยประชาชนและเยาวชน ฉะนั้นวัดจึง เป็นสถาบัน
อันมีความสำคัญยิ่ง เป็นจุดรวมศิลปะและวิทยาการอันสูงสุดของชาติ
สถาปัตยกรรมของวัดคือ เป็นแบบฉบับศิลปกรรมเต็มไปด้วยความ
ประณีตและสวยงาม บริเวณวัดเป็นที่ใช้สอยของบุคคลทุกเพศ ทุก
วัยและทุกชั้น แต่ปัจจุบันเมื่อบ้านเมืองขยายตัวอย่างรวดเร็วขาด
การควบคุมอาคาร ราคาค่าง ๆ สร้าง เบียดเสียดปะปนบริเวณ
วัด ภายในวัดก็มีการปลูกสร้างอาคารและสิ่งอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวกับ
ศาสนาเพิ่มพูนมากขึ้น บางแห่งมีลักษณะเป็นตลาดย่อย ๆ ทั้งการ
ปลูกสร้างในสมัยหลัง ๆ ก็ขาดความประณีตไม่เป็นไปตามหลัก
สถาปัตยกรรมและศิลปกรรมที่ดีดังสมัยโบราณ วัดวาอารามจึงขาด
ความสง่างามและความเป็นระเบียบเรียบร้อยไม่สมกับสถาบันอัน
สำคัญยิ่งของประเทศชาติ เพื่อส่งเสริมให้วัดวาอารามคืนสู่สภาพ

ที่มีความสำคัญต่อชุมชน เห็นควรมีการทบทวนปรับปรุงบริเวณที่
อยู่รอบ ๆ และภายในวัดอีกครั้ง แต่การเปลี่ยนแปลงใด ๆ ก็ตาม
ที่เป็นการเปลี่ยนแปลงในทัศนทัศน์ โดยมจะเป็นการกระทบกระเทือน
ต่อผลประโยชน์และรายได้ของวัด จึงควรรหาทางชดเชยด้วยวิธี
อื่นในวัดขณะที่ยังเป็นค่อยไป

2. การจัดสวนสาธารณะ ควรพิจารณากำหนดให้มีสวนสาธารณะประเภท
ต่าง ๆ ในระดับหมู่บ้าน ตำบล หรืออำเภอ นอกจากนั้นแล้วควร
พิจารณามริเวณที่มีความสวยงามตามธรรมชาติ เช่น บริเวณริมคลอง
ฝั่งแม่น้ำ ฝั่งทะเล การสร้างถนนหนทางก็จัดได้ว่าเป็นสวนสาธารณะ
ประเภทหนึ่ง โดยกำหนดถนนสายสำคัญบางสายเป็นแบบที่กว้างขวาง
ปลูกต้นไม้ให้ร่มรื่นสองข้างทาง ชนิดที่มีความงาม มีพาทวีตอันกว้าง
ขวางใช้สำหรับเดินเล่นหรือนั่งพักผ่อนหย่อนใจได้
3. การจัดบริเวณพาณิชยกรรมและเคหะสถานให้เหมาะสมสำหรับการ
พักผ่อนหย่อนใจ : สภาพของย่านการค้าโดยทั่วไปแออัด เบียดเสียด
อาคารร้านค้าสูง ๆ ต่ำ ๆ ขาดระเบียบ ขาดความงามความกลม-
กลืน หากได้เป็นไปตามหลักสถาปัตยกรรมที่ดี การปลูกสร้างอาคาร
ส่วนใหญ่ก็นิยมวางอาคารให้ยาวเหยียดตามถนนชิดขอบทางเท้า
ทำให้เฉพาะคานที่ติดถนนมีคุณค่าทางการค้า เป็นเหตุให้ถนนมีลักษณะ
ที่คับแคบและคับคั่งด้วยการจราจรยิ่งขึ้น ถนนต้องใช้เป็นที่ยจอดรถ
ร้านค้าต่างแข่งขันกันใช้พื้นที่ติดถนน ทำให้แออัด การจราจรติดขัด
จึงควรจัดบริเวณที่ยจอดรถห่างจากถนนหลวงและมีสวนสาธารณะ
กระจายอยู่ทั่วไป เป็นการเปิดบริเวณที่ใกล้ถนนให้มีคุณค่าทางการค้า
มากขึ้น การจัดบริเวณพาณิชยกรรมในลักษณะเช่นนี้เป็นแบบศูนย์การค้า
ที่ทันสมัย จะเป็นวิธีที่ผ่อนคลายเป็นอันดีได้ ทำให้บริเวณการค้า
มีลักษณะเป็นส่วนใหญ่ ๆ ที่อาจนำเอาธรรมชาติ เช่น ต้นไม้ ดอกไม้
และที่ว่างมาส่งเสริมบริเวณพาณิชยกรรมให้มีความสวยงาม

เหมาะแก่การพักผ่อนหย่อนใจ และการค้ายิ่งกว่าสภาพที่เป็นอยู่ใน
ปัจจุบัน

ในทำนองเดียวกันบริเวณที่พักอาศัย หากจะสร้างที่ว่างให้เป็นสวนหย่อมเล็ก ๆ
ปลูกต้นไม้และพันธุ์ไม้ให้ร่มครึ้ม เป็นการนำเอาธรรมชาติมาส่งเสริมการพักผ่อนหย่อนใจ
จะทำให้บรรยากาศน่าอยู่มากยิ่งขึ้น สำหรับทุกคนที่จะได้พักผ่อนหลังจากการคร่ำเคร่งจาก
การทำงานมาตลอดทั้งวัน

สภาพชุมชนในประเทศของเราปัจจุบัน อาจกล่าวได้ว่ายังไม่ค่อยได้คำนึงถึง
ความปลอดภัยของบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งสุขภาพอนามัยไม่ได้คำนึงถึงแสงแดด อากาศ
บริสุทธิ์ ตลอดจนความงามตามธรรมชาติ การสร้างอาคารบ้านเรือนมิได้ควบคุมให้เป็นไป
ตามหลักผังเมืองที่ถูกต้อง อาคารที่ปลูกสร้างอยู่กันอย่างแออัด อึดอัดเกิดอึดอัดกันอยู่เสมอ ๆ
ในขณะที่เรากำลังสร้างอาคารสถานที่กัน ควรคำนึงถึงการนำเอาความงามตามธรรมชาติ
มาด้วย ควรมีการจัดสวนปลูกต้นไม้พันธุ์นานาชนิด ขจัดควันดำจากท่อไอเสียรถยนต์ เพื่อ
เป็นการส่งเสริมสภาพแวดล้อมให้ดีขึ้น

ปัญหาหนึ่งซึ่งได้เห็นกันอยู่แทบไม่เว้นแต่ละวันก็เห็นจะได้แก่ "ปัญหาอาชญากรรม" ในรูปแบบต่าง ๆ นั้นเอง ท่านคงจะทราบว่า "ปัญหาอาชญากรรม" ต่าง ๆ นั้น หากมีมากในสังคมใดสังคมนั้นย่อมมีแต่ความปั่นป่วนวุ่นวาย ความสงบสุขของสังคมนั้นย่อมไม่มี ประชาชนในสังคมนั้นย่อมขาดความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ลักษณะของสังคมเช่นนี้ เราเรียกว่า "สังคมตามยถากรรม"

หากเราพูดถึงในระดัย "รัฐ" เราก็ก็นำรัฐออกเป็น 2 แบบคือ "รัฐสวัสดิการ" ซึ่งภาษาอังกฤษเรียกว่า "เวลแฟร์ สเตต" และ "รัฐตามยถากรรม" เรียกว่า "เลซเซอร์ แฟร์ สเตต"

"รัฐสวัสดิการ" หมายถึง ประเทศที่มีการปกครองและการบริหารบ้านเมือง ทำให้ประชาชนมีสวัสดิภาพในชีวิตและทรัพย์สิน จะเคลื่อนไหวไปไหนมาไหนก็มีความปลอดภัย ไม่ต้องเสี่ยงภัยตามยถากรรม การดำรงชีวิตประจำวัน รัฐบาลก็ค้ำประกันในตำแหน่งจ้จย 4 อันเป็นจ้จยขั้นพื้นฐานในการดำรงชีวิต กล่าวคือ

- รัฐจะรับผิดชอบให้ประชาชนพลเมืองมีอาหารการกินอย่างเพียงพอแก่การดำรงชีวิต
- รัฐจะรับผิดชอบให้ประชาชนพลเมืองมีเสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่มโดยทั่วกัน ไม่ขาดแคลน
- รัฐจะรับผิดชอบให้ประชาชนพลเมืองมีที่อยู่อาศัยหลับนอนทั่วกันทุกคน ไม่ตองนอนข้างถนน
- รัฐจะรับผิดชอบให้การรักษาพยาบาล เมื่อประชาชนเกิดมีโรคร้ายไข้เจ็บ โดยบริกาารให้ทั่วถึงกัน และพร้อมกันนี้รัฐจะรับผิดชอบในความปลอดภัยทั้งชีวิตและทรัพย์สินของพลเมืองทั้งมวลด้วย

ส่วน "เลซเซอร์แฟร์สเตต" นั้น เป็นไปในทางตรงกันข้าม คือ

รัฐไม่รับผิดชอบอะไรทั้งสิ้น พลเมืองของรัฐจะมีกินหรือไม่มีกินก็ได้ ถึงฤดูหนาว อาจพบประชาชนนอนหนาวตายอยู่ที่ไหนก็ได้ ขณะเดียวกันผู้คุมอำนาจรัฐและพวกพ้องจะมีความมั่งคั่งอยู่รอดปลอดภัย ใช้ชีวิตฟุ่มเฟือย หูหრაและสะกดกสบาย

ใครไม่มีที่อยู่อาศัยก็ต้องแก้ปัญหาด้วยตัวเอง อาจต้องนอนตามสถานีรถไฟ สะพานลอย เป็นต้น เมื่อถูกโรคภัยไข้เจ็บเบียดเบียน หากไม่มีเงินรักษาพยาบาลอาจต้องทนทุกข์ทรมานอยู่กับความเจ็บไข้เป็นระยะเวลายาวนาน และเสียชีวิตเร็วกว่าที่ควรจะเป็น

ที่สำคัญซึ่งควรสังเกตก็คือ ทุกวันนี้ประเทศไทยจัดเป็น "รัฐแบบใหม่" กันแน่ เป็นรัฐสวัสดิการ หรือ "รัฐตามยถากรรม"

"รัฐสวัสดิการ" มักเป็นรัฐที่กำลังพัฒนาหรือพัฒนาแล้ว ส่วนรัฐ "ตามยถากรรม" มักเป็นรัฐที่ค่อยพัฒนาทั้งหลาย ประชาชนไม่มีสวัสดิภาพในทางดำรงชีวิต ไม่มีมาตรการป้องกันความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ทุกวันนี้ คนไทยกำลังเผชิญกับปัญหาอาชญากรรมอย่างหนักทีเดียว เฉพาะอย่าง
ยิ่งก็คือ

1. ปัญหาอาชญากรรมที่กระทำต่อชีวิตและทรัพย์สิน ทุกวันนี้ไม่ว่าเราจะอยู่บ้าน หรือเดินทางไปไหนก็ตาม ปัญหาอาชญากรรมจะติดตามอยู่แทบทุกที่ก้าว

นอนอยู่ที่บ้านก็อาจถูกชิงทรัพย์แล้วฆ่าในวันไหนก็ได้ ยิ่งต้องเดินทางยิ่งไม่มีความปลอดภัยเอาเลย

2. หากเป็นผู้หญิง อาจถูกข่มขืน แล้วฆ่าชิงทรัพย์ในเวลาเดียวกัน วันใดก็ได้ไม่ว่าจะเป็นเวลาอยู่บ้านหรือเวลาเดินทาง และ

3. เพียงมองหน้ากันในลักษณะที่เรียกว่า "สายตาไม่ตองกัน" เท่านั้น ก็ก่อให้เกิดปัญหาอาชญากรรมขึ้นได้

ในสมัยก่อนเรามักพูดกันว่า ปัญหาอาชญากรรมเกิดจากความประมาทการไม่

ระวังตัวเกิดจากความยากจนข้นแค้น และเกิดจากความไม่เอาใจใส่ของเจ้าหน้าที่ เป็นต้น

แต่ทุกวันนี้ ไม่เป็นอย่างนั้นแล้ว ทั้ง ๆ ที่ระมัดระวังตัวอยู่เสมอ อาชญากรรมใน
หลายทางประกอบอาชญากรรมได้ ทั้ง ๆ ที่ต่างคนต่างก็รำรวย ก็หาทางฆ่ากันได้ และทั้ง ๆ
ที่จัดเจ้าหน้าที่ให้ความคุ้มครองอย่างดี เจ้าหน้าที่เองก็ยังเจอปัญหาอาชญากรรมได้

ประเทศไทยจัดเป็นประเทศหนึ่งที่มีปัญหาอาชญากรรมมากที่สุดเกือบทุกประเภท
ไม่ว่าจะเป็นประเภทลักขโมย คีชิงวิ่งราว จี้ปล้น จับตัวไปเรียกค่าไถ่ ชมชื่นแล้วฆ่า ประทุษ
ร้ายกันและกัน เมื่อเกิดความไม่พอใจกันและวางเพลิง ล้วงเงินมากเสมอกันในทุกมุมเมืองของ
ไทย ทั้ง ๆ ที่ประเทศไทยมีเศรษฐกิจที่พัฒนาแล้วในระดับภูมิภาคนี้ ไม่ได้เป็นประเทศที่
ยากจนข้นแค้นแต่ประการใด ดังนั้น ปัญหาทางเศรษฐกิจคงจะไม่ใช่อุสาเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิด
ปัญหาอาชญากรรมชุกชุมเช่นนี้ อาจเนื่องมาจากสาเหตุอื่นเป็นแน่แท้ ตัวอย่าง เช่น

1. สาเหตุจากทางการ เมืองการปกครอง เวลานี้เรามีการปกครองใน
ระบอบประชาธิปไตย โดยที่ประชาชนส่วนใหญ่ยังไปเลือกผู้แทนด้วย "ระบบซื้อเสียงขายเสียง"
อันเป็นต้นเหตุที่ทำให้ไม่ได้คนที่ที่แท้จริงมาปกครองบ้านเมือง การดูแลบ้านเมืองให้สงบ
เรียบร้อยปลอดปัญหาอาชญากรรมเหมือนนางสมัย จึงไม่อาจมีได้

2. ปัญหาครอบครัว ก็เป็นเหตุสำคัญของปัญหาอาชญากรรม หากบ้านเมือง
เต็มไปด้วยคนคด คนโกงและคนเห็นแก่ได้โดยมิชอบธรรม ปัญหาอาชญากรรมย่อมเกิดขึ้น
อย่างมากมายเป็นแน่แท้ ซึ่งเราอาจพูดสั้น ๆ ได้เลยทีเดียวว่า ถ้ามีการโกงกินกัน มีการคิด
คดทรยศหักหลังกันมากในที่ใด ปัญหาอาชญากรรมย่อมมีมากในที่นั้นอย่างแน่นอน และ

3. ปัญหาสังคมเสื่อมโทรม ก็เป็นต้นเหตุสำคัญที่ก่อให้เกิดปัญหาอาชญา-
กรรม ทุกวันนี้สังคมไทยเราเกิดภาวะเสื่อมโทรมลงมาก เนื่องจากเรายอมรับวัฒนธรรม
ประเพณีที่ไม่ดีงามเข้ามาแทนที่วัฒนธรรมประเพณีอันดีงามของไทยเรา

เรายอมรับอิทธิพลทางวัตถุจากประเทศที่ผลิตจำหน่ายสินค้าอุตสาหกรรมมาแทน
ที่อิทธิพลทางคุณธรรมประจำใจ ใครมีวัตถุมาก คนนั้นได้รับยกย่องในสังคมยิ่งกว่าคนที่มีความดี
ประจำใจ

คิงที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ไททรงมีพระราชดำรัสไว้เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาเมื่อปีที่ผ่านๆ มา ท่านองว่า "สิ่งที่เราถือว่าเป็นความผิดในอดีตแต่กลับได้รับการยอมรับว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องในปัจจุบัน สิ่งที่เรายอมรับว่าเป็นความถูกต้อง เป็นความดีงามในอดีต กลับถูกปฏิเสธไปในยุคปัจจุบันนี้ และขอฝากให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องกับปัญหานี้จงช่วยกันแก้ไขด้วย"

นี่คือคนเหตุสำคัญของปัญหาอาชญากรรม และเมื่อทราบสาเหตุเช่นนี้แล้ว การแก้ไขต้องแก้ที่คนเหตุนี้เอง

ในสาเหตุข้อแรก เป็นเรื่องการเมืองในระบบประชาธิปไตย ซึ่งถือว่าเป็น "ประชาชนปกครองตนเองโดยผ่านการเลือกตั้ง"

การปกครองระบอบนี้ เราต้องทำให้ประชาชนเกิดจิตสำนึกในความเป็นเจ้าของอำนาจธิปไตย หรืออำนาจปกครองบ้านเมืองอย่างแท้จริงว่าอำนาจนี้มีคุณค่าเหนือกว่าชีวิตและทรัพย์สินใด ๆ ทั้งสิ้น ซึ่งบรรพบุรุษของเราแลกเอาไว้ด้วยเลือดเนื้อและชีวิต เป็นอำนาจที่จะซื้อชายก็ไฉยเงินทองมิได้เลย ฉะนั้นเวลาเลือกตั้งต้องไม่มีการซื้อขายเสียงกันในทุกระดับ คนที่จะทำให้เป็นอย่างนี้ก็คือ นักการเมืองที่มุ่งอยู่ในสภาทุกวันนั่นเอง พวกเขาเหล่านี้จะมีบทบาทที่สำคัญมากที่สุด และพร้อมกันนั้นก็จะต้องขจัดปัญหาการฉ้อราษฎร์บังหลวง หรือที่เรียกว่า "ปัญหาคอร์ปชั่น" ให้ได้อย่างจริงจัง

ทุกวันนี้ ปัญหาคอร์ปชั่นมีอยู่แมกระทั่งในหน่วยงานยุติธรรมทุกชั้นตอน คนที่ทำความผิดที่ประกอบปัญหาอาชญากรรม กลับไม่ต้องรับโทษ เพราะเป็นคนมีเงินมีพวก ส่วนคนที่ไม่ได้ทำผิดกลับได้รับโทษแทน อย่างนี้ต้องขจัดให้หมดไป จึงจะลดปัญหาอาชญากรรมได้

ประการสำคัญที่สุดก็คือ ต้องฟื้นฟูสังคมของชาติขึ้น ต้องคำนึงถึงคุณค่าของศีลธรรมและ "สัจธรรม" การที่จะทำให้คนทั่วไปคิดถึงศีลธรรมนั้น ผู้นำชุมชนทุกระดับต้องทำเป็นตัวอย่างตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูงของบ้านเมืองเป็นต้นไป ต้องทำเป็นตัวอย่างต้องเป็นผู้นำศีลธรรม ต้องมี "สัจจะ" แล้วคนอื่นจึงจะมีศีลธรรม มี "สัจจะ" และมีธรรมะในการดำรงชีวิตตามไปด้วย และเมื่อนั้นปัญหาอาชญากรรมก็จะหมดไปเอง

ปัญหาการทำงาน : แนวทางในการทำงานให้ก้าวหน้า

ปัญหาการทำงานนับเป็นปัญหาสังคมที่สำคัญปัญหาหนึ่ง เพราะหน่วยงานใดก็ตามที่มีผู้ปฏิบัติงานเกียจคร้าน ขาดความรับผิดชอบ เห็น้อยหน้า ห่อเหี่ยวและตั้งหน้าถอยไปหาผลประโยชน์เข้าตนเอง หน่วยงานนั้นก็จะมีเจริญก้าวหน้า หากเป็นหน่วยงานที่ต้องให้บริการแก่ประชาชน ก็จะพบว่าบริการว่าช้าไร้ประสิทธิภาพ ทำให้เป็นผลเสียแก่ประชาชน สังคมและประเทศชาติโดยรวม ประเทศชาติก็จะไม่สามารถพัฒนาให้ก้าวหน้าทันประเทศอื่น ๆ ที่พัฒนาแล้ว

จิตแพทย์ได้เคยกล่าวว่า บุคคลใดก็ตามที่เริ่มเบื่อหน่ายต่อการทำงาน จะเป็นสัญญาณอันตรายบ่งบอกว่าบุคคลนั้นเริ่มมีสุขภาพจิตที่ไม่ดี ปรับตัวไม่ได้ในสังคม คนที่มีสุขภาพจิต/กายดีจะรักการทำงาน ขยัน รับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย ต้องการเห็นความก้าวหน้าของงานและจะรู้สึกมีความสุข เพราะได้รับความพึงพอใจจากการทำงานที่ตนได้กระทำให้ลุล่วงไป ดังนั้นเมื่อยังกับงานจึงเป็นของคู่กัน

นักปราชญ์หลายท่านก็ได้เขียนไว้แล้วเป็นอันมากว่า "ชีวิตคืองาน งานคือชีวิต" ซึ่งหมายความว่า สิ่งที่มีชีวิตทั้งหลายในโลกไม่ว่าคน สัตว์ และพืชทุกชนิดต่างดำรงชีพอยู่ได้ด้วยการทำงานทั้งสิ้น สิ่งมีชีวิตบางอย่างต้องทำงานทั้งกลางวันและกลางคืน เพื่อความอยู่รอดของตนเอง พระพุทธเจ้าจึงตรัสว่า "สัตว์โลกยอมเป็นไปด้วยการงาน"

อดีตนายกรัฐมนตรีหลายท่านก็ได้ให้คำขวัญไว้ต่าง ๆ นานา เช่น "งานคือเงิน เงินคืองาน บันดาลสุข", "ค่าของคน อยู่ที่ผลงาน"

จึงสรุปได้ว่างานมีความสำคัญเป็นอันมากต่อชีวิตของคน รวมทั้งต่อสังคมและการพัฒนาประเทศด้วย

แต่ปัญหาที่มักจะเกิดขึ้นอยู่เสมอ ๆ เกี่ยวกับบุคคลากรที่ปฏิบัติงาน เช่น การขาดความสามัคคี ไม่มีส่วนร่วม ไม่รู้หน้าที่ ขาดวินัยทิศในการปฏิบัติงาน

อย่างไรก็ตาม เมื่อเรามีความมุ่งหวังที่จะทำให้งานเจริญก้าวหน้า บรรลุเป้า
ประสงค์ทางใจ จึงควรจะต้องมีหลักเกณฑ์ในการทำงานในก้าวหน้า ซึ่งพอจะแยกเป็นหลัก ๆ
ได้ 4 ประการคือ

1. รู้นาที่
2. มีน้ำใจ
3. มีวินัย
4. มีความร่วมมือ

หลักการข้อแรก

คือ "รู้นาที่" เป็นหลักสำคัญอันดับหนึ่ง เพราะก่อนที่จะลงมือทำงานใน
หน่วยงานไหนก็ตาม ผู้จะทำงานจะต้องทราบเสียก่อนว่าตนมีตำแหน่ง
หน้าที่อะไร และในตำแหน่งหน้าที่นั้น จะต้องทำอะไรบ้าง เมื่อทราบ
หน้าที่การงานของตัวเองจะทำงานทำอะไรแล้ว จึงลงมือปฏิบัติงานไปตาม
อำนาจหน้าที่ของตนอย่างเต็มความสามารถโดยไม่ไปล่วงล้ำอำนาจหน้าที่
ของคนอื่น

คนที่ไม่รู้หน้าที่ของตนนั้น มักจะทำให้งานในหน้าที่ของตนเองบกพร่องอยู่เสมอ
ซ้ำยังอาจไปก้าวกายวุ่นวายกับหน้าที่ของคนอื่น บางทีก็ไม่ได้ไปช่วยเขาทำงานให้ดีขึ้นเลย
แต่ไปคัดค้าน ไปขัดจังหวะ หรือไปเกาะเกาะให้งานคนอื่นพลอยเสียไป หรือไม่กล้าเข้าไปด้วยก็
มี

บางคนทำทุกอย่าง เก่งทุกอย่าง รู้อะไรทุกอย่าง ยกเว้นงานในหน้าที่ของตน คน
อย่างนั้นนอกจากจะทำให้งานในหน้าที่ของตนที่ได้รับมอบหมายจากผู้นบังคับบัญชาต้องเสียหาย
ไม่บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้แล้ว ยังมักจะทำให้งานของคนอื่นที่ตนไปก้าวกาย
โดยไม่รู้จักรู้หน้าที่ พลอยประสบความยุ่งยากไปด้วยถึงกล่าวแล้ว

ดังนั้น คนที่จะทำงานได้ดี ทำงานในก้าวหน้า ทำให้งานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี
ได้นั้น หลักการสำคัญขั้นแรกก็คือ การรู้จักอำนาจหน้าที่ และฐานะของตนว่าจะต้องทำอะไร
อย่างไรบ้าง แล้วจึงตั้งใจทำงานตามหน้าที่ให้ทุกสิ่งทุกอย่างที่ทำได้

หลักการข้อที่สอง

คือ "มีน้ำใจ" ขอนี้หมายความว่าทั้งผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชา จะต้องมึน้ำใจต่อกัน รวมทั้งมีความจริงใจต่อกันในการทำงาน ทั้งต่อหน้าและลับหลัง จึงจะทำให้งานเจริญก้าวหน้า มุ่งไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายได้ ไม่ใช่ทำเพราะถูกบังคับ หรือทำด้วยความไม่เต็มใจ หรือไม่ศรัทธา บางคนไม่มีน้ำใจในการทำงาน ไม่มีความจริงใจในการปฏิบัติหน้าที่ ต่อหน้านายทำเป็นขยันขันแข็ง เร่งรีบหัวตัวเป็นเกลียว แต่พอลับหลังนายกลับเฉลไถล ปล่อยให้งานค้างคังอย่างนี้ เรียกว่าไม่จริงใจในการทำงาน ยอมทำให้งานเสื่อมเสียได้และงานส่วนใหญ่มักจะเกี่ยวโยงกันเป็นลูกโซ่ ถ้ามีคนเดียวคนหนึ่งไม่มีความจริงใจ ไม่มีน้ำใจในการทำงานร่วมกับคนอื่น ปล่อยให้งานในส่วนที่ตนรับผิดชอบ เกิดบกพร่องเสียหาย ก็จะทำให้ทั้งงานส่วนรวมพลอยซงกังนั้นล่าช้าไปด้วย

นอกจากความมีน้ำใจและมีความจริงใจในการทำงานร่วมกันระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชากังกล่าวแล้ว ผู้หวังทำงานให้ก้าวหน้ายังจะต้องมีน้ำใจต่อเพื่อนร่วมงานอีกด้วย เช่น ในกรณีที่ตนเองทำงานในหน้าที่เสร็จเรียบร้อยแล้ว แต่งานของเพื่อน ๆ อาจยังไม่เสร็จ ยังค้างคังอยู่ หากเห็นว่าตนพอจะช่วยเหลือ ช่วยทำไค้ก็ควรรับแสดงควมมีน้ำใจต่อกัน ช่วยกันทำงานที่ยังค้างคังให้เสร็จสิ้นไป ไม่ถ่วงเวลาเพื่อน ๆ ที่ทำงานเพราะกังวลงันก็ไม่ก้าวหน้า ส่วนคนที่มึน้ำใจ ไม่นิ่งคังตาย ขวนขวายช่วยเหลือเพื่อนร่วมงานนั้น นอกจากจะทำให้งานเจริญก้าวหน้าสำเร็จลุลวงไปด้วยดีแล้ว ยังจะได้ความรักความเมือถึง และได้รับความมีน้ำใจเป็นเครื่องตอบแทนอีกด้วย

เรื่องการมีน้ำใจ นับว่าเป็นเรื่องสำคัญในการทำงาน ยิ่งเป็นงานบริการประชาชนด้วยแล้ว ยิ่งมีความสำคัญมากขึ้น เช่น ในขณะที่ประชาชนมาติดคังงานและงานกำลังคังดำเนินไปอยู่ยังไม่ทันเสร็จ พอคังหมดเวลาราชการเสียก่อน หากขาดน้ำใจก็คิดเพิ่มเล็กหางานหนักที่ ประชาชนคังต้อง เกอกลับไป แล้วจึงมาเริ่มกันใหม่ในวันอื่น ทำให้เสียทั้งเวลา ทั้งเงินในการเดินทาง และที่ร้ายที่สุดก็คือ ทำให้ "เสียอารมณ์" อย่างร้ายแรงทีเดียว แต่ถ้ามึน้ำใจช่วยทำคังออกหนอยจนกระทั่งงานสำเร็จเรียบร้อย ยอมกอให้เกิดคังงานหนักในการงานและจะเป็นที่พอใจรักไค้ใครของประชาชนมากที่สุดทีเดียว

หลักการข้อที่สาม คือ "วินัยดี" ก็หมายถึงความเป็นคนที่ระเบียบวินัยดีนั่นเอง เรื่องวินัยนั้น จักว่าเป็นรากฐานสำคัญสำหรับบุคคล หน่วยงาน สถาบัน องค์กร และสังคมระดับต่าง ๆ ล้วนต้องมีวินัยเป็นรากฐานแห่งความมั่นคง และความเจริญก้าวหน้าทั้งสิ้น

คนที่รักตามถ้าขาดวินัย ก็จะได้รับความยุ่งยากและประสบปัญหาในการดำเนินชีวิตทันที และถ้าเป็นคนทำงานอย่างไม่มีวินัยด้วยแล้ว ก็จะประสบความยุ่งยากในการทำงาน และทำให้เกิดความล้มเหลวในที่สุด ส่วนคนที่วินัยมากไม่มีปัญหา ไม่มีความยุ่งยากในการดำเนินชีวิต และมักทำงานอย่างมีระเบียบแบบแผน ทำให้ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานเสมอ

หน่วยงานใดก็ตาม ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานทหาร ตำรวจ พลเรือน หรือหน่วยงานเอกชนก็ตาม ล้วนแต่ต้องเคร่งครัดระเบียบวินัยไว้ทั้งนั้น หากหน่วยงานใดองค์กรไหนไม่มีระเบียบวินัยก็ต้องอ่อนแอ เกิดปัญหาอุปสรรคอยู่เสมอ ๆ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา

ในทางสังคมก็เช่นกัน ทุก ๆ สังคมย่อมมีระเบียบวินัยและมีกฎเกณฑ์ของสังคม อยู่ในทุกระดับทั้งสังคมเล็กและสังคมใหญ่ ถ้าไม่มีก็อ่อนแอ ยุ่งยากวุ่นวาย เต็มไปด้วยปัญหานานัปการ โดยที่วินัยมีความสำคัญดังกล่าวนี้อเอง พระพุทธเจ้าจึงตรัสว่า "วินัยเป็นรากฐานสำคัญของพระพุทธศาสนา" ด้วยเหตุนี้ผู้หวังก้าวหน้าในการทำงานจึงต้องมีระเบียบวินัย

หลักการข้อสุดท้าย คือ "มีความร่วมมือ" ข้อนี้มีความสำคัญมาก เพราะในการทำงานร่วมกันหลายคนนั้น ต้องทำงานชนิดที่เรียกว่า "ทีมเวิร์ค" คือ ทุกคนจะต้องให้ความร่วมมือแก่กันและกัน งานจึงจะก้าวหน้าได้ ถ้าขาดความร่วมมือกันทางคนต่างทำสะเปะสะปะไป หรือมีใครคนใดไม่ปฏิบัติหน้าที่เพียงคนเดียวเท่านั้น ความเสียหายของงานส่วนรวมก็จะเกิด

ขั้นต้นนี้ คอยเห็นน้กบริหารทั้งหลายจึงพยายามทุกวิถีทาง เพื่อสร้างเสริม
ความร่วมมือให้เกิดขึ้นในหน่วยงานที่รับผิดชอบอยู่ เหมือนลงเรือลำเดียวกัน
แล้ว ก็ต้องช่วยกันแจวช่วยกันพายจนถึงจุดหมายปลายทางให้ได้ หลักการ
ทำงานในกาหนดทั้ง 4 ข้อนี้ สามารถนำไปใช้ได้ทุกหน่วยงานทุกระดับทั้ง
งานราษฎร์และงานหลวง ถ้าหน่วยงานใดมีบุคคลากรปฏิบัติงานตามแนวทาง
ที่ใดกล่าวไว้แล้วทั้ง 4 ข้อนี้ หน่วยงานนั้น ๆ ก็จะมีการพัฒนาก้าวหน้า ซึ่ง
เป็นผลดีต่อสังคมโดยรวม

ปัญหาที่แยก

ทุกวันนี้คงเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปแล้วว่า ปัญหาสังคมไทยกำลังเพิ่มขึ้นและมีหลายลักษณะ แม่ว่าจะมีนักสังคมไทยและผู้เชี่ยวชาญในทางต่าง ๆ จะพยายามแก้ไขปัญหานั้นอย่างเต็มที่แล้วก็ตาม แต่ก็ดูเหมือนว่า ปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นในปัจจุบันจะท้าทายผู้มีหน้าที่แก้ไขและเกี่ยวข้องแทบไม่เว้นแต่ละวัน จนกระทั่งเป็นที่ยอมรับกันว่า ปัญหาสังคมไทยทุกวันนี้ หลาย ๆ ปัญหาตกอยู่ในสภาพที่เรียกว่า ยากแก่การแก้ไขเสียแล้ว

อันที่จริงถ้าจะมองกันในเชิงประวัติศาสตร์ จะเห็นได้ว่าในสังคมไทยเรานั้น ปัญหาสังคมในปัจจุบันนี้มักจะหมุนเวียนอยู่ในปัญหาเก่า ๆ นั้นเอง เพียงแต่ความถี่ของเวลาที่เกิดขึ้นใหม่ ๆ มาเป็นวัฏจักรไปจากพื้นฐานเดิมเท่านั้น เมื่อเป็นเช่นนั้นเราน่าจะพิจารณากันดูว่า ทำไมเราจึงแก้ปัญหานั้นไม่ค่อยจะได้ วิธีการที่เราใช้แก้ไขปัญหานั้นในปัจจุบันนี้ผิดพลาดอย่างไรบ้าง

ในการที่จะตัดสินใจว่าเราใช้วิธีการที่ถูกหรือผิดนั้น ก็น่าจะต้องอิงหลักวิชาการบ้าง นั่นก็คือ หลักการแก้ปัญหานั้น 2 วิธีคือ

- วิธีการแก้ปัญหานั้นจากสมาชิก และ
- วิธีแก้ปัญหานั้นจากปัจเจกชน

ทั้งสองวิธีนี้ เรามักยึดถือและปฏิบัติกันมาช้านานแล้วจนถึงปัจจุบันนี้

วิธีแรก : คือ การแก้ปัญหานั้นที่สมาชิก นั้นหมายถึง การมองปัญหานั้นโดยส่วนรวม เช่น มองว่าขณะนี้สังคมไทยมีปัญหาความยากจน ปัญหายาเสพติด ปัญหาการเล่นการพนัน ปัญหาการค้ำกำไรเกินควร ปัญหาอาชญากรรมต่าง ๆ เป็นต้น แล้วก็ลงมือแก้ที่ส่วนรวมของปัญหานั้น คือ ปัญหาไปรวมอยู่ที่สังคมใดก็แก้ที่สังคมนั้น

วิธีที่สอง : คือ การแก้ปัญหานั้นแต่ละบุคคลเป็นราย ๆ ไป ใครเป็นผู้ก่อปัญหาก็แก้ที่บุคคลนั้น หรือผู้ก่อปัญหาแก้ที่ละบุคคล เมื่อผู้หนึ่งได้รับการแก้ไขแล้วก็หาแนวทางแก้ไขขอปกครองของบุคคลอื่น ๆ ต่อไป เมื่อทำได้เช่นนี้ต้นเหตุแห่งปัญหาก็จะหมด

ไป ปัญหาต่าง ๆ ก็จะไม่เกิดขึ้น ทั้งนี้เพราะมีหลักสัจธรรมอยู่ว่า "ปัญหาทั้งหลายทั้งปวง เกิดจากเหตุ ปัญหาเหล่านั้นจะหมดไปได้ก็ต่อเมื่อสามารถแก้เหตุแห่งปัญหานั้น"

ถ้าจะมอมเมาศึกษาวิธีการแก้ปัญหาขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้ว จะพบว่าพระองค์ท่านก็ทรงนิยมและใช้วิธีแก้ปัญหาจาก "ปัจเจกชน" คือ พยายามแก้ที่หน่วยย่อยของสังคม ซึ่งมองเห็นได้ง่ายและแก้ไขได้ง่ายกว่า เช่น สมมุติว่าในสังคมหนึ่งซึ่งมีคนอยู่หลายคน คนหนึ่งคิดยาเสพติด คนหนึ่งลักขโมย อีกคนหนึ่งชอบเล่นการพนัน อีกคนหนึ่งชอบประพฤติกิเลสทางเพศ หากจะนำบุคคลทั้งหมดนี้มารวมกันแล้วแก้ปัญหาไปพร้อม ๆ กัน คงทำให้ได้ยาก วิธีที่ดีที่สุดคือ แก้ทีละคน พอแก้คนที่มีบทบาทหรือมีอิทธิพลมากที่สุดในกลุ่มนั้นได้แล้ว คนอื่น ๆ ก็มักจะยอมไปเอง

พระพุทธองค์ทรงเปรียบโลกนี้ว่าเป็นเสมือน "วังนกกะระจาย" เมื่อคราวที่มีคนไปกราบทูลถามท่านว่า "มนุษย์คนแรกของโลกคือใคร" ท่านก็ได้ให้คนนั้นไปเอาวังนกกะจายมาแล้วให้เขาตอบว่า "ถ้าเส้นไหนเป็นเส้นแรกที่นกกระจายคาบมาทำรังนี้" เมื่อเขาไม่อาจตอบได้ พระพุทธองค์ทรงอธิบายต่อไปว่า "ขอฉันใดแม่สมัชชาแห่งโลกก็ฉันนั้น"

ด้วยเหตุนี้พระพุทธเจ้าจึงไม่ทรงนิยมแก้ปัญหาที่สมัชชา แต่ทรงแก้ปัญหาที่ปัจเจกชนเป็นประการสำคัญ

คงมีผู้จำพุทธกิจทั้ง 5 ข้อของพระพุทธเจ้าได้คือ ข้อแรกคือ ตอนนีกลรุ่งพระองค์ก็แม่พระญาณสกตสองอุบาสัยของเวไนยสัตว์ว่า คนใดพอที่จะไปโปรดให้พ้นทุกข์ได้บ้าง เมื่อมีผู้ใดเข้ามาในข่ายพระญาณ แม่จะอยู่ไกลแสนไกล พระองค์ก็จะเสด็จไปโปรดไปช่วยแก้ไขปัญหาก็พ้นทุกข์ได้ ตอนที่พระพุทธองค์จะทรงปราบชฎิล 3 ท่อนง คือ อูรูเวลกัสปะ คยากัสปะ และนริกัสปะ ใหลตติฐิมานะหันมานับถือพระพุทธศาสนานั้น พระองค์ก็ทรงแก้ปัญหาทีละคนคือแก้ปัญหาผู้ที่เป็นพี่คือ อูรูเวลกัสปะก่อน คนน้อง ๆ ก็พลอยลตติฐิมานะตามไปด้วย

จากตัวอย่างที่ยกมานี้ย่อมชี้ให้เห็นว่า การแก้ปัญหาที่ปัจเจกชนนั้น แ่งง่ายกว่าการแก้สมัชชา ทุกวันนี้เรามุ่งแก้สมัชชาจึงแก้ปัญหาไม่ค่อยได้ เช่น การแก้ปัญหาเศรษฐกิจ หากเรามุ่งแก้เฉพาะในระดับชาติ คือ มองรวม ๆ กันไปทั่วโลกประเทศเรามีผลผลิตโดยส่วนรวมเท่าไร ส่งไปขายต่างประเทศได้เท่าไร เราได้เปรียบเสียเปรียบอะไรไปเท่าไร มองรวมกันไปอย่างนี้จะทำให้เห็นว่าเศรษฐกิจของเราดีขึ้นมาก แต่เมื่อมองลึกลงไปที่ "ปัจเจกชน" เราจะพบว่าในสังคมไทยมีคนยากจนอีกมาก อาจถึงร้อยละ 80 ที่ยังเป็นคนยากจนหาเช้ากินค่ำ และมีหนี้สินล้นพ้นตัว

ฉะนั้นโครงการแก้ปัญหาเศรษฐกิจเป็นรายบุคคล หรือการกระจายรายได้ ออกสู่ชนบทเป็นรายบุคคลให้แต่ละคนมีงานทำและมีรายได้พอเลี้ยงตัว จึงนับว่าเป็นโครงการแก้ปัญหาที่ถูกต้องในข้อนี้ ท่านนายกรัฐมนตรีได้แนบมือ ๆ เกี่ยวกับเรื่องการกระจายรายได้ออกสู่ชนบท เพื่อแก้ปัญหาคความยากจนของพี่น้องในชนบทนั่นเอง

แม้การแก้ปัญหาสังคมทุกวันนี้ เรามุ่งแก้ปัญหาที่สมัชชา ไม่ได้มุ่งแก้ที่ปัจเจกชน คือ แทนที่จะมองว่าใคร เป็นต้นเหตุแห่งปัญหาสังคม กลับไปมองที่ส่วนรวมว่าเวลานี้สังคมมีปัญหอะไรแล้วไปแก้ที่สังคม ก็เลยแก้ไขไม่ได้ นักสังคมแต่ละหน่วยงานที่แก้ปัญหาสังคมต่างใช้งบประมาณก็มีละจำนวนมาก เพื่อแก้ปัญหาสังคมและผลที่ได้รับอย่างที่เราเห็นกันอยู่ทุกวันนี้ คือ ยังไม่ได้ผลเท่าที่ควร

อันที่จริงถ้าจะแก้ปัญหากันที่ปัจเจกชน คือ มองปัญหาสังคมไปที่ละคนเลยว่า ใคร เป็นผู้ก่อให้เกิดปัญหาแล้วแก้เป็นราย ๆ ไป การแก้ปัญหาก็ได้ผลมากกว่า

ถ้าเราจะหันมามองปัญหาเกี่ยวกับการเมืองในบ้านเมืองของเรา ซึ่งก็เช่นเดียวกัน ไม่ควรมองไปที่พรรค เพราะพรรคการเมืองแต่ละพรรคนั้น ต่างก็จัดตั้งมาดี มีธรรมนูญของพรรคดี มีอุดมการณ์ และมีวัตถุประสงค์ด้วยกันทุกพรรค หากพรรคใดไม่ดีทางกระทรวงมหาดไทยก็คงไม่จดทะเบียนให้ หรือจัดแล้วก็อาจเพิกถอนได้ แต่เนื่องจากพรรคการเมืองทุกพรรคเป็นพรรคที่ดี จึงยังคงมีสภาพเป็นพรรคการเมืองอยู่ได้ตลอดมา แต่ที่มี

ไม่ค่อยได้อยู่บ้างก็เห็นจะต้องมองไปที่ปัจเจกชน คือ ตัวนักการเมืองแต่ละคน การแก้ปัญห
 จึงควรแก้ที่ปัจเจกชน คือนักการเมืองแต่ละคนในพรรคการเมืองนั้น ๆ เมื่อทำได้เช่นนี้
 อีกไม่นานนักการเมืองที่ไม่ดีก็จะหมดไปจากวงการเมืองไทยในที่สุด และประชาธิปไตยก็
 ยังจะรุ่งเรืองต่อไป

เมื่อรวมความแล้ว เราเห็นจะต้องยอมรับว่าทุกวันนี้ เรายังไม่อาจแก้ปัญห
เศรษฐกิจ ปัญหาสังคม และปัญหาการเมืองของเรา ดังที่เราได้ตั้งใจกันเอาไว้ที่จะแก้ไข
 ไม่ได้หรือได้ แต่ก็ยากเย็นแสนเข็ญ ก็เพราะเราไปมุ่งแก้ที่สมัชชา ไม่ได้แก้ปัญหากันที่
 ปัจเจกชน ฉะนั้นตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป เรามาใช้วิธีแก้ปัญหากันใหม่คือ แก้ที่ปัจเจกชนกันอีก
 สักครั้ง

ปัญหาเกี่ยวกับค่านิยมในสังคมที่เปลี่ยนแปลง

ในสังคมที่กำลังมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเช่นปัจจุบัน เราจะพบว่า มีหลายสิ่งหลายอย่างที่เปลี่ยนแปลงไป บางอย่างก็เปลี่ยนไปในทางที่ดี บางอย่างก็เปลี่ยนไปในทางที่ไม่ดี สำหรับการเปลี่ยนแปลงค่านิยมของไทยที่กำลังจะไปสู่ความไม่โตไม่งามก็ได้แก่ การยอมรับนับถือสิ่งที่ไม่ดีไม่งามในปัจจุบันว่า เป็นของดีของถูกต้องและเห็นว่าสิ่งที่เป็นความดีความงามที่นายกของสรร เสริญในอดีต เป็นสิ่งที่เขย ล้าสมัย ไม่ถูกต้อง

เรื่องการเปลี่ยนแปลงค่านิยมของสังคมไทยในลักษณะเช่นนี้ จะขออัญเชิญพระบรมราชาวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ได้พระราชทานไว้แก่ที่ประชุมสมาคมพุทธศาสนาทั่วราชอาณาจักรมาเป็นตัวอย่างประกอบการพิจารณา ดังนี้

"ข้าพเจ้ายินดีด้วย ที่สมาคมพุทธศาสนาทั้งหลายมาประชุมหารือกันด้วยเรื่องพระพุทธรูปกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม ความเปลี่ยนแปลงอย่างหนึ่งที่น่าวิตกกังวลคือ ทุกวันนี้ความคิดอ่านและความประพฤติหลายอย่าง ซึ่งแต่ก่อนถือว่าเป็นความดี เป็นความดีที่กลายเป็นสิ่งที่คนในสังคมยกย่องและประพฤติปฏิบัติกันโดยไม่สะทึงสะเทือน จนทำให้เกิดปัญหาและทำให้วิถีชีวิตของแต่ละคนเสื่อมลงไป ข้าพเจ้าเห็นว่า เป็นหน้าที่ของชาวพุทธจะต้องร่วมกันแก้ปัญหาอย่างจริงจัง แต่ละท่านแต่ละฝ่ายต้องยึดหลักการไว้มั่นคงที่จะไม่ทำสิ่งใด ๆ ที่ชั่ว ที่เสื่อม ตองกล้าและบากบั่นที่จะทำสิ่งที่เป็นความดี เป็นความถูกต้องและเป็นธรรม เพื่อให้ผลความประพฤติปฏิบัติชอบบังเกิดเพิ่มพูนขึ้นและคำจูนส่วนรวมไว้ให้เสื่อมทรุดลง หากให้กลับฟื้นคืนได้โดยลำดับ"

พระบรมราชาวาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานแก่ที่ประชุม
สมาคมพุทธศาสนาทั่วราชอาณาจักร ครั้งที่ 36 ณ พุทธศาสนา อ.เมือง จ.เชียงใหม่
เมื่อวันที่ 18 พ.ค. 2532

จากพระบรมราชาชาวนั้น สามารถวิเคราะห์ได้ 3 ประเด็นใหญ่ ๆ ดังนี้คือ.-

ประเด็นแรก : การเปลี่ยนแปลงค่านิยมในสังคมที่เปลี่ยนแปลง ทั้งข้อความในพระบรมราชาชาวน่า "ความเปลี่ยนแปลงอย่างหนึ่งที่น่าวิตกคือ ทุกวันนี้ความคิด ความอ่านและความประพฤติหลาย ๆ อย่าง ซึ่งถือว่าเป็นความชั่ว ความผิดโลกกลายเป็นสิ่งที่คนในสังคมยอมรับแล้ว พวกั้ประพฤติปฏิบัติโดยไม่รู้สึกสะอึกสะอื้น จนทำให้เกิดปัญหาและทำให้วิถีชีวิตของแต่ละคนก็มันลงได้

พระบรมราชาชาวนั้น ชี้ให้เห็นว่า ค่านิยมเกี่ยวกับความดี ความชั่วได้เปลี่ยนแปลงไป สิ่งที่สังคมสมัยก่อนถือว่าเป็นความชั่ว เป็นความผิดไม่ควรนำมาประพฤติปฏิบัติ แต่สังคมปัจจุบันกลับยอมรับสิ่งที่เป็นความชั่วความผิดนี้มาปฏิบัติอย่าง ไม่สะอึกสะอื้น

มีตัวอย่างมากมายที่แสดงให้เห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ แต่ขอยกตัวอย่างเพียงประการเดียวคือ "การทุจริตในวงราชการ" มาเป็นข้อคิด

"หากย้อนไปพิจารณาข้าราชการไทยตั้งแต่สมัยสุโขทัยจนถึงยุคกรุงรัตนโกสินทร์ ก่อนสมัยการเปลี่ยนแปลง เป็นการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข จะเห็นได้ว่าข้าราชการไทยผู้เข้ารับราชการ เป็นข้าแผ่นดินสนองพระยุคลบาท พระเจ้าอยู่หัวสมัยนั้น มีความรังเกียจเรื่องทุจริตอันโง่มาก เพราะข้าราชการในยุคนั้น ก่อนเข้ารับราชการ ได้คัมภีร์พัฒนาสัตยาสาบานปฏิญาณตนเข้ารับราชการด้วยความจงรักภักดี ต่อพระมหากษัตริย์ต่อราชบัลลังก์ และประเทศชาติ และสาบานขอให้ตายด้วยคมหอกคมดาบ หากเป็นนุประพฤติทุจริตมิชอบต่อหน้า" คำสัตย์สาบานนี้เป็นสิ่งที่ข้าราชการในสมัยก่อนยึดมั่นไว้เป็นชีวิตจิตใจ ดังนั้น ข้าราชการเหล่านั้น จึงปฏิบัติราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต หากมีพฤติการณ์ว่าข้าราชการผู้ใดประพฤติทุจริตอันโง่ ข้าราชการผู้ประพฤติชั่วนั้นจะถูกรังเกียจเหยียดหยามและถูกประณามจากข้าราชการผู้ซื่อสัตย์สุจริตทั้งหลายและข้าราชการชั่วนั้นจะต้องถูกจลาจลออกไปจากวงราชการ ถูกสังคมรังเกียจกลายเป็นคนเสื่อมเสียเกียรติยศชื่อเสียงส่วนตัวและวงศ์สกุล

เมื่อเปรียบเทียบข้าราชการไทยในปัจจุบัน เราต้องยอมรับความจริงว่า ข้าราชการในปัจจุบันเมื่อมีใชน้อยที่มีไกรังเกียดเรื่องความทุจริตต่อโกง มิได้มีความละอายใจและมีได้เกรงกลัวมาปกรรณในความทุจริตต่อโกง ทั้งผู้ประพฤติทุจริตต่อโกงนั้น ก็ไม่เป็นไกรังเกียดเหยียดหยามของข้าราชการด้วยกัน ตรงกันข้ามข้าราชการบางคนก็ประพฤติทุจริต ลัศยซ้อ มือสะอาด กลับกลายเป็นไกรังเกียดของสังคมในวงการบางแห่งเสียอีก

ที่กล่าวมานี้เป็นการ เปรียบเทียบค่านิยมเกี่ยวกับการรับราชการและการทุจริต ในยุคก่อนกับยุคปัจจุบัน ซึ่งแตกต่างกันมากดังที่กล่าวแล้ว

ค่านิยมอีกประการหนึ่งที่เปลี่ยนแปลงไปมากคือ ค่านิยมเกี่ยวกับการนับถือ ศาสนาสันนิยก่อน ชาวพุทธหันเข้าวัดฟังธรรม นำคำสอนของพุทธศาสนาปฏิบัติ กลัวบาปกรรมคือ สี่ล 5 อย่าง เครงครัด แม่แต่พระภิกษุสามเณรก็เครงครัดในการปฏิบัติพระธรรมวินัย ไม่คิดประพฤติชั่วเป็นอวัชชี่ นำความเลื่อมเสียมมาสู่วงการพระพุทศาสนา แต่ในสังคมปัจจุบันชาวพุทธทั้งฆราวาสและพระสงฆ์ก็หย่อนยานในการปฏิบัติหน้าที่ ชาวพุทธปัจจุบันมีจำนวนมากขึ้นนอกจากจะไม่รักษาศีลปฏิบัติธรรมแล้ว ยังกลับไปเหยียดหยามคนที่รักษาศีลอย่างเครงครัด "โง่งมมง่าย ไม่ทันสมัย"

การเปลี่ยนแปลงค่านิยมจากที่ติหลายประการของสังคมไทยไปในทางเลื่อมดังที่ยกตัวอย่างมานี้เป็นเรื่องที่อันตราย ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงวิตกและทรงเป็นห่วง

ประเด็นที่ 2 : คือ แนวทางการแก้ไขปัญหานี้ ดังข้อความในพระบรมราโชวาทว่า "ข้าพเจ้าเห็นว่า เป็นหน้าที่ของชาวพุทธจะต้องร่วมกันแก้ปัญหานี้อย่างจริงจัง แต่ละท่านแต่ละฝ่ายต้องยึดหลักการใหม่ นั่นคืที่จะไม่ทำสิ่งต่าง ๆ ที่ชั่วที่เลื่อม ต้องกล้าและมากับนี้ที่จะทำแต่สิ่งที่เป็นความดี เป็นความถูกต้อง และเป็นธรรม เพื่อให้ผลของการประพฤติดี ปฏิบัติชอบบังเกิดเพิ่มพูนขึ้นและคำจูนส่วนรวมมิให้เลื่อมทรุดลง หากให้กลับฟื้นคืนดีขึ้นได้โดยลำดับ"

จากพระบรมราโชวาทนี้ ทรงแนะวิธีการแก้ไขปัญหา 2 ประการคือ

1. ยึดหลักการให้มันคงที่จะไม่ทำสิ่งใดๆ ที่ชั่วที่เสื่อม
2. ต้องกล้าและบากบั่นที่จะทำแต่สิ่งที่เป็นความดี ความถูกต้องและเป็นธรรม

ปัจจุบันยังพบว่า มีคนเป็นจำนวนมากที่ยังไม่กล้าทำความดี เพราะกลัวอำนาจของคนชั่วที่ครอบงำ หรือไม่กล้าทำความดีเพราะกลัวถูกคนอื่นดูถูกเยาะเย้ยว่าเขยไม่ทันสมัยโบราณ ถ้าคนส่วนมากไม่กล้าทำความดี มันแตกแล้วอำนาจของฝ่ายคนชั่วครอบงำแล้ว ในที่สุดคนชั่วก็จะมีกำลังเพิ่มขึ้นเป็นอันตรายต่อสังคม กำลังของคนดีก็จะน้อยลง สังคมไทยก็จะตกอยู่ในอันตราย

ประเด็นที่ 3 : จากพระบรมราโชวาท พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงชี้ให้เห็นผลของความประพฤติปฏิบัติของแต่ละคนยี่มนั้นในหลักการที่ถูกต้อง ซึ่งถ้าร่วมกันทำก็จะช่วยค้ำจุนสังคมโดยรวมได้

ค่านิยมของสังคมปัจจุบันกำลังเปลี่ยนแปลงไป คนจำนวนมากประพฤติปฏิบัติในสิ่งผิดต่อหลักศาสนาและวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงาม ถ้าหากทุกฝ่ายช่วยกันจรรโลงสร้างสรรคค่านิยมที่เป็นความดี ความถูกต้อง ความเป็นธรรมให้ถูกต้องอย่างจริงจังก็เชื่อได้ว่าสังคมไทยจะเป็นสังคมที่ดีอย่างแน่นอน

การแก้ปัญหาตามรอยพระยุคลบาท

ปัญหาใหญ่ที่ประเทศไทยกำลังเผชิญอยู่อย่างหนักในัจจุบันก็เห็นจะได้แก่ ปัญหาทาง เศรษฐกิจและสังคมของชาติ และยังมองไม่เห็นช่องทางว่าจะแก้ไขได้สำเร็จหรือไม่ เพราะในเมื่อเศรษฐกิจของโลกประสบวิกฤติการณ์ดังเช่นปัจจุบัน เราจึงต้องพลอยได้รับ วิกฤติการณ์นี้ด้วย

อย่างไรก็ตามสำหรับประเทศไทยเรา เรายังมีวิธีการแก้ปัญหาทำให้หนักเป็น เบาหรือคลี่คลายไปในทางที่ดีขึ้นได้ และสามารถพึ่งตัวเองได้ ถ้าหากเรายึดมั่นในวิธีการ แก้ปัญหาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเป็นผู้นำในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจและสังคม ตลอดมา ทรงมีพระราชหฤทัยมุ่งมั่นที่จะให้การพัฒนานั้น ๆ เป็นผลดีและเป็นประโยชน์แก่ ประชาชนอย่างแท้จริง ทั้งนี้โดยได้ทรงยึดมั่นในพระปฐมบรมราชโองการที่ว่า "เราจะ ปกครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม" ตั้งแต่แรกเริ่มเสด็จเถลิง- ถวัลย์ราชสมบัติ

จากพระราชปณิธานอันแน่วแน่นี้ พระองค์ได้เสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมเยียน ภูมิภาคต่าง ๆ เพื่อปำนักทุกข์บำรุงสุขพสกนิกรอยู่เป็นประจำ เฉพาะอย่างยิ่งในท้องถิ่นห่างไกลทุรกันดาร จึงทรงทราบปัญหาความเดือดร้อนต่าง ๆ ของประชาชนเหล่านั้นได้เป็นอย่างดี และทรงระลึกอยู่เสมอว่า พระองค์ก็เป็นคนไทยคนหนึ่งที่จะต้องร่วมทุกข์ร่วมสุขกับคนไทยทั่วประเทศทุกคน จึงได้มีพระราชดำริที่จะพัฒนา ช่วยเหลือประชาชน โดยเฉพาะผู้ยากไร้ใน ถิ่นทุรกันดารอยู่ตลอดเวลา โดยมุ่งมั่นที่จะส่งเสริมฐานะความเป็นอยู่ของราษฎรเหล่านั้นให้ พอดีพอกิน และ "สามารถพึ่งตนเองได้" เพื่อให้ฐานะเป็นปึกแผ่นมั่นคงในโอกาสต่อไป หากทำสำเร็จและแผ่ขยายไปทั่วประเทศแล้ว ก็จะส่งผลให้ประเทศไทยโดยส่วนรวมมีความ มั่นคงทั้งในทาง เศรษฐกิจและสังคม

เพียงเท่านั้น เราก็เห็นได้ชัดแล้วว่าพระองค์ได้ทรงเป็นผู้นำในการแก้ไขปัญหา เศรษฐกิจและสังคมให้แก่ประชาชนและประเทศชาติอย่างแท้จริง ถ้าหากข้าราชการและ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะฟังคำเป็นรายนามพระบุคคลมาตั้งกล่าวแล้วอย่างเคร่งครัดจริงจัง ปัญหา เศรษฐกิจและสังคมก็ย่อมจะแก้ไขได้อย่างแน่นอน เราแก่ของเราเองโดยไม่ต้องไปฝากชีวิตไว้กับวิกฤติการณ์ของโลกแต่ประการใด

เมื่อพระองค์ทรงตั้งพระราชหฤทัยมุ่งมั่นตั้งนั้นแล้ว โครงการพระราชดำริจึงได้เริ่มเป็นครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2495 และได้ขยายออกไปจนทั่วประเทศ กระทั่งปัจจุบันนี้

โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ มีประเภทของชื่อที่เรีบทันตต่างกัน ดังนี้คือ

1. โครงการตามพระราชประสงค์ คือโครงการซึ่งทรงศึกษาและทดลอง

ปฏิบัติเป็นการส่วนพระองค์ คือทรงศึกษาและหาวิธีแก้ปัญหาเกี่ยวกับผู้เขี่ยวชาญในวงงาน ทรงแสวงหาวิธีปฏิบัติ ทรงพัฒนาและส่งเสริม แก้ไข คัดแปลงวิธีการเป็นระยะเวลาหนึ่ง เพื่อคุณผลผลิต ทั้งในพระราชฐานและนอกพระราชฐาน ซึ่งต้องทรงใช้พระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ในการดำเนินการทดลองจนกว่าจะเกิดผลดี ต่อมาเมื่อทรงแนพระราชหฤทัยว่า โครงการนั้นได้ผลดีเป็นประโยชน์แก่ประชาชนอย่างแท้จริงแล้ว จึงโปรดเกล้าฯ ให้รัฐบาลเข้ามากรวมนำสนับสนุนงานในภายหลัง

2. โครงการหลวง โครงการประเภททรงเจาะดำเนินการพัฒนาและ

บำรุงรักษาดินน้ำลำธารในบริเวณป่าเขาในภาคเหนือ เพื่อบรรเทาอุทกภัยในที่ลุ่มทั้งภาคเหนือตอนใต้และภาคกลาง ทั้งนี้เพื่อถนอมน้ำไว้เลี้ยงแม่น้ำลำคลองของที่ลุ่มในฤดูแห้งแล้ง ภัยเหตุพื้นที่เหล่านี้เป็นดินแดนของชาวเขา จึงทรงมีโอกาสพัฒนาชาวเขา ชาวคอยให้อยู่ถักถัก ให้เลิกการปลูกฝิ่น เลิกการตัดไม้ทำลายป่า ทำไร่เลื่อนลอยและเลิกการค้าไม้เถื่อน ของเถื่อน และอาชญากรรมที่ปรกฏนอกกฎหมาย ทรงพัฒนาช่วยเหลือให้ปลูกพืชหมุนเวียนที่มีคุณค่าสูง ปลูกข้าวไร่และเลี้ยงสัตว์ไว้เพื่อบริโภค ซึ่งเมื่อรวมคุณค่าผลผลิตแล้วให้ผลตอบแทนการปลูกฝิ่น ทั้ง ๆ ที่งานของโครงการนี้จะกินเวลายาวนานกว่าจะเกิดผลดีเป็นเวลานานนับสิบปี และแม้ว่าการดำเนินงานจะยากลำบากสักเพียงใดก็มีให้ทรงทอดอวย การพัฒนาค่อย ๆ โดยลัดชั้น ๆ ชาวเขาชาวคอยจึงมีความจงรักภักดี โดยเรียกพระองค์ว่า "พ่อหลวง" และเรียกสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถว่า "แม่หลวง"

โครงการของทั้งสองพระองค์จึงเรียกว่า "โครงการหลวง" หากดูความหมายที่แท้จริงแล้ว โครงการหลวงก็คือโครงการตามพระราชดำริที่ร่วมปฏิบัติผสมผสานกับหน่วยงานของรัฐบาล ในบริเวณคอยต่าง ๆ ในภาคเหนือเพื่อพัฒนาอาชีพชาวเขานั้นเอง

3. โครงการตามพระราชดำริ โครงการประเภทนี้เป็นโครงการที่ทรงวางแผนพัฒนา ทรงเสนอแนะให้รัฐบาลร่วมดำเนินการตามแนวพระราชดำริ โดยเหตุที่ รัฐบาลเชื่อมั่นหลักการของพระองค์ท่านอยู่แล้ว จึงโดยเสด็จร่วมงานผสมผสานเป็นอย่างดี หน่วยงานของรัฐบาลนั้นมีทั้งฝ่ายพลเรือนก็มี ฝ่ายทหารเฉพาะก็มี และมีทั้งพลเรือนทหาร ผนึกกำลังกันร่วมทำงานโครงการประเภทนี้ในปัจจุบันมีอยู่ทั่วทุกภาคในประเทศไทย

4. โครงการในพระบรมราชานุเคราะห์ หมายถึงโครงการที่พระองค์ได้พระราชทานข้อแนะนำและแนวพระราชดำริให้เอกชนดำเนินการกวดำล้างปัญญาและกำลัง แรงงาน พร้อมทั้งการติดตามผลงานให้ต่อเนื่อง โดยภาคเอกชนเอง เช่น โครงการพัฒนาหมู่บ้านสหกรณ์เนินดินแดง อำเภอทับสะแก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งสโมสรโรตารีแห่งประเทศไทยเป็นผู้จัดและดำเนินงานตามแนวพระราชดำริ

อย่างไรก็ดี โครงการทุกประเภทที่กล่าวมาแล้วนี้ ล้วนกำเนิดขึ้นจากพระราช วินิจฉัยและพระราชดำริ โดยทรงแนะนำการพัฒนาเกี่ยวกับปัจจัยการผลิตอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น แนวทางการพัฒนาและจัดสรรที่ดินทำกินให้ได้ผลดีแก่ราษฎร หรือการพัฒนาเกี่ยวกับการ ลงทุนให้ทุนกู้ยืมในโครงการธนาคารชาว ธนาคารโคกระบือ หรืองานพัฒนาการตลาด พัฒนาการรวมกลุ่มเกษตรกรและการสหกรณ์ จึงสรุปได้ว่า ล้วนแต่เป็น "โครงการอันเนื่องมาจาก พระราชดำริ" ทั้งสิ้น

โครงการพระราชดำริ : เสริมการพัฒนาและความมั่นคงของรัฐ

ในการกำหนดโครงการต่าง ๆ นั้น พระองค์ทรงวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ อย่าง ถ่องแท้โดยทรงค้นหาข้อมูลต่าง ๆ อย่างละเอียดทั้งจากเอกสารวิชาการ แผนที่และ ทั้งการ สอบถามราษฎรและเจ้าหน้าที่เพื่อจัดวางแผนงานโครงการถวายพระราชวินิจฉัยญาณอันสุขุม

คัมภีร์ภาพทุกชั้นตอน

เนื่องจากประเทศไทยของเราในปัจจุบันยังมีปัญหาอยู่อีกมากมายทั้งด้านเศรษฐกิจสังคมและปัญหาความมั่นคง โดยเฉพาะในท้องที่ทุรกันดารและแนวชายแดน ดังนั้นการวางแผนโครงการใด ๆ ก่อนที่จะดำเนินการนั้น จึงทรงคำนึงถึงโครงการที่จะอำนวยประโยชน์ให้แก่ประชาชนได้มากที่สุด และเป็นประโยชน์ในด้านความมั่นคง โดยเฉพาะในท้องที่ล่อแหลมควบคุมไปด้วยเสมอ หรืออย่างน้อยก็เป็นการพัฒนาเพื่อให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีความเข้มแข็งที่จะเป็นกำลังของชาติคือการรักษาความมั่นคงต่อไป

ปัจจุบันมีโครงการพระราชดำริต่าง ๆ อยู่มากกว่า 900 โครงการ/กิจกรรม ซึ่งอาจแบ่งเป็นประเภทต่าง ๆ ได้ดังนี้คือ

- ด้านการพัฒนาแหล่งน้ำและการชลประทาน
- ด้านการเกษตรและส่งเสริมอาชีพ
- ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
- ด้านการจัดและพัฒนาที่ดิน
- ด้านการพัฒนาคมนาคม
- ด้านการสาธารณสุข
- ด้านการศึกษา
- ด้านการวิจัย และ
- ด้านการสงเคราะห์ต่าง ๆ

หลักสำคัญที่สุดของการพัฒนาตามโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ คือ มีพระราชหฤทัยมุ่งมั่นที่จะให้การพัฒนานั้นเป็นผลดีและเป็นประโยชน์แก่ประชาชนอย่างแท้จริง นอกจากนั้นการจิจวางแผนงานโครงการต่าง ๆ ก็จะต้องกำหนดไว้อย่างชัดเจน พร้อมกับทรงคำนวณวิเคราะห์ที่คิดว่า เมื่อดำเนินการแล้วจะได้ประโยชน์อะไร อย่างไรบ้างและคุ้มค่ากับการลงทุนหรือไม่เพียงใด พระองค์จะทรงแนบอยู่ตลอดเวลาถึงการรู้จักประโยชน์ที่จะได้รับ และต้องคุ้มค่าแก่การลงทุน

ในัจจุบันนี้ประชากรในท้องที่ต่าง ๆ ที่ได้รับประโยชน์จากโครงการอื่นเนื่องมาจากพระราชดำริประมาณ 100,000 ครัวเรือน ในจำนวนกว่า 2,000 หมู่บ้าน และโดยเฉพาะพื้นที่ที่ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาแหล่งน้ำมีประมาณถึง 1,400,000 ไร่

เหตุผลเกี่ยวกับพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ทรงมุ่งบำเพ็ญพระราชกรณียกิจอย่างเห็นใจเห็นน้อพระวรกายและพระราชหฤทัยตลอดเวลากว่า 40 ปีมาแล้ว ก็เพื่อที่จะทรงช่วยรัฐบาลแก้ไขปัญหาพื้นฐานต่าง ๆ และยกฐานะความเป็นอยู่ของพลกนิกรให้ดีขึ้นตามสภาพเท่าที่จะเป็นไปได้

คนไทยเราอาจจะคุ้นเคยจนไม่แปลกใจในสิ่งที่ได้เห็น ขณะที่งานพระราชวังสวนจิตรลดา แต่ชาวต่างประเทศหลายคนประหลาดใจว่า ภายในพระราชวังของพระมหากษัตริย์ไทย ทำไมถึงมีโรงงาน กังหัน แปลงเพาะปลูก ผุงัว ฯลฯ อยู่เต็มไปหมด ผิดกับพระราชวังในประเทศอื่น ๆ ที่เต็มไปด้วยสวนดอกไม้

สิ่งเหล่านี้คือ คำตอบอย่างชัดเจนที่พระองค์ได้มุ่งมั่นและทรงทุ่มเททุกอย่างเพื่อบำบัดทุกข์บำรุงสุขประชาชน อันเป็นผลที่จะก่อให้เกิดความมั่นคงแก่ประเทศชาติเป็นส่วนรวม

จากที่กล่าวมาโดยย่อนี้ จะเห็นได้ว่าพระองค์ทรงเป็นผู้นำในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจและสังคมอย่างแท้จริง หากเราชาวไทยทั้งมวล หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน จะพึงดำเนินตามรอยพระยุคลบาทอย่างแท้จริง เราจะแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคมด้วยการพึ่งตนเองได้อย่างแน่นอน

แนวทางแก้ปัญหาภายในชาติ

ทุกวันนี้คงเป็นที่ยอมรับโดยทั่วกันแล้วว่า ในบ้านเมืองเรามีปัญหาอยู่มากมาย ทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ถึงแม้เราจะได้ร่วมแรงร่วมใจวันแก้ไขตลอดมา แต่ปัญหาเหล่านั้นก็มิได้หมดไปหรือเบาบางลง ตรงข้ามกลับดูเหมือนว่าจะยิ่งทวีคูณมากขึ้น ปัญหาเก่ายังไม่ทันจะหมดไป ปัญหาใหม่กลับกระหน่ำซ้ำเติมเข้ามาอีก เราจึงควรหันมาสามัคคีกลมเกลียวช่วยแก้ปัญหาบ้านเมืองของเรา

แนวทางแก้ปัญหาภายในชาติมีอยู่แล้วทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และการทหาร กล่าวคือ

ในด้านการเมือง เราจะต้องดำเนินทุกวิถีทางในอันที่จะก่อให้เกิดการพัฒนา ระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขให้เข้มแข็งมั่นคง ชักจูงความไม่เป็นธรรมและเงื่อนโซ่สังคมทุกระดับความขีดความสามารถ โดยใช้แนวทางดังต่อไปนี้คือ

1. ใช้อุคตการณ ตามธรรมชาติประเทศที่กำลังพัฒนา มักถูกแทรกแซง ทั้งภายในและนอกประเทศ อุคตการณจึงมีบทบาทสำคัญมากในการแก้ปัญหาภายในประเทศ เมื่อใดคนในชาติยึดมั่นในอุคตการณเดียวกัน ต่างก็จะพร้อมใจกันดำเนินการทุกวิถีทาง ยอมเสียสละได้แก่กระทั่ง เลือดเนื้อและชีวิตเพื่อใ้บรรลุอุคตการณนั้น เช่น ประเทศญี่ปุ่น สมัยฟื้นฟู "เมอจิ" ได้ปลุกพลังสามัคคีและพลังชาตินิยมของพลเมืองด้วยอุคตการณที่ต้องการ จึงสามารถพัฒนาพลเมืองให้มีระเบียบวินัย ซัยนซ์เข้มแข็ง มุมานะบากบั่นจนสามารถแก้ปัญหา และเอาชนะอุปสรรคทั้งปวงได้

2. ให้ความรู้ คือ พยายามให้ความรู้ทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขให้แก่ประชาชน ให้คนคว้านและเกิดจิตสำนึกในทางการเมือง จนกระทั่งเกิดความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่เป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตย ตลอดจนมีความตระหนักว่าประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย และเป็นผู้กำหนดว่าบุคคลใด คณะใด หรือพรรคการเมืองใดสมควรจะเป็นผู้ถืออำนาจการปกครองประเทศแทนประชาชน

3. สร้างพื้นฐานประชาธิปไตยให้แก่ประชาชน คือ ให้มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย มีความเสียสละ มีเหตุผล เคารพในสิทธิและความคิดเห็นของผู้อื่น คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว

4. ปรับปรุงระบบบริหารราชการให้มีประสิทธิภาพ ให้มีการบริหารที่รวดเร็ว เสมอภาค ยุติธรรม ตอบสนองความต้องการของประชาชนให้ตรงเป้าหมาย ขจัดอภิสิทธิ์หรืออภิพละและการคอรัปชั่นในวงราชการให้หมดไป

5. ส่งเสริมข้าราชการให้มุ่งรับใช้ประเทศชาติด้วยความซื่อสัตย์ โดยส่งเสริมให้ข้าราชการมีขวัญดี ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์และหวังดีต่อประเทศชาติและประชาชน ขอเฝ้าความสำคัญมากจะต้องเร่งรีบกระทำให้สำเร็จโดยเร็ว

ในด้านเศรษฐกิจ ก็มีแนวทางในการแก้ไขความเหลื่อมล้ำดังต่อไปนี้

1. การเพิ่มขีดความสามารถและพึ่งตนเองทางเทคโนโลยี อันจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดการลงทุนและให้ผลผลิต ตลอดจนผลิตภัณฑ์และบริการใหม่ ๆ ที่ทำให้ระบบเศรษฐกิจเติบโตและสร้างโอกาสในการสร้างงานมากขึ้น พร้อมกับการขยายตัวของระบบเศรษฐกิจ ก่อให้เกิดเสถียรภาพทางเศรษฐกิจด้วยตัวเองได้มากขึ้น

2. ลดการขาดดุลการค้าด้วยระบบนิยามใหม่ คือ พยายามปลูกฝังความสำนึกให้คนไทยเกิดความนิยมชมชอบในความเป็นไทย ส่งเสริมเอกลักษณ์ที่ดีของไทยเป็นต้นว่า ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมอันดีงามของชาติไทย ส่งเสริมสินค้าและบริการที่ผลิตในประเทศไทย ซึ่งจะช่วยให้การอุตสาหกรรมภายในประเทศขยายตัว จะช่วยให้คนมีงานทำ มีรายได้เพิ่มขึ้น

3. ภาวะประหลาด ก็เป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาประเทศและลดการเสียเปรียบดุลการค้ากับต่างประเทศได้เป็นอย่างดี เพราะเมื่อคนเรามีนิสัยประหยัดแล้วก็จะพยายามหลีกเลี่ยงการนำเข้าของต่างประเทศ เพราะมีราคาแพงกว่าของที่ผลิตภายในประเทศ การรณรงค์ให้ชนในชาติรู้จักประหยัด จึงเป็นการช่วยลดการขาดดุลการค้าได้อย่างดีทีเดียว

การส่งเสริมการส่งออก ก็เป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะช่วยลดการขาดดุลการค้าได้ เพราะการเพิ่มปริมาณการส่งออกย่อมก่อให้เกิดผลดีอย่างเห็นได้ชัด คือ ได้เงินตราต่างประเทศเข้ามา เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย ประการสำคัญก็คือทำให้ลดการเสียเปรียบดุลการค้าลงได้ รวมความแล้วนโยบายการแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจของรัฐบาลก็คือ "มุ่งประหยัด เร่งรัดใช้ของไทย ร่วมใจกันส่งออก" นั่นเอง

ในด้านสังคม เราก็มองเห็นชัดว่า ปัญหาที่ก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่สังคมอย่างมากก็คือ ปัญหาที่เกิดจากอิทธิพล อำนาจมืด การกดขี่ขูดรีด การคอร์รัปชั่น ซึ่งถาวรแก้ไขปัญหาดังกล่าว เหล่านี้ต้องอาศัยกฎหมายที่เป็นธรรม และผู้รักษากฎหมายที่เข้มแข็ง หัวใจสำคัญของการแก้ปัญหาดังกล่าวไม่ว่าจะเป็นในด้านการเมือง เศรษฐกิจ หรือสังคม ขึ้นอยู่กับการพัฒนาจิตใจคนเป็นประการสำคัญ ความก้าวหน้าทางวิทยาการสมัยใหม่ หรือความเจริญด้านเทคโนโลยี ย่อมสามารถสร้างความเจริญในด้านเศรษฐกิจและสังคมได้เท่า ๆ กับการทำลาย ตัวอย่าง เช่น วิทยุไอ สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างสรรค์ได้ แต่วิทยุไอที่เสื่อมเสียศีลธรรมก็ทำลายเด็กและเยาวชนมาแล้วเป็นอันมาก อาวุธร้ายแรงสามารถใช้ป้องกันประเทศได้ แต่อาวุธเหล่านั้นก็ถูกนำมาใช้ในทางทำลายได้อย่างมีประสิทธิภาพเช่นกัน แต่ก็เป็นที่แน่นอนว่า ความร้ายแรงทั้งหลายเหล่านั้นสามารถรองรับตัวอาคารได้ นั่นก็คือเราจะต้องพัฒนาคนทั้งคุณภาพ สุขภาพและคุณธรรม เสริมสร้างคนใหม่ความเป็นตัวของตัวเอง โดยมีจุดมุ่งหมายไปสู่ชีวิตที่มีอุดมการณ์ อันจะนำมาซึ่งความมั่นคงและความสงบสุขของบ้านเมือง ด้วยวิธีการเสริมสร้างดังต่อไปนี้คือ

1. สถาบันชาติ

- เราต้องช่วยกันรักษา เอกลักษณ์ที่ดีงามของคนไทย
- ช่วยปลูกฝังและส่งเสริมคุณธรรมและค่านิยมที่ดี
- ช่วยขจัดค่านิยมที่ไม่ดี และลักษณะนิสัยประจำชาติบางประการที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการดำรงชาติบ้านเมืองอย่างสงบสุขให้หมดไป
- ช่วยกันรักษาศิลปวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามของชาติ รวมทั้งวัฒนธรรมพื้นบ้านที่ดีงามให้ดำรงคงอยู่ ไม่หลงไหลตกเป็นทาสของวัฒนธรรมที่ไม่ดี

2. สถาบันศาสนา

- เราต้องช่วยกันทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นศาสนาประจำชาติของไทยให้มั่นคงคู่กับสถาบันชาติและพระมหากษัตริย์ตลอดไป
- ชักชวนให้ประชาชนเมตตาเลื่อมใสศาสนาที่ตนนับถืออย่างแท้จริง
- ช่วยกันปลูกฝังคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวคือ สัจจะ ทมะ ขันติ และจาคะ
- ช่วยกันรณรงค์ต่อต้านอบายมุข
- ช่วยสอดส่องป้องกันภัย และความเสียหายที่กระทบต่อศาสนา
- ช่วยส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างศาสนาต่าง ๆ

3. สถาบันพระมหากษัตริย์

- ต้องร่วมกันแสดงความจงรักภักดีของสถาบันพระมหากษัตริย์ด้วยใจจริง
- ช่วยเผยแพร่ความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์
- ร่วมกันปฏิบัติตามพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
- ช่วยกันป้องกันภัยและความเสียหายต่อสถาบันพระมหากษัตริย์
- ร่วมกันประกอบความดีในวันสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์

4. งานกาชาดและการป้องกันประเทศ

ทุกชนชั้นทุกวัยทุกเพศทุกวัยสามารถมีส่วนร่วมในการช่วยแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจ สังคม โดยการทำประโยชน์ให้เป็นที่จริงทั้งโดยตรงและโดยอ้อม เช่น การบริจาคอิทธิพลิต อินทพัล ท้องถิ่น และการให้ความรู้ทางการ เมืองตามระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข เป็นต้น

รวมความแล้วปัญหาต่าง ๆ ภายในชาตินั้นเป็นสิ่งที่เราสามารถร่วมกันแก้ไขปัญหาคิดตามแนวทางดังกล่าวมาโดยย่อ นั้น ประการสำคัญเราต้องแก้ปัญหาทางการเมืองให้ไต่ก่อน จึงจะสามารถลดเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ และสังคมได้ ทั้งนี้เพราะระเบียบปฏิบัติ กฎหมายและการควบคุมต่าง ๆ ล้วนอยู่ในอำนาจทางการเมืองทั้งสิ้นนั่นเอง

ทิศทางการพัฒนาชาติ

(ในกรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7)

นับตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พ.ศ. 2534 เป็นต้นมา การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้เริ่มใช้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 แล้ว เสนอหาสาระและทิศทางการพัฒนาชาติบ้านเมืองตามแผนนี้ มีอยู่อย่างไร ย่อมเป็นเรื่องที่เราทุกคนจะต้องสนใจรับทราบเอาไว้ เพื่อจะได้ติดตามรัฐบาลว่า ได้ดำเนินการไปตามแผนที่กำหนดไว้หรือไม่อย่างไร หากปรากฏว่าไม่ทำตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 เราก็จะได้ช่วยกันท้วงติงและให้ข้อเสนอแนะได้

หลายท่านคงจะได้อ่านได้ศึกษาแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 มาบ้างแล้ว แต่ก็คงมีอีกหลายท่านที่ยังไม่ทราบและยังคลุมเคลืออยู่ ก็จะได้มีโอกาสศึกษาทบทวนอีกสักครั้งหนึ่ง

เมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 2533 ได้มีการนำร่างทิศทางการพัฒนาประเทศไทยในกรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 เสนอเพื่อพิจารณาในที่ประชุมร่วมของคณะกรรมการรัฐมนตรีฝ่ายเศรษฐกิจ, คณะกรรมการรัฐมนตรีฝ่ายสังคม, คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และปลัดกระทรวง ซึ่งที่ประชุมได้รับหลักการของร่างทิศทางการพัฒนาประเทศไทยในกรอบของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 โดยได้มีมติมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รับผิดชอบไปพิจารณาจัดทำรายละเอียดของแผนต่อไป รวมทั้งมอบหมายให้กระทรวงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องนำ "ร่างทิศทางการพัฒนาประเทศไทยในกรอบของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7" นี้ไปใช้เป็นกรอบจัดทำแผนปฏิบัติการของกระทรวงภายในระยะ 5 ปี (2535 - 2539) ต่อไปด้วย โดยสาระสำคัญของร่างทิศทางการพัฒนาประเทศไทยในกรอบแผนฯ 7 นั้น ได้มีการทบทวนผลการพัฒนาประเทศไทยในระยะที่ผ่านมา ซึ่งนำไปสู่ประเด็นการพัฒนาประเทศไทยในร่างแผนฯ 7 (พ.ศ. 2535-2539) ดังต่อไปนี้คือ

1. ถึงแม้ว่าเศรษฐกิจไทยจะยังคงสามารถขยายตัวอยู่ในระดับที่ค่อนข้างสูงในร่างแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 นี้ก็ตาม แต่ถ้ามองว่ารัฐบาลได้มีการแก้ปัญหา

การขาดแคลนบริการพื้นฐานและแรงงานแล้ว การขยายตัวของเศรษฐกิจไทยอาจ
จะสูงกว่านี้

2. เนื่องจากแนวโน้มการขยายตัวของเศรษฐกิจของไทยในระดับ
สูงนั้น จะเป็นผลสืบเนื่องมาจากการขยายตัวของ "ภาคนอกเกษตร" เป็นส่วนใหญ่
ในขณะตัวภาคเกษตรเองจะขยายตัวค่อนข้างต่ำ คือ เฉลี่ยแล้วร้อยละ 2.6 ต่อปี
จึงจะทำให้ปัญหาการกระจายรายได้มีความรุนแรงขึ้น หากรัฐบาลไม่ได้ดำเนิน
นโยบายการกระจายรายได้อย่างจริงจัง

3. การขยายตัวของเศรษฐกิจในระดับที่สูง จะทำให้การขาด
แคลนแรงงานในบางสาขาที่มีความรุนแรงมากขึ้น และอัตราค่าจ้างจะเพิ่มสูงขึ้น
ดังนั้นหากประเทศไทยต้องการรักษาฐานะการแข่งขันในตลาดต่างประเทศในอนาคต
แล้ว ก็จำเป็นที่จะต้องเพิ่มประสิทธิภาพของแรงงานควบคู่ไปกับการใช้เทคโนโลยีมา
ช่วยเพิ่มผลิตผลที่สูงขึ้น

4. การที่เศรษฐกิจไทยจะขยายตัวในระดับสูงต่อไปนั้น จะทำให้
การใช้ยี่ห้อทั้งทางด้านการบริโภคและการลงทุนอยู่ในระดับสูง ขณะที่กำลังผลิตในประเทศ
ในบางอุตสาหกรรมอยู่ในระดับเต็มกำลังผลิต และยังไม่ได้อนุญาตการนำเข้าสินค้า
และวัตถุดิบบางอย่างเท่าที่ควร จะเป็นผลทำให้ราคาสินค้าเพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะกัก
ร้อยละ 6.5 ต่อปี ในช่วงแผนพัฒนา ฉบับที่ 7 ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อฐานะการแข่งขัน
ของสินค้าไทยในตลาดต่างประเทศและค่าครองชีพของประชาชนโดยทั่วไป

5. การขยายตัวของมูลค่าการส่งออกจะชะลอลงเหลือร้อยละ 17
ต่อปี ในช่วงแผนพัฒนา ฉบับที่ 7 ทำให้การขาดดุลการค้าเพิ่มขึ้นเป็น 172,000
ล้านบาท หรือร้อยละ -3.5 ของผลผลิตรวมของประเทศ ในปีสุดท้ายของแผนพัฒนา
ฉบับที่ 7 ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพทางการเงินระหว่างประเทศ

เกี่ยวกับเรื่องวัตถุประสงค์ จำเป็นต้องให้มีความสมดุลระหว่างการพัฒนาในเชิง
ปริมาณ คุณภาพ และความเป็นธรรมในสังคมควบคู่กันไป โดยรักษาอัตราความเจริญ
เติบโตทางเศรษฐกิจโดยต่อเนื่องในระดับที่สูงพอสมควร แต่ข้อที่นำ เป็นห่วงก็คือการ

กระจายรายได้ การรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ และคุณภาพชีวิตของสังคมไทย ซึ่งรัฐบาลจะตองเน้นนโยบายในค่านี้อย่างเด่นชัด ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 ดังนี้ คือ.-

1. รักษาอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม อยางค่อเนื่องและมีเสถียรภาพ
2. กระจายรายได้และกระจายการพัฒนาไปสู่ภูมิภาคให้มากยิ่งขึ้น
3. เร่งรัดพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ คุณภาพชีวิต สิ่งแวดล้อมและ ทรัพยากรธรรมชาติ

เกี่ยวกับเรื่องเป้าหมาย เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์หลักดังกล่าว จึงกำหนด เป้าหมายการพัฒนาส่วนรวมหลัก ๆ ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพดังนี้คือ.-

1. เป้าหมายการขยายตัวทางเศรษฐกิจ โดยเฉลี่ยร้อยละ 9 ต่อปี รายได้หัวเฉลี่ยต่อหัวเพิ่มเป็น 75,000 บาทต่อปี ในปีสุดท้ายของแผนฯ 7 นี้ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ หรือเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ 7.6 ต่อปี ในราคาคงที่
 - ภาคเกษตรขยายตัวไม่ต่ำกว่าร้อยละ 2.7 ต่อปี
 - ภาคอุตสาหกรรมขยายตัวร้อยละ 9.3 ต่อปี
 - มูลค่าการส่งออกเพิ่มขึ้นร้อยละ 17 ต่อปี
2. เป้าหมายการเสริมสร้างเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ
 - กำหนดเป้าหมายเงินเฟ้อไม่ให้เกินร้อยละ 5.5 ต่อปี
 - กำหนดเป้าหมายการขาดดุลการค้า โดยเฉลี่ยไม่เกินร้อยละ 7 ของผลผลิตรวมภายในประเทศ
3. เป้าหมายการกระจายรายได้ ต้องกำหนดกลุ่มบุคคลเป้าหมาย ให้ชัดเจน และให้การเอาใจใส่เป็นพิเศษ เอาใจใส่เป็นพิเศษต่อการเพิ่มรายได้ ของเกษตรกรที่ยากจน
 - ลดจำนวนคนยากจนลง โดยลดสัดส่วนของประชาชนที่อยู่ใต้

ชี้ความยากจนให้เหลือน้อยละ 20 ของประชากรทั่วประเทศ

- ลดความเหลื่อมล้ำรายได้ของประชากร
- กระจายการถือครองทรัพย์สิน โดยเฉพาะที่ดินท้องไร่ให้เกษตรกรมากขึ้น กระจายการถือครองสินทรัพย์ และจัดที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อย

สำหรับแนวทางการพัฒนา ใ้กำหนดไว้ดังนี้คือ

1. การรักษาความเจริญเติบโตและเสถียรภาพทางเศรษฐกิจโดยต่อเนื่อง มีการปรับโครงสร้างทั้งด้านการเกษตรและอุตสาหกรรม

นโยบายด้านการเกษตร ต้องเร่งรัดการผลิตและอัตราการขยายตัวให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ยกย่องคุณภาพของเกษตรกรให้ดีขึ้น

นอกจากนี้ก็มีนโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรม, นโยบายพัฒนาการค้า, นโยบายพัฒนาบริการ, นโยบายพัฒนาบริการพื้นฐาน, นโยบายพัฒนาพลังงาน, นโยบายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, นโยบายพัฒนาพื้นที่ในเขตเศรษฐกิจใหม่

2. การกระจายรายได้ แนวทางพัฒนาในส่วนนี้ ใ้มุ่งที่จะลดความเหลื่อมล้ำต่างรายได้ระหว่างประชาชน กลุ่มครัวเรือนระดับต่าง ๆ และระหว่างเขตมหานครกับส่วนภูมิภาค ตลอดจนกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ให้ลู่ลื่นลง โดยเฉพาะกลุ่มเกษตรกรยังคงเป็นกลุ่มอาชีพที่ยากจนที่สุด โดยมีนโยบายครอบคลุมในเรื่องที่สำคัญ 6 ประการ ใ้แก่

1. นโยบายการเงิน การคลังที่นำไปสู่การกระจายรายได้ดีขึ้น
2. นโยบายการส่งเสริมการกระจายการถือครองทรัพย์สิน เพื่อให้ประชาชนมีหลักประกันในที่อยู่อาศัยและที่ทำการ
3. นโยบายในกานทรัพยากรมนุษย์ เพื่อเพิ่มคุณภาพให้ประชาชนมีความรู้ ความสามารถในการพัฒนาความเป็นอยู่และการประกอบอาชีพของตนเอง

4. นโยบายการปรับปรุงระบบการผลิตและการตลาด เพื่อให้มีการกระจายไปสู่ภูมิภาคมากขึ้น
5. นโยบายการกระจายบริการพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม ไปสู่ส่วนภูมิภาคทั้งในแง่ปริมาณและคุณภาพ
6. นโยบายการแก้ปัญหาความยากจนในเมือง โดยส่งเสริมการประกอบอาชีพส่วนตัว

ในด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติก็มีนโยบายไว้หลายประการ เช่น นโยบายการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต, นโยบายสาธารณสุข, นโยบายพัฒนาสังคม จิตใจและวัฒนธรรม, นโยบายการพัฒนาสิ่งแวดล้อม และนโยบายการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ เป็นต้น

เท่าที่นำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมาเสนอโดยย่อนี้ ก็คงพอจะชี้ให้เห็นแล้วว่าในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 นี้จะสร้างสรรค์ความเจริญแก่ประเทศชาติและความอยู่ดีกินดีแก่ประชาชนได้มากทีเดียว ขอให้เรามาคิดคำถามกันต่อไปว่าจะทำได้จริงตามแผนหรือไม่ อย่างไรในอนาคตอันใกล้

หนังสืออ่านประกอบ

ธรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัย คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์, รายงานการสัมมนาทางวิชาการ เรื่องการวิเคราะห์ปัญหาสังคมในแง่สังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2516.

ความคาดหวังของนิสิตนักศึกษาในการแก้ไขปัญหาสังคมไทย (The expectation of graduate students in the solution of Thai social problem) โดย นางลักขณ์ การพาณิชย์ และ บุญเลิศ สุวรรณเสนีย์. กรุงเทพฯ : สภาวิจัยแห่งชาติ, 2517.

นโยบายแห่งชาติ, สำนักงานสภา, คณะกรรมการสวัสดิการสังคมและสิ่งแวดล้อม การดำเนินงานของคณะกรรมการสวัสดิการสังคมและสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ, 2522.

นันทนิม ไชยสุต. รายงานทางวิชาการเรื่อง ปัญหาสังคมอันเร่งด่วนของประเทศไทย. กรุงเทพฯ, 2522.

"วันศุกร์ที่ 20 กรกฎาคม 2522 ณ สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย"

นิคม จันทรวิฑูร. นโยบายการพัฒนาสังคมของประเทศไทย ปัญหาและแนวทางดำเนินงาน (Social development policy-problems and strategy) พระนคร, กรมแรงงาน, 2509.

มีเรื่อง

นิคม จันทรวิฑูร. สังคมไทย—เพื่อชีวิตที่ดีกว่า. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ. 2532.

ประสาธต์ หลักศิลา. ปัญหาสังคม. พิมพ์ครั้งที่ 3 แก้ไขปรับปรุง. กรุงเทพฯ, ก้าวหน้า, 2515.

ยูวสมาคมแห่งประเทศไทย สาขายานนาวา. ปัญหาสิ่งแวดล้อมกับกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ, 2516.

วรศักดิ์ วรชมโมภิกษุ. การแก้ไขปัญหาของโลกด้วยวิธีการทางการ เศรษฐกิจและการ
สังคมสงเคราะห์. กรุงเทพฯ, การพิมพ์พระนคร, 2520.

สไปเซอร์, เอ็ดเวิร์ด เอช., บรรณาธิการ. มนุษย์กับการเปลี่ยนแปลงทางเทคนิค กรณี
ศึกษา แปลจาก

โดย สุเทพ สุนทรภักดิ์. กรุงเทพฯ, สภาวิจัยแห่งชาติ สาขา
สังคมวิทยา, 2516.

สมพร เทพสิทธิ์า. บทบาทขององค์กรเอกชนในการแก้ไขปัญหาดังคมและการพัฒนาสังคม,
กรุงเทพฯ : โครงการอบรมเพื่อพัฒนาสังคม สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย,
2526.

สังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย, สภา คณะกรรมการสวัสดิการครอบครัว ส่งเสริมความ
เข้าใจเพื่อบรรเทาปัญหาครอบครัว. พระนคร, 2510.

สังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย, สภา. โครงการอบรมเพื่อพัฒนาสังคม. รายงาน
การสัมมนาของคณะกรรมการสมาชิกสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยในส่วนกลาง
เรื่องบทบาทขององค์กรเอกชนในการแก้ไขปัญหาดังคมและการพัฒนาสังคม.
กรุงเทพฯ, 2525.

สังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย, สภา. โครงการอบรมเพื่อพัฒนาสังคม. รายงาน
การสัมมนาของคณะกรรมการสมาชิกสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยในส่วนกลาง.
2525. "สัมมนาระหว่างวันพฤหัสบดีที่ 18 พฤศจิกายน ถึงวันเสาร์ที่ 20
พฤศจิกายน 2525 ณ โรงแรมรามาทาวเวอร์.

สัญญา สัญญาวิวัฒน์. สังคมวิทยาปัญหาสังคม. กรุงเทพฯ : เจ้าพระยาการพิมพ์, 2526.

สุพัทธา สุภาพ. ปัญหาสังคม. พิมพ์ครั้งที่ 4 แก้ไขและเพิ่มเติม. กรุงเทพฯ :
ไทยวัฒนาพานิช, 2523.

อานนท์ อากาศิกรม, บัญหาสังคม. กรุงเทพฯ : โอเคียนส์โลตร์, 2517.

นิคม จันทวิฑูร, บัญหาสังคม : งานที่ท้าทายนักสังคมสงเคราะห์. กรุงเทพฯ, สมาคมนักสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย, 2528.

สำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ กองวิจัยสังคมศาสตร์. รายงานผลการวิจัยเรื่อง ผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนไทยที่มีความสัมพันธ์ทางระคับกับทหารสหรัฐ. กรุงเทพฯ, 2517.

